

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR

Yüksek Lisans Tezi

Çağrı PİŞKİN

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Nevşehir
Haziran 2019

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR

Yüksek Lisans Tezi

Çağrı PİŞKİN

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Nevşehir
Haziran 2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Çağrı PIŞKİN

TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

“ Demokrat Parti Döneminde Nevşehir” adlı Yüksek Lisans Tezi Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Çağrı PIŞKİN

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Tarih Ana Bilim Dalı Başkanı
Doç. Dr. Ahmet OĞUZ

KABUL VE ONAY SAYFASI

Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN danışmanlığında Çağrı PİŞKİN tarafından hazırlanan "Demokrat Parti Döneminde Nevşehir" adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

17.06/2019

JÜRİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KALEMLİ

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Erhan YOSKA

İMZA

[Handwritten signatures in blue ink]

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 03/07/2019 tarih ve 2019.25555 sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

03/07/2019

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR
Çağrı PİŞKİN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Haziran 2019
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN

ÖZET

Önemli bir geçmişe ve coğrafi konuma sahip olan Nevşehir vilayetinin tarihi geçmişine baktığımız zaman önemli dönüm noktaları görmekteyiz. Damat İbrahim Paşa'nın sadrazamlığı döneminde Muşkara isimli bir köyden kaza merkezine dönüşen Nevşehir'in tarihinde ikinci dönüm noktası Demokrat Parti hükümetinin iktidara gelmesi olmuştur.

Demokrat Parti döneminde il olan ve önemli gelişmelere sahne olan Nevşehir'de başta sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel alanda gerçekleşen her türlü faaliyetler ağırlıklı olmak üzere, Nevşehir ilinin tarihi geçmişi, coğrafi konumu, il oluş süreci ve dönemin milletvekillerini tezimiz içerisinde il bazında değerlendirilmiştir.

Demokrat Parti dönemi boyunca Nevşehir'de sosyal, kültürel, siyasal, idari ve ekonomik anlamda önemli değişiklikler yaşanmıştır. Demokrat Parti iktidara geldiğinde Niğde vilayetine bağlı bir kaza konumunda bulunan Nevşehir 20 Temmuz 1954 günü kabul edilen bir kanun ile il olmuştur.

Bu çalışma giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Tezin giriş kısmında Nevşehir'in adı ve coğrafi konumu ayrıca Nevşehir'in kısa tarihi hakkında bilgiler verilmiştir.

Tezin birinci bölümünde Nevşehir'in 1952 yılından itibaren gündeme getirilen il oluş sürecindeki meclis tartışmaları ve yerel gazetelere yansıyan haberler ışığında olaylar incelenmiştir. Nevşehir'in il olmadan önceki durumu ve il olduktan sonraki süreç ortaya konmuştur. Demokrat Parti döneminde görev yapan Valiler, Belediye Başkanları, Milletvekilleri ve özgeçmişleri incelenmiştir. Yaşanan asayiş olayları, kurulan partiler, bayındırlık, imar ve belediye hizmetleri ifade edilmiştir.

Tezin ikinci bölümünde Nevşehir'in nüfus bilgileri, yaşanan nüfus sayımı ve bilgileri tablolar halinde ifade edilmiştir. Demokrat Parti iktidarında Nevşehir'de eğitimin yaygınlaştırılması politikası üzerinde durulmuş, köy okulları yapılmış ve öğretmen atamaları yapılmıştır. Çeşitli sağlık sorunları yaşansa da sağlık hizmetlerine önemli yatırımlar yapılmış, hastane geliştirilmiştir. Demokrat Parti dönemindeki basın yayın faaliyetleri ayrıntılı şekilde incelenmiş iktidara yakın ve muhalif gazeteler hakkında bilgiler verilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünde Nevşehir'in tarım ve hayvancılık faaliyetleri hakkında bilgiler verilmiştir. Demokrat Parti döneminde kurulan bankalar ve faaliyetleri hakkında bilgiler verilmiştir. Kurulması planlanan ancak sonuç alınamayan mensucat fabrikası hakkında yaşanan gelişmeler ortaya çıkarılmıştır. 1950 yıllarında gelişmeye başlayan turizm faaliyetleri ve sorunları ortaya çıkarılmıştır ve yapılan oteller incelenmiştir. Demokrat Parti iktidarının en çok üzerinde durduğu sorunlardan olan ulaşım sorunu Nevşehir'de ciddi yatırımlar yapılarak giderilmeye çalışılmıştır.

Tezin sonuç kısmı yazılıp kullanılan belgeler kaynakça kısmında verilmiş ayrıca bazı önemli yerel gazeteler ekler kısmında verilmiştir.

Çalışmamızın temel kaynaklarını Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, Milli Kütüphaneden temin edilen Nevşehir'e ait dönemin yerel gazeteleri, TBMM Arşivinden edinilen belgeler ve ilgili tetkik eserler, dergiler ve internet ortamı taranarak elde edilen bilgiler başvurduğumuz önemli kaynaklar oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Demokrat Parti, Adnan Menderes, Nevşehir, Basın, Eğitim, Spor

NEVSEHIR IN THE PERIOD OF DEMOCRAT PARTY
Çağrı PİŞKİN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institution of Social Sciences
History Department, Master Degree, June 2019
Supervisor: Assistant Professor Doctor Haşim ERDOĞAN

ABSTRACT

When we consider the history of the city of Nevşehir, which has an important past and geographic location, we see important milestones. The first milestone in the history of the city was when Damat Ibrahim Pasha became the grand vizier, and when the city was converted into a county center from being a village with the name of Muskara, and the second milestone was the reign of the Democrat Party Government.

In Nevşehir, which became a city and faced important events during the Democrat Party period, the history, geographical location, the process through which it became a city, and the deputies of the period were evaluated on a provincial basis in our thesis.

Throughout the Democrat Party period, there were important changes in social, cultural, political, administrative and economic terms in Nevşehir. When the Democrat Party came to power, Nevşehir, which was formerly a county of the city of Nigde, became a city with a law that was enacted on 20 July 1954.

This study consists of an introduction and three subsequent sections. In the introduction section of the thesis, the name and geographical location of Nevşehir and its brief history are given.

In the first section of the thesis, the events and the debates of the parliament about its becoming a city in the light of in the news released in the local newspapers were examined. The condition of Nevşehir before becoming a city, and the process after this were dealt with. The governors, mayors, deputies of the Democrat Party and their biographies were also examined. Public order events, the parties established, public works, zoning and municipal services were mentioned.

In the second section of the thesis, information on the population of Nevşehir and the data on the census were given in tables. The policy of disseminating education in Nevşehir was emphasized during the governance of the Democrat Party, village schools were founded, and teacher appointments were made. Although some health problems were faced, important investments were made in terms of healthcare services, and hospitals were developed. The activities of the press in the Democrat Party period were examined in detail, and information was given on the newspapers that were close to the government and the opposition.

In the third section of the thesis, information was given on the agriculture and animal husbandry activities in Nevşehir; and information was also provided on the banks and their activities during the Democrat Party. The developments in terms of the fabric factory, which was planned to be established but was not realized, were also revealed in this section. Tourism activities and problems that emerged in 1950 were also revealed, and the hotels were examined. The transportation problem, which was one

of the mostly emphasized problems by the Democrat Party Government, was resolved by making serious investments in Nevsehir.

In the final section of the thesis, the sources that were used in the study were given in the References section, and some important local newspapers were also given in the appendix section.

The main sources of the study were the Republican Archives of the Prime Ministry, the local newspapers obtained from the National Library about Nevsehir, the documents obtained from the Grand National Assembly of Turkey, relevant studies, journals and the information obtained by screening the Internet.

Keywords: The Democrat Party, Adnan Menderes, Nevsehir, Press, Education, Sports

TEŐEKKÖR

“Demokrat Parti Döneminde Nevşehir” konulu bu çalışmada, TBMM Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı çalışanlarına, Milli Kütüphane çalışanlarına, aileme, arkadaşlarım ve konumun seçimi, açıklamaları ve her aşamasında yardımlarını esirgemeyen Danışman Hocam Dr. Öğr. Üyesi Haşim ERDOĞAN’a en içten duygularıyla teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	iii
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK	iv
KABUL VE ONAY SAYFASI	v
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	viii
TEŞEKKÜR.....	x
İÇİNDEKİLER	xi
KISALTMALAR VE SİMGELER.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
TABLolar LİSTESİ.....	xv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM **DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE İDARİ VE** **SİYASAL HAYAT**

1.1. Nevşehir'in İl Oluş Süreci.....	53
1.2. Valiler ve Belediye Başkanları	20
1.3. Milletvekilleri.....	67
1.3.1. Mehmet Necmettin Önder.....	22
1.3.2. Hasan Hayati Ülkün	23
1.3.3. Zihni Üner	23
1.3.4. Münip Hayri Ürgüplü.....	24
1.4. Siyasi Partiler	25
1.5. Seçimler.....	30
1.6. İdari Yapı	35
1.7. Asayiş.....	38
1.8. Bayındırlık-İmar Faaliyetleri ve Belediye Hizmetleri	40

İKİNCİ BÖLÜM
DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE SOSYAL VE
KÜLTÜREL HAYAT

2.1. Eğitim.....	47
2.2. Basın.....	51
2.3. Nüfus.....	53
2.4. Sağlık	57
2.5. Doğal Afetler ve Kazalar	67
2.6. Spor	71
2.7. Bayramlar ve Eğlenceler	79
2.8. Dernekler.....	88
2.9. Tiyatrolar ve Konserler	92
2.10. Sergiler	94

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE EKONOMİK
HAYAT

3.1. Tarım ve Hayvancılık.....	96
3.2. Turizm.....	101
3.3. Bankacılık	104
3.4. Ulaşım	108
3.5. Fabrikalar	111
SONUÇ.....	113
KAYNAKÇA	116
EKLER.....	127
ÖZGEÇMİŞ.....	152

KISALTMALAR VE SİMGELER

AAMD	: Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi
a.g. e.	: Adı geçen eser.
a. g. m.	: Adı geçen makale.
BCA	: Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi.
BGC	: Bacillus Calmette Guerin (Verem Aşısı)
Bkz	: Bakınız
C	: Cilt
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
CMP	: Cumhuriyetçi Millet Partisi
DP	: Demokrat Parti
HP	: Halkçı Parti
s	: Sayfa
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil 1.1. Sayın Vali Fazıl Uybadın'ın Kartviziti	20
Şekil 1.2. Dönemin Nevşehir Hükümet Konağı.....	21
Şekil 1.3. 1950-60 Yılları Arasında Nevşehir Valileri.....	21

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1.1. 1954 Seçimlerinde Partilerin Aldığı Oy Oranları	53
Tablo 1.2. 1957 Seçimleri Türkiye Geneli Oy Oranları.....	54
Tablo 1.3. 1957 Seçimlerinde Partilerin Nevşehir’deki Oy Oranları	33
Tablo 1.4. 1960 Yılında Nevşehir ve Türkiye’de Elektrik ve Suyu Olan Konut Oranları.....	46
Tablo 2.1. Yıllara Göre Nevşehir’in Nüfus ve Artışı.....	54
Tablo 2.2. Nevşehir İlçelerinin Yıllara Göre Nüfus Verileri	54
Tablo 2.3. Nevşehir ve İlçelerinin Nüfus Yoğunluğu	55
Tablo 2.4. Yıllara Göre Nevşehir’in İç ve Dış Göçleri	57
Tablo 2.5. 1950-60 Yılları Arasında Nevşehir’de Bulunan Kulüpler	77
Tablo 3.1. Nevşehir Tüccarlarının İstanbul ve Nevşehir’de ki Varlıkları	105

GİRİŞ

1. Nevşehir'in Adı ve Coğrafi Konumu

Nevşehir, çağlar boyunca birçok millete ve kültüre ev sahipliği yapmış olan bir bölgede yer almaktadır. Bilinen ilk adı Nissa'dır. Bu isim tarih araştırmacılarına göre şimdiki Nar kasabasının olduğu sanılan yerleşim yeridir. Nissa ismi Hititler zamanında konulmuştur ve Hititler yıkıldıktan sonra Muşkara olarak değiştirilmiştir.

Muşkara adının Anadolu'daki birçok yerleşime adını veren "muş-mus" kökeni ile mutlaka ilişkisi olduğu düşünülmektedir. Muşkiler M.Ö. 9 ve 8. yüzyıllarda Orta Anadolu'ya yayılmış bir halktı ve Muşkara adının da Muşki devleti ve kavmi ile ilişkili olduğu belirtilir. Muşkara kelimesi Arapça kökenli bir kelime olup; anlamı kumral olmaktır.¹

1718 yılında sadrazam olan Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, küçük bir köy olan Muşkara'nın ismini, Farsça ve İngilizcede yeni anlamı taşıyan Nevşehir olarak değiştirmiştir. Bu isim günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir.

Nevşehir'in de içinde bulunduğu Kırşehir, Aksaray, Niğde ve Kayseri'yi de içine alan bölge ise Kapadokya olarak adlandırılmıştır. İlk kez Herodotes'in metinlerinde rastlanılan "Kapadokya" kelimesi hakkında birçok yorum yapılmıştır.

En yaygın bilinen açıklaması Perslerce kullanılan "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelen "Katpatuka"nın Yunancalaştırılmış şeklidir. M.Ö. 2300'e ait Hititçe bir metin buradaki yerleşme merkezleriyle ilgili bilinen en eski yazılı kaynaktır.²

Konu hakkındaki başka bir tez Yozgat ilindeki Kızılırmak'ın kolu olan şimdiki adı Delice Çayı'nın eski adı "Kapadox" çayı olmasıdır.

---

¹Nevşehir'in 50. Yılı, Nevşehir: Osmanlı Ofset Matbaası, 2004, s. 4-5.

² Yıldız Ötügen, **Göreme**, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987, s. 8.

Herodot ve Teodoros'a göre ise Asur Kralı Ninias ve ünlü eşi Semiramis'in oğlu Kapadokstan gelebileceği varsayılmıştır. Trabzon'da Amazon kadınlar Fırat ırmağını geçerek Kapadoks'un önderliğindeki halkı güneye sürdüler. Bu halkın bu kurtuluşa izafeten "Asurios" adını terk ederek "Kapadoke" ismini aldığı iddiası vardır.³

Nevşehir ili, İç Anadolu Bölgesi'nde 38-12' ve 39-20' kuzey enlemleri ile 3411' ve 35-06' doğu boylamları arasında yer alır. Komşu illeri Kayseri, Niğde, Aksaray, Kırşehir, Yozgat'tır. Yüzölçümü 5.660 km²'dir. Bu bölge, Kapadokya adı ile de bilinen ve Orta Anadolu kesiminde, kuzeyde Kızılırmak yayı, Güneyde Toros Dağları, Doğuda Fırat, Batıda Tuz Gölü arasında kalan bölge içerisinde yer almaktadır.⁴

Nevşehir ili, tarih içinde önemli yol kavşaklarında bulunduğu gibi, günümüzde de batı, doğu ve güneydoğu bağlantıları arasında olması bakımından coğrafi önemini devam ettirmektedir. İlin ana bağlantıları, bilhassa bugünkü ticari ve ekonomik ilgisi göz önünde tutulursa: Ankara'ya giden Niğde üzerinden, Adana'ya ve Kayseri'ye olmak üzere üç yönlü gelişme halindedir. Bu yoların dışında Aksaray üzerinden Konya ve Kırşehir üzerinden direkt Ankara bağlantıları da turizm açısından önemli yol güzergâhlarıdır.⁵

Erciyes ve Hasan dağlarının aktif haldeyken püskürttüğü lavların rüzgâr aşınmasıyla oluşturduğu, peribacalarının yer aldığı Kapadokya'nın merkezinde yer alan Nevşehir, günümüzde yoğun olarak ziyaretçi çeken önemli bir turizm merkezidir.

Doğal güzellikleri bakımında Türkiye'nin en zengin yörelerinden biri olan Nevşehir'in Ürgüp ilçesi Birleşmiş Milletler tarafından "Dünya Kültür Mirası" sayılmış olmasına rağmen Kapadokya sınırlarının belirlenmesindeki karmaşa 1973 yılına kadar devam etmiştir. 23 Şubat 1973 tarihinde Turizm Bakanlığı tarafından alınan 7/5811 sayılı kararname ile bu alandaki belirsizliğe ilk defa bir çözüm bulunduğu söylenebilir. Kararname ile Kapadokya bölgesi; Nevşehir ilinde Göreme ve çevresi, Ürgüp,

---

³ Nevşehir'in 50. Yılı, s. 4.

⁴ Nevşehir İl Yıllığı, Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1998, s. 3.

⁵ Nevşehir Turizm Planlaması, Ankara: 1965, s. 1.

Ortahisar, Kaymaklı ve Derinkuyu, Kayseri ilinde Soğanlı Harabeleri ve Aksaray ilinde Ihlara Vadisi olarak belirlenmiştir.⁶

İklimi karasaldır. Genellikle yaz mevsimi sıcak ve kurak geçer. Temmuz, Ağustos aylarında hemen hemen hiç yağmur düşmez. Bazı yıllar kuraklık 4-5 ay bile sürer. Kışlar da soğuk ve kar yağışlıdır. Kızılırmak vadisinden kuzeye ve güneye doğru uzaklaştıkça kış ve soğuk artar, kar yağışı fazlaşır, yağın kar yerde daha uzun süre kalır.⁷

Nevşehir, merkez ilçe dışında; Ürgüp, Avanos, Hacıbektaş, Gülşehir, Acıgöl, Derinkuyu ve Kozaklı olmak üzere 7 ilçeden oluşmaktadır.⁸

Avanos ve Gülşehir ilçeleri Kızılırmak havzasında olduğu için yıllık yağış miktarları az ve kış ayları daha ılımandır, Derinkuyu ve Hacıbektaş gibi ilçeler ise daha yüksek yerlerde bulunduğu için yağış daha fazladır ve kış ayları daha sert geçer.

2.Nevşehir'in Kısa Tarihi

M.Ö. 6. Yüzyıldan bu yana “Güzel atlar ülkesi” anlamına gelen Kapadokya olarak tanınan bu bölgeyi, Anadolu'nun tarihi dönemlerinde, önce Hititler kontrol eder. Frig ve Lidya hâkimiyetinden sonra sırasıyla Perslerin ve Makedon Kralı Büyük İskender'in hâkimiyetinde kalan bu bölge, İskender'in ölümüyle Roma İmparatorluğu'nun sınırları içine girer. Kavimler göçünün bir sonucu olarak M.S. 395'te Roma İmparatorluğu ikiye bölününce Kapadokya bölgesi de Doğu Roma (Bizans) sınırları içinde yer alır.⁹

⁶ Mete Cüneyt Okyar, **Cumhuriyet Döneminde Nevşehir'in Sosyo-Ekonomik Tarihi (1955-2000)**, Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, 2002, s. 5.

⁷ Emrullah Güney, Hüseyin Güney, Hatice Güney, Sonsel Güney, **Nevşehir İli “Kapadokya”**, İstanbul: Kitap Sarayı Basımevi, 1988, s. 17.

⁸ Mehmet Ekiz, **Nevşehir'de Türk Dönemi Mimari Eserleri**, Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, 2006, s. 5.

⁹ İlyas Gökhan, **Bizans İmparatorluğu Zamanında (V. ve VI. Yüzyıllar Arasında) Nevşehir ve Çevresi, Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu**, İlyas Gökhan (Ed.), Nevşehir, 2015, s. 66-67.

Roma İmparatorluğu bütün Anadolu'yu ele geçirdikten sonra, Hıristiyanlığın yayılma dönemlerinde, dinsel özgürlük olmadığı için halk, Göreme vadilerine sığındı. Peribacalarının içlerini oyarak kilise yaptı, oyukları ev, ahır, kiler, şarap yapma yeri olarak değerlendirdi. Göreme'nin kuytu vadileri ana yollardan uzaktı. Roma yönetiminin eli buralara ulaşmadı.¹⁰

Kapadokya bölgesi 5. ve 6. yüzyıllar içinde İzaura ve Hunların akınlarına maruz kalır. 7. yüzyılın başlarında bölgeyi istila eden Sasaniler 605'te Kayseri'yi bir yıl süre ile ele geçirirler. 622 ve 623-27 yıllarındaki savaşlar sonunda Roma İmparatoru Hereklüs döneminde Persler ile bir antlaşma yapılır. Aynı yıllarda Kapadokya ve diğer eyaletlerde askeri bölgeler oluşturulur.¹¹

7. yüzyılın başlarından itibaren ise, İslam-Bizans mücadelesinin yaşandığı bu bölgeyi, 1071 Malazgirt savaşından sonra Selçuklular kontrol etmiştir.¹²Bu dönemde Muşkara (Nevşehir) Konya ile Kayseri ve daha doğuya giden kervan yolu üzerinde çok mühim bir merkez ve işlek bir şehirdir.¹³

1243 yılında gerçekleşen Köseadağ savaşından sonra Moğol-İlhanlı nüfuzunun altına giren bu bölge, 14. yüzyılın ortalarında önce Eretnalılar döneminden sonra Karamanoğulları'nın egemenliği altına girmiştir. 1397 yılında Yıldırım Bayezid'in Karaman Beyliği'ni Osmanlı topraklarına katmasıyla birlikte, o tarihlerde Muşkara ismiyle anılan Nevşehir'de Osmanlı topraklarına katılmıştır. Malazgirt Savaşı zaferinden Osmanlı hâkimiyetine kadar geçen dönemde gerçekleşen iskânlarla bu bölgenin Türkleşmesi ve İslamlaşması yolunda önemli adımlar atılmıştır.

Bu bölge en hızlı gelişimini, Osmanlı döneminde Muşkara'da doğmuş olan Damat İbrahim Paşa'nın sadrazamlığında yaşamıştır. Lale Devri(1718-1730) dönemi sadrazamı olan Damat İbrahim Paşa, doğduğu köy olan Muşkara'nın adını değiştirerek Farsçada yeni şehir anlamına gelen Nevşehir adını vermiş, bölgenin imarında ve bir

---

¹⁰ Güney vd., s. 31-32.

¹¹Ötüken, s. 9.

¹² Seyhun Şahin, Kapadokya Bölgesi'nin Selçuklular Tarafından Fethi ve Kapadokya Hakimi Hasan Bey (Ebu'l Gazi), **Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu** İlyas Gökhan (Ed), Nevşehir, 2015, s. 91-96.

¹³ Arif Bilge, **Nevşehir ve Lale Devri Tarihi**, Konya: Nazım Bey Basımevi, 1966, s. 36.

şehir olarak kurulmasında önemli rol oynamıştır. İbrahim Paşa kendi vakıf hayratı olarak köyde yoğun bir imar faaliyeti başlatır. Bunun için inşaata nezaret etmek üzere merkezden bir bina emini tayin edilir. İmar faaliyetleri sonunda Muşkara köyünü, şehre dönüştüren cami, medrese, sübyan mektebi, han, hamam, imaret, çeşme ve bunlara bağlı dükkânlarla vakıf ve diğer yöneticilerin ikametleri için binalar yapılır. Şehrin nüfusunu artırmak içinde önemli bir iskân politikası başlatan İbrahim Paşa'nın döneminde, konargöçer aşiretlerden Boynu İnceli Türkmenlerine mensup oymak ve cemaatlerin şehre iskân ettirilmesi yönünde karar alınır.¹⁴ 1725'te Ürgüp'te kurulan pazar yerinin Nevşehir'e taşınması, Nevşehir halkına vergi muafiyeti sağlanması, diğer düzenlemeler arasındadır. Osmanlı'nın son döneminde İbrahim Paşa'nın teşvikleriyle yapılan bu düzenlemeler, Nevşehir'i sosyal ve iktisadi yönden hareketlendirmiştir.¹⁵

Nevşehir, Millî Mücadele döneminde Niğde sancağına bağlı bir kaza konumundadır. Askeri olarak da 12. Kolorduya bağlı 11. Tümenin denetim alanı içinde idi. Bu Tümenin önemli silah ve cephane depolarından biri de Nevşehir'de bulunuyordu. Sivas Kongresi sonrasında da Nevşehir'de Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurulmuştur. Dellalzade Hacı Osman Efendi Nevşehir ve çevresinde Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin şubelerinin açılmasına öncülük etmiştir. Eyüp Bey, Müftü Süleyman Hakkı Efendi ve Belediye Başkanı Ahmet Efendi'de cemiyetin kurulmasına önderlik eden diğer kişilerdir. Ayrıca din âlimi Hacı Hamdi Efendi, Reji memuru Saçlı Zeki Bey, Nevşehir Müskirat müdürü Hakkı Beyzade Hamdi Bey, Mal Müdürü Ağa Oğlu Hayrullah Efendi, Tüccar Halil Efendi, Mazlum Zade İbrahim Bey ve Tatar Zade Hacı Bey Nevşehir'de Milli Mücadeleye destek veren diğer kişiler idi. Bunlardan Dellalzade Hacı Osman Efendi Sivas Kongresine Nevşehir delegesi olarak katılmıştır. Nevşehir Müftüsü Süleyman Efendi de Millî Mücadeleyi destekleyen din adamları arasında yer almıştır.¹⁶

---

¹⁴İlhan Şahin, "Nevşehir" maddesi, **Diyanet İslam Ansiklopedisi**, Cilt. 33, 2007, s. 65.

¹⁵ Ahmet Refik, Anadolu Şehirleri: Damat İbrahim Paşa Zamanında Ürgüp ve Nevşehir, **Türk Tarihi Encümeni Mecmuası**, Yıl 14, Sayı 3, 1924, s. 156-186.

¹⁶ Hamdi Doğan, Milli Mücadelede Nevşehir ve Çevresi, **Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi**, Sayı 49, 2012, s. 59-60.

Millî Mücadele döneminde Nevşehir’de yaşanmış en önemli olaylardan biriside Ali Fuat Cebesoy ve Mustafa Kemal Paşa’nın Hacıbektaş’ı ziyaret ederek tekke Şeyhi Salih Niyazi Baba ve Çelebi Cemalettin Efendi ile görüşmesi olmuştur. Ali Fuat Cebesoy hatıralarında, Kayseri’den Kırşehir’e giderken 21 Aralık’ta Mucur’a gelen heyet 22 Aralık gecesini Hacıbektaş’ta Cemalettin Çelebi’nin misafiri olarak geçirdiğini, Hacı Bektaş’ın kabrini ziyaret ederek başta Niyazi Baba olmak üzere bütün babalarla görüştüğünü belirtmiştir. Ayrıca Cemalettin Çelebi’nin kendisine *paşam, milli birliğe ve teşkilata elimden gelebilen bütün maddi ve manevi yardımı yapacağım dediğini* ve Çelebi’nin sözünde sonuna kadar durduğunu ifade etmektedir.¹⁷

Mustafa Kemal Paşa Hacıbektaş’ta görüştüğü Cemalettin Efendi’ye 2 Ocak 1920 günü bir teşekkür telgrafı göndermiştir. Mustafa Kemal Paşa telgrafta şu hususlardan bahsetmiştir; *Seyahatimizdeki müşahadat ve tetkikatımız, bizlere, Cenabı Hafizi hakikin inayeti rabbaniyesiyle tecelli eden millî birliğimizin müstenit olduğu teşkilât-ı milliyenintaazzuv etmiş ve mukadderatı millet ve memleketi tahlis için, bihakkın şayanı istinat bir kuvvet ve kudret haline gelmiş olduğunu, maaşşükRAR gösterdi. Vaziyeti hariciye, bu millî azim ve vahdet sayesinde, Erzurum ve Sivas Kongresi esasatı dairesinde, menafii mülkü millete müsait bir şekle girmiştir. Mukaddes vahdet ve azmü imanımıza istinaden mütalebatimesruamızın temini gününe kadar, kemali sebat ile çalışılması ve bu beyanatımızdan, köylülere kadar milletin dahi haberdar kılınması tamamen rica olunur.*¹⁸

Nevşehir’de Millî Mücadeleye verilen desteğin yanında, Millî Mücadele karşıtı faaliyetler de cereyan etmiştir. Halkı yurt genelinde Millî Mücadele’ye karşı kıskırtmaya başlayan Teali-yi İslam Cemiyetinin bir şubesinin Nevşehir’de açılacağı Tasvir-i Efkâr gazetesinin “Teali-yi İslamiye Cemiyeti Hayriyesi” başlığı altında 21 Aralık 1919’da yayınlanan bir yazıda duyurulmuş idi. Bu cemiyetin faaliyetleri Nevşehir’de hissedilmeye başlaması üzerine bu durumlara bir önlem alınması zaruri bir durum haline gelmiştir. Bu gelişmeler üzerine Niğde Kilikya Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Başkanı Ahmet Remzi Mustafa Kemal Paşa’ya çektiği telgrafta Nevşehir’de

¹⁷ Ali Fuat Cebesoy, **Millî Mücadele Hatıraları**, İstanbul: Temel Yayınları, 2010, s. 326.

¹⁸ Mustafa Kemal Atatürk, **Nutuk**, İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1970, s. 332-333.

Millî Mücadele karşıtı ortaya çıkan faaliyetlerin bazı aşırı maceracı kişilerden kaynaklandığını belirtilerek bu hadiselerin gönderilecek bir heyet tarafından inceleneceğini hazırlanacak rapora göre durumun bilahare arz olunacağını ifade etmiştir. Nitekim Nevşehir'deki bu gelişmeler üzerine 11. Fırka Kumandanı vekili Mümtaz Bey tarafından bu olaylar incelenmiş, hadiselerin baş sorumlusu olarak gösterilen Nevşehir belediye başkanı görevinden alınıp diğer şahıslar da tutuklanmıştır.¹⁹

Heyet-i Temsiliye adına Mustafa Kemal Paşa Rauf Bey'e ivedi olarak gönderdiği 21 Mart 1920 tarihli telgrafta, Kuvayı Milliyeyi ortadan kaldırmak amacı ile "Teali-yi İslam" adı altında bir cemiyetin kurulduğunu, bu cemiyetin Nevşehir'de de Millî Mücadele karşıtı faaliyette bulunduğunu bildirmiştir. Bu cemiyet Nevşehir Kaymakamı Nedim Bey'in başkanlığında kurulmuştu. Mehmet Arif Bey, 11. Fırka kumandanı olarak Niğde'de göreve başladıktan sonra Nevşehir ve çevresinde asayiş kontrol altına almıştır.²⁰

Osmanlı Devleti'nin son döneminde idari açıdan Niğde Sancağına bağlı kaza merkezi olan Nevşehir, Cumhuriyetin ilanından sonra da yapılan idari düzenlemede Niğde'ye bağlılığını devam ettirir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Nevşehir'in sosyal ve ekonomik gelişimine katkı sağlayabilecek en önemli adım ise, yerel girişimciliği desteklemek amacıyla 1927'de Nevşehir Bankası'nın kurulması olur.²¹ İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlar doğrultusunda ekonomik kalkınmayı sağlamak için gerekli sermayeyi sağlayacak olan Nevşehir Bankası'nın kuruluşunda aslen Nevşehirli olan Niğde milletvekili Ataullah Ata Bey etkili olur. Meclis-i Mebusan üyesi olarak I. Meclis'e katılan Ataullah Bey, ölüm tarihi olan 1931 yılına kadar II. ve III. Yasama dönemlerinde de Niğde Milletvekilliği yapar. Milletvekilliği sürecinde mecliste Nevşehir'in sorunlarını dile getirir.

Henüz il merkezi olmadığı için meclise milletvekili gönderemeyen Nevşehir'in sorunlarını Ataullah Bey gibi Nevşehirli olup Niğde ilinden vekil seçilen isimler dile

¹⁹ Yücel Özkaya, Ulusal Bağımsızlık Savaşı Boyunca Yararlı ve Zararlı Dernekler, **AAMD**, Cilt IV, Sayı 10, 1987, s. 179.

²⁰ Doğan, Milli Mücadelede, s. 61-62.

²¹ BCA, 30.18.1.1/ 21.68.07, 09.11.1926.

getirir. Bu isimlerden Nevşehir Belediye Başkanlığı da yapmış olan Ahmet Şükrü Süer, VIII. dönemde girdiği mecliste özellikle Nevşehir kazasının eğitime dönük sorunlarını gündeme taşır. Şükrü Süer'in 1949'da meclis kürsüsünden yapmış olduğu konuşmada, Nevşehir'in eğitim alt yapısı ve Nevşehirililerin eğitime verdikleri önemle ilgili şu bilgileri verir;

“Niğde'nin en büyük kazası olan Nevşehir'de hâlâ faaliyette bulunan üç ortaokul vardır. Bunlardan ikisi erkek sanat ve kız sanat okullarıdır. Bu üç okulun da binası yoktur. İkisi kiralık evlerde derme çatma yerlerde, birisi de ; (eskiden beri mevcut ortaokuldur). Eski Hükümet binasında yerleşmiş bulunmaktadır. Sanat mektepleri açılırken arsanın mahallen temin edileceği ve arsayı önce hazırlayan yerlerde inşaatın daha evvel yapılacağı emrini aldığımız zaman ben belediye reisi idim. Hemen, halkın hamiyetine başvurarak belediye delaletiyle tedarik ettiğimiz 9 000 kûsur lira ile şehrin en mutena yerinden aldığımız arsanın tapusunu yolladık. Tetkik edilirse bu tapu senedinin Bakanlıkta birinci numarayı teşkil etmiş olduğu görülecektir. Aradan beş altı sene geçti, hâlâ bina yapılmadı. Hatta arsa sahipleri, mademki inşaat yapılmadı, yerimizi geri veriniz diye belediye aleyhine dava da açtılar. Bunun bu sene yapılmasını rica ediyorum. Eski ortaokul binası muvafık değildir diye müfettişler tarafından rapor verildiği için yeni bir bina yapmak üzere Nevşehir'i Güzelleştirme Derneği adıyla durduğumuz bu dernek 130 bin lira gibi büyük bir para temin etmiş ve inşaatla başlamışsa da binayı tamamlayamamıştır ve halen çatısı dahi kapanmamıştır. Bu bina tamamlanırsa Orta mektep buraya taşınacak ve orta mektebin boşaltacağı binayı da kız sanat mektebi işgal etmek suretiyle şimdilik had şeklini alan bu sıkıntı izale edilmiş olacaktır.”²²

1929 dünya ekonomik krizi ve II. Dünya Savaşı'nın getirmiş olduğu sosyal ve ekonomik sıkıntılar, bütün ülkede olduğu gibi Nevşehir'de de etkisini gösterir. Bu olumsuzluklardan etkilenen Nevşehir'in 1950'lere gelindiğinde ekonomisi tarımsal üretime dayanmaktaydı. Ancak tarım yanında şarapçılık, alçı üretimi ve çorap imalatı gibi sanayi üretim araçlarının filizlenmeye başladığı bu yıllarda görülür. Bölgede gelişmeye başlayan ticaretin en önemli göstergelerinden birisi tarımsal faaliyetleri

---

²² TBMM, **Tutanak Dergisi**, Dönem VIII, Cilt 16, Toplantı 8, 25.11.1949, s. 666-667.

desteklemek amacıyla açılan Ziraat Bankası şubesinden sonra İş Bankası'nın da bir şube açma girişimidir. İş Bankası'nın bölgedeki ticari potansiyeli saptamak amacıyla hazırlattığı rapor da, artan zirai üretim yanında nakliyecilik ve kamyon ticaretindeki gelişmeler ön plana çıkmaktadır.²³

Bu tarihler de Nevşehir ve çevresinde henüz altyapı gelişmediği için turizme bağlı bir ekonomi mevcut değildir. Ancak bölgenin geleceği açısından turizmin önemli olduğu da anlaşılmaya başlanmıştır. Aslen Nevşehirli olup, Demokrat Parti'den Niğde milletvekili olarak 1950 seçimlerinde meclise giren Ahmet Necip Bilge, bölgenin turizm potansiyeli ve yapılması gereken altyapı çalışmaları hakkında 1951 yılı bütçe görüşmelerinde şunları söylemiştir.;

“ Batı medeniyetini alakadar eden eserlerin Turizm bakımından istifade edilmesi hususunda ön safa alınması lazım geldiği kanaatindeyim. Bu bakımdan orta Anadolu'da Batı eserleri çoktur. Bunları yabancıların hiç birisi bilmediği gibi içimizde de bilenler azdır. Mesele Nevşehir ile Ürgüp arasındaki Göreme harabeleri olarak bilinen eserlerden kimse haberdar değildir. Bu harabelere gitmek için yol yoktur. Adeta oraya gitmek için kelleyi koltuğa almak icap etmektedir. Buraya ziyaretçi çekmek için evvela yol yapmak gerekir.”²⁴

1950'li yılların başlarında yaşanan ekonomik hareketlilikle beraber Nevşehirli 1952 ve 1953 yıllarında il merkezi olmak için hükümete başvururlar.²⁵ 1954 seçimlerinden sonra Demokrat Parti hükümeti Nevşehir'i vilayete dönüştürme kararı alır. Ancak, Hükümetin almış olduğu bu karar çerçevesinde Kırşehir'in de vilayet statüsünden kazaya dönüştürülmesi, kamuoyunda ve mecliste bu kararın, uzun süre tartışılmasına neden olur. Bu tartışmaların sonucunda 6429 sayılı yasa ile 20 Temmuz 1954 günü Nevşehir vilayet merkezi olmuştur.

²³ BCA,490-0-001-000-000-1452-16-5, 01.06.1951.

²⁴ TBMM, **Tutanak Dergisi**, Dönem IX, Cilt.5, Toplantı 1, 21.II.1951, s. 412-413.

²⁵ TBMM, **Tutanak Dergisi**, Devre X, Cilt.1, İçtima F. , 30.VI.1954, s. 354.

BİRİNCİ BÖLÜM

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE İDARİ VE SİYASİ HAYAT

1.1.Nevşehir'in İl Oluş Süreci

Cumhuriyet'in ilanından sonra uzun bir süre ülke tek parti tarafından yönetilmiş, II Dünya savaşıdan sonra yaşanan iç ve dış gelişmelerinde tesiriyle 1946'da çok partili siyasal düzene geçilmişti. CHP'nin tek parti yönetimine karşı yine CHP bünyesinden çıkan Adnan Menderes, Celal Bayar, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü gibi isimler Demokrat Parti'yi kurmuşlardı. Tartışmalı 1946 seçimlerinden sonra muhalefette kalan Demokrat Parti, hızla teşkilatlanmış ve gücünü artırmıştı. Ancak, Demokrat Parti'nin muhalefet anlayışını beğenmeyen ve partiden ihraç edilen bazı isimler, 1948'de Millet Partisi'ni kurmuşlardı. Kurucuları arasında Fevzi Çakmak, Yusuf Hikmet Bayur ve Osman Bölükbaşı'nın da bulunduğu Millet Partisi sadece iktidardaki CHP'ye değil Demokrat Parti'ye sert eleştiriler yöneltmişti. Eleştirilerine Demokrat Parti'nin birinci iktidar döneminde de devam eden Millet Partisi, iktidar partisine vermiş olduğu rahatsızlıktan dolayı 27 Ocak 1954'te laikliğe aykırı söylemleri bahane edilerek kapatılmıştı.²⁶ Neticede Demokrat Parti'nin demokrasiyi bir amaç değil, kendi iktidarını yerleştirebilmek için bir araç olarak gördüğü, gerek Millet Partisi'nin kapatılmasından gerekse de çıkartılan birçok anti demokratik yasalardan anlaşılmaya başlamıştır.

Demokrasi dışı uygulama ile kapatılan Millet Partisi'nin üyeleri 10 Şubat 1954'te kurdukları Cumhuriyetçi Millet Partisi ile sert muhalefete devam etmişlerdir. Genel başkanlığına seçilen Kırşehir milletvekili Osman Bölükbaşı, kısıtlı imkânlarla yaptığı çalışmalarla 2 Mayıs 1954 genel seçimlerine hazırlanmıştır.²⁷ Neticede Adnan Menderes başkanlığında Demokrat Parti, İsmet İnönü başkanlığında Cumhuriyet Halk Partisi, Osman Bölükbaşı başkanlığında Cumhuriyetçi Millet Partisi ve Tahsin

---

²⁶ Pınar Kaya Özçelik, Demokrat Parti'nin Demokrasi Söylemi, **Ankara Üniversitesi SBF Dergisi**, Cilt 65, Sayı 3, 2010, s. 179.

²⁷ Yaşar Özüçetin, Çok Partili Hayata Geçiş Sürecinde Kırşehir (2), **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, Cilt 2, Sayı 6, 2009, s. 519-520.

Demiray başkanlığında Türkiye Köylü Partisinin katıldığı seçimi Demokrat Parti ezici bir çoğunlukla kazanmıştır. Seçim sonuçlarının sürprizi ise, Kırşehir’de Cumhuriyetçi Millet Partisi’nden 5 adayın Milletvekili seçilmesi olmuştur. Cumhuriyetçi Millet Partisi 45 ilde seçime katılmış, ancak yalnızca Kırşehir’de oyların %44,29’unu alarak beş milletvekili çıkarabilmişti. Seçilenlerden biri DP’nin ve Menderes’in çekindiği ve bir siyasal muhalif olarak baş edemediği Osman Bölükbaşı’dır.²⁸ Bu seçim sürprizinden sonra Kırşehir’in ilçeye dönüştürülmesi girişimleri, doğal olarak birçok tartışmayı da arkasından getirir. Aşağıdaki tabloda 1954 seçimlerinin TBMM arşivine göre partilerin aldığı oy oranları ve milletvekili sayıları verilmiştir.²⁹

Tablo 1.1. 1954 Seçimlerinde Partilerin Aldığı Oy Oranları

Parti	Başkanı	Oy oranı	Aldığı oy sayısı	Milletvekili sayısı
<i>Demokrat Parti</i>	Adnan Menderes	%57,61	5,151,550	502
<i>Cumhuriyet Halk Partisi</i>	İsmet İnönü	%35,35	3,161,696	31
<i>Cumhuriyetçi Millet Partisi</i>	Osman Bölükbaşı	%4,85	434,085	5
<i>Türkiye Köylü Partisi</i>	Tahsin Demiray	%0,63	57,011	0
<i>Bağımsızlar</i>	-	%1,53	137,318	3
Toplam		%100	8,941,660	541

2 Mayıs seçimlerinden 28 gün sonra ilk kez içişleri bakanı Namık Gedik’in açıkladığı Kırşehir vilâyetinin kaldırılması ve Nevşehir kazasının da vilayet merkezine dönüştürülmesi hakkındaki kanun tasarısı, ülke genelinde tartışmaları başlatır. Nevşehir’den gelen bir heyetin Nevşehir’in vilayet olmasına yönelik talebinin hükümetçe müsait karşılandığını ve bunun ancak Kırşehir’in, Nevşehir’e bağlanmasıyla mümkün olacağı şeklindeki haberin, Anadolu Ajansı vasıtasıyla yayınlanması tepkilere yol açar. Bu hususta malumatına müracaat edilen İçişleri Vekili Dr. Namık Gedik, Nevşehir heyetinin müracaatının müsait karşılandığını teyit etmiş,

²⁸ Mehmet Ö. Alkan, Türkiye’de Seçim Sistemi Tercihi’nin Misyon Boyutu ve Demokratik Gelişime Etkileri, **Anayasa Yargısı**, Sayı 6, 2003, s. 149

²⁹ https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secimdeki_partiler?p_secim_yili=195411 Mayıs 201.

Anadolu Ajansı'nın yarı resmi bir ajans olması hasebiyle verdiği haberin, hükümetin de görüşü olmasının tabii olduğunu beyan etmiştir.³⁰

2 Haziran 1954 tarihli Niğdenin Sesi gazetesinin verdiği habere göre ise Niğde Mebusu Ali Ulvi Arıkan'ın Nevşehir'den meclise herhangi bir heyetin gelmediğini ve bahse konu il olma sürecinin bir nazariye olduğunu beyan ettiğini yazdıysa da sonuç bu Nevşehir'in il olma sürecinin başlamasıyla sonuçlanmıştır.³¹

15 Haziran'da Kırşehir vilayetinin kaldırılmasına ve Nevşehir Kazasında (Nevşehir) adı ile yeniden bir vilayet kurulmasına dair İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan kanun tasarısı, Esbabı Mucibe Layihası ile birlikte Başbakan Adnan Menderes'in imzasıyla Meclise sunulmuştur. Hazırlanan layihada hükümet, kanun tasarısının çıkarılmasının gerekçelerini açıklamıştır.

Layihaya göre, Teşkilâtı Esasiye Kanununun meriyet mevkiine konulmuş olduğu yıllarda, ülkemizin ulaşım imkânlarının kısıtlı ve sınırlı olması nedeniyle, idare taksimatı kademelerinin kuruluşunda, ekonomik etkenlerin yanında coğrafi alâka ve münasebetler de göz önünde bulundurulmuştu. Fakat o tarihten bugüne kadar geçen çeyrek asırdan fazla bir zaman zarfında ve bilhassa son dört yıl içinde demir yolları ile limanı şebeke ve tesislerinin inşa ve ıslahı, Devlet kara yollarının süratle yapılması ile motorlu nakil vasıtalarının çoğalıp tekemmül etmesi, nakliyeciliğin teessüsü ve gelişmesi sonucu idari taksimatların kuruluşunda artık daha çok ekonomik münasebetler önemli hale gelmiştir. Kamu hizmetlerinin vatandaşa daha kolay ulaştırılmasını amaçlayan DP hükümeti, zaten 1950'den itibaren değişen ekonomik şartları göz önünde bulundurarak idari taksimatta birçok değişiklik gerçekleştirmişti. Bulduğu konum itibariyle merkeziyet arz eden ekonomik münasebetleri bölge dışına taşıarak hızlı bir şekilde büyüyen ilçelerin vilayet merkezine dönüştürülmesi zaten planlanmaktaydı.³²

---

³⁰ Milliyet, 31 Mayıs 1954.

³¹Niğdenin Sesi, 15 Haziran 1954, s.1.

³² TBMM Zabıt Ceridesi, Esbabı Mucibe Layihası Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Sayı: 71-2797, Devre X, C. 1, İçtima, 30.VI.1954. s.1-3

Hazırlanan layihada, yukarıda bahsedilen kıstaslar çerçevesinde Nevşehir'deki sosyal ve ekonomik gelişmelerden de bahsedilir. Buna göre, ilk, orta, erkek sanat ve kız sanat okulları ile zengin bir kütüphane, iki eczane, şarap fabrikası, Ziraat, İş ve Halk Bankaları ile dört Tarım Kredi Kooperatifi ve muhtelif ticaret ve sanat şubelerinden (600) kadar tüccar ve esnafı, (200) motorlu nakliye vasıtası, (80) milyon kilo üzüm istihali ve civarındaki ilçelerle ticari ilişkileri olan ve bölgesinde bir ünite teşkil eden Nevşehir kazası, Kırşehir, Mucur, Hacıbektaş, Avanos, Kozaklı ve Gülşehir'in içinde yer aldığı Kızılırmak vadisinin merkezinde yer almaktaydı. Bu açıdan Nevşehir, ismi geçen kaza merkezlerine de oldukça yakın konumdaydı. Mesela, Avanos, vilayet merkezi Kırşehir'e 92 km mesafede bulunduğu halde Nevşehir'e 35 km idi. Gülşehir, vilayet merkezi olan Niğde'ye 112 km mesafede bulunmasına rağmen Nevşehir'e 20 km idi. Hacıbektaş ise, Kırşehir'e 46 km Nevşehir'e ise 32 km uzaklıktaydı. Nakliyecilik, küçük sanayi, sağlık ve kültür müesseseleriyle de ismi geçen kazaların ihtiyaçlarını karşılama kapasitesine sahip olan Nevşehir'in vilayet merkezine dönüştürülmesinin zarureti görülmüştür. Nevşehir vilayeti teşkil edildikten sonra Kırşehir'e bağlı Çiçekdağı kazası, Yozgat'a, Kaman kazası da Ankara'ya bağlanınca bölgede ikinci bir vilayetin varlığı, mali açıdan külfetli bulunmuştur. Bu sebeplerle sosyal ve ekonomik bakımdan devamlı Nevşehir ile münasebeti bulunan Kırşehir'in kaza merkezine dönüştürülerek Nevşehir vilayetine bağlanmasının daha uygun olacağı layihada açıklanmıştır.³³

Hükümet, kanun tasarısı hazırlığının kamuoyunca duyulmasından itibaren bu girişimin, siyasi bir intikam amacıyla değil de, tamamen iktisadi ve coğrafi sebeplere dayanarak yapıldığı imajını vermeye çalışır. 18 Haziran tarihli Akşam gazetesinde konu ile ilgili şu haber yayınlanmıştır;

“Kırşehir'in kaza, Nevşehir'inde vilayet merkezi haline getirilmesine dair kanun tasarısı Meclise sevk edilmiştir. İçişleri komisyonuna havale edilen tasarıda mucip sebep olarak bugünkü iktisadi ve coğrafi şartların Nevşehir'in vilayet olmasını gerektirdiği ve halen Kırşehir'e bağlı olan iki kazanın coğrafi durumları itibariyle

---

³³TBMM Zabıt Ceridesi, s.1-3.

başka vilayetlere bağlanması gerektiği, bu iki kaza ayrıldıktan sonra vilayet merkezinin Nevşehir'e naklinin bir zaruret halini aldığı beyan edilmektedir."³⁴

Kırşehir vilayetinin ilgası ve vilayet merkezinin Nevşehir'e nakli hakkındaki kanun tasarısı, 23 Haziran'da İçişleri komisyonuna gelir. Komisyonda yapılan görüşmelerde Osman Bölükbaşı ve diğer Cumhuriyetçi Millet Partisi milletvekillerinin katı bir şekilde eleştirdikleri kanun tasarısını Demokrat Parti'den İlhan Sipahioğlu ve Ömer Bilen gibi vekiller de tenkit ederler. Müzakereler esnasında Kırşehir milletvekili Osman Alaşiroğlu, hükümetin bu kanun tasarısını, kamu hizmetlerini halkın ayağına daha kolay ulaştırmak amacıyla hazırladığı iddia ettiğini ancak Kırşehir vilayetinin ilgasıyla kamu hizmetlerinin Kırşehirlilerden uzaklaşacağını belirtir. DP'li milletvekilleri İlhan Sipahioğlu'da kanun tasarısının halkın hissiyatına aykırı olduğunu dile getirir. Benzer bir şekilde Ömer Bilen de Nevşehir'in il olması gerektiğini ancak Kırşehir vilayetinin ilgasını doğru bulmadığını söyler.³⁵ Yoğun tartışmaların yaşandığı komisyon toplantısında vilayet yapılması planlanan Nevşehir'e 35 km mesafede yer alan Kayseri'nin Ürgüp kazasının da bağlanması kararlaştırılır. Çoğunluğunu Demokrat Partililerin oluşturduğu içişleri komisyonunda, kanun tasarısı, yapılan değişiklikler kabul edilerek Bütçe komisyonuna havale edilmiştir.³⁶

28 Haziran'da yapılan Bütçe görüşmelerinde tasarıyı inceleyen komisyon başkanı DP'li Muhlis Tümay başkanlıktan istifa etmesi üzerine yerine Nevşehirli olan Niğde milletvekili Hasan Hayati Ülkün getirilir. Bunun üzerine Osman Bölükbaşı “*Neyse ipimizin bir Nevşehirli çekmesi uygundur*” diye espri yapar. Yaşanan yoğun tartışmalardan sonra bütçe komisyonunda, merkezi Nevşehir olmak üzere Kırşehir, Kozaklı, Mucur, Hacıbektaş, Gülşehir, Avanos ve Ürgüp kazalarından ve 5 nahiye, 276 köyden müteşekkil, 8342 kilometre kare sahada 212 739 nüfuslu bir vilâyet teşkil edildiği, yeni oluşturulan bu vilayetin hususi idare varidatının devlet yardımları hariç olmak üzere 700 000 lira civarında olacağı kararlaştırılır. Kanun tasarısı bütçe komisyonunda yapılan eklemelerle Meclise sevk edilmiştir.³⁷

³⁴ Akşam, 18 Haziran 1954, s.1.

³⁵ Milliyet, 24 Haziran 1954.

³⁶ TBMM Zabıt Ceridesi, Dahiliye Encümeni Mazbatası Esas No. 1/20 Karar No. 10 24.6.1954, Devre X, C. 1, İçtima, 30.VI.1954. s. 4.

³⁷ TBMM Zabıt Ceridesi, Bütçe Encümeni mazbatası T. B. M. M. Bütçe Encümeni Esas No: 1/20 Kanar No: 22, 28.6.1954, Devre X, C. 1, İçtima, 30.VI.1954. s. 5

Kanun tasarısının 30 Haziran 1954'te mecliste oylamasında yapılan müzakerelerde ilk sert tepki, CHP Kars milletvekili Sırrı Atalay'dan gelir. Sırrı Atalay, CHP Meclis grubu adına yaptığı konuşmada, kanun layihasının seçim sonuçlarından ötürü Kırşehir'i cezalandırmak için hazırlandığını şu sözlerle dile getirmiştir;

“2 Mayıs seçimlerini takip eden günlerde muhalefete rey veren Kırşehir ilini ilçe haline getirileceği şayiası bir kasırga gibi âme vicdanı üzerinde esti. Buna inanmak güçtü. Zira şayia hukuki bir mahiyetten âri olduğu cihetle gülünçtü... İşte bu hazin hikâye şimdi huzurunuzdadır. Demokrasimize şeref vermeyecek, gelecek nesillerimizin dahi ibretle ıstırapla üzerinde duracakları bir intikamın hikâyesiydi. Demokrat Parti kendisine rey vermeyen vatandaşı ve beldeleri Kırşehir'in şahsını da cezalandırarak bütün bu esasları yıkmaktadır.”³⁸

Sırrı Atalay, kanun tasarısını sert sözlerle eleştirirken, Nevşehir'in il olmasına karşı olmadığını, kamu hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için bu gerekli ise, Nevşehir'in il olmasını da desteklediklerini açıklar.³⁹ Muhalefetten gelen bu eleştirilere karşılık aynı oturumda söz alan İçişleri vekili Namık Gedik, kanun tasarısının, 2 Mayıs seçim sonuçları ile alakalı olmadığı savunur. Namık Gedik'e göre, kanun tasarısının evveliyatı, 1952 senesinden itibaren Nevşehirli vatandaşların ve esnaf teşekküllerinin il olmak için yaptıkları müracaatlara dayanmaktadır. Bu müracaatlar, Müteakip senelerde de tekrarlanmış, neticede, Nevşehir'in vilayet merkezine dönüştürülmesi prensip olarak kabul edilmiştir. Konuşmasının devamında Nevşehir'in vilayet merkezi olabilmesi için gerekli iktisadi ve coğrafi imkânlarla sahip olduğunu açıklayan Namık Gedik, hazırlanan tasarının iktisadi ve coğrafi boyutunu şu sözlerle açıklamıştır;

“Nevşehir'i kendi kendine yapan gayretleri ve bugünkü iktisadi ve sosyal, idari, coğrafi durumu itibariyle burada bir vilâyetin tesis edilmesi lüzumuna kâni olduktan sonra elbette bunun bünyesini nasıl kurabileceğimizi düşündük, vilâyetler muayyen standartlara göre kurulması zaruri olan idari hizmet kademeleridir. Böyle bir tesisi

³⁸ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, C. 1,İçtima, 30.VI.1954, F, s. 342.

³⁹ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, C. 1,İçtima, 30.VI.1954, F, s. 343.

yaparken cüz'ü külle bağlamak esasına sadık kaldık... Nevşehir'in elbette ki bir vilâyet olması bir emri tabii ve zaruri idi. Sayın Başbakanın buyurdıkları gibi merkezi 50 - 60 bin nüfuslu kazalarımız dururken bugün vilâyet halinde 80 bin nüfuslu olarak Kırşehir'i bırakmak imkânsızlığını Yüksek Heyetiniz takdir eder. Bu vaziyetle tahaddüs eden ve yeniden kurulan Nevşehir'i Mucur'u, Kırşehir'i ve Kozaklıyı beraber mütalâa ederek tasarı bu şekilde Yüksek Heyetinizin huzuruna getirilmiş bulunmaktadır.”⁴⁰

Oylama öncesi mecliste yapılan müzakerelerde Osman Bölükbaşı, Mehmet Mahmutoğlu, Osman Alishirlioğlu gibi Kırşehir milletvekilleri tasarıya sert tepki gösterirler. Tasarıyı Kırşehir'e seçim sonuçlarından dolayı verilen bir ceza olarak nitelendiren Bölükbaşı'nın şu sert sözleri dikkat çeker; *“Biliyorum, biliyorum, bu tasarı çıkacaktır. Bu tasarinın çıkacağını tezahürleriniz gösteriyor. Çıkabilir, şereften başka her kayıbım telâfi edilebileceği bir gün gelir. Arkadaşlar!”* Bu sert eleştiriler karşısında gülümseyen Başbakan Menderes'e ise, Bölükbaşı *“ Ben konuşurken başbakan çok gülüyor. Temenni ederim bu hal Aydın'ın da başına gelsin.”*⁴¹ diyerek sitem etmiştir.

Kanun tasarısına gösterilen tepkilere karşı, Menderes, meclis kürsüsünden yaptığı konuşma ile cevap vermeye çalışır. Konuşmasında Kırşehir'in 14 bin nüfusa sahip olduğunu, Kırşehir'e yapılan haksızlık ise Türkiye'de nüfuzu 14 bin civarında olan çok sayıda kazaya da haksızlık yapıldığını, eleştirilerin bu yönü ile gereksiz olduğunu iddia eden Menderes, göstermiş olduğu sosyal ve ekonomik gelişmeyle bulunduğu bölgede bir merkez konumuna gelen Nevşehir'i vilayet merkezi yaparak kamu hizmetlerinin daha hızlı yürütüleceğini şu sözlerle savunmuştur;

“ Bugün Gülşehir ve hattâ Ürgüp ağır ceza işleri bakımından Nevşehir'e bağlıdır. Avanos Kazası da uzun yıllar Nevşehir'e bağlı kalmış olduğu halde son yıllarda irtibatı kesilerek (92) km. mesafedeki Kırşehir'e raptedilmiştir. Bu esbaba binaen iktisadi bir vahdet, coğrafi ve zirai bir manzume teşkil eden bu bölge kazalarının merkezi Nevşehir olmak üzere teşkil edilecek vilâyete bağlanmaları, bir taraftan arz edilecek amme hizmetlerinden vatandaşların süratle faydalanmalarını temin edecek diğer taraftan da

⁴⁰ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, C. 1, İçtima: F, s. 355.

⁴¹ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, C. 1, İçtima: F, s. 346-347.

bu bölgenin tabiaten tekevvün etmiş olan iktisadi ve ticari faaliyet ve hareketlerinin daha suhuletle cereyan ve inkişafım sağlayacaktır.”⁴²

Kırşehir Vilâyetinin kaldırılmasına ve Nevşehir Kazasında (Nevşehir) adıyla yeniden bir vilâyet kurulmasına dair kanun, 30 Haziran 1954 günü yapılan oylamada, 39 ret oyuna karşı 259 kabul oyu ile kabul edilir. 237 kişi ise bu tasarıya iştirak etmemiştir.⁴³ DP’li altı milletvekili İ.Hakkı Akyüz, Ekrem Alican, Turan Güneş, Yakup Gürsel, İlhan Sipahioğlu ve Talat Vasfi Öz tasarıya ret oyu vermiştir.⁴⁴ 1 Temmuz günü yayınlanan Milliyet gazetesi kanunu ana başlık altında şu sözlerle duyurur. “*Beş saat devam eden dünkü içtimada Kırşehir’in ilgası kabul edilmiştir. Hayli gürültülü geçen müzakerede başvekil üç defa söz almıştır.*⁴⁵” 30 Haziran kabul tarihli 6429 numaralı kanun, 7 Temmuzda 8748 numaralı resmi gazetede yayınlanır.⁴⁶ Yayınlanan kanunla Kırşehir, Gülşehir, Avanos, Kozaklı, Mucur, Ürgüp Hacibektaş kazalarından oluşan Nevşehir ilinin, bu birleşme sonucunda nüfusunun 170.000 civarında olduğu açıklanır. Resmi gazetede yayınlanan kanuna göre:

“Kırşehir Vilâyeti kaldırılmıştır. Niğde Vilâyetine bağlı Nevşehir Kazası merkez olmak ve (Nevşehir), adıyla anılmak üzere yeniden bir vilâyet kurulmuştur. İlişik cetvelde gösterildiği veçhile Nevşehir Kazasını ihtiva eden nahiye, kasaba ve köyler Nevşehir Vilâyetinin Merkez Kazasına bağlanmış ve bugünkü Kırşehir Merkez Kazasını ihtiva eden nahiye, kasaba ve köylerden tereküp etmek üzere Kırşehir adıyla yeniden bir kaza kurularak bu kaza ile eski Kırşehir Vilâyetinin Avanos, Kozaklı, Mucur, Hacibektaş ve Niğde Vilâyetinin Gülşehir ve Kayseri Vilâyetinin Ürgüp kazaları Nevşehir Vilâyetine, Kaman Kazası Ankara ve Çiçekdağı Kazası da Yozgat Vilâyetine bağlanmıştır. Nevşehir Vilâyetimin Umumi Meclisi, bu vilâyete bağlanan Kırşehir, Avanos, Kozaklı, Mucur, Hacibektaş, Gülşehir ve Ürgüp kazalarıyla Nevşehir Merkez Kazasının mevcut umumi meclis üyelerinden teşekkül eder. Nevşehir Vilâyetine bağlanan kazalarla Ankara ve Yozgat Vilâyetlerine bağlanan kazalar özel

⁴² T. C. Başvekelet Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Sayı: 71-2797, Devre: X, İçtima: F, 16.06.1954

⁴³ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, C. 1, İçtima: F, s. 378.

⁴⁴ Evren Ayhan, **Osman Bölükbaşı’nın Siyasi Faaliyetleri (1913-2002)**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Tarihi Anabilim Dalı, 2006, s.49.

⁴⁵ Milliyet, 1 Temmuz 1954.

⁴⁶ T.C. Resmi Gazete, 7 Temmuz 1954, Sayı:8448, Kanun No:6429, Kabul Tarihi:30.06.1954, s. 9835-9836.

idarelerinin bilumum nakit, varidat, tahakkuk, tahsilat ve bakaya muamele ve hesapları ve bu kazalarda mevcut menkul ve gayrimenkul mal, hak, alacak ve borçları ve bunları ihtiva eden defter, dosya ve evrak bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Nevşehir Vilâyeti ile Ankara ve Yozgat vilâyetleri özel idarelerine devir ve teslim olunur. Adı geçen kazalarda bulunan her çeşit gayrimenkullerin tapu kayıtları bu kazaların bağlandıkları vilâyetler hükmi şahsiyeti adına harçsız tashih olunur. Muvakkat Bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren Nevşehir Vilâyetine bağlanan kazaların özel idarelerince tahakkuk ettirilip tahsil olunan paralar bu kazalar özel idarelerinde veya vilâyet özel idaresi merkez muhasebesinde açılacak, muvakkat hesaplarda toplanır ve meri mevzuat hükümlerine müsteniden sarf ve tediye olunur. Bu kanunla kaldırılan Kırşehir, Vilâyetinin özel İdare kadrosunda bulunup Nevşehir, Ankara ve Yozgat vilâyetlerine bağlanan kazalarda ve merkezde çalışan özel idare memur ve müstahdemleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren maaş ve kadrolardı e birlikte Nevşehir, Ankara ve Yozgat vilâyetleri özel idarelerine geçerler. Niğde Vilâyetinin özel İdare kadrosunda bulunup Nevşehir Vilâyetine bağlanan Nevşehir Merkez Kazası ile Gülşehir ve Kayseri Vilâyetinin Ürgüp kazalarında çalışan özel idare memur ve müstahdemleri de bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren maaş ve kadrolarıyla birlikte Nevşehir Vilâyeti özel İdaresine intikal ederler. Nevşehir Vilâyetini teşkil eden kazaların özel idarelerinde çalışan memur ve müstahdemler ile mülga Kırşehir Vilâyeti özel İdare merkez teşkilâtında çalışan bilumum müdür, memur ve müstahdemlerin kadroları Nevşehir Vilâyetinin Özel İdare teşkilât kadrosunu teşkil eder. Bunların maaş ve ücretleri ve diğer alacakları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu kazaların bağlandıkları vilâyetlerin özel idarelerince tediye olunur. Bu kanun 20 Temmuz 1954 tarihinden itibaren meri'dir."⁴⁷

Kanunun resmi gazete yayımlanmasından kısa bir müddet sonra 14 Temmuz'da İçişleri Bakanlığı ilgili bakanlıklara yazdığı yazıyla kanunun yürürlüğe gireceği 20 Temmuz tarihine kadar gerekli idari düzenlemelerin yapılmasını ister. Bu çerçevede, 20 Temmuz günü vazifelerine başlamak üzere Bakanlıklarına mensup Nevşehir Vilayeti merkez memurları ile Kırşehir kazası memurlarının kadrolarının tespiti ile bu

⁴⁷ T.C. Resmi Gazete, 7 Temmuz 1954, Sayı:8448, Kanun No:6429, Kabul Tarihi:30.06.1954, s.9835-9836.

kadrolara lüzumlu memurların bir an evvel tayinlerinin yapılarak mezkûr tarihte görevlerine başlamaları talep edilir. İller İdaresi Umum Müdürlüğü de vilayet merkezi olan Nevşehir’de kurulan idari birimler için gerekli olan bina ve malzeme ihtiyaçlarını tedarik ederek kanunun yürürlüğe gireceği tarih olan 20 Temmuz’a kadar gerekli hazırlıklar yapılır. Nevşehir’e gelecek memurların kalacakları mesken sorunları da düşünülür. Bu amaçla bir komite kurulur. Memurların ve ailelerinin sıkıntı çekmemeleri için evlerini kiraya vermek isteyen Nevşehirililer bu komiteye müracaat ederler.⁴⁸

Nevşehir’de bir vilâyet kurulması hakkındaki 6249 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği tarih olan 20 Temmuz’da şehir merkezinde bir merasim yapılır. Saat 15 de hükümet meydanında İstiklâl marşı çalınarak direğe Türk bayrağı çekilir ve hatipler konuşmalar yapar. Nevşehir vilayeti valiliğine tayin edilen eski Ordu valisi Fazıl Uybadın da söz alarak kısa bir konuşma yaptıktan sonra kurdeleyi keserek makamında tebrikleri kabul eder. Yapılan merasime, Niğde milletvekillerinden bazıları, Kayseri ve Niğde valileri, civar kazalardan gelen heyetler ve kalabalık bir halk topluluğu da hazır bulunur.⁴⁹ 1954’ten günümüze kanunun yürürlüğe girdiği 20 Temmuz, Nevşehir’in il oluşu tarihi olarak kutlanmaktadır.

---

⁴⁸ BCA,7362-30..10.0.-66.441..20, 14.07.1954.

⁴⁹ Ayın Tarihi, 20 Temmuz 1954

1.2.Valiler ve Belediye Başkanları

20 Temmuz 1954 tarihinde 6249 sayılı kanun ile vilayet olması kararlaştırılmıştır. Demokrat Parti döneminde vilayet olan Nevşehir, bu dönemde 4 vali değiştirmiştir. Nevşehir'in ilk Valisi daha önce Ordu Valiliği yapan⁵⁰ Sayın Fazıl Uybadın olmuştur. Sayın Vali yaklaşık bir yıl görev yaptıktan sonra görevi Sayın Hilmi Dağcıoğlu'na devretmiştir. Vali Hilmi Dağcıoğlu 1 Nisan 1957 tarihinde kadar Nevşehir Valiliği yaptıktan sonra Kars Valiliğine atanmıştır.⁵¹

Şekil 1.1. Sayın Vali Fazıl Uybadın'ın Kartviziti

Ankara Vali Muavini Celalettin Coşkun'un 5439 sayılı kanununun 2'nci maddesine göre maaş ve kadrosuyla Nevşehir Valiliğinde çalışmasına 7 Mart 1957 tarihinde İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılmıştır.⁵² Bir yıldan fazla görevde kalan Sayın Vali 19 Ağustos 1958 tarihinde aynı kanun ile Ankara Emniyet Müdürlüğünde çalıştırılması kararlaştırılmıştır.⁵³

⁵⁰<http://www.ordu.gov.tr/gorev-yapmis-valilerimiz> 11 Mayıs 2019.

⁵¹<http://www.kars.gov.tr/gecmis-donem-valiler> 11 Mayıs 2019.

⁵² BCA, 30-18-1-2/145-116-18, 05.03.1957.

⁵³ BCA, 30-11-1-0/271-24-15, 11.08.1958.

Şekil 1.2. Dönemin Nevşehir Hükümet Konağı⁵⁴

Demokrat Parti döneminin son Nevşehir Valisi Dr. Nafi Tamer olmuştur. Daha önce Tekirdağ Valisi olarak görev yapan Vali Tamer, 29 Eylül 1958-9 Haziran 1960 tarihleri arasında Nevşehir Valiliği yapmıştır.⁵⁵

Şekil 1.3. 1950-60 Yılları Arasında Nevşehir Valileri⁵⁶

14 Mayıs 1950 tarihinde iktidara gelen Demokrat Parti'nin ilk yıllarında Niğde vilayetine bağlı bir kaza olan Nevşehir'in bu dönemdeki ilk belediye başkanı 1950 yılında yapılan yerel seçimle başkanlığa gelen Avni Parmaksız olmuştur. 1951 yılında yapılan ara seçimler il birlikte Nevşehir Belediye Başkanı Azmi Durukanlı olmuştur.

Nevşehir vilayet olduktan sonra yapılan ilk seçim olan 13 Kasım 1955 yerel seçimlerinde Demokrat Parti adayı Avukat Ahmet Kemal Dedeoğlu Nevşehir vilayetinin seçilen ilk Belediye Başkanı olmuştur. ⁵⁷Dedeoğlu, Demokrat Parti dönemi

⁵⁴ <https://yesilgazete.org/blog/2019/01/26/yasadim-diyebilme-cetin-ama-hos-bir-yaz-tatili-sahin-tekgunduz/> 11 Mayıs 2019.

⁵⁵ <http://www.tekirdag.gov.tr/gecmis-donem-valilerimiz> 11 Mayıs 2019.

⁵⁶ <http://www.nevsehir.gov.tr/gorev-yapmis-valilerimiz> 11 Mayıs 2019.

⁵⁷ Demokrat Nevşehir, 19 Kasım 1955, s.1.

bitene kadar Belediye Başkanlığı görevine devam etmiştir. 1960 yılında Vali olarak görevlendirilen Rafet Yıldırım iki bu Belediye Başkanlığı görevini de yapmıştır.⁵⁸

1.3.Milletvekilleri

1.3.1.Mehmet Necmettin Önder

Nevşehir milletvekili Necmettin Önder 1913 yılında Nevşehir’de doğmuştur. Baba adı Mustafa, anne adı Lütfiye’dir. Evli ve iki çocuk babasıdır. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunudur. Yabancı dil olarak Fransızca bilmektedir. Ticaret Vekâleti Teşkilâtlandırma Umum müdürlüğü görevinde bulunmuştur ve aynı zamanda iktisatçıdır⁵⁹. Ayrıca yazarlık yönü de olan Necmeddin Önder’in; “Yassıada’da Millî İrade Nasıl Mahkûm Edildi” ve “Siyasi Hesaplaşma Yahut 27 Mayıs” isimli kitapları vardır. 11. dönemde Nevşehir milletvekilliği yapan Necmettin Önder 10 Şubat 1993’te vefat etmiştir.⁶⁰

Necmettin Önder, milletvekilliği döneminde Nevşehir merkezine ve şehrin ilçelerine gitmeyi ihmal etmemiştir. 7 Temmuz 1959 tarihinde Kozaklı’ya giderek bir takım görüşmeler yapmış,⁶¹ 8 Temmuz’da ise Avanos’a geçerek vatandaşlarla parti teşkilatı ve bazı işler üzerinde görüşmeler yapmıştır.⁶²

1957 seçimlerinde aldığı 28.995 oyla milletvekili seçilen Necmettin Önder, dönem içinde Bütçe Encümeni üyeliği yapmıştır.⁶³

1.3.2. Hasan Hayati Ülkün

⁵⁸<http://www.fibhaber.com/gundem/nevsehir-belediye-baskanlari-listesi-h17384.html> 11 Mayıs 2019.

⁵⁹TBMM Arşivi, **TBMM Âzasına Mahsus 2427 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası, Tercümeihal Varakası** (Bkz. Ek 4a ve Ek 4b) Necmettin Önder’in Seçim Mazbatası İçin (Bkz. Ek 5)

⁶⁰Doğan Özcan, **1957-1969 Arası (XI.-XII. ve XIII. DÖNEM) TBMM Nevşehir Milletvekilleri ve Faaliyetleri**, Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, 2016, s.27.

⁶¹Yeni Nevşehir, 7 Temmuz 1959, s.1.

⁶²Yeni Nevşehir, 8 Temmuz 1959, s.1.

⁶³Özcan, s. 28.

Nevşehir Milletvekili Hasan Hayati Ülkün 1915 yılında Nevşehir'in Göre kasabasında doğmuştur. Baba adı Mustafa, anne adı Hatice'dir. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuştur ve yabancı dil olarak İngilizce bilmektedir. Hâkim ve savcılık görevlerinde bulunmuştur. İstatistik Umûm Müdürlüğü Tasnif Şubesi Daimî Memurluğu, Zonguldak Mıntıkası İktisat Müdürlüğü Memurluğu, Palu ve Artvin'de Savcı Yardımcılığı, Kilis, Sarkışla ve Nevşehir Hukuk Hâkimliği, Görele Hâkimliği bulunduğu yer ve makamlardır.⁶⁴ X. Dönem Niğde ve XI. Dönem Nevşehir milletvekilliği yapan Hasan Hayati Ülkün 22 Aralık 1994 yılında hayatını kaybetmiştir.⁶⁵

10. Dönem Niğde milletvekilliği yapan Ülkün Nevşehir milletvekili olarak girdiği mecliste Adliye Encümeni üyesi ve Meclis Kütüphanesi Encümeni üyesi olmuş meclis çalışmaları esnasında 3 kez söz almış ve bir kanun teklifi sunmuştur.⁶⁶

1.3.3.Zihni Üner

Nevşehir Milletvekili Zihni Üner 1900 yılında Aksaray'da doğmuştur. Baba adı Ahmet Hulusi, Anne adı Rasime'dir. Harp Okulu, Fen Tatbikat Okulu ve Fransa Versaille Yüksek Askerî Mühendis Okulu mezunudur ve Fransızca bilmektedir. Fen ve Tatbikat Okulu Demir Yolu Öğretmenliği, Genelkurmay Başkanlığı Demir Yol Mütahassıslığı, Demir Yol Tugayı Komutan Muavinliği, Genelkurmay Ulaştırma Dairesi Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur ve askeriyede Tuğgenerallik makamına kadar yükselmiştir.⁶⁷

27 Mayıs 1960 darbesinden sonra Yassıada adalet divanınca yargılanan Zihni Üner hakkında, Türk Ceza Kanunu'nun 146/3. ve 173. maddeleri hükmünce 5 yıl müddetle

---

⁶⁴TBMM Arşivi, **TBMM Âzasına Mahsus 2130 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası**, Hasan Hayati Ülkün'ün Seçim Mazbatası İçin (Bkz. Ek 6).

⁶⁵TBMM, **TBMM Albümü (1920-2010)**, 2. Cilt 1950-1980, 2. Basım, Ankara: TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Yayınları, 2010, s. 744.

⁶⁶Hikmet Zeki Kapıcı, **Demokrat Parti Dönemi Nevşehir Milletvekilleri ve Meclis Faaliyetleri, II. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu**, Nevşehir, 2016, s. 660.

⁶⁷TBMM Arşivi, **TBMM Âzasına Mahsus 2131 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası**, Zihni Üner'in Seçim Mazbatası İçin (Bkz. Ek 7)

ağır hapsine ve 1 yıl 8 ay müddetle Ankara'da emniyeti umumiye nezaretinde bulundurulmasına karar verilmiştir.⁶⁸

X. Dönem Niğde ve XI. Dönem Nevşehir milletvekilliği yapan Zihni Üner evli ve iki çocuk babasıdır. Kayseri'de cezaevinde bulunduğu sırada hastalanarak tedavi için Ankara'ya götürülmüştür. 12 Eylül 1962 yılında hayatını kaybetmiştir.⁶⁹

1.3.4.Münip Hayri Ürgüplü

Münip Hayri Ürgüplü 1905 yılında Ürgüp'te doğmuştur. Baba adı Hayri, anne adı Münise'dir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Cenevre Hukuk Fakültesi'nde hukuk doktorasını tamamlamıştır. Fransızca ve Almanca bilmektedir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Doçentliği, Sümerbank Hukuk Müşavirliği, İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği ve Avukatlığı ve Serbest Avukatlık görevlerinde bulunmuştur.⁷⁰

Münip Hayri Ürgüplü, 27 Mayıs Hareketinin ardından Yassıada Duruşmalarında yargılanan milletvekillerinden biridir ancak beraat etmiştir.⁷¹

1959 yılında M. Hayri Ürgüplü bir başka Nevşehir Milletvekili Zihni Üner ile birlikte ilk önce merkez olmak üzere çeşitli kaza ve köylerde vatandaş ile ve Demokrat Parti teşkilatlarıyla buluşarak çeşitli temaslarda bulunmuşlardır.⁷²

Münip Hayri Ürgüplü, memleketi olan Ürgüp ilçesi hakkında Yeni Nevşehir gazetesinin 45. sayısındaki ifadelerden dolayı gazeteye bir teşekkür yazısı göndermiştir.⁷³

Münip Hayri Ürgüplü, 1957 seçimlerinde aldığı 29.034 oyla milletvekili seçilmiştir. Dönem içinde Hariciye Encümeni üyeliği yapmıştır. XI. Dönem milletvekilliğinde,

---

⁶⁸ Haşim Erdoğan, Nevşehir'in TBMM'de İlk Temsili, **II. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu**, Nevşehir, 2016, S.638.

⁶⁹ TBMM, TBMM Albümü (1920-2010) 2. Cilt 1950-1980, s. 744.

⁷⁰ TBMM Arşivi, **TBMM Âzasına Mahsus 2428 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası**, Tercümeihal Varakası (Bkz. Ek 8a ve Ek 8b) Münip Hayri Ürgüplü'nün Seçim Mazbatası İçin (Bkz. Ek 9)

⁷¹ Özcan, s. 115.

⁷² Yeni Nevşehir, 11 Temmuz 1959, s.1.

⁷³ Yeni Nevşehir, 9 Temmuz 1959, s.1. (Bkz. Ek 10)

ulaşabildiğimiz kaynaklara göre mecliste 9 konuşma yapmış, 6 defa teklifte, 1 defa da takirde (önerge) bulunmuştur.⁷⁴

1.4.Siyasi Partiler

1946 yılında çok partili hayata geçilmesiyle birlikte yeni kurulan partilerin şubeleri Türkiye'nin çeşitli illerinde açılmaya başlamıştır. 1954 yılında Nevşehir'in bir vilayet merkezi olmasıyla birlikte çeşitli parti şubeleri Nevşehir'de faaliyet göstermiştir.

Nevşehir vilayet olmadan önce Niğde vilayet merkezine bağlı bir kaza konumundadır. Bu yıllarda da Demokrat Parti Nevşehir'de ilçe teşkilatlanması kurmayı başarmıştır. 20 Eylül 1953 Pazar günü saat 14.00'da Yeni Sinema binasında ilçe kongresini gerçekleştirmiştir. Kongreye DP Kayseri-Niğde Müfettişi Hüseyin Ülkü, Niğde Mebusları ve Aksaray Belediye Reisi gibi önemli isimler katılmıştır. Hamdi Gülalioğlu İlçe İdare Kurulu Başkanlığını yapmıştır. Kongrede ilçenin genel sorunlarından ve ilçenin önemli geçim kaynağı olan üzümün para etmediğinden bahsedilmiştir.⁷⁵

Demokrat Parti döneminde sadece 1957 seçimlerine katılabilen Nevşehir'de başta Demokrat Parti olmak üzere CHP ve CMP etkin faaliyet göstermiştir. Bunların arasında özellikle Demokrat Parti halk tarafından yoğun ilgi görmüş ve özellikle köylerden fazla sayıda üye toplamıştır. Bu üyeler çeşitli yerlerde açılmış olan parti ocaklarında toplanmışlardır.

Halkın Demokrat Parti'ye girme isteğini hazırda bulunan teşkilatların karşılayamadığından dolayı yeni ocakların açılması zorunlu hale gelmiştir. Demokrat Parti'nin merkez ilçe idare heyetinin teklifi ve il müteşebbis idare heyetinin tasdiki ile mevcut teşkilatlara ilaveten Göre Köyünde, Kaymaklı Kasabasında, Derinkuyu Kasabasında (2), Acıgöl Kasabasında (3), Avcılar Kasabasında (2), Nar Kasabasında

---

⁷⁴ Özcan, s.116.

⁷⁵Yeni Niğde, 23 Eylül 1953, s.1.

ve Tatların Köyünde olmak üzere 12 ocak açılmıştır. Gerek eski gerekse yeni ocaklar faaliyetlerini gündün güne artırmıştır.⁷⁶

Demokrat Parti Nevşehir teşkilatı 1955 yılının başında ilçe ve bucaklarda kongreler düzenlemiştir. 27 Şubat Pazar günü Kozaklı ilçe kongresi düzenlenmiş, kongreye D.P. İl İdare Heyeti Başkanı Tahir Tüzün ve İl İdare Heyeti üyesi Ahmet Kemal Dedeoğlu'da katılmıştır.⁷⁷ Mart ayı içerisinde de Derinkuyu bucağında ve merkez bucaklarından Cumhuriyet bucağında,⁷⁸ aynı zamanda Ürgüp ilçesinde kongreler düzenlenmiştir.⁷⁹ Tüm merkez ilçe ve bucaklar kongrelerini tamamladıkları için D.P. ilçe kongresi 16 Nisan 1955 günü sinema salonunda gerçekleştirilmiştir. Kongreye 130 delegeden 113'ü iştirak etmiş ve kalabalık bir dinleyici kongreyi takip etmiştir. Kongrede yapılan seçimler neticesine İlçe İdare heyeti başkanlığına Ahmet Kemal Dedeoğlu seçilmiştir.⁸⁰

1955 yılının Haziran ayının başında Nevşehir Demokrat Parti il kongresi yapılmıştır. 177 delege, Sayın Vali, Niğde mebusları Hasan Hayati Ülkün ve General Zihni Üner ve kalabalık bir dinleyici kongreye katılmıştır. Kongrede İl Başkanlığına Tahir Tüzün seçilmiştir.⁸¹

7 Kasım 1954 tarihinde yapılan muhtarlık seçimlerinden sonra Nevşehir CHP içerisinde bir takım istifalara neden olmuştur. CHP eski ilçe başkanı Bahattin Civelek CHP'den istifa etmiş ve Gülşehir belediye başkanı ve CHP ilçe başkanı Ali Koçağ'ı partiden istifa etmiştir.⁸²

1956 yılının Aralık ayından itibaren Demokrat Parti Nevşehir Ocaklarında kongreler düzenlemiştir. Bu kongrelerde idare heyetleri seçimleri yapılmıştır. Bu kongreler 1957 yılının şubat ayına kadar devam etmiştir. Ayrıca Demokrat Parti Merkez ilçe idare

---

⁷⁶ Demokrat Nevşehir, 18 Aralık 1954, s.1.

⁷⁷ Demokrat Nevşehir, 5 Mart 1955, s.1.

⁷⁸ Demokrat Nevşehir, 19 Mart 1955, s.1.

⁷⁹ Demokrat Nevşehir, 2 Nisan 1955, s.1.

⁸⁰ Demokrat Nevşehir, 23 Nisan 1955, s.1.

⁸¹ Demokrat Nevşehir, 4 Haziran 1955, s.1.

⁸² Demokrat Nevşehir, 13 Kasım 1954, s.1.

heyeti 24 Ocak 1957 tarihinde toplanarak gündemde bulunan maddeleri müzakere etmiş ve karara bağlamıştır.⁸³

CHP, 23 Nisan 1956 günü Nevşehir’de il kongresini gerçekleştirmiştir. Bu kongreye civar vilayetlerin tanınmış CHP liderleri de katılmıştır. Seçim yapılmış Avukat Dilaver Özay başkanlığa seçilmiştir.⁸⁴

Demokrat Parti merkez kaza kongresi 12 Mayıs 1957 Pazar günü saat 13.00’da büyük sinema salonunda yapılmıştır.150 delegenin iştirak etmiş olduğu kongrede, Sayın Adliye Vekili Hüseyin Avni Göktürk’te katılmıştır. Kongrede D.P. İlçe başkanlığına Ahmet Kemal Dedeoğlu, D.P. İlçe İdare Heyetine seçilen Tevfik Kolbaşı’da yazı işleri müdürü olmuştur.⁸⁵

Dâhiliye Vekâletinin tasdiki ile 2500 nüfus ile Ağcaşar ve Salur köyleri Aksalur ismi ile birleştirilmiştir. Seçim kurulu kararı gerekçesi ile yapılan muhtar ve ihtiyar heyeti seçimleri 28 Temmuz 1957 Pazar günü yapılmıştır. Bu seçimde Demokrat Parti’nin karşısına muhalif üç parti ve iki köyün birleşmesinden memnun olmayan müşterek bir vatandaş katılmıştır. Demokrat Parti bu seçimi tam liste olarak kazanmıştır.⁸⁶

Nevşehir avukatlarından ve Sesimiz gazetesi yazarlarından olan Tahir Tüzün, Avukat Osman Necati Akdağlı, Avanos avukatlarından Ahmet Berksun ve Avukat Vahdi Göğüş 1957 yılında Nevşehir CHP’ye girmişlerdir.⁸⁷

Demokrat Parti’nin hızla yükselişi tüm ülke genelinde olduğu gibi Nevşehir’de de etkisini göstermiştir. Özellikle Nevşehir’in köy ve kasabalarının neredeyse tamamı zaman içerisinde CHP’den istifa ederek D.P. safına geçmiştir. Bu konuya örnek olarak 1957 yılı içerisinde Çavuşin Köyü başta muhtarlar olmak üzere tüm CHP’liler istifa

---

⁸³ Demokrat Nevşehir, 2 Şubat 1957, s.1.

⁸⁴Nevşehirin Sesi, 30 Nisan 1956, s. 1.

⁸⁵ Demokrat Nevşehir, 18 Mayıs 1957, s.1.

⁸⁶ Demokrat Nevşehir, 10 Ağustos 1957, s.1.

⁸⁷ Sesimiz, 24 Ağustos 1957, s. 1.

ederek D.P.'ye geçmişlerdir.⁸⁸ Aynı yılın Ekim ayında da Tatların Köyü CHP'den D.P.'ye geçmiştir.⁸⁹

1957 yılının Eylül ayı içerisinde Nevşehir CHP il kongresini gerçekleştirmiştir. Kongrede il yönetimi seçilmiştir ve genel başkan İsmet İnönü'nün bir mektubu okunmuş ve tüm partililere selamları iletilmiştir.⁹⁰ Bir yıl sonra Nevşehir CHP İl Başkanlığına getirilen Dilaver Özay kısa bir süre sonra görevinden istifa etmiştir.⁹¹

27 Ekim 1957 yılında yapılan genel seçimleri D.P. çalışmalarını yoğun bir şekilde yürütmüştür. Demokrat Parti Genel İdare Kurulu tarafından Nevşehir ilinin seçim işlerini denetlemek amacıyla memur Akif Benderlioğlu görevlendirilmiştir. Benderlioğlu 17 Eylül Salı günü Nevşehir'e gelmiştir. Ertesi gün parti lokalinde tüm partililer ile birlikte bir toplantı yapmıştır. Ayrıca bu toplantıda Belediye Reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu milletvekili olabilmek için Reislikten istifa edeceğini açıklamıştır. Bu açıklama partililer tarafından olumlu karşılanmıştır. Dedeoğlu dışında mebusluk için 10 isim daha başvuruda bulunmuştur.⁹²

Nevşehir Demokrat Parti heyeti 1 Ocak 1958 tarihinde üyelerin sosyal, kültürel ve siyasal kalkınmalarının sağlanması amacıyla Nevşehir DP lokalini açmışlardır. Lokalde partililer bir araya gelerek siyasi konuşmalar yapmışlardır.⁹³

1957 seçimlerinden evvel DP il başkanlığı görevinden ayrılmış olan H.Ahmet Devocioğlu'nun yerine 1958 yılının Şubat ayında İl İdare Heyetinden Sami Çekirdekçi DP il başkanlığına getirilmiştir.⁹⁴

Demokrat Parti Merkez Kaza kongresi 2 Aralık 1958 Salı günü Büyük Sinema salonunda kalabalık delege ve dinleyici topluluğu ile gerçekleştirilmiştir. Kongreye

---

⁸⁸ Demokrat Nevşehir, 17 Ağustos 1957, s.1.

⁸⁹ Demokrat Nevşehir, 5 Ekim 1957, s.1.

⁹⁰ Demokrat Nevşehir, 14 Eylül 1957, s. 5.

⁹¹ Demokrat Nevşehir, 11 Ekim 1958, s.1.

⁹² Demokrat Nevşehir, 28 Eylül 1957, s.1.

⁹³ Demokrat Nevşehir, 25 Ocak 1958, s. 3.

⁹⁴ Demokrat Nevşehir, 8 Şubat 1958, s. 2.

yaklaşık 240 delege iştirak etmiştir. Kongrede yeni idare heyeti seçimleri gerçekleştirilmiş, Sami Çekirdekçi kongre başkanı seçilmiştir.⁹⁵

Demokrat Parti Genel Başkanı Sayın Adnan Menderes'in emri üzerine, DP vilayet idare heyeti reisliğine gönderilen bir telde, Nevşehir vilayeti parti müfettişliğine Sinop Mebusu Ömer Özen'in tayin edildiği bildirilmiştir. ⁹⁶ Müfettiş Ömer Özen 7 Ocak günü Ankara'dan Nevşehir'e gelmişlerdir.⁹⁷

Sayın Başvekil Adnan Menderes'in gelemediği için daha önceden ertelenen DP il kongresi 19 Nisan 1958 Pazar günü Büyük Sinema salonunda gerçekleştirilmiştir. Kongreye katılmak üzere Nafia Vekili Tefvik İleri ve beraberindeki heyet Ankara'dan Nevşehir'e gelmişlerdir. Kongreye 122 delege katılmıştır. Ayrıca Sayın Vekil Tefvik İleri kongrede bir konuşma gerçekleştirmiştir.⁹⁸

1959 yılında DP Nevşehir Gençlik Kolu kurulmuştur. 12 Temmuz Pazar günü Nevşehir Gençlik kolları ilk kongresini yapmış, gençlerin istek ve arzuları dinlenmiştir. Kongrede Mustafa Uyan başkanlığa seçilmiştir.⁹⁹

Nevşehir'e bağlı Tatların Köyünde bulunan Millet Partisi bucak ve ocak teşkilatları lağvedilerek bucak başkanı Bekir Yerlikaya, ocak başkanı Hakkı Bildirici arkadaşları ile birlikte top yekûn DP'ye iltihak etmişlerdir.¹⁰⁰

Millet Partisi Genel Başkanı Osman Bölükbaşı 27 Temmuz 1959 günü Nevşehir'e bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret öncesinde herhangi bir olumsuz hadise gerçekleşmemesi için Nevşehir Emniyeti tarafından gereken önlemler alınmıştır. Osman Bölükbaşı'yı Nevşehir Millet Partisinden Şevki Ataer karşılamıştır. Ayrıca Ataer'in yanında CHP İl Başkanı da bulunmuştur. Bölükbaşı belediyeyi ziyaret ederek DP'li yetkililer il hasbıhal etmiş akşamında ise Millet Partililer ve Halk Partililer ile yemeğe katılmıştır. Bölükbaşı'nın Nevşehir ziyareti oldukça sessiz geçmiştir.

⁹⁵ Demokrat Nevşehir, 6 Aralık 1958, s.1-2

⁹⁶ Demokrat Nevşehir, 3 Ocak 1959, s.1.

⁹⁷ Yeni Nevşehir, 24 Haziran 1959, s.1.

⁹⁸ Demokrat Nevşehir, 25 Nisan 1959, s.1.

⁹⁹ Yeni Nevşehir, 13 Temmuz 1959, s.1.

¹⁰⁰ Yeni Nevşehir, 20 Mayıs 1959, s.1.

Bölükbaşı Nevşehir'den sonra Ürgüp, Avanos ve Kozaklıyı da ziyaret etmiştir.¹⁰¹ Avanos'ta Osman Bölükbaşı'nın da katılımları ile ilçe kongresi düzenlenmiş, kongre fazla ilgi görmemiştir.¹⁰²

Nevşehir'e bağlı Nar Kasabasında 27 Eylül 1959 Pazar günü olumsuz bir hadise yaşanmıştır. CHP kongresini gerçekleştirdiği sırada kongreden çıkan CHP'ye mensup bir vatandaş kahvehane önünde yer alan 4 DP'li vatandaşa tabanca ile ateş açmıştır. 4 vatandaş ağır şekilde yaralanmıştır. Zanlı hakkında adam öldürmeye teşebbüs suçundan ağır ceza mahkemesinde dava açılmıştır.¹⁰³

9 Aralık 1959 Çarşamba günü Nevşehir CHP İl kongresini gerçekleştirmiştir. Yerel basına göre kongrede CHP yetkilileri DP hakkında ağza alınmayacak şekilde küfür ve ithamlarda buldukları belirtilmiştir. İleriki seçimler öne sürülerek "O gecenin sabahında çok kanlar akacak, bunlar bizim kurbanlarımız olacak" denildiği ileri sürülmüştür.¹⁰⁴

1.5.Seçimler

Nevşehir 20 Temmuz 1954 yılında il olduktan sonra ilk genel meclis seçimini 26 Temmuz 1954 tarihinde yapmıştır. Nevşehir'in ilk valizi olan Sayın Fazıl Uybadın'ın başkanlığında açılan meclis ilk defa başkan vekili seçimini yapmış ve D.P. üyelerinden Nazım Mutlu bakanlığa seçilmiştir. Diğer kazaların hepsinde de D.P. seçimi kazanmıştır.¹⁰⁵

7 Kasım 1954 yılında Nevşehir ilçe merkezinde yapılan muhtarlık ve ihtiyar heyeti seçimlerini Demokrat Parti kazanmıştır. 29257 seçmenden 19958'i seçime katılarak oy kullanmıştır. 78 sandıkta 52 muhtar seçilmiştir. Tek derece ile 31 adet muhtar seçilmiştir. Bu muhtarların 30'u Demokrat Parti'den 1 tanesi ise Çakıllı Köyünde CHP

¹⁰¹ Yeni Nevşehir, 28 Temmuz 1959, s.1.

¹⁰² Yeni Nevşehir, 28 Eylül 1959, s.1.

¹⁰³ Yeni Nevşehir, 28 Eylül 1959, s.1.

¹⁰⁴ Yeni Nevşehir, 10 Aralık 1959, s.1.

¹⁰⁵ Demokrat Nevşehir, 21 Ağustos 1954, s.1.

tarafından kazanılmıştır. Kasabalar ve vilayet merkezinden 21 adet muhtar seçilmiş ve bu muhtarların tamamını Demokrat Parti kazanmıştır.¹⁰⁶

Merkez ilçeye bağlı bulunan Kozluca, Yuva, Basansarnıç, Topaç, Kurugöl, Göre ve Çat köylerinde 11 Kasım'da yapılan umumi muhtarlık seçimlerinde bir takım usulsüzlüklerin bulunmasından dolayı Adli Kurul seçimleri iptal etmiştir. Bu 7 köy 16 Ocak 1955'te yeniden muhtarlık seçimi yapmış ve seçimi tüm köylerde D.P. kazanmıştır.¹⁰⁷

25 Eylül 1955 Pazar günü Nevşehir'de il genel meclis seçimleri yapılmıştır. Yapılan seçimlerde sonuçlarına göre Gülşehir hariç bütün kazalarda D.P. adayları seçimi kazanmıştır, yalnızca Gülşehir'de müstakil adaylar seçimi kazanmıştır.¹⁰⁸

Yurt genelinde yapılan 1955 belediye seçimleri Nevşehir'in il olarak katıldığı ilk belediye seçimleri olmuştur. 13 Kasım 1955 tarihinde yapılan seçimlere merkez kazaya bağlı bulunan Kaymaklı ve Acıgöl kasabalarında D.P. listesinden başka bir liste bulunmamıştır. Seçim sonuçlarına göre, Nevşehir, Avanos, Kırşehir, Hacıbektaş, Ürgüp, Acıgöl, Kaymaklı ve Avcılar'da D.P, Gülşehir, Kozaklı ve Nar Köyünde müstakil adaylar seçimi kazanmıştır. Nevşehir belediye başkanlığına Ahmet Kemal Dedeoğlu seçilmiştir. Uçhisar Kasabasında 2 sandık tecavüze uğradığı için il seçim kurulunca seçim iptal edilmiştir.¹⁰⁹ Ayrıca 1955 yılında yapılan bu seçime Kırşehir, Nevşehir'e bağlı bir ilçe olarak katılmıştır.

27 Ekim 1957 seçimleri Nevşehir'in vilayet olarak katıldığı ilk genel seçimler olduğundan dolayı ayrıca bir önemi vardır. Bu yüzden bu seçim yaklaşırken gerek vilayet merkezi gerekse köy ve kasabalarda hareketli günler yaşanmıştır. Demokrat Parti diğer bütün kazalarda olduğu gibi Nevşehir vilayet merkezinde ilk mitingini 14 Ekim 1957 Pazartesi günü saat 09.00'da düzenlemiştir. Bu toplantı Nevşehir'de Demirciler Meydanı olarak belirlenmiştir. Toplantıyı Tefik Kolbaşı açmıştır. Toplantıda halk Demokrat Parti'ye yoğun ilgi gösterirken Halk Partisine isyan etmişler

¹⁰⁶ Demokrat Nevşehir, 13 Kasım 1954, s.1.

¹⁰⁷ Demokrat Nevşehir, 22 Ocak 1955, s.1.

¹⁰⁸ Demokrat Nevşehir, 1 Ekim 1955, s.1.

¹⁰⁹ Demokrat Nevşehir, 19 Kasım 1955, s.1.

hatta Türk Bayrağını siyaha boyayarak 1946 yılındaki seçimleri protesto etmişlerdir. Toplantı sürenin dolması ile birlikte atılan sloganlar ile sona ermiştir.¹¹⁰ Aynı gün öğleden sonra yapılması planlanan CMP ve CHP toplantıları halkın protestolarıyla (Nevşehir DP'nin kalesidir, Nevşehir'i yıkmak isteyenler hangi yüzle konuşacaklardır) ve sözleriyle karşılanmışlardır. Bu yüzden CMP toplantı yapmaktan vazgeçmiştir. CHP toplantısı ise halkın protestoları ile karşılanmıştır ve normal süresi olan saat 18.00 dolmadan toplantıyı bitirmek zorunda kalmışlardır. Ayrıca muhalefetleri partileri içerisinde kitle halinde istifalar ve DP saflarına geçen isimler olmuştur.¹¹¹

Seçim kampanyasını hızla sürdüren Demokrat Parti, propaganda ekipleri ile birlikte Nevşehir vilayetinin bütün kaza ve köylerinde mitingler düzenlemiştir. İlçe seçim kurulu tarafından belirlenen yer ve saatlerde Nevşehir DP mebus adayları olan General Zihni Üner, Hasan Hayati Ülkün, Necati Meddin Önder ve Münip Hayri Ürgüplü halka hitap etmişlerdir. Ekim ayı içerisinde yapılan Ürgüp, Genezin, Gülşehir, Kozaklı, Avanos ve Nevşehir'de yapılan mitingler halk tarafından yoğun ilgi ile karşılanmıştır.¹¹²

19 Ekim 1957 Cumartesi günü Kayseri'ye gelen Başvekil Adnan Menderes'i Nevşehir'e davet etmek üzere bir heyet aynı gün Kayseri'ye gitmiş Başvekili havaalanında karşılamıştır. Heyet adına Tevfik Kolbaşı, Sayın Başvekile Nevşehirli vatandaşların selam ve muhabbetlerini arz ederek kendisini Nevşehir'e davet etmiştir. Başvekil Adnan Menderes; "Nevşehir'i ve Nevşehirli hemşerilerimizi çoktan beri ziyaret etmek istediğimi canı gönülden arzu etmekteyim. Nevşehirli hemşerilerimizde takdir buyrulan işlerim dolayısıyla buna bir türlü imkân bulamadığım için son derece müteessirim. Fakat hemşerilerimize selam söyleyiniz. Hepsinin ayrı ayrı gözlerinden öperim. Merak etmesinler ilk fırsatta geleceğim ve onlarla birlikte olmaktan son derece bahtiyar olacağım." demiştir.¹¹³

27 Ekim 1957 tarihinde yapılan seçimler TBMM 11. dönem milletvekillerini belirlemek için yapılmıştır. Meclis tarihinin de başbakanlık sistemine göre en çok

¹¹⁰ Demokrat Nevşehir, 19 Ekim 1957, s. 1-5.

¹¹¹ Demokrat Nevşehir, 19 Ekim 1957, s.5.

¹¹² Demokrat Nevşehir, 19 Ekim 1957, s. 3.

¹¹³ Demokrat Nevşehir, 26 Ekim 1957, s. 1.

milletvekilinin seçildiği bir seçim olmuştur. Bu seçimde 602 milletvekili seçilmiştir. 9.205.949 oy kullanılmıştır, bu oyların 9.133.412 tanesi geçerli olmuştur, 117,537 oy ise geçersiz sayılmıştır.¹¹⁴

Aşağıdaki tabloda TBMM'den alınan bilgilere göre 27 Ekim 1957 genel seçimlerinde Türkiye genelinde partilerin aldığı oy sayıları ve oranları verilmiştir;¹¹⁵

Tablo 1.2. 1957 Seçimleri Türkiye Geneli Oy Oranları

PARTİLER	ALINAN OY	OY ORANI
DP	4.372.621	47,88
CHP	3.753.136	41,09
CMP	652.064	7,14
HP	350.597	3,84
BAĞIMSIZ	4.994	0,05

Aşağıdaki tabloda ise TBMM'den alınan bilgilere göre 27 Ekim 1957 genel seçimlerinde Nevşehir seçim bölgesinde partilerin aldığı oy sayıları verilmiştir;¹¹⁶

Tablo 1.3. 1957 Seçimlerinde Partilerin Nevşehir'deki Oy Oranları

PARTİLER	ALINAN OY
DP	28.878
CHP	19.593
CMP	19.706
HP	0.00
BAĞIMSIZ	0.00

Dönemin yerel gazetesi olan Demokrat Nevşehir gazetesine göre DP'nin aldığı oy sayısı TBMM'nin sayısı ile aynı olsa da, CHP oy sayısı 19.565 CMP oy sayısı 19.730 olarak verilmiştir.¹¹⁷

¹¹⁴ https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secimdeki_partiler?p_secim_yili=1957 11 Mayıs 2019.

¹¹⁵ https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secimdeki_partiler?p_secim_yili=1957 11 Mayıs 2019.

¹¹⁶ https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secim_cevresi_partiler?p_secim_yili=1957&p_il_kodu=50 11 Mayıs 2019.

¹¹⁷ Demokrat Nevşehir, 2 Kasım 1957, s.1.

Bu seçimlerde Nevşehir'deki kayıtlı seçmen sayısı 84.186 kişidir. Fakat katılım oranı % 81,6'dır. Bu seçmenlerden 68.733 kişi sandığa gitmiştir.¹¹⁸

Nevşehir il olarak resmen ilk olarak temsil edildiği 1957 seçimlerinde 4 milletvekili ile TBMM'de temsil edilmiştir. Nevşehir Milletvekillerinin tamamı DP'nin olup; CHP, CMP ve HP meclise Nevşehir'den milletvekili gönderememiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin XI. Döneminde Nevşehir'i temsil eden dört milletvekili, Necmeddin Önder, Hasan Hayati Ülkün, Zihni Üner ve Münip Hayri Ürgüplü'dür.

12 Ocak 1957 tarih ve 30153 sayılı kararname ile belediye teşkilatının kurulmasına karar verilen Ürgüp kazasına bağlı Aksalur'da 11 Nisan 1958 Cuma günü belediye seçimi düzenlenmiştir. Bu seçime istinaden 20 Mart günü Nevşehir ve Ürgüp belediye reisleri ile birlikte DP il ve ilçe teşkilatlarının ileri gelenlerinin iştiraki ile birlikte Aksalur'da DP büyük bir açık hava toplantısı düzenlemiştir. Gerçekleşen seçimi DP adayı Mehmet Mutlu kazanmıştır.¹¹⁹

Nevşehir Eskil ve Kayacami Mahallelerinde 20 Eylül 1959 Pazar günü ihtiyar heyeti seçimleri yapılmıştır. Yapılan ihtiyar heyeti seçimlerine DP ile CHP katılmıştır. Seçimleri DP adayları kazanmıştır.¹²⁰

Nevşehir'in Nar Kasabasında bağımsız belediyenin istifa etmesinden sonra 29 Kasım 1959 Pazar günü yapılan seçimleri DP kazanmıştır.¹²¹

---

¹¹⁸TÜİK, **Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2011**, s. 75.

¹¹⁹ Demokrat Nevşehir, 26 Nisan 1958, s.1.

¹²⁰ Yeni Nevşehir, 21 Eylül 1959, s.1.

¹²¹ Yeni Nevşehir, 30 Kasım 1959, s.1.

1.6.İdari Hayat

1950-1960 yılları arasında Nevşehir Vilayetinde gelişen şartlara göre yeni kaza, nahiye ve köyler kurulmuştur. Bazı köy ve nahiyelerin de isimleri değiştirilmiştir. Bu dönemde köyler arasında meydana gelen sınır ihtilafları da halledilmeye çalışılmıştır.

1951 yılında Nevşehir'in Niğde'ye bağlı bir ilçe konumunda olduğu dönemde birkaç köy ve bucakta belediyelerin kurulması onaylanmıştır. Nevşehir ilçesine bağlı Kaymaklı köyünde bir belediyenin kurulması 4 Ocak 1951 tarihinde onaylanmıştır.¹²² Yine aynı yıl Nevşehir ilçesine bağlı 2162 nüfuslu Acıgöl bucak merkezinde önceden yapılan bir müracaat neticesinde 7 Mayıs 1951 tarihinde bir belediyenin kurulması onaylanmıştır.¹²³

1952 yılında Topaklı köyünün nahiye olması için müracaat edilmiştir. Genezin ve Topaklı köylerinin nahiye olması kararı 1955 yılında başında çıkmıştır.¹²⁴ Ancak Topaklı köyünün tam teşekküllü bir nahiye olması 1959 yılını bulmuştur. 16 Ağustos 1959 günü saat 13'de yapılan bir merasim düzenlenmiştir. Sayın Vali Nafi Tamer kestiği kordela ile Topaklı köyü nahiye olmuştur.¹²⁵

Niğde vilayetine bağlı durumda bulunan Nevşehir kazasına bağlı İcik Köyü ile aynı kazanın Acıgöl Nahiyesine bağlı Topaç köyleri arasındaki sorunların kökeni geçmişe dayanmaktadır. 1953 yılında başlayan sınır anlaşmazlıklar, 1954 yılında alınan kararla iki köy arasında bulunan çeşme sınır kabul edilmiş, bahse konu çeşmenin de iki köy tarafından kullanılmasına karar verilmiştir.¹²⁶

1955 yılında Nevşehir'e bağlı iken sonrasında Kırşehir'e bağlanan Mucur ilçesine bağlı Kızıldağyeniyapan köyü ve Hacıbektaş'a bağlı Sadık köyleri alınan kararla nahiye olmuştur.¹²⁷

---

¹²² BCA, 30-11-1-0/222-12-3/ 27.02.1951.

¹²³ BCA, 030-11-1-0/224-24-8/ 16.06.1951.

¹²⁴ Demokrat Nevşehir, 15 Ocak 1955, s. 1.

¹²⁵ Yeni Nevşehir, 17 Ağustos 1959, s. 1.

¹²⁶ BCA, 30-11-1-0/245-22-18, 16.06.1954.

¹²⁷ Demokrat Nevşehir, 22 Ocak 1955, s. 1.

30 Eylül 1957 tarihinde çıkan 57/2280-893 sayılı karar üzerine Nevşehir vilayetinin Gülşehir kazasına bağlı Tuz Köyünde ¹²⁸ ve 17 Ekim 1957 tarihinde çıkan 57/2496-919 sayılı karar üzerine Ürgüp kazasına bağlı Aksalur köyünde belediye teşkil edilmesi uygun görülmüştür. ¹²⁹

Nevşehir vilayetinin Avanos kazasına bağlı Abdi, Gerce, Karayanalak, Çağşak köyleri Avanos kazasına 55-60 km mesafede olup bütün alışverişlerini 10-15 km mesafede olan Kozaklı pazarından yaptıkları, yalnız resmi işler için Avanos'a gidip gelmelerinin zor olduğu ve kış aylarında birçok zorluk yaşadıkları gerekçesi ile köy halkının Kozaklı'ya bağlanma taleplerini İdare Heyeti uygun bulsa da, Demokrat Parti Meclis Grubu Başkanı Ahmet Kemal Dedeoğlu tarafından, Umum Meclis Başkanlığına 13 Ocak 1956 tarihili yazdığı yazıyla bu görüşmenin münasip olmadığını belirtmiştir. Umum Meclisi sebep göstermeksizin bu işi bir sene erteleme kararına varsada aynı yılın Nisan ayında bahse konu köyler Kozaklı kazasının Merkez nahiyesine bağlanmıştır. ¹³⁰ Köyler 1958 yılında Kozaklı'ya bağlansa da 1959 yılında Topaklı'nın nahiye olması ile Çağşak, Karayanalak, Abdi, Kapaklı, Merdanali, Akpınar, Kurugöl ve Kayaaltı köyleri 1 Nisan 1959 tarihinde Topaklı'ya bağlanmıştır. Adı geçen köyler bağlı oldukları nahiyenin uzak olması ve kış aylarında çektikleri sıkıntılar neticesinde şikayetlerini belirtmişlerdir. Bu köylerde ayrı ayrı yapılan plebisitleri neticesinde de ekseriyetlerinin Kozaklı'yı istedikleri görülmüştür. Bu 8 köyün Kozaklı kazasının merkez nahiyesine bağlanmaları yerinde görülmüştür. Yine aynı kanun ile 1 Nisan 1959 tarihinde Topaklı nahiyesine bağlanan Kayaaltı, Kızılağıl ve Köşektaş köyleri de önceden bağlı oldukları Hacıbektaş kazasının merkez nahiyesine bağlanmaları uygun görülmüştür. ¹³¹

1957 yılında alınan karar ile Yozgat vilayetinin Boğazlıyan kazasının Fakılı nahiyesine bağlı Kanlıca ve Karasenir köyleri Nevşehir vilayetinin Kozaklı kazasının merkez nahiyesine bağlanmıştır. ¹³²

---

¹²⁸ BCA, 30-11-1-0/267-30-8, 25.10.1957.

¹²⁹ BCA, 30-11-1-0/267-32-11, 21.11.1957.

¹³⁰ BCA, 30-11-1-0/258-27-5, 21.04.1956.

¹³¹ BCA, 30-11-1-0/227-21-15, 07.07.1959. (Bkz. Ek 2)

¹³² BCA, 30-11-1-0/265-21-10, 19.06.1957.

1956 yılında Nevşehir vilayetinin Ürgüp kazasına bağlı Çavuşin köyü, köylülerin talepleri ve köyün iktisadi ve coğrafi bakımdan Avanos'a bağlanmasının uygun olduğu neticesinde aynı vilayetin Avanos kazasına bağlanmıştır.¹³³

Büyük Millet Meclisinin 10 Haziran 1957 Pazar günü yaptığı oturumda, Kırşehir Kazasının vilayet olması hakkındaki hükümet tasarısıyla ilgili dâhiliye komisyonun raporu meclis-i umumi heyetince kabul edilerek açılan müzakerelere 13 Haziran 1957 günü de devam edilerek 1 Temmuz'da meriyete girmek üzere tasarı kararlaştırılmıştır. Kabul edilen kanuna göre, Kırşehir vilayeti: Mucur, Kaman ve Çiçekdağı kazalarından müteşekkildir. Hacıbektaş ve Kozaklı kazaları Nevşehir iline bağlı kalmıştır.¹³⁴ 28 Haziran Pazar günü Vali Celaleddin Coşkun ile beraberindeki Belediye Reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu ve D.P. il ve ilçe heyetleri Kırşehir'e tebrik için gitmişlerdir.¹³⁵

Ürgüp'e bağlı olup gerek coğrafi gerekse iktisadi bakımdan Nevşehir'e daha çok bağlı bulunan Kavak köyü sakinleri senelerden beri Nevşehir'e bağlanmak bu hususta müteahhit müracaatlarda bulunmuşlar ve bir netice alamamışlardır. 1958 yılında Meclis-i Umumi toplantıları esnasında yeniden yapmış oldukları müracaat neticesinde yapılan plebisitte köy halkının tamamı ittifak halinde Nevşehir'e bağlanma arzularını gösterdiklerinden Meclis Umumi tarafından Kavak köyünün Nevşehir'e bağlanması kararı alınmıştır.¹³⁶

Tarihi olayların sağlıklı bir şekilde yorumlanabilmesi, bu olayları aksettiren kaynakların ait oldukları zamanın sosyal ve iktisadi özelliklerinin iyi bilinmesine bağlıdır.¹³⁷ Bu durum dikkate alınarak, Demokrat Parti döneminde Nevşehir'deki sosyal hayat ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Sinop Emniyet Müdürlüğünden Nevşehir Emniyet Müdürlüğüne tayin olan Sayın Müştak Görgün Nevşehir'e gelmiş ve vazifesine başlamıştır.¹³⁸ Müştak Görgün Nevşehir'de bir yıl görev yaptıktan sonra Urfa'ya tayin edilmiştir.¹³⁹

¹³³ BCA, 30-11-1-0/262-47-14, 22.10.1956.

¹³⁴ Demokrat Nevşehir, 22 Haziran 1957, s. 3.

¹³⁵ Demokrat Nevşehir, 6 Temmuz 1957, s. 1.

¹³⁶ Demokrat Nevşehir, 17 Ocak 1959, s. 1.

¹³⁷ Ahmet Tabakoğlu, **Türk İktisat Tarihi**, İstanbul: Dergah Yayınları, 1994, s. 18.

¹³⁸ Demokrat Nevşehir, 19 Ocak 1957, s.2.

¹³⁹ Demokrat Nevşehir, 9 Ağustos 1958, s. 2.

Nevşehir'deki emniyet müdürlüğü merkez karakolu, Hükümet Caddesi eski Ziraat Bankası binasına taşınmıştır.¹⁴⁰

Uzun zamandan beri açık bulunan Nevşehir askerlik şubesi reisliğine, Akseki askerlik şubesi reisi Yarbay Cevat Erkin tayin edilmiştir. Cevat Erkin Nisan ayı sonlarında Nevşehir'de göreve başlamıştır.¹⁴¹

1.7.Asayiş

Nevşehir'de 1954 yılında uyuşturucu ile büyük bir mücadele yapılmıştır. Bektik Mahallesinde Recep Çöplü isimdeki bir şahıs esrar satarken yakalanmıştır. Esrar kaçakçısı derhal adalete teslim ve tevkif edilmiştir.¹⁴² Kayın biraderinin ihbarı üzerine Eskinin Mevlüt adlı şahsın evine ani olarak yapılan baskın neticesinde bir miktar esrar ele geçirilmiştir. Mevlüt esrarın muhbir tarafından konulduğunu iddia edince muhbir Yaşar'ın evine de bir arama yapılmış ve bir miktar esrar ele geçirilmiştir. İki isimde gözaltına alınmıştır.¹⁴³

23 Şubat 1955 günü gece hiçbir iz bırakmadan Cumhuriyet mahallesinde Kazım oğlu Penbe'den doğan 18 yaşındaki Kazım Acar işkence ile öldürülmüştür. Maktul 68 yerinden bıçaklanmış ve bir bıçak darbesi de kalbine vurulup öldürülmüştür. Daha sonra boğazı ve cinsel uzvu cesetten kesilip ayrılmıştır. Olaydan iki gün sonra emniyet tarafından yürütülen operasyon ile failer yakalanmış ve tevkif edilmişlerdir. Ancak verdikleri ifadelerde cinayet sebebi anlaşılamamıştır.¹⁴⁴

1954 yılında Nevşehir Kaymaklı köyünün belediye reisi Tefvik Ülkü'nün yeğeni Sait Ülkü'nün düğün töreni akşamı hiçbir sebep yokken İsmail Yarbılan isimdeki şahıs damat Sait Ülkü'yü silahla vurarak öldürmüştür.¹⁴⁵

---

¹⁴⁰ Demokrat Nevşehir, 30 Kasım 1957, s. 2.

¹⁴¹ Demokrat Nevşehir, 19 Nisan 1958, s. 2.

¹⁴² Demokrat Nevşehir, 2 Ekim 1954, s.1.

¹⁴³ Demokrat Nevşehir, 23 Ekim 1954, s. 1.

¹⁴⁴ Demokrat Nevşehir, 26 Şubat 1955, s.1.

¹⁴⁵ Demokrat Nevşehir, 10 Aralık 1955, s. 1.

Nevşehir Merkez kazasına bağlı Balcın köyünde 14 Mart 1959 tarihinde bir cinayet işlenmiştir. Ramazan dolayısıyla teravîh namazının kılındığı sırada cami önünde çıkan bir kargaşa esnasında camiden dışarı çıkan köy bekçisi dışarıdan atılan bir kurşun ile vurularak öldürülmüştür. Faili meçhul kalan bu hadise üzerine harekete geçen merkez kaza jandarma teşkilatı kısa bir zamanda faili ortaya çıkarmışlardır. Katil Ş.B. suçunu itiraf ederek suç aleti tabancayı ve ilk sorgusuna müteakip tevkif edilmiştir.¹⁴⁶

Nevşehir köylerinden İcik ve Topaç köyleri arasında senelerden beri devam etmekte olan su ihtilafı hali hususunda Vali Dr. Nafi Tamer, D.P ve Belediye Reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu mezkûr köylere giderek tetkik ve temaslarda bulunmuşlardır.¹⁴⁷ 1954 yılında alınan kararla köylerin ortasında bulunan çeşmenin iki köy tarafından kullanılması kararı alınsa da bu çeşme köylüleri arasında sorun teşkil etmeye devam etmiştir. Bu su ihtilafına bir hal çaresi bulmak gayesiyle Vilayet Umum Meclisi tarafından alınan karar gereğince mezkûr çeşmenin boşa akıp giden suyunun yarı yarıya taksimi ile İcik köyünün hissesine düşenin borularla İcik'e götürülmesi için lüzumlu malzeme ve borular verilmiş ve döşenmeleriyle bitmiş bulunacak idi. Ancak buna razı olmayan Topaç halkı ile İcikliiler arasında geçen hafta içinde büyük bir arbede çıkmış ve hadise mahallinde bulunan merkez kaza jandarma kumandanının işi yatıştırması ile daha büyük bir hadisenin çıkması önlenmiştir. İlgili makamlar bu ihtilafın muhakemesini uzun süre yürütmüşleridir.¹⁴⁸

1959 yılında Nevşehir'de Demokrat Partiye mensup Hüseyin Altuntakar ve Osman Ertürk adlı iki vatandaş bazı emniyet mensupları tarafından herkesin gözü önünde cadde üzerinde dövülmüştür. Olaydan sonra şahıslar birer haftalık rapor almışlardır.¹⁴⁹

---

¹⁴⁶ Demokrat Nevşehir, 4 Nisan 1959, s.2.

¹⁴⁷ Demokrat Nevşehir, 23 Mayıs 1959, s. 3.

¹⁴⁸ Demokrat Nevşehir, 5 Eylül 1959, s. 2.

¹⁴⁹ Yeni Nevşehir, 30 Haziran 1959, s. 1.

1.8.Bayındırlık-İmar Faaliyetleri ve Belediye Hizmetleri

Demokrat Parti'nin iktidara gelişi ile birlikte yurt çapında imar ve bayındırlık hizmetlerini arttırmak ve sanayileşmeye hız verilmesi amaçlanmıştır. 15 Nisan 1955 tarihinde Birinci İmar Kongresi, Ankara'da toplanmış ve Başbakan Adnan Menderes'in de hazır bulunduğu bu kongrede ülkenin yeniden imarı, düzenlemesi için yapılacak işleri konu alan dört rapor üzerinde durulmuştur. Çalışmalar sonucunda imar ve iskân Teşkilatı Kanunu çıkartılmış ve bu kanunun layihası 8 Şubat 1958 tarihinde TBMM Nafia Encümeni'nde kabul edilmiştir. Dâhiliye ve bütçe Encümeni'nde görüşüldükten sonra yürürlüğe giren kanunla, ülke çapında genel kalkınmayı sağlayabilmek hedeflenmiştir.¹⁵⁰

Nevşehir imar planında, günümüze iskân bölgesi olan ve şehir içinde kalan Aksaray-Kayseri yolu o dönem şehir dışından geçirilmiş, mevcut iskân bölgesi aynen muhafaza edilmiş, şu an şehir merkezindeki tarihi önemi olan bütün bina, çeşmeler ve kalenin etrafı yeşil saha olarak açılmıştır.¹⁵¹

1950-60 döneminde imar faaliyetleri tüm yurttaki olduğu gibi Nevşehir'de de hızla devam etmiştir. Özellikle 20 Temmuz 1954 yılında Nevşehir'in bir vilayet olması ile Nevşehir'de ve ilçelerdeki imar faaliyetleri hızlanmıştır. Ayrıca Nevşehir'in büyük bir sorun olan elektrik ve içme suyu sorununun giderilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Avanos'un Genezin kasabası içme suyu projesi 2590 liraya 11 Mart 1954 tarihli mukavele ile ihale edilmiştir. Yine aynı kasabanın elektrik projesi 18 Haziran 1954 tarihli mukavele ile ihale edilmiştir.¹⁵²

İller bankasının kararı ile 1954 yılının Aralık ayında Ürgüp kazasında bir elektrik santrali kurulmuştur. Bu santralden Ürgüp, Ortahisar, Avcılar ve Uçhisar kasabaları da yararlanmışlardır. Bu tesisin işletilmesi için Göreme santral birliği kurulmuş ve bu duruma göre her belediye kendi şebekesini yaptırmış, santral hava hattı ve işletme işleri de birlik tarafından işletilmiştir.¹⁵³

¹⁵⁰TBMM, **Tutanak Dergisi**, Dönem XI, Cilt. 3, 14.05.1958 No: 9906 s. 14-95.

¹⁵¹ Nevşehir Turizm Planlaması, s. 61.

¹⁵² Demokrat Nevşehir, 2 Ekim 1954, s. 1.

¹⁵³ Demokrat Nevşehir, 25 Aralık 1954, s. 1.

Sebzeciliği ile meşhur olan Sulusaray köyüne bir baraj yapılması için köy halkı tarafından yapılan müracaat ziraat vekâletince uygun görülmüştür.¹⁵⁴

Nevşehir ili için önemi çok büyük olan Hirfanlı Barajı'nın temeli 24 Nisan 1955 günü bir törenle atılmıştır. Barajın yılda 400 kilovat saat elektrik enerjisi üreteceği ve hidroelektrik santralinden Nevşehir, Kırşehir, Hacıbektaş, Avanos, Ürgüp, Mucur ve diğer birçok şehir ve kasabalar yararlanacaktır. Merasime Nevşehir'den kaldırılan araçlarla halk iştirak etmiştir.¹⁵⁵ Barajın temelleri atıldığı 1955 yılında bölge Nevşehir ili sınırları içinde kalmaktadır. Ancak bölge 1957 yılında Kırşehir'in il olmasıyla birlikte Kırşehir ili sınırları içine girmiştir. 1959 yılında tamamlanan Hirfanlı Barajı 1960 yılında yapılan bir merasim ile kullanıma açılmıştır.

Nevşehir Belediyesi tarafından 43 bin lira bir arazöz, 27500 liraya bir kamyon satın alınmış ve iki vasıta çalışmaya başlamıştır. Bilhassa arazöz sabah ve akşam şehri sulayarak toza mani olmuştur. Ayrıca 92 bin liraya bir elektrik motoru satın alınmış ve 32 bin lirası ödenmiştir.¹⁵⁶

Nevşehir il olduktan sonra özellikle şehrin su şebekesi, lağım boruları, ana yol ve caddelerin açılması ve bir fabrikanın kurulması işleriyle ilgilenmiştir. Yapılan seçimlerde de bu işler halka vaat olarak sunulmuştur.

Nevşehir ilinde 13 Kasım 1955 Pazar günü belediye seçimleri yapılmıştır. Seçimlerden sonra yeni belediye tarafından, yıllardan beri Nevşehir halkının sabırsızlıkla beklediği daimi elektrik cereyanı Nevşehir'e kazandırılmıştır.¹⁵⁷ Çalışmalara 1956 yılında başlanmıştır. Bu çalışmaları gerçekleştiren Turaş şirketi Nevşehir'e gelmiş ve 1 Mayıs'tan itibaren elektrik tesisatı için demir direkli dikmeye başlamışlardır.¹⁵⁸ Ayrıca bu çalışmalar devam ederken Nevşehir'de sıklıkla elektrik kesintileri yaşanmıştır.

---

¹⁵⁴ Demokrat Nevşehir, 19 Şubat 1955, s. 1.

¹⁵⁵ Demokrat Nevşehir, 30 Nisan 1955, s. 1.

¹⁵⁶ Demokrat Nevşehir, 11 Haziran 1955, s. 1.

¹⁵⁷ Demokrat Nevşehir, 10 Aralık 1955, s. 1.

¹⁵⁸ Demokrat Nevşehir, 5 Mayıs 1956, s.3.

İbrahim Paşa tarafından yaptırılan ve o zamandan beri esaslı suretle ele alınmamış bulunan su yollarının tamiri 1956 yılında belediye tarafından ele alınmıştır. Nevşehir çeşmelerinden alınan içme suyu numuneleri Ankara'ya tahlile gönderilmiştir. Tahlil neticesinde bazı çeşme sularında mikrop bulunduğu anlaşılmış olduğundan bu çeşmelerin suyu derhal kesilmiştir. 1956 yılı içerisinde 24 tifo vakası tespit edildiği ve Nevşehir'in her an tifo salgınına maruz kalacağı Belediye Reisi tarafından Sağlık Vekâletine, Başvekâlete, diğer ilgili vekâletlere ve İller Bankası Umum Müdürlüğüne bildirilmiş ve içme suyu şebekesinin bir an evvel ele alınmasını talep etmiştir. Sağlık Vekâletince şebeke yapılıncaya kadar halkın suyu kaynatarak içmesi duyurulmuştur.¹⁵⁹

1956 yılında Nevşehir Vilayeti Nafia Müdürlüğü tarafından inşa edilen, Ürgüp kazasına bağlı Karakaya ve Sofular köyleri arasındaki Karakaya köprüsü ve Ulaşlı ile Çökek köyleri arasındaki Çökek köprüsü kullanıma açılmıştır.¹⁶⁰

Nevşehir'de en fazla su sorunu yaşanan yer Derinkuyu olmuştur. 1956 yılında bu ıstırap son bulmaya başlamıştır. Derinkuyu'da su işi çalışmalarına girişilmiş ve bir su pervanesi yaptırılmıştır.¹⁶¹

1957 yılında Nevşehir'in su sorunu açısından olumlu gelişmeler yaşanmıştır. Nevşehir merkezinde içme suyu çalışmalarına başlanmış, bir yıl süren çalışmalar sonucunda 1958 yılı Şubat ayında Nevşehir içme suyu tesisleri hizmete açılmıştır.¹⁶² Ayrıca Nevşehir'e bağlı Yazıhöyük, Suvarmez, Kuyulutatlar ve Kurugöl köylerinin ezeli su sorunları çözülmüştür.¹⁶³ Hacıbektaş'a bağlı Engin ve Yenice köyleri suya kavuşmuştur.¹⁶⁴

Nevşehir Vilayetinde suya kavuşan yerler; Nevşehir: Basansarnıç, Boğaz, Çiftlik, Çat, Çardak Göre, Kızılcin, İcik, Dağlıca, Çullar, Kozluca, Kurugöl, Tatların, Derinkuyu Kaymaklı, Terlemez, Til, Yazıhöyük, Zile, Çakıllı, Doğala. Avanos: İğdeli, Kışla,

¹⁵⁹ Demokrat Nevşehir, 3 Mart 1956, s. 2.

¹⁶⁰ Demokrat Nevşehir, 22 Aralık 1956, s. 2.

¹⁶¹ Nevşehirin Sesi, 21 Haziran 1956, s. 1.

¹⁶² Demokrat Nevşehir, 4 Ocak 1958, s. 1.

¹⁶³ Demokrat Nevşehir, 14 Eylül 1957, s. 1.

¹⁶⁴ Demokrat Nevşehir, 28 Eylül 1957, s.1.

Mahmatlar, Sarılar, Topraklı, Ayhan, Kalaba. Kozaklı: Doyduk, Pinilli, Taşlıhöyük, Çılbah, Gülistan, Dereköyü, Rumluorta, Burnukara, Küllüce, Abdi, Gerce. Gülşehir: Alemlı, Abuşığı, Delleratik, Dellericedit, Eğrikuyu, Fakuşığı, Hacıhalilli, Hıralı, Hamzalı, Göstesin, Karacaşar, Kızılkaya, Salanda, Sulhanlı. Ürgüp: Aksalur, Ağcavıran, Akköy, Kavak, Sarıhıdır, Şahinefendi. Hacıbektaş: Büyükkışka, Engel, İlice, Killik, Yenice, Yurtyeri, Karaburna, Tepesidelik.

Nevşehir Vilayetinde okul yapılan veya tamir edilen köyler; Nevşehir: Nar Güvercinlik, Acıgöl, Derinkuyu, Kaymaklı, Yazılıhöyük. Avanos: İğdeli, Kışla, Çavuşin. Ortaköy. Kozaklı: Çağşak, Aylı, Başkışla. Gülşehir: Dadağı, Terlemez. Ürgüp: Akköy, İbrahimpaşa, İltaş, Karacavıran, Sofular. Hacıbektaş: Yurtyeri.

Nevşehir Vilayetinde Yolu yapılan köylerimiz; Nevşehir: Uçhisar ve diğer birçok köylerimizin yolları greyderle düzeltilmiştir. Avanos: Genezin, İğdeli, Kışla. Ürgüp: Aksalur, Kavak.

Nevşehir Vilayetinde köprü işleri; Nevşehir: Çiftlik köprüsü tamir edilmiştir, Karapınar köprüsü yapılmıştır, Tatların köprüsü tamir edilmiştir. Avanos: Kuyulukışla köprüsü yapılmıştır. Kozaklı: İmralı köprüsü yapılmıştır, Karasenir'e iki Kanlıca'ya bir köprü yapılmıştır. Gülşehir: Delleratik, Fakuşığı, Emmiler, Eğrikuyu, Taşdeller, Çiftlik köprüleri yapılmıştır. Ürgüp: Akköy, Karasin, Sarıhıdır köprüleri yapılmıştır.

Ayrıca birçok köylerin su, okul, sulama tesisleri gibi işlerin çoğu bizzat Nevşehir vilayeti tarafından bazıları da çimento, demir, boru gibi gereçlerin vilayete yapılan yardımlar neticesiyle hallettirilmiştir.¹⁶⁵

Turistik değeri gün geçtikçe artan tarihi Ürgüp kazasında 1957-58 yıllarında çehresini tamamen değiştiren ve güzelleştiren imar faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. İskân Umum Müdürlüğü ve Emlak Kredi Bankası'nın yardım kredileriyle, Ürgüp'ü güzelleştirme kooperatifi tarafından 120 tane modern ev ve apartman, 75 adet sanayi çarşısına da dükkân yaptırılmıştır.¹⁶⁶

¹⁶⁵ Demokrat Nevşehir, 26 Ekim 1957, s. 2.

¹⁶⁶ Demokrat Nevşehir, 19 Nisan 1958, s. 1.

1958 yılında Nevşehir Belediyesi tarafından mahalle aralarındaki çıkmaz sokaklar açılmış ve vasıtaların hiç geçemediği veya geçmekte güçlük çektiği dar sokaklar da genişletilmiştir.¹⁶⁷

Nevşehir Vilayeti tarafından yapılan çeşme ile 23 Temmuz 1958 Çarşamba günü, Sayın Vali hayırlı olması temennileri ile uzun yıllardır su sıkıntısı çeken Topaç köyü içme suyuna kavuşmuştur.¹⁶⁸

Nevşehir Belediyesi sadece şehrin su ve elektrik ihtiyaçlarını karşılamakla kalmamış, şehirdeki kanalizasyon sorunu ile de yakından ilgilenmiştir. Bu iş büyük para gerektirdiği için evvelce dökülüp hazırlanan büzlerle her gün 100 metrelik kanalizasyon yapılmıştır. 1958 yılında kadar 3000 metre kanalizasyon yapılmış, bu işe daha sonraki yıllarda da devam edilmiştir.¹⁶⁹

Şehir içme su şebekesinin ikmal ile lağım ihtiyacı da daha çok kendisini hissettirmiştir. Bu sebeple belediye meclisi 1958 yılında belediye bütçesine bu ihtiyacı karşılayacak kadar tahsisat ayırmış ve bahar ayında lağım inşası işlerine başlanmıştır.¹⁷⁰

Nevşehir il merkezinde otomobiller için garaj sorununa son vermek amacıyla 1958 yılında başlatılan belediye garajı inşaatı son bulmuş ve 1959 yılının ocak ayında hizmete açılmıştır. Sanayi çarşısına yapılan bu garajın etrafına sonradan belediye tarafından otel, gazino, oto yıkama ve ardiyeler yapılmıştır.¹⁷¹

Nevşehir vilayetine bağlı Avanos ilçesinde 1950-60 yılları arasında Avanos'un çehresini değiştiren birçok belediye faaliyeti gerçekleşmiştir. İlçenin elektrik işi ikmal edilmiş, 1955 yılında yıllardır evleri tehdit eden Kızılırmak sularına 3 kilometre uzunluğunda rıhtım yapılmıştır. 1958-59 yıllarında su tesisatı işi yapılmıştır. Yine 1959 yılında ilçeye bir mezbahane yapılmış ve ilçeye yeni bir meydan yapılmıştır.¹⁷²

---

¹⁶⁷ Demokrat Nevşehir, 3 Mayıs 1958, s. 2.

¹⁶⁸ Demokrat Nevşehir, 2 Ağustos, 1958, s. 1.

¹⁶⁹ Demokrat Nevşehir, 9 Ağustos 1958, s. 1.

¹⁷⁰ Demokrat Nevşehir, 19 Nisan 1958, s. 2.

¹⁷¹ Demokrat Nevşehir, 17 Ocak 1959, s. 2.

¹⁷² Yeni Nevşehir, 20 Mayıs 1959, s. 1.

Nevşehir Belediyesi şehrin temizliğine büyük önem vermiştir. 1959 yılında mahalle ve caddelerin temizliğine çok dikkat ederek, çöp arabaları mahallelerde gezip çöpleri almıştır ve münasip yerlere çöp kutuları konulmuştur.¹⁷³

Nevşehir vilayet merkezi ana caddelerine belediye tarafından konulan florans lambalar şehrin vilayet oluşunun beşinci yıldönümü olan 20 Temmuz 1959 günü yanmaya başlamıştır. Şehir caddeleri bol ve parlak ışığa kavuşmuş ve diğer sokak lambalarına nazaran tasarruf sağlanmıştır.¹⁷⁴

1958-59 yıllarında Emlak Kredi Bankası Umum Müdürlüğü yapan ve Nevşehirli olan Fikret Aktekin, Nevşehir'in imar faaliyetlerine büyük önem vermiş ve gerekli yardımları yapmıştır. Ürgüp'te yapılan ev inşaatları, Nevşehir'deki iş hanı ve hizmet binası inşaatları Fikret Aktekin'in destekleriyle Emlak Kredi Bankası tarafından yapılmıştır.¹⁷⁵

Özellikle Ürgüp ve Avanos ilçelerine yapılan yardımlar ve verilen destekler neticesinde imar faaliyetleri hızlı ilerlermiş, bahse konu ilçeler Nevşehir'in diğer ilçelerine göre daha hızlı gelişmiştir. Turizm faaliyetlerinin bu ilçelerde daha yaygın olması da gelişmelerinde etkili olmuştur.

Nevşehir'in köy içme suları tesisleri için Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından 1959 programının gerçekleştirilmesi için Nevşehir'e 4 milyon 553 bin lira tahsisat ayırmıştır.¹⁷⁶

Aşağıdaki tabloda 1960 yılına ait konutlardaki elektrik ve durumuna ait bilgiler yüzdelik oranla yer almaktadır.¹⁷⁷

Tablo 1.4. 1960 Yılında Nevşehir ve Türkiye'de Elektrik ve Suyu Olan Konut Oranları

¹⁷³ Yeni Nevşehir, 20 Mayıs 1959, s. 1.

¹⁷⁴ Yeni Nevşehir, 21 Temmuz 1959, s. 1.

¹⁷⁵ Demokrat Nevşehir, 11 Temmuz 1959, s. 1.

¹⁷⁶ Demokrat Nevşehir, 11 Temmuz 1959, s. 1.

¹⁷⁷ Nevşehir Turizm Planlaması, s. 50.

	Türkiye	Nevşehir
Elektriği olan konut	22	13,8
Şehir suyu olan konut	14	5

İKİNCİ BÖLÜM

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYAT

2.1.Eğitim

Cumhuriyet ile birlikte tüm Türkiye'de olduğu gibi Nevşehir'de de büyük bir eğitim seferberliği başlamış olup, sınırlı sayıda olan okulların tüm köylere kadar yaygınlaştırılması sağlanmıştır.

1950 yılında iktidara gelen Demokrat Parti'de eğitime oldukça önem vermiş ve eğitim ile ilgili planlarını seçim propagandalarında yaygın bir şekilde kullanmıştır. Demokrat Parti iktidarının ilk yılı olan 1950 yılında dönemin Ulaştırma Bakanı Tevfik İleri Milli Eğitim Bakanlığına tayin edilmiştir.¹⁷⁸

Cumhuriyet'e kadar sadece 8 okulla eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdüren Nevşehir, il olduğu 1954 yılına kadar hızlı bir şekilde okullaşarak bu sayıyı 203'e çıkarmıştır.¹⁷⁹ 20 Temmuz 1954 tarihinde Nevşehir'in il olmasıyla birlikte 5439 sayılı kanun ile Kırşehir Maarif Müdürü Hakkı Durukaynak (Kadıoğlu) Nevşehir Maarif Müdürlüğüne naklen tayini çıkmıştır.¹⁸⁰

Nevşehir'in vilayet olmadan önce Kırşehir'e bağlı bulunan Hacıbektaş ilçesinde bulunan ortaokulun öğretmen kadrosunda bir başöğretmen ve bir de öğretmen bulunmasına rağmen öğretmenlerin okula gitmediği öğrenilmiştir. Durumun dönemin Bakanı Tevfik İleri'ye bildirilmesine rağmen öğrenciler 1952 yılında eğitim alamamıştır.¹⁸¹

1952 yılında Avanos'ta ilçenin öğretmenleri tarafından bir kitaplık kurulmuştur. Kısa sürede bu kitaplıkta iki bin kitap birikmiş ve halka hizmet vermiştir.¹⁸²

¹⁷⁸ Yeni Muşkara, 9 Ağustos 1950, s.1.

¹⁷⁹ Nevşehir'in 50. Yılı, a.g.e. , s.134.

¹⁸⁰ BCA, 30-11-1-0/246-28-13, 06.08.1954.

¹⁸¹ Yeni Kırşehir, 2 Kasım 1952, s.1.

¹⁸² Yeni Kırşehir, 18 Nisan 1953, s.5.

Nevşehir’de Maarif Vekâleti’nin emri üzerine merasim ile bir lise açılmıştır. Lise binasında yapılan merasime kalabalık bir halk ve davetliler iştirak etmiştir. İlk ders Sayın Vali Fazıl Uybadın tarafından verilmiştir. Lise 29 Ekim 1954 Cuma günü açılmıştır.¹⁸³ Ayrıca 1954 seçimlerinde Niğde mebusu olarak seçilen aslen Nevşehirli olan Hasan Hayati Ülkün ve Nevşehir Belediye Reisi Avni Durukanlı tarafından Başvekil Sayın Adnan Menderes’e iki adet teşekkür telgrafi yazılmıştır. Telgraflarda lisenin açılmasına duyulan şükranlar hükümete bildirilmiştir. Bu telgraflara karşılık olarak Başvekil Sayın Adnan Menderes tarafından yanıtlanarak telgraflarda bulunan iyi duygulara şükranlarımı bildirmiştir.¹⁸⁴

Nevşehir’in ilk açılan okulu olan Cumhuriyet Okulu uzun zamandır şehrin ihtiyacını karşılamak adına yalnız kalmıştır. 1949 yılında üç sınıflı olarak Hakkı Paşa’nın evinde Muşkara Mektebi ismiyle açılmış olan ve 1953 yılına kadar burada eğitimine devam eden 20 Temmuz İlkokulu¹⁸⁵, şehrin okul ihtiyacı karşılamak amacıyla 23 Ocak 1956 Pazartesi yapılan bir merasim ile yine aynı ismi olan 20 Temmuz Okulu adıyla temelleri atılmıştır. Merasime Sayın Vali, Belediye Başkanı, Öğretmenler ve kalabalık halk iştirak etmiştir.¹⁸⁶

20 Temmuz İlkokulunun, Okul Aile Birliği tarafından hâsılatı okulun eksik kalan işlerinde sarf edilmek üzere kalabalık bir davetli topluluğunun katılımlarıyla bir müsamere düzenlenmiştir. 17 Şubat Pazar günü okul salonunda düzenlenen müsamere seyircilerin takdirini toplamıştır.¹⁸⁷

9 Mart Cumartesi günü lise salonunda Lise Kültür ve Edebiyat Kolu tarafından bir münazara yapılmıştır. Münazaranın konusu “Cemiyetin ilerlemesinde güzel sanatlar mı fen mi mühim rol oynar?” idi. Lisenin Fen Şubesi ve Edebiyat Şubesinin yarıştığı münazarayı Edebiyat Şubesi oy fazlasıyla kazanmıştır.¹⁸⁸

---

¹⁸³ Demokrat Nevşehir, 30 Ekim 1954, s.1.

¹⁸⁴ BCA, 30-1-0-0/18-106-36, 27.10.1954. (Bkz Ek 8,9,10)

¹⁸⁵ Nevşehir’in 50. Yılı, a.g.e. , s.134.

¹⁸⁶ Demokrat Nevşehir, 28 Ocak 1956, s.1.

¹⁸⁷ Demokrat Nevşehir, 2 Mart 1957, s.2.

¹⁸⁸ Demokrat Nevşehir, 16 Mart 1957, s.1.

16 Haziran 1957 Çarşamba günü Sayın Vali Celalettin Coşkun, Belediye Başkanı Ahmet Kemal Dedeoğlu ve beraberindeki heyet Dadağı Köyüne gitmişler ve iki yıl önce bir kaza neticesinde yanan okul yeni baştan beş sınıflı ve A dereceli olmak üzere temeli atılmıştır. Okul temeline ilk harcı Sayın Vali koymuştur.¹⁸⁹

Sayın Vali Celalettin Coşkun beraberindeki bir heyet ile birlikte 16 Ocak Perşembe günü Nevşehir ilkokullarında tetkiklerde bulunmuştur. İlkokulların bina durumlarını ve etkinliklerini gözden geçiren Sayın Vali aynı zamanda sınıflara girmek suretiyle öğrencilerin eğitim durumlarını tetkik etmiştir. İbrahim Paşa İlkokulunun perişan halde olan bina durumunun derhal tamir edilmesi için direktifler vermiştir. Ayrıca öğrencilerin ailevi durumlarını göz önünde bulundurarak yüz öğrenciye Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından ayakkabı, önlük ve yaka temin edilmiştir.¹⁹⁰

22 Ekim 1958 Çarşamba günü Ürgüp kazasına bağlı Karain Köyünde tesis edilen kitaplık Sayın Vali, Kütüphaneler Umum Müdürü Aziz Berker, Gazetecilik Enstitüsüne mensup Amerikalı profesörler, Belediye Reisi A.Kemal Dedeoğlu ve Ürgüp Kaymakamı katılımlarıyla açılmıştır.¹⁹¹

Nevşehir'in en önemli sorunları olan yol ve su sorunlarının yanında milletin kalkınmasında önemli rol oynayan maarif davası da önemli sorunlar teşkil etmektedir. Diğer davalarla olduğu gibi maarif işlerine de oldukça önem veren Sayın Vali Dr. Nafi Tamer 1959 yılında köy okullarının yapımı ve tamiri için ayrılan bütçeleri açıklamıştır. Buna göre Nevşehir bağlı İcik köyü okuluna 17600 lira, Zile köyü okuluna 15200 lira, Kızılcın köyü okuluna 16000 lira, Boğaz köyü okuluna 14000 lira, Çiftlik köyü okuluna 14000 lira, Göre köyü okuluna 5000 lira, Gülşehir, Avanos, Hacıbektaş ve Ürgüp'e bağlı bazı köylerde yapılacak olan okullar için bir miktarda para ayrılmıştır.¹⁹²

Nevşehir'de 1959 yılında Maarif Vekâleti ile yapılan teşebbüsler sonucunda sağlanan 250000 lira ile takriben 20 köyde okullar tamir edilmiş veya yeni bir okul yaptırılmıştır. Merkez kazaya bağlı Çardak ve Boğaz Köyünde, Gülşehir'e bağlı

¹⁸⁹ Demokrat Nevşehir, 6 Temmuz 1957, s.1.

¹⁹⁰ Demokrat Nevşehir, 25 Ocak 1958, s.1.

¹⁹¹ Demokrat Nevşehir, 8 Kasım 1958, s.1.

¹⁹² Yeni Nevşehir, 2 Eylül 1959, s.1.

Nernek ve Hamzalı Köyünde, Hacıbektaş'ın Kütükçü Köyünde Hükümetin teşebbüsüyle Amerika'dan temin edilen ve Nevşehir'e tahsis edilen 5 baraka okul tesis edilmiştir. Kozaklı kazasına bağlı Yassıca Köyünde yeni bir okul tesis edilmiştir. Nar Kasabasında yapılan ortaokul faaliyete geçmiştir. Ürgüp Kazasına bağlı Şahinefendi ve Mazı Köy okulları tamir edilmiştir.¹⁹³

Demokrat Parti iktidarının köylerin her bakımdan kalkınması için almış olduğu karar neticesinde Maarif Vekâleti bütçesine köy okulları için 100 milyondan fazla tahsilât ayrılmıştır. Bu tahsilâttan sadece 1,5 milyonu Nevşehir için ayrılmıştır. Bu miktar köy okulları için en az yardımın Nevşehir'e yapıldığını göstermiştir. Miktarın az olduğunu ve şikâyetlerin devam edeceğini belirten Nevşehir halkı, dönemin Maarif Vekili Sayın Akif Bendirlioğlu'nun yakın alaka ve yardımlarını talep etmişlerdir.¹⁹⁴

Yıllardan beri Cumhuriyet İlkokulu binasında çift öğrenim yapan İstiklal Okulu, okul yaptırma derneğinin çabaları sonucu modern bir binaya kavuşmuştur. Okul 17 Şubat Çarşamba günü kendi binasına eğitime başlamıştır.¹⁹⁵

Nevşehir Maarif Müdürü Ahmet Naci Kahraman, İlköğretim Müfettişlerinin ve Merkez Maarif Müdürünün iştirakiyle 20 Şubat Cumartesi günü saat 15.00'da Cumhuriyet Okulunda köy ve merkez ilkokul öğretmenleriyle bir toplantı yapmıştır. Toplantıda öğretmenler eğitim ve öğretim bakımından dileklerini açıklamışlardır. Ahmet Naci Kahraman öğretmenlerin sorularına tek tek cevap vermiş, öğretmenlerin aylık izin meselelerine, olağanüstü hallerde izin veya rapor almak isteyen öğretmenlerin müracaat usullerine, öğretmenlerin kılık kıyafetlerine ve okul araç ve gereçleri gibi birçok mesleki konu üzerine temas etmiştir.¹⁹⁶

Nevşehir'de Lise, Erkek Sanat Enstitüsü ve Ortaokulu aynı binada bulunmuştur. Bahse konu binanın ihtiyaçları karşılamaması sebebiyle binaya ek bir bina yapılmış, 1960-61 eğitim öğretim yılında hizmete açılmıştır.¹⁹⁷

---

¹⁹³ Yeni Nevşehir, 27 Kasım 1959, s.1.

¹⁹⁴ Demokrat Nevşehir, 24 Mart 1960, s.1

¹⁹⁵ Demokrat Nevşehir, 27 Şubat 1960, s.1.

¹⁹⁶ Demokrat Nevşehir, 27 Şubat 1960, s.1.

¹⁹⁷ Demokrat Nevşehir, 25 Mayıs 1960, s.1.

2.2.Basın

Yerel basın araçlarından en önemlilerinden biri olarak görülen gazeteler, yurdun farklı yerlerinde il, ilçe ve beldelerde günlük, haftalık, aylık yayınlanan ve bu yayınlandığı bölgelerin haber ve sorunlarını dile getiren araçlardır. Ayrıca halkın çeşitli isteklerini ve ihtiyaçlarını da yetkililere bildirmeyi amaç edinen yazılı basın organlarından biridirler. Küreselleşme olgusu bağlamında yerel gazetelerin toplum hayatındaki yeri gittikçe önem kazanmıştır. Günümüzde yerel gazetelerin toplum hayatındaki önemi çok büyüktür. İl, ilçe ve yörelerin birer parçası olduklarından ulusal gazeteciliğin ulaşamadıkları yerlerde, yerel basın bu boşluğu doldurmada büyük önem arz etmektedir. Yerel gazeteler, önem derecesinin fazla olduğu haberleri ulusal basına aktarımda da ayrıca bir köprü görevi üstlenirler.¹⁹⁸

Nevşehir Demokrat Parti'nin ilk yıllarında, il olma statüsüne yükselmeden önceki yıllarda, sadece bir gazete yayın hayatına girmiştir. Kısa süre içerisinde kapanan Yeni Muşkara gazetesinin sadece bir sayısına ulaşılmıştır. 9 Ağustos 1950 tarihinde yayına çıkarılan gazetenin daha sonra sayısı çıkmamıştır. Ankara Güney Matbaasında basılan gazetenin sahibi Turgay Sutekin'dir. Gazete 10 kuruştan satılmıştır.¹⁹⁹

Nevşehir 1954 yılında vilayet merkezi statüsüne yükseldikten sonra yayın hayatında önemli gelişmeler olmuştur. Bu süreçte Demokrat Nevşehir, Demokrat Ürgüp, Nevşehirin Sesi ve Yeni Nevşehir gibi hükümet yanlısı gazeteler çıkarılmış ayrıca bunların dışında 1957 yılında Sesimiz adlı muhalif gazete bir süre yayın hayatını sürdürmüş ve kapatılmıştır.

Bu gazetelerden Demokrat Nevşehir, 14 Ağustos 1954 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Gazetenin sahibi Durmuş Dedeoğlu'dur. Yazı işleri müdürü ise Ahmet Kemal Dedeoğlu'dur. Dizgi ve baskısı Kayseri'deki Sümer Matbaası'nda yapılmıştır.

---

¹⁹⁸ Hüseyin Saraç, Cumhuriyet Döneminde Nevşehir'de Basın-Yayın Organlarının Tarihsel Gelişim Süreci (Gazete, Dergi ve Bülten), **1. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 2012, s. 80.

¹⁹⁹ Yeni Muşkara, 9 Ağustos 1950, s.1.

Gazete ilk çıktığında 10 kuruşa satılmıştır.²⁰⁰ Gazete Demokrat Parti'nin iktidarda olduğu yılların tümünde yayın hayatına devam etmiş, hükümet yanlısı bir çizgide ilerlemiştir.

Yalnızca bir sayısına ulaşılabilen Demokrat Ürgüp gazetesi 1954 yılında yayın hayatına başlamış, 1955 yılında yayın hayatı sona ermiştir. Kayseri'de basılan gazete üç sayfa olarak çıkmış ve 10 kuruştan satılmıştır. Gazete haftalık olarak çıkarılmıştır.²⁰¹

Nevşehirin Sesi Gazetesinin sahibi Yaşar Akyüz, yazı işleri müdür ise Avukat Tahir Tüzün'dür. Fiyatı 10 kuruş olan gazete ilk sayısını 9 Nisan 1956 tarihinde çıkarmıştır. Gazete dört sayfadır ve renksizdir.²⁰² Gazete 1956 yılında yayın hayatı son bulmuştur.²⁰³

Dönemin tek muhalif gazetesi olan Sesimiz Gazetesi ilk sayısını 10 Ağustos 1957 tarihinde çıkartmıştır. Gazetenin sahibi Rasim Varol, Yazı İşleri Müdürü Dilaver Özey'dir. Haftalık olarak çıkartılan gazete 10 kuruştan satılmıştır. Gazete Sümer Matbaasında basılmıştır.²⁰⁴ Gazete son sayısını 14 Eylül 1957 tarihinde çıkartmış ve daha sonra yayın hayatı sona ermiştir.²⁰⁵

Ayrıca Sesimiz Gazetesi muhalif haberlerinden dolayı görüş olarak Demokrat Parti görüşlerine daha yakın olan Nevşehir halkı tarafından çeşitli tepkiler almıştır. Demokrat Parti bucak idare heyeti reisi ve belediye meclisi azalarından olan bir şahıs ve arkadaşları tarafından gazetenin bir sayısı yırtılarak okunmasına engel olunduğunun haberi Sesimiz Gazetesinde haber olarak yayınlanmıştır.²⁰⁶

---

²⁰⁰ Demokrat Nevşehir, 21 Ağustos 1954, s.1.

²⁰¹ Demokrat Ürgüp, 20 Mayıs 1955, s.1.

²⁰² Nevşehirin Sesi, 9 Nisan 1956, s.1.

²⁰³ Nevşehirin Sesi, 9 Temmuz 1956, s.1.

²⁰⁴ Sesimiz, 10 Ağustos 1957, s.1.

²⁰⁵ Sesimiz, 14 Eylül 1957, s.1.

²⁰⁶ Sesimiz, 24 Ağustos 1957, s.4.

Kapanan Sesimiz Gazetesinin yerine Halkçı Nevşehir isimli bir seçim gazetesi yayın hayatına girmiştir. Ancak gazetenin herhangi bir sayısına ulaşılammış olmasından dolayı gazete hakkında herhangi bir bilgi yoktur.²⁰⁷

Yeni Nevşehir gazetesi ilk sayısını 14 Mayıs 1959 tarihinde çıkarmıştır. Gazetenin sahibi Zeki Seviğ, yazı işleri müdür ise Avukat Hüsamettin Beşer'dir. Fiyatı 10 kuruştan satılan gazete günlük olarak basılmıştır.²⁰⁸ Gazete son sayısını 31 Aralık 1959 tarihinde çıkarmış ve yayın hayatına son vermiştir.²⁰⁹

2.3.Nüfus

Nüfus, belirli bir alanda belirli bir tarihte yaşayan insanların toplam sayısı olup sürekli değişme halindedir. Yani hareketlidir. Bu hareketin en önemli nedeni insan ve insan ile doğa arasındaki ilişki ve etkileşimdir.²¹⁰

Nevşehir ili nüfusuna bakıldığında Cumhuriyet tarihi boyunca artış göstermiştir. Bu artış hızı bazı yıllarda yavaş bazı yıllarda ise daha az olarak farklılık göstermiştir. 1965 yılına kadar artış miktarı oldukça fazlayken, 1965'ten sonra bu artış hızında düşüş gözlemlenmiştir.

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ve İmar ve İskân Bakanlığının ortak çalışması olan Nevşehir Turizm Planlaması adlı kitaptan alınan bilgilere göre aşağıdaki tabloda Türkiye ve Nevşehir'in nüfusları ve artışları verilmiştir. Tabloya göre Nevşehir'in nüfusu 1950 ile 1960 yılları arasında 36390 kişi artmıştır.²¹¹

Tablo 2.1. Yıllara Göre Nevşehir'in Nüfus ve Artışı

²⁰⁷ Demokrat Nevşehir, 28 Eylül 1957, s.3.

²⁰⁸ Yeni Nevşehir, 14 Mayıs 1959, s.1.

²⁰⁹ Yeni Nevşehir, 31 Aralık 1959, s.1.

²¹⁰ Mustafa Kemal Öztürk, Nevşehir İli ve Nüfusunun Eğitim Durumu (1935 - 1996), **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı 23, 2002, s. 249-250.

²¹¹ Nevşehir Turizm Planlaması, s. 19.

	1950	1955	1960
Türkiye			
Toplam Nüfusu	20947188	24064763	27754820
Artış	2157014	3117575	3690057
% olarak	11.4	14.3	14.0
Nevşehir			
Toplam nüfus	151008	167913	187398
Artış	15 432	16 905	19485
% olarak	11.3	11.1	11.6

1955 ve 1960 yılları arasında 5626 km² olan il yüzölçümü 1965 yılındaki sayımlardan kısa bir süre önce idari sınırlardaki değişiklik nedeniyle 5467 km² ye düşürülmüştür.²¹²

Nevşehir'in 6 ilçesi vardır. Bunlar; Avanos, Derinkuyu, Gülşehir, Hacıbektas, Kozaklı ve Ürgüp'tür. En kalabalık ilçeler merkez ilçeden sonra Avanos ve Ürgüp'tür. Derinkuyu ise en az nüfusu olan ilçedir. Aşağıda tabloda Nevşehir'e bağlı ilçelerin 1950 ile 1960 yılları arasındaki yapılan sayımlarda oluşan nüfusları verilmiştir.²¹³

Tablo 2.1. Nevşehir İlçelerinin Yıllara Göre Nüfus Verileri

	1950	1955	1960
Avanos	21867	23982	26226
Derinkuyu	10965	12163	13953
Gülşehir	19073	21755	24940
Hacıbektas	14897	17552	19617
Kozaklı	15101	18790	22257
Ürgüp	24059	24891	26150

Nevşehir'in il ve ilçelerinde kilometre kareye düşen ortalama insan sayısı, yani nüfus yoğunluğu ilçeler göre şu durumu göstermektedir:²¹⁴

Tablo 2.2. Nevşehir ve İlçelerinin Nüfus Yoğunluğu

Nevşehir: 75	Hacıbektas: 29
--------------	----------------

²¹² Okyar, s. 36.

²¹³ Nevşehir Turizm Planlaması, s. 20.

²¹⁴ Güney vd., s. 5-7.

Avanos: 33	Kozaklı: 32
Derinkuyu: 32	Ürgüp: 52
Gülşehir: 33	

Nevşehir ilinde nüfus yoğunluk ortalaması 41 kişidir. Bu sayı Türkiye ortalamasına yakındır.

Nevşehir 1954 yılında bir vilayet merkezi olduktan sonra ilk nüfus sayımı 1955 yılında olmuştur. Bu nüfus sayımını dönemin Demokrat Nevşehir gazetesi şöyle duyurmuştur; Umumi nüfus sayımı yurdun her tarafında 23 Ekim 1955 Pazar günü yapılacaktır. Sayımın ilk safhasını ve temelini teşkil eden binalarımızın numaralanması işi Nevşehir'in her tarafında başlamış ve süratle devam etmektedir. Bu hazırlıklar kısa bir zaman sonra bitecektir. Nüfusumuzun eksiksiz sayılması için içinde insan oturan ve insan oturması muhtemel bütün binalara numara konulması lazımdır. Bu şekilde numara konulan binalardaki plakalar düşmüş veya numara konulması unutulmuş olabilir. Bütün sokaklara isim veya numara konulması da mecburidir. Bu şekilde hane ve sokak numara ve ismi düşen veya unutulmuş yerler rastlandığı takdirde merkezde vilayet makamına, kazalarda kaymakamlık, nahiyelerde nahiye müdürlüğü ve köylerde muhtarlık veya kaza ve kasabalarda belediye reisliklerine haber vermek sureti ile sayımın muntazam devamını temin etmek her şahsın vatandaşlık ve insanlık vazifelerindedir. Nüfusumuzu ne bir eksik ne de bir fazla olmadan tamamını bilmek isteriz bunun için sayımla alakalı memur ve makamlara azami yardım etmeliyiz. Halen Nevşehir'de sayım komitesi kurulmuş ve çalışmalara başlamıştır. Ayrıca istatistik umum müdürlüğünden gelen bir kontrol durumu tetkik etmiş ve komitenin çalışmalarını yerinde ve zamanında bulmuştur.²¹⁵

Başka bir tarihli Demokrat Nevşehir gazetesi yapılacak olan seçimin amacından ve nasıl uygulanacağından şöyle bahsetmektedir; 23 Ekim 1955 Pazar günü yapılacak olan genel nüfus sayımının amacı, yurdumuzu sınırları içerisinde mevcut bulunan insanların sayısının tespitidir. Nüfus sayımının hiçbir vergi ve mükellefiyetle ilgisi yoktur. Bu maksatla Nevşehir halkının ve bilhassa aile reislerinin evindeki bütün nüfusu o gün sayım memuruna noksansız olarak yazdırması milli bir vazifedir. Aile

²¹⁵ Demokrat Nevşehir, 13 Ağustos 1955.

efradınız hakkında vereceğiniz malumat resmi veya hususi hiçbir makama ve ferde verilmeyecektir. Bu malumat merkezde istatistiklerde yazılacaktır. Sayın başvekilimizin bildirdikleri veçhile bu husustaki parolamız (ne bir fazla ne bir eksiktir.)²¹⁶

5 Kasım 1955 tarihli Demokrat Nevşehir gazetesi yapılan nüfus sayımından sonrasındaki ilk haberinde Nevşehir nüfusu hakkında şöyle bilgi vermektedir; Diğer köy ve kasabaların nüfusu sayımı resmi olarak henüz anlayışlamamıştır. Haber aldığımızı göre Nevşehir merkez kazanın nüfusu 16822 olarak tespit edilmiştir. Diğer mahallelerin nüfuslarını ayrıca bildireceğiz.²¹⁷

Nevşehir ilinde nüfusun dağılımını belirleyen en önemli faktör su ve toprak faktörüdür. Kızılırmak vadisi boyundaki yerleşim yerlerinde ve çalışma alanlarının güneyinde nüfus daha fazladır. Bu Nevşehir (merkez ilçe), Acıgöl, Avanos ve Derinkuyu ilçelerindeki artış hızı bir önceki döneme göre daha azdır.

1950-55 yılları arasında Hacıbektaş ve Kozaklı ilçeleri Türkiye genelinden daha fazla bir artış hızına sahipken diğer ilçelerde artış hızı daha az bir değere sahiptir. 1955-60 yılları arasında Acıgöl ve Gülşehir ilçelerindeki nüfus artış hızı Türkiye genelinden daha fazla, Derinkuyu Türkiye geneline eşit iken diğer ilçeler daha az bir artış hızı gösterir.²¹⁸

1954 yılında Nevşehir'in il statüsüne geçmesiyle, Nevşehir şehri nüfusunda hızlı bir artış olmuştur. Nitekim 1950- 1955 yılları arasında %23,2 oranında artarken, 1955-1960 yılları arasında %22,2 oranında artış göstermiştir.²¹⁹

Demokrat Parti döneminde diğer Anadolu vilayetlerinde olduğu gibi Nevşehir'de de 1950'li yıllardan itibaren kırdan kente göçler yaşanmıştır. Bu göçlerin temel sebebinde tarımda istenen verimin alınmaması ve ekonomik etmenler yatmaktadır.

---

²¹⁶ Demokrat Nevşehir, 10 Eylül 1955.

²¹⁷ Demokrat Nevşehir, 5 Kasım 1955.

²¹⁸ Öztürk, s. 254.

²¹⁹ Öztürk, s. 257.

Aşağıdaki tabloda dışa göçün içe göçe göre bariz olarak fazla olduğu görülmektedir. Dışa göç edenlerin sayısı 1960 da takriben 26000 kişidir. Buna karşılık içe göç 7000 kişidir.²²⁰

Tablo 2.4. Yıllara Göre Nevşehir'in İç ve Dış Göçleri

	Dışa göç	İçe göç	Net göç	Net göç artışı
1950 (x)	21478 % 12.9	5532 % 3.7	-15946 % -9.2	
1955 (x) ²²¹	23687 % 12.9	6102 % 3.7	-19585 % -9.2	+3639 -527
1960	25929 % 12.5	6871 % 3.6	-19058 % -8.9	-527

2.4.Sağlık

Nevşehir'de halk, eskiden beri bir gelenek halinde, sonbaharda erzakını hazırlamakta, peynir, kavurma gibi proteinli gıdalar ile yağ ve kendi istihali olan pekmezi kiler ismi verilen serin, taş mahzenlerde saklanmaktadır. Her aile bu hazırlığı az çok kendi imkânlarına göre yaptığı için, beslenmeden doğan fizyolojik bozukluklara rastlanmaz. İl dâhilinde bulaşıcı hastalıkların başında tifo gelir. Büyük salgınlar görülmemekle beraber, her sene yaz aylarında, münferit ve küçük andemiler müşahede edilir. Bunun dışında, çocuk hastalıkları olan yaz ishali, kızamık, boğmaca mevsiminde görülen hastalıklardandır. Kalp hastalıkları ve pnomoni ölüm nispeti yüksek olan hastalıklar arasındadır. Veremli nispeti düşüktür. Cüzam ve trahom yoktur.²²²

Cumhuriyetin ilk yıllarında Niğde vilayetine bağlı bir kaza olan Nevşehir'de o yıllarda herhangi bir hastane bulunmamaktadır. 1915 yılında açılan dispanser, o dönem bir hastane gibi hizmet vermekte iken kaymakam değişiminden sonra varidatın kısıtlı olmasından dolayı kaldırılmıştır. Doktora başvuran Frengi hastaları ayakta tedavi

²²⁰ Nevşehir Turizm Planlaması, s. 26.

²²¹ (x) 1950 ve 1955 yılları için verilen rakamlar eski hesaplamalara ait değerlerdir.

²²² Nevşehir Turizm Planlaması, s. 46-47.

edilmektedir. Nevşehir kazası dâhilinde biri belediyeye ait diğeri hususi olmak üzere iki adet eczane mevcuttur.²²³

2045 hane ve takriben 10.000 nüfuslu Ürgüp kazasında 1922 senesine kadar herhangi bir hastane yoktur, fakat belediye tarafından 10 yataklı bir hastane açma çalışmaları sürdürülmüştür. Kazada 1921 yılında belediyeye ait bir eczanenin yanı sıra bir de hususi eczane mevcuttur. Bu eczanelerin yanı sıra kazaya bir saat mesafede bulunan Sinasos²²⁴ karyesinde hususi bir eczane daha vardır. Kaza dâhilinde dispanser mevcut olmayıp 1919 senesi Mart ayından itibaren halk karşılıksız olarak muayene edilmeye ve Frengi hastaları karşılıksız olarak tedavi edilmeye başlanmıştır. Ürgüp kazasında hükümet doktoru, aşı memuru ve eczacı olmak üzere toplam üç kişi olup başka sağlık memuru bulunmamaktadır²²⁵

Nevşehir Devlet Hastanesi 1944 yılında 10 yatakla çalışmaya başlamıştır. 1954'te 20, 1955'te 25, 1960'da 200 yataklı duruma getirilmiştir.²²⁶

Nevşehir İl Sağlık Müdürlüğü 20 Temmuz 1954 yılında Nevşehir'in il olmasıyla birlikte Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü olarak kurulmuş ve hükümet tabiplikleri adı altında sağlık hizmetlerinin sunulmasına başlanmıştır.²²⁷

Nevşehir'in il olmasıyla birlikte şehirde bulunan sağlık merkezinin bir memleket hastanesine dönüştürülmesi söz konusu olmuştur. 25 Eylül 1954 tarihli Demokrat Nevşehir gazetesi Sağlık Vekilinin Nevşehir'e gelişini ve yaptığı konuşmayı birinci ve ikinci sayfasında "Sağlık Vekili Nevşehir'de" başlığıyla şu şekilde kaleme almıştır; Sayın Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekili Dr. Behçet Uz Niğde yolu üzerinden Nevşehir'i teşrif etmiştir. Nevşehir'den giden heyet Niğde'de karşılaşmışlar ve Nevşehir hududunda Vali, Partililer ve diğer vilayet erkânı tarafından karşılanan Vekil şehir merkezinde halkın coşkun tezahüratı ile karşılanmıştır. Kendisine kurban

---

²²³ Rahman Şahin, Cumhuriyetin İlk Yıllarında Kapadokya'da Sağlık, **2. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu**, Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Basımevi, 2016, s. 1230.

²²⁴Bugünkü adı Mustafapaşa'dır.

²²⁵ Şahin, s. 1230.

²²⁶ Güney vd., s. 54.

²²⁷ Nevşehir İl Yıllığı, s. 314.

kesilmiş ve alkışlar arasında belediyeye kadar yaya olarak gelmiştir.²²⁸ Haberin devamında; İbrahim Paşa Camisi ve heykeli hakkında izahat olan Sayın Vekil belediyeden halka hitap ederek (Nevşehir'in layık olduğu mevki bulduğunu ve her şeyden evvel sıhhatin elzem olup bu hususunda hastane ve doktorlarla kaim bulunduğunu belirtmiştir ve Nevşehir sağlık merkezinin memleket hastanesi olarak en kısa bir zamanda halkın hizmetine açılacağını ve doktorların bir an evvel tayin edilip bütün sıhhi malzemenin hükümetçe temin edileceğini) ilave etmiş ve çok kalabalık dinleyiciler tarafından şiddetle alkışlanmıştır. Belediyeden sonra sağlık merkezini ziyaret eden Sayın Vekil burada Nevşehir Valisinden ve diğer ilgililerden izahat almış ve halkı selamlayarak Avanos istikametinde Nevşehir'den ayrılmıştır. Avanos'u ziyaret eden Sayın Vekil Avanos hastanesinin de bir an evvel halkın hizmetine açılması için gerekli emirleri ilgililere vermiş ve bilahare Ürgüp'ü ve Ürgüp sağlık merkezini ziyaret etmiştir. Vilayet hududumuz olan Yavaş'a kadar Nevşehir Valisi tarafından uğurlanan Sayın Vekil Kayseri'ye hareket etmiştir.²²⁹

Aynı gün yayınlanan haberle şehre bir operatörün gelişi "Operatör Tayin Edildi" haber başlığıyla şu şekilde duyurulmuştur; Sağlık merkezinin hastane haline getirilmesi Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince kararlaştırılmış olduğundan hastanemize Dinar Hastanesi Operatörü Osman Saran tayin edilmiştir. Kısa bir zaman içerisinde Nevşehir'e geleceği tahmin edilmektedir. Hastanemize bir nisaiye mütehassısının²³⁰ da bugünlerde tayin edileceği memnuniyetle haber alınmıştır. Ayrıca hastane başhekimliğine Biga Devlet Hastanesi başhemşiresi Bedriye Dora tayin edilmiştir. Başhemşirenin de yakın bir zamanda vazifesine başlayacağı haber alınmıştır.²³¹

Nevşehir'in ihtiyaçlarını ilgili bakanlıklara bildirmek ve icap eden yardımı temin ve ilgililerle temas etmek üzere 1955 yılının Şubat ayının başlarında Ankara'ya gitmiş olan Fazıl Uybadın yaklaşık bir hafta Ankara'da kaldıktan sonra Şubat ayının ortalarında Nevşehir'e dönmüştür. Sayın Nevşehir Valisi bu defaki Ankara ziyaretinde Sağlık bakanını da ziyaret etmiş ve hastanemizin durumunu bildirmiştir. Hastaneye bir dâhiliye mütehassısı tayin edilmiş ve bir nisaiye mütehassısı ile röntgen

²²⁸ Demokrat Nevşehir, 25 Eylül 1954, s. 1.

²²⁹ Demokrat Nevşehir, 25 Eylül 1954, s. 2.

²³⁰ Bugünkü adı Kadın Hastalıkları Doktoru.

²³¹ Demokrat Nevşehir, 25 Eylül 1954, s. 1.

mütehassısının tayini ve röntgen makinesinin konulması kararlaştırılmıştır. Bir marttan itibaren devlet hastanesi kadrosu ile çalışacak olan hastanemize bir pavyon eklenmesi de uygun görülmüştür.²³²

Sağlık Bakanlığınca, hastanede bulunan yatakların azlığı sebebiyle yatak sayısının artırılması kararlaştırılmış olduğundan yeniden bir kısım karyola Nevşehir'e gönderilmiştir. Bu yeni karyolalar geldiği zaman hastanenin yatak âdeti 35 olacaktır. İlerde bu âdetin 50'ye çıkması beklenilmektedir.²³³

Münhal bulunan hastane göz hastalıkları göz mütehassıslığına kendisinde Nevşehirli olan Doktor Kamuran Akman tayin edilmiştir.²³⁴ Sağlık memuru Ali Rıza Acun bir üst seviyeye terfi etmiştir.²³⁵

1955 yılında veremle mücadele kapsamında Nevşehir Merkez başta olmak üzere 7 kazasında bir aşı kampanyası başlatılmıştır. Bu kampanya ile sıhhat ekipleri Nevşehir'de 13 bin ve Nar köyünde 2 bin kişiye aşı yaptıktan sonra Hacıbektaş ve Mucur'a gitmiştir. Yapılan aşıya Nevşehir halkı büyük rağbet göstermiş ve hiçbir icbara lüzum kalmadan seve seve aşılarını yaptırmışlardır.²³⁶ Nevşehir Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürü Sayın M. Mufaddal Pekiner'den öğrendiğimize göre; Nevşehir'de BCG verem aşısı kampanyası 23 Temmuz 1955 tarihinden 27 Eylül 1955 tarihine kadar devam etmiş Nevşehir ve 7 kazasını nüfusu olan 213554 kişiden 202828 şahsa kontrol aşısı yapılmış ve bu kontrollerden menfi sonuç alınan 87840 kişiye BCG²³⁷ aşısı tatbik edilmiştir. Kampanya buradan Yozgat vilayetine intikal etmiştir.²³⁸

Nevşehir Sıhhat ve İçtimai Müdürlüğü tarafından gazetede yayımlanan bir ilanda yapılacak olan elektrik ve su tesisatının dokuz bin yüz seksek lira doksan yedi kuruş olduğu ve bu iş için yapılacak olan ihalenin 5 Temmuz 1955 Salı günü saat 10.00'da Sıhhat Müdürlüğünde toplanacak komisyon huzurunda yapılacak taliplerin %7,5

---

²³² Demokrat Nevşehir, 19 şubat 1955, s. 1.

²³³ Demokrat Nevşehir, 23 Nisan 1955, s. 1.

²³⁴ Demokrat Nevşehir, 16 Temmuz 1955, s. 1.

²³⁵ Demokrat Nevşehir, 1 Ekim 1955, s. 1.

²³⁶ Demokrat Nevşehir, 10 Eylül 1955.

²³⁷ Verem aşısı.

²³⁸ Demokrat Nevşehir, 15 Ekim 1955

teminat akçesi olan altı yüz seksen üç lira on sekiz kuruşu mal sandığına yatırarak makbuz ile birlikte mezkûr tarih ve günde komisyonda hazır bulunmaları duyurulmuştur.²³⁹

Nevşehir hastanesine gelen röntgen makinesinin geliş süresiyle alakalı bir haberinde Demokrat Nevşehir gazetesi şu yorumlarda bulunmuştur; Memleket hastanesinin büyük bir ihtiyacı olan röntgen makinesi Sağlık Bakanlığınca 3 ay kadar evvel Nevşehir'e gönderilmiştir. Bu makine Yeşilhisar istasyonunda ve benzin deposu önünde 2,5 ay açıkta bekletildikten sonra çok şükür hastaneye getirilmiştir, halende hastanede bekliyor. Nevşehir halkının sıhhatiyle yakından alakalı bulunan bin bir müşkülâtle ithal edilen röntgen makinesini bir istasyonda bekletmeye kimsenin hakkı yoktur. Bu doğrudan vazife-i ihmaldir. İlgililerin vazifede hassas bulunması esastır. Aksini iddia edende bir diyeceğimiz olmayabilir. Vazifesinde ihmal gösterenleri takip etmekte amirlerin vazifesi cümlesinde olsa gerek.²⁴⁰ Ancak röntgen makinesinin hastaneye geldikten sonra cihazı kullanabilecek eleman olmadığı için hastanede birkaç ay kullanılmadan beklemiştir.²⁴¹

Nevşehir hastanesine yapılacak olan ek pavyon binasının 18 Mayıs 1956 tarihinde Sayın Vali'nin katılımıyla temelleri atılmıştır. Bu pavyon poliklinik olarak kullanılacak olup işlerin daha intizamlı olarak yürütmesine ve daha fazla hasta kabulüne imkân verecektir.²⁴² Nevşehir Hastanesine yaptırılan pavyon inşaatı 1956 yılının Aralık ayı içerisinde bitmiştir. Bu pavyonda hastaneye ek olarak poliklinik ve idari işler kısmı bulundurulmuş ve pavyonun altında mutfak ve garaj olarak vatandaş ve hastane çalışanlarına hizmet vermiştir. Ayrıca hastanenin ihata duvarlarının yapımı için bakanlıktan 16 bin lira para gelmiştir.²⁴³

Nevşehir Valisi, beraberinde bir heyet ile birlikte Nevşehir'in dert ve ihtiyaçlarını duyurmak amacıyla Ankara'yı ziyaret etmiştir. Vali önce Cumhurbaşkanı Bayar'ı ziyaret etmiş daha sonra çeşitli bakanlarla görüşmüştür. 8 Haziran 1956 günü Sıhhat

²³⁹ Demokrat Nevşehir, 25 Haziran 1955.

²⁴⁰ Demokrat Nevşehir, 3 Eylül 1955.

²⁴¹ Demokrat Nevşehir, 30 Ağustos 1956, s. 2

²⁴² Demokrat Nevşehir, 26 Mayıs 1956, s. 3

²⁴³ Demokrat Nevşehir, 15 Aralık 1956, s. 2.

Vekili Sayın Nafiz Körez'i ziyaret eden Nevşehir heyeti mevcut hastanenin yatak adetini artırılarak ihtiyaca yeter bir duruma getirilmesini ve Verem Dispanserinin bugünkü atıl vaziyetinden kurtarılıp, Nevşehir hizmetine daha geniş çapta faydalı olmasının teminini rica etmiştir. Bu istekleri yerinde karşılayan Sayın Vekil "Hakikaten bir vilayet merkezi için 30-40 yataklı bir hastane çok kifayetsizdir. 1956 yılı Haziran ayı sonunda Kırşehir'deki hastanenin açılışı için geleceğim. Bu meyanda Nevşehir'e de gelmeyi çok arzu ederim, geldiğimde ihtiyaçlarınızı çok yakından görme fırsatı bularak vekâletçe elimizden gelen her türlü yardımı yapmayı size vaat ediyorum. Verem dispanserinin bir vekille idare edilmeyeceği aşikârdır. Burasını da yararlı hale getireceğiz" demiştir.²⁴⁴

Uzun zamandan beri atıl vaziyette bulunan verem savaş dispanserine Doktor Kamil Gültan tayin edilmiş olup 15 Ağustos 1956 tarihinden itibaren vazifeye başlamıştır. Her gün saat 8'den 15'e kadar hizmet vermektedir.²⁴⁵ Verem Savaş Tabibi Doktor Kamil Gültan yeni sinema üzerinde de bir muayenehane açmıştır.²⁴⁶

13 Eylül 1956 tarihinde Nevşehir'i ilk kez ziyaret eden Sıhhat Vekili Nafiz Körez belediye salonunda toplanan vatandaşlara karşıda bir konuşmasıyla ta teşekkürlü modern bir hastaneye olan ihtiyacı takdir ettiğini ve bunun tahakkuku için elinden geleni yapacağını ayrıca vatandaşın diğer işlemleri için bir Nevşehirli gibi çalışacağını söylemiş ve gördüğü hüsnü kabule teşekkür etmiştir. Saat 11'de Nevşehir'den ayrılan Sayın Nafiz Körez dönüşlerinde Ürgüp ve Avanos'a da uğramış ve kendisini Nevşehir Mebusu, Nevşehir Valisi ve Belediye Başkanı uğurlamıştır.²⁴⁷

Büyük sinema salonu sağlık hizmetleri açısından Nevşehir halkına oldukça iyi hizmetler vermiştir. Çeşitli konferans, panel ve toplantılar salonda düzenlenmiş ve Nevşehir halkı için o dönemde güzel hatıralar bırakmıştır.

---

²⁴⁴ Demokrat Nevşehir, 23 Haziran 1956, s. 2.

²⁴⁵ Demokrat Nevşehir, 23 Ağustos 1956, s. 3.

²⁴⁶ Demokrat Nevşehir, 20 Kasım 1956, s. 2.

²⁴⁷ Demokrat Nevşehir, 13 Eylül 1956, s. 2.

Verem haftası münasebetiyle 12 Ocak 1957 Cumartesi günü saat 9'da Büyük sinema salonunda Nevşehir merkez ilkokulları 4 ve 5'inci sınıf öğrencilerine Verem Savaş Dispanseri Baştabibi Doktor Kamil Gültan tarafından bir konferans verilmiştir.²⁴⁸

14 Mart Tıp bayramı münasebetiyle Nevşehir tıp mensupları bu sene bir balo tertiplemişlerdir. Balonun yapılacağı Park Lokantası Salonu bildirilen saatten daha önce dolmaya başlamıştı. Kırşehir Kaymakamı Sayın Nihat Bor, hükümet tabibi İsmail Yağız ve civar kazalarda bulunan tıp mensupları eşleriyle birlikte gelmişlerdir. Bu baloda bir caz heyeti sahne almıştır. Baloda kısa bir süreliğine elektrik kesintisi yaşanmıştır.²⁴⁹

Nevşehir devlet hastanesi operatörü Hüsamettin Çelebioğlu İskilip sağlık merkezi mütehassısı hekim ve operatörlüğüne, hastane nisaiye mütehassısı Nüzhet Çelebioğlu'da istifa ederek Nevşehir'den ayrılmıştır. Nevşehir hastanesi operatörlüğüne Konya Devlet Hastanesi operatörü Selahattin Baş, verem savaş dispanserliğine Emine Taslanmaz ve devlet hastanesi hemşire yardımcılığına Ayşe Dönmez tayin edilmiştir.²⁵⁰

Nevşehir'in bütün okullarındaki öğrencilere her seneki gibi sıhhi tedbirler meyanında tifo aşısı yapılmıştır.²⁵¹

1958 yılında Nevşehir Merkez'de Belediye Tabipliği olmasına rağmen doktor bulunmadığı kayıtlarda karşımıza çıkan ilginç noktalardan biridir. Aynı dönemlerde Gülşehir, Ürgüp, Kozaklı ve Hacıbektaş'ta birer Hükümet Tabibi bulunmaktadır. Nevşehir merkez hükümet tabipliğinde 2418 hasta şehirde, 1615 hasta köylerde muayene edilmiştir. Yine aynı yıl Gülşehir, Kozaklı ve Hacıbektaş ilçeleri hükümet tabipliklerinde toplam 2589 hasta muayenesi yapılmıştır.²⁵²

---

²⁴⁸ Demokrat Nevşehir, 19 Ocak 1957, s. 2.

²⁴⁹ Demokrat Nevşehir, 23 Mart 1957, s. 1

²⁵⁰ Demokrat Nevşehir, 10 Ağustos 1957, s. 2.

²⁵¹ Demokrat Nevşehir, 7 Aralık 1957, s. 1.

²⁵² Nevşehir'in 50. Yılı, s. 89.

Uzun zamandır münhal bulunan belediye doktorluğuna, genç doktorlardan Nevşehirli Fahri Gürsoy tayin edilmiştir ve 29 Mart 1958 Cuma günü vazifesine başlamıştır.²⁵³

Verem savaş haftası münasebetiyle Nevşehir Sıhhat Müdürlüğü tarafından hazırlanan program gereğince merkez hükümet tabibi Dr. Avni Bozan ve Verem Savaş Dispanseri Baştabibi Dr. Kamil Gültan tarafından birisi Büyük Sinemada birisi Yeni Sinemada olmak üzere birer konferans verilmiştir. Kalabalık bir öğrenci ve vatandaş topluluğu tarafından ilgi ile takip edilen konferanslardan sonra bu konuda öğretici filmler gösterilmiştir.²⁵⁴

Tıbbiyenin 131. kuruluş yıldönümü münasebetiyle her sene olduğu gibi bu senede tıp mensupları tarafından bir balo tertiplenmiştir. 14 Mart Cuma günü Nevşehir Park lokantası salonunda yapılan balo saat 8.30 da Sağlık Müdürü'nün bir konuşması ile başlamıştır. Balo çeşitli etkinliklerle gecenin ilerleyen saatlerine kadar devam etmiş ve her sene olduğu gibi tıp mensupları Nevşehir halkına müstesna bir gece yaşatmışlardır.²⁵⁵

Nevşehir'in sevilen gençlerinden Lütfü Kocakur'un 6 yaşındaki oğlu umumi olarak yapılan tifo aşısını yaptırmak üzere hükümet tabipliğine müracaat ederek aşılanmış ve aradan birkaç saat geçmeden hakkın rahmetine kavuşmuştur. Bu haber Nevşehir'de büyük bir üzüntü uyandırmış ve hiç kimse tifo aşısı yaptırmaya yanaşmamıştır. Yetkili kişilerden öğrenilen bilgilere göre bu olayın yegane sebebi, her yaşta insana miktarı kafi ilaç zerk etmek icap ederken büyük bir enjeksiyon iğnesine doldurulan ilacın gelişi güzel ve tahmini bir hesaplama muhtelif şahıslara ve hiçbir tıbbi esasa isabet etmeden aynı iğne ile birçok insana birden zerk edilmesidir. Bu suretle herkese kâfi dozajda ilaç zerk edilmediği ve sıhhi bir tedbir olarak her zerkten sonra iğnenin kaynatılmadığı içindir ki bu teessür uyandıran hadise meydana gelmiştir.²⁵⁶

---

²⁵³ Demokrat Nevşehir, 5 Nisan 1958, s. 2.

²⁵⁴ Demokrat Nevşehir, 18 Ocak 1958, s. 2

²⁵⁵ Demokrat Nevşehir, 22 Mart 1958, s. 2.

²⁵⁶ Demokrat Nevşehir, 16 Ağustos 1958, s. 2.

Nevşehir hastanesi dâhiliye mütehasısı İhsan Kurtbarlas, İzmit Devlet Hastanesi dâhiliye mütehasıslığına tayin olmuştur.²⁵⁷

Birkaç haftadan beri bütün yurtta olduğu gibi Nevşehir merkez okullarında da öğretmen öğrenci gripten fazlasıyla rahatsızdır. Bu yüzden Nevşehir okullarında öğrenci devam durumu aksamakta ve devamsız hasta öğrenciler her sınıfta hayli yekûn tutmaktadır. Doktorlar kulları gezerek hasta öğretmen ve öğrencileri muayene etmeye devam etmektedir. Civar vilayetler okullar bu yüzden birer hafta tatil edilmiştir.²⁵⁸

Bütün yurtta olduğu gibi 4-10 Ocak 1959 tarihleri arasında tesadüf eden hafta, Verem Savaş Haftası olarak okulların ders programlarına alınmış ve işlenmiştir. Merkez Hükümet Tabibi Dr. Avni Bozan tarafından yapılan konuşma diktafona alınarak muhtelif okullarda öğrencilere dinletilmiştir. Ayrıca 6-7 Ocak 1959 tarihlerinde sabah ve öğleden sonra olmak üzere ikişer seans yapılarak Büyük Sinema’da öğretici filmler şubesi tarafından veremle ilgili filmler ve bu arada öğretici film olarak “Meçhul Kahramanlar” filmi gösterilmiştir.²⁵⁹

24 Ocak 1959 tarihli sayısında Aydın Doğumevi Baş Tabibi olup Nevşehir devlet hastanesi nisaiye mütehasıslığına tayin edilmiş olan Dr. Danyal Baykal’ın yakında Nevşehir’e geleceği memnuniyetle haber alındığını²⁶⁰ duyuran Demokrat Nevşehir gazetesi 21 Şubat 1959 tarihli sayısında Dr. Danyal Baykal’ın Balıkesir’e tayin edildiğini, Nevşehir’e gelmeyeceğini duyurmuştur.²⁶¹

Uzun yıllar İngiltere’de kalmış ve halen Ziraat Vekâletinde Amerikalı uzmanların yanında tercümanlık yapmakta bulunan Nevşehirli Yusuf Ziya Durusoy tarafından Türkçeye çevrilen İnci isimli radyofonik piyes 27 Ocak Salı akşamı Ankara Radyo’nun piyes saatinde oynanmıştır. Piyese halk yoğun ilgi göstermiştir.²⁶²

---

²⁵⁷ Demokrat Nevşehir, 11 Ekim 1958, s. 2.

²⁵⁸ Demokrat Nevşehir, 25 Ekim 1958, s. 1.

²⁵⁹ Demokrat Nevşehir, 17 Ocak 1959, s. 2.

²⁶⁰ Demokrat Nevşehir, 24 Ocak 1959, s. 2.

²⁶¹ Demokrat Nevşehir, 21 Şubat 1959, s. 1.

²⁶² Demokrat Nevşehir, 31 Ocak 1959, s. 1.

Nevşehir’de veremle mücadele mevzusunda seyyar ve sabit ekipler kurulması mevzusunda Dünya Sağlık Teşkilatından Amerikalı bir profesör ve beraberindeki Sıhhat Vekâleti Veremle Mücadele Şubesi Müdürü Niyazi Tunga ve Ankara Hıfzı Sıhha Okulu Müdür Doçent Doktor Nusret Fişek olduğu bir halde 15 Mayıs Cuma günü Nevşehir’e gelerek ilgililerle temas ve gerekli tetkiklerde bulunmuşlardır.²⁶³

Nevşehir Hastanesi Diş Tabipliğine 1957 yılı mezunlarından Ahmet Baybek tayin edilmiştir.²⁶⁴ Baybek askerliğini ikmal ederek 6 Haziran 1959 tarihinde mecburi hizmet görevine Nevşehir’de başlamıştır.²⁶⁵

Ürgüp Sağlık Merkezi Doktoru Nazire Kocabaş Eskişehir Belediye doktorluğuna tayin edilmiştir.²⁶⁶

Nevşehir’in Nar kasabasında küçük çocuklarda boğmaca salgını çıkmıştır. Bazıları Nevşehir hastanesine müracaat etmişlerse de tedavi imkânlarının zor olduğu ilgililere söylenmiştir.²⁶⁷ Nar kasabasından sonra Nevşehir’in Yeni Mahalle ve civarında da boğmaca salgınının ortaya çıktığı görülmüştür.²⁶⁸

1959 yılına kadar biri hususi biri de resmi olmak üzere iki eczaneye sahip olan Nevşehir’de 1959 Temmuz ayında üçüncü eczane hizmete açılmıştır.²⁶⁹

Ankara’ya bir ziyarette bulunan Vali Dr. Nafi Tamer ve beraberindeki bir heyet ile birlikte Sağlık Vekâleti ziyaret edilmiştir. Bu ziyaret sonucu Nevşehir hastanesinin bir takım işleri için 300 bin liralık bir tahsisat ve açık kadroların doldurulması kararı alınmıştır.²⁷⁰

1959 yılının Eylül ayı içerisinde Nevşehir Valisi Sayın Dr. Nafi Tamer, Nevşehir Devlet Hastanesini ziyaret etmiştir. İlgililerden hastanenin çalışmaları hakkında izahat

---

²⁶³ Demokrat Nevşehir, 23 Mayıs 1959, s. 3.

²⁶⁴ Demokrat Nevşehir, 23 Mayıs 1959, s. 3.

²⁶⁵ Demokrat Nevşehir, 6 Haziran 1959, s. 3.

²⁶⁶ Demokrat Nevşehir, 6 Haziran 1959, s. 3.

²⁶⁷ Yeni Nevşehir, 12 Haziran 1959, s. 1.

²⁶⁸ Yeni Nevşehir, 14 Temmuz 1959, s. 1.

²⁶⁹ Yeni Nevşehir, 4 Temmuz 1959, s. 1.

²⁷⁰ Demokrat Nevşehir, 22 Ağustos 1959, s. 1.

almışlardır. Hastaları ayrı ayrı ziyaret edip durumlarını sormuşlardır. Vali ayrıca bu ziyaret sonrasında hastanenin dış hekimliği malzemelerinin yakında tamamlanacağını ve yeni mütehassısların geleceğini bildirmiştir.²⁷¹

Yeni Nevşehir gazetesi, 4 Kasım 1959 tarihinde helikopter ile Nevşehir'e ikinci kez gelecek olan Cumhurbaşkanı Celal Bayar'dan Nevşehir'in zaruri ihtiyaçları arasında modern ve büyük bir hastanenin yaptırılmasını da yazmıştır.²⁷² Ancak Bayar aynı gün yaptığı konuşmasında böyle bir olaydan bahsetmemiştir.

17 Aralık 1959 tarihli sayısında Yeni Nevşehir gazetesi Nevşehir hastanesine Erzurum'dan bir tane Nisaiye Mütehassısının tayin edildiğini duyurmuştur.²⁷³

2.5.Doğal Afetler ve Kazalar

Nevşehir ili ve vatandaşları açısından olumlu bir özelliğiyle doğal afetlerin gerçekleşme olasılığı düşük olan bir merkezdir. Nevşehir büyük bir kısmı 3. geri kalan kısmı ise 4. derece deprem bölgesinde yer almaktadır. Bu yüzden deprem gerçekleşme olasılığı düşük bir yerdedir.

Heyelan ve orman yangını gibi afetlerin gerçekleşme oranı düşüktür. Büyük bir bölümünün kayalardan oluştuğu için kaya düşme riski taşıyan bölgeler fazladır. Kızılırmak ve çeşitli derelerin bulunduğu bölgede yağmur ve dolu yağışlarından sonra sel olasılığı da fazladır.

1952 yılında hüküm süren kuraklık ve dolu sebebiyle Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına olan borçlarını ödeyemeyen Nevşehir İlçesinin yedi köyü halkından 1244 müstahsilin ceman 198.131 liralık borçlarının, vade bitimi tarihinden itibaren bir yıl müddetle ertelenmesini; adı geçen bankanın isteğine dayanan Ekonomi ve Ticaret Vekâletinin 19.01.1953 tarihli ve 4.792.3725 sayılı yazısı üzerine,3202 sayılı kanunun 47'nci maddesinin Ç fıkrasına göre icra vekilleri heyetince 30.01.1953 tarihinde kararlaştırılmıştır.²⁷⁴

²⁷¹ Yeni Nevşehir, 24 Eylül 1959, s. 1.

²⁷² Yeni Nevşehir, 4 Kasım 1959, s. 1.

²⁷³ Yeni Nevşehir, 17 Aralık 1959, s. 1.

²⁷⁴ BCA, 030.18.01/131.6.11, 30.01.1953.

1954 yılının Ekim ayı içerisinde Nevşehir Raşitbey Mahallesinden Ahmet kızı Nazmiye Yöndemli ekmek pişirirken ani olarak sarası tutmuş ve kızgın sac üzerine düşerek yanmıştır. Almış olduğu yanıklar neticesinde Nazmiye olay yerinde vefat etmiştir.²⁷⁵

1954 yılının Ekim ayında Hacıbektaş'a 3 km mesafede bir trafik kazası olmuştur. Hacıbektaş istikametine gelen Nafiaya ait şoför Tahsin idaresindeki kamyonu arkadan gelen Kırşehir plakalı Jeep ani olarak çarpmış ve içerisinde bulundan yolcular araçtan fırlayarak yere düşmüş ve Kırşehirlili bir berber ölmüştür. Diğer bir kişide ağır yaralanmıştır. Kırşehir'de sinemacılıkta iştigal eden Jeep şoförü Hacıbektaş Müddeiumumîliğince tevkif edilmiştir.²⁷⁶

7 Kasım 1954'te yapılan muhtar seçimleri akşamı Çat köyünde kalabalık fazla olduğu için tasnif yapılmamış ve sandık merkeze getirilmiş ve bilahare kanun icabı sandık tekrar Çat köyüne götürülmüştür. Sandığın peşinden şehre gelen kalabalık halk kitlesi gece tekrar köye dönerken yolda kamyon içerisinde bulunan Kamil Duru isimindeki şahsın yetişkin çocuğu kamyonun altına düşmüş ve derhal ölmüştür.²⁷⁷

Nevşehir Bektik mahallesinde 1955 yılının Eylül ayında bir yangın çıkmış ve üç ev eşyası ile birlikte tamamen yanmış, iki evde oldukça hasara uğramıştır. Bir kadının ateş yakarken dikkatsizliği yüzünden çıkan yangın bitişik olan evleri tamamen sarmıştır. Yangın ilk defa Mehmet Aranmış'ın evinden çıkmış ve oğlu Durmuş Aranmış'ın evine sirayet ederek tamamen İzzet Aranmış ile Hazım Cerid'in ve Durmuş Taşkesen'in evlerinde kısmen yakmıştır. Felaketzedeler Durmuş, İzzet ve Mehmet'in evlerindeki hasar büyüktür. Zaten fakir olan ev sahipleri bu felaketten sonra çok müşkül duruma düşmüşlerdir. Kışlık yiyecek ve giyecekleri tamamen yanan bu şahıslar yardıma muhtaç bir durumdadırlar. Şimdiye kadar Nevşehir'de böyle bir yangın olmamış ve Kızılay'ın yardımına da ihtiyaç hissedilmemiştir.²⁷⁸

---

²⁷⁵ Demokrat Nevşehir, 15 Ekim 1954, s. 1

²⁷⁶ Demokrat Nevşehir, 15 Ekim 1954, s. 1.

²⁷⁷ Demokrat Nevşehir, 13 Kasım 1954, s. 1.

²⁷⁸ Demokrat Nevşehir, 24 Eylül 1955, s. 1.

6 Nisan 1956 Cuma günü sabahın erken vakitlerinde görülmemiş bir kasırga çıkmış ve geç vakte kadar devam etmiştir. Bu yüzden şehirde hayat felce uğramış, bazı duvarlar yıkılmış ve elektrik hatları hasara uğramıştır. 10 Nisan Salı gününde sıcaklık birdenbire düşmüş sabahtan akşama kadar fasılalarla kar serpelemiştir. Kasırga ve kar bağ, bahçe ve meyve ağaçlarına zarar vermiştir.²⁷⁹

9 Eylül 1956 Pazar günü öğle saatlerinde Sami Öğütlü idaresindeki bir motosiklet türbe civarında Ortahisar Plakalı bir kamyon ile çarpışmış ve motosiklet sürücüsü ve arkasında bulunan Memiş Sınıkçı ağır yaralanmışlardır. Yaralılar derhal hastaneye kaldırılrsa da Sami kurtarılamamıştır. O yıllarda çoğalan motosiklet miktarı şehirde kaza risklerini de beraberinde getirmiştir.²⁸⁰

21 Mart 1958 Cuma günü Nevşehir'in Ürgüp kazasına bağlı Karain köyünde bir kaya heyelanı olmuş ve bu olay neticesinde yedi ev yıkılmıştır. Olay yaşanmadan bir süre önce heyelan eden kayanın düşme tehlikesinin olduğu köy halkı tarafından Vilayet Nafia Müdürlüğü ve İskân Müdürlüğüne bildirilmiş ve Müdürlük tarafından tespit edilmişse de hiçbir önlem alınmamıştır. Heyelan sonucunda hiçbir can kaybı yaşanmamıştır.²⁸¹

17 Ocak 1959 Cumartesi günü sabah vakti Ürgüp yakınlarında bir köprü civarında bir kamyon devrilmiş ve yolculardan iki kişi ölmüştür ve dört kişi ağır yaralı bir vaziyette Nevşehir Devlet Hastanesine kaldırılmıştır. Ürgüp Belediye Reisi felaketzedelere gerekli yardımda bulunmuştur.²⁸²

Nevşehir ilinde yoğun yaşanan doğal afetlerden olan sel felaketi özellikle bahar aylarında Mayıs ve Haziran ayının başlarında yaşanmıştır ce günümüzde de bu aylar tehlikeli geçmektedir.

Nevşehir'in Avanos kazasına bağlı Kalaba köyü 1959 yılının Mayıs ayında su baskınlarına maruz kalmıştır. Sellerden 20 evin hasara uğradığı, can kaybının

---

²⁷⁹Nevşehirin Sesi, 16 Nisan 1956, s. 1.

²⁸⁰Demokrat Nevşehir, 13 Eylül 1956, s. 2.

²⁸¹ Demokrat Nevşehir, 12 Nisan 1958, s. 2.

²⁸² Demokrat Nevşehir, 24 Ocak 1959, s. 2.

olmadığını zararın 30 ila 100 bin lira arasında olduğu bildirilmiştir. Avanos Kaymakamı T. Fikret, Kızılay Başkanı ve ziraat memurları olay yerine giderek incelemişlerdir. Kızılay açığta kalan ailelere 25 çadır ve 2500 lira para yardımı göndermiştir ve ev, ahır, samanlıklar ve tarlalardaki hasar tespit edilmiştir. Hasara uğrayan evlerin kısa bir zamanda inşa edebilmek amacıyla Yozgat Orman İşletmesinden kereste tedariki başlatılmış ve İskân Genel Müdürlüğü ile temas halinde olduğu bildirilmiştir. Yine Kalaba Köyü 1957 yılında da sel felaketine maruz kalmış ve bu felaketin zararlarını uzun süre gidermeye uğraşmıştır.²⁸³

Nevşehir'in Gülşehir ilçesindeki Ortaköy kazası ve yakın köylerde yağın şiddetli yağmurdan hâsıl olan seller köyleri hasara uğratmış ve birçok koyunda sele kapılıp telef olmuştur.²⁸⁴

Gülşehir'in Tuzköyüne ait şoför Nazım Güneş idaresindeki kamyon Çiftahan kaplıcasından üzerinde 29 yolcu bulunduğu halde Derinkuyu civarına yakın bir yerde fazla sürat ve bilgisizlik neticesi kamyonun düz yolda devrilmesiyle Kemal Yılmaz ve 4,5 aylık hamile eşi Emine Yılmaz ve Fatma olmak üzere 3 kişi ölmüş, Kayseri'ye sevk edilen Şerife Dur, İsmail Ataseven, Lütfiye Güneş ve Şefika Ataseven'de ağır yaralanmıştır. Nevşehir Devlet Hastanesine kaldırılan 14 kişide hafif şekilde yaralanmışlardır.²⁸⁵

1959 yılında 10 günlük bir kuralıktan sonra yılın ilk karı yağmıştır. Fasılasız 12 saat yağın kar, erimesine rağmen 30 santim birikmiştir. Ancak Nevşehir yollarında herhangi bir kapanma olmamıştır.²⁸⁶

2.6.Spor

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Nevşehir'de spor kulüplerinin teşekkül etmeye başladığı bilinmektedir. Merkez ve ilçelerde çeşitli futbol takımları kurulmuştur. 1926 Nevşehir doğumlu emekli öğretmen Mehmet Kararlı'ya göre Nevşehir'de 1930'lu

---

²⁸³ Yeni Nevşehir, 18 Mayıs 1959, s. 1.

²⁸⁴ Yeni Nevşehir, 18 Temmuz 1959, s. 1.

²⁸⁵ Yeni Nevşehir, 18 Ağustos 1959, s. 1.

²⁸⁶ Yeni Nevşehir, 23 Kasım 1959, s. 1.

yıllarda ilçe futbol takımları bulunmaktaydı. Fakat pek fazla düzenli müsabakalar yapılmazdı.²⁸⁷

Spor vatandaş tarafından sevilse de futbol harici diğer aktiviteler pek fazla rağbet görmemiştir. Demokrat Parti döneminde yapılan yeni futbol stadı da vatandaşın futbola ilgisini artırmış, halk maç günleri stadı boş bırakmamıştır. Diğer sporlara maddi yardımların yapılmaması, sahaların olmaması ve halk tarafından fazlaca bilinmemesi buna doğrudan etkili olmuştur.

Futbol dışında nadir görülen sporlardan olan güreş ilk kez 1954 yılının Ekim ayında Şoförler Cemiyeti tarafından tertip edilmiştir. Güreşler kalabalık seyirci tarafından takip edilmiş ve fevkalade alaka çekici güreşler yapılmıştır. Güreş neticeler Demokrat Nevşehir gazetesinin gelecek sayılarında bildirilmiştir²⁸⁸ Yapılan güreşlerde Türkiye'nin en tanınmış pehlivanlarından Tekirdağlı Hüseyin, Ankaralı Kazım, Salim Ünal, Göçmen Hüseyin, Habeş Kazım gibi isimler iştirak etmiştir. Güreşleri 10.000 den fazla seyirci takip etmiştir. Güreşler bir garajda yapılmıştır. Garaj bir handan ibaret olduğu için her tarafı geçişe müsait ve oturacak yeri bulunmayan alelade bir yerdir. İlk önce biletli seyirci alınmak istendi fakat muntazam bir giriş yeri ve duvarları bulunmadığından bütün tedbirlere rağmen izdiham önlenememiştir. Ne seyirciler ne de sporcular rahat edememiştir. Bunun yegâne temeli Nevşehir'de maalesef bir stadyumun olmamasıdır. Gerek şoförler cemiyeti gerekse de emniyet izdihamın önlenmesi için azami gayret sarf etmiş ise de milli sporumuz olan güreşi ve bilhassa milli güreşçimiz Tekirdağlı Hüseyin'i seyretmek isteyen meraklı seyirci kitlesi önlenememiştir. Eğer memleketimizde bir stadyum olsa idi hiçte böyle hadiselere meydan verilmemiş olacaktı. Geçen yıllarda belediye bütçesinden tefrik olan bir kısım paranın Niğde Beden Terbiyesi Müdürlüğüne gönderilmeyip spor sahası için ayrıldığı işitilmiştir.²⁸⁹

Nevşehir'in ilk kulübü 1942 yılında Mustafa Parmaksız başkanlığında kurulmuştur. Kulübün kurulmasına İngilizce Öğretmeni Ender Bey, Mustafa Şenöz, Sait Fıstıkeken,

---

²⁸⁷ M. Soner Menekşe, **Nevşehir Futbol Tarihi**, Ankara: AB Ofset Ltd. Şti, 2010, s.50.

²⁸⁸ Demokrat Nevşehir, 30 Ekim 1954, s.1.

²⁸⁹ Demokrat Nevşehir, 5 Kasım 1954, s.1-2.

Mustafa Parmaksız, İsa Coşkuner, Mehmet Kararlı ve bazı ileri gelen öğretmenler öncülük etmiş, hem yönetim kadrosunu hem de takım kadrosunu oluşturmuşlardır.²⁹⁰

Mustafa Parmaksız başkanlığında kurulan Nevşehir Gençlik Kulübünün renkleri kırmızı yeşildir. 1942 yılında kulübün kurulması ile birlikte spor faaliyetleri artmaya başlamıştır buna bağlantılı olarak da şehirde uzun yıllar sürecek bir stadyum sorunu ortaya çıkmıştır. 1933 Nevşehir doğumlu Ali Kararlı kendisiyle yapılan röportajda o günleri şöyle anlatıyor: “Deppoy” adı ile bilinen günümüzdeki Gazi Stadı çok mezbelelik bir yerdi. O yerin saha haline getirilmesi için çok çalışıldı. O mahallede yaşayan tüm genç arkadaşlar kazma kürek çalıştık. Her yer temizlendi düzeltildi.²⁹¹

Nevşehir’in il olmadan önce 6 Ağustos 1950 Pazar günü Nevşehir ile Nar Gençlik Kulübü arasında bir futbol müsabakası oynanmıştır. Maçı Nevşehir 2-0 kazanmıştır. Maç sırasında istenmeyen bir takım olaylar yaşanmıştır. Nevşehir kalecisi ile Nar kulübünün bir futbolcusu arasında başlayan olaylara taraftarlarında dâhil olmasıyla yüz kızartıcı bir hadiseye dönüşmüştür. Maç sonrası oyuncular derhal kamyonete binip gitmeye hazırlanırken çocuklar tarafından taşlanmaya maruz kalmışlardır. Şoförün olayı hızlı fark etmesiyle olay yerinden uzaklaşmak istese de atılan taşlar bazı oyuncuların yaralanmasına sebep olmuştur.²⁹²

Nevşehir’de sporun gelişimi 1946 yılından itibaren hızlanmıştır. 1950 ve 1960 yılları arasında birçok kulüp kurulmuştur. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Arşivine göre Nevşehir’in 20 Temmuz 1954 yılında il oluşu ve Kırşehir’in ilçeye dönüştürülmesiyle; Kırşehir Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığı’nın personeli buraya gelmiştir. Nevşehir Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde, Nevşehir Beden Terbiyesi Bölge Şubesi kurulmuştur. Kırşehir’den naklen gelen kâtibin bir ay gibi kısa bir sürede görevi bırakması ile boşalan bu göreve vekâleten kütüphane memuru Sami Türkkaya görevlendirilmiştir. 1956 yılında bekçi-bakıcı kadrosuyla M.Durmuş Aksu ve 1957 yılında kâtip ve hesap memuru H.Faruk Gürsoy başlamıştır.²⁹³

---

²⁹⁰ Menekşe, s. 50.

²⁹¹ Menekşe, s. 52.

²⁹² Yeni Muşkara, 9 Ağustos 1950, s. 1-4.

²⁹³ Menekşe, s. 54.

Nevşehir gazetelerinden Demokrat Nevşehir gazetesinde çıkan bir köşe yazısında o yıllardaki spor faaliyetlerinden bahsedilirken şu sorunlar ele alınmıştır; Memleketimizde önemli olarak yalnızca futbol vardır. Fakat bu sezon Avanos ile yaptığımız maçta 7-0 gibi açık bir skorla mağlup olduk... Sahamız yok, oyun esnasında tozdan birbirini göremeyen bir sahada çalışmak sporun esas gayesi demek midir? Hala hazırda futbol sahamız bir kum çölünden farksız değildir. Spor faaliyetlerimize engel olan şu sebepleri görüyorum; Kulüp yok, malzeme yok, çalışmak yok, saha yok.²⁹⁴

Gazete neşriyatlarını dikkatle takip eden Vali son yazıları nazara alarak stadyum ihtiyacını ele almış bulunmaktadır. Şube civarında spor sahası olarak ayrılan arsaya bir stadyum yapılması üzerinde hassasiyetle duran Vali, bu arsanın Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğüne devri için Maliye vekâleti ile temasa geçmiş bulunmaktadır. Ayrıca Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğüne Lise Müdürü Mustafa Ergen tayin edilmiştir.²⁹⁵

1955 yılı Nevşehir sporu adına iyi haberlerin alındığı bir yıl olmuştur. Bunlar arasında bir stadyumun yapılacağı haberi pek ehemmiyetlidir. İkincisi futbolla meşgul olan bazı arkadaşların bir antrenör tarafından çalıştırılıyor olmasıdır. Alınan üçüncü haber ise gençlik kulübünün tekrar açılışı olmuştur. Gençlik kulübüne bir bina kiralanarak gençlere bir yuva sağlanmıştır. Beden Eğitimi Başkanlığı da kulübe malzeme ve para yardımı yapacağını duyurmuştur. Bu yardım, on iki çift ayakkabı ve bir futbol topu olmuştur.²⁹⁶

Dönemin Nevşehir Valisi Sayın Fazıl Uybadın'ın yetki ve girişimleriyle stadın olduğu yerde bulunan 29.889 metrekare arsanın istimlakini yaptırmıştır. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün arşivine göre 1956 yılında stadın inşasına başlanmış ve 1957 yılında kapalı tribünü bitirilmiştir.²⁹⁷

---

²⁹⁴ Demokrat Nevşehir, 30 Ekim 1954, s. 1.

²⁹⁵ Demokrat Nevşehir, 20 Kasım 1954, s. 1.

²⁹⁶ Demokrat Nevşehir, 13 Ağustos 1955, s. 2.

²⁹⁷ Menekşe, s. 54.

1956 yılında stadyumun inşasına başlama haberi Nevşehir Demokrat Nevşehir gazetesine şu şekilde yansımıştır: Nevşehir'in sorunlarından biri olan ve uzun zamandır gündemde olan stadyum konusunda bir gelişme yaşanmıştır. Stadyumunun tribün inşaatı ile ilgili ihale 21 Haziran 1956 günü yapılmıştır.²⁹⁸

Nevşehir'in ilk lisanlı hakemi 1931 Nevşehir doğumlu olan Erdoğan Güneş'tir. 1954 yılında Nevşehir Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü bünyesinde açılan üç aylık kursta "Milli Hakem Hilmi Ok" tarafından eğitilerek belgesini almıştır ve Nevşehir Bölgesi hakemi olarak göreve başlamıştır. 1958 yılına kadar faal görevini başarı ile sürdürmüştür. Erdoğan Güneş 1954-58 yılları arasında oynanan birçok lig maçını yönetmiştir. Erdoğan Güneş yaşamış olduğu ve uygunsuz bulduğu bazı nedenlerden dolayı faal hakemlik görevinden 05.09.1958 tarihinde istifa etmiştir. 1960 yılında hakem bulunamaması nedeniyle Lale ve Gençlik Spor Kulüpleri arasında oynanacak maça görevlendirilmiş ancak Güneş bu görevi kabul etmemiştir, böylece maç iki saat beklemiştir. Dönemin Askeri Valisi Sayın Rafet Yıldırım'ın ricası ile maçı yönetmiş ve bir daha hakemlik yapmamıştır.²⁹⁹

Ayrıca Nevşehir'de o yıllarda Erdoğan Güneş ile beraber Rifat Ergün, Mehmet Önler, Ali İhsan Yurtbilir gibi isimler orta hakemlik yapmıştır.³⁰⁰

28 Mayıs 1955 tarihinde Nevşehir'e teşrif etmiş olan 25 kişi Aksaray Gençlik Kulübü Şehir Palas Otelinde kendilerine ayrılan odalarda istirahat etmişler ve 29 Mayıs Pazar günü saat 15'de Nevşehir stadyumunda Nevşehir ile bir dostluk maçı yapmışlardır. Binlerce seyircinin iştirak ettiği bu dostluk maçını Nevşehir 3-2 kazanmıştır.³⁰¹

10 Temmuz 1955 Pazar günü spor sahasında Nevşehir ve Avanos gençlik kulüpleri arasında bir futbol müsabakası yapılmıştır. Bahse konu karşılaşma merkez ve çevre ilçelerdeki vatandaş tarafından büyük ilgi görmüştür. Özellikle Avanos'tan 5-6 vasıta

---

²⁹⁸ Demokrat Nevşehir, 23 Haziran 1956, s. 2.

²⁹⁹ Menekşe, s. 104.

³⁰⁰ Menekşe, s. 105.

³⁰¹ Demokrat Nevşehir, 4 Haziran 1955, s. 1-2.

seyirci gelmiştir. Oldukça heyecanlı geçen maç sonucunda taraflar 3-3 berabere kalmışlardır.³⁰²

Nevşehir, Kırşehir, Ürgüp ve Avanos 21 Ağustos 1955 tarihinde yapılması kararlaştırılan vali kupası maçı tehir edilmiştir. Maç günü Ürgüp ve Avanos takımlarının hariçten oyuncu aldığı haberi duyulmuştur. Nevşehir Gençlik Kulübü tarafından bu hale itiraz edilmiştir. Vilayet hakem kurulu itirazı tetkik ederek müsabaka talimatnamesinin 36-42'nci maddeleri hariçten oyuncu almanın doğru olmadığını bildirmiştir. Bunun üzerine maç üçlü turnuva haline sokulmuş ve Nevşehir takımı da hariçten takviye almıştır. Buna da Ürgüp ve Avanos muvafakat etmediğinden maç belirsiz bir tarihe talik edilmiştir. Bu arada Nevşehir Gençlik Spor Kulübü tarafından hazırlanan “*KIBRIS TÜRKDÜR*” şematik haritası seyirciler tarafından büyük tezahürat yapılmasına neden olmuştur.³⁰³

Nevşehir’de spor hareketlerinin gelişmesine müessir olacak Lale Spor Kulübü adı ile yeni bir kulüp kurulmuştur.³⁰⁴ Ancak Nevşehir’in Futbol Tarihi adlı kitapta kulübün kurucularından olan 1939 Nevşehir doğumlu Erol Gülen’in kuruluş öyküsünde kulübün kuruluş tarihi olarak 1954 yılından bahsetmektedir.³⁰⁵

Bir dostluk maçı yapmak üzere Nevşehir’e gelen Ankara’nın Etimesgut takımı 20 Mayıs 1956 Pazar günü Avanos’ta Avanos takımı ile bir maç yapmıştır. Bu maç 4-3 Avanos takımının galibiyeti ile neticelenmiştir. Maçı hakem Nihat Berkem yönetmiştir.³⁰⁶

Lale Spor ile Nar Gençlik Kulübü arasında geçmiş tarihlerde oynan bir karşılaşmayı Lale Sporun 3-1 galibiyeti ile neticelenmiştir. Ancak maçın son dakikalarında çıkan bir ihtilaf yüzünden Lale Spor sahayı terk etmiştir.³⁰⁷

---

³⁰² Demokrat Nevşehir, 16 Temmuz 1955, s. 1.

³⁰³ Demokrat Nevşehir, 27 Ağustos 1955, s. 1.

³⁰⁴ Demokrat Nevşehir, 21 Nisan 1956, s. 2.

³⁰⁵ Menekşe, s. 98.

³⁰⁶ Demokrat Nevşehir, 26 Mayıs 1956, s. 3.

³⁰⁷ Demokrat Nevşehir, 26 Mayıs 1956, s. 3.

Futbol temasları yapmak üzere Lale Spor Kulübü tarafından davet edilen Ankara'nı 5. kümesinden P.T.T Spor Kulübü geçen hafta Nevşehir'e gelmiş ve iki futbol karşılaşması yapmıştır. Antrenör Vahap Özaltay'ın çalıştırdığı P.T.T takımı ilk maçını 23 Haziran Cumartesi günü Gençlik Spor Kulübü ile yapmıştır. Bu maç P.T.T Kulübü 2-1 kazanmıştır. İkinci maçını 24 Haziran Pazar günü Lale Spor Kulübü ile yapan misafir takım güzel bir oyun ile maçı 4-1 kazanmıştır.³⁰⁸

Nevşehir'in üçüncü spor kulübü olan Güneş Spor Kulübünün açılış töreni 7 Temmuz 1956 Cumartesi günü yapılmıştır. Üzüm pazarındaki kulüp lokalinin önünde Sayın Nevşehir Valisi Hilmi Dağcıoğlu'nun veciz bir konuşmasından sonra uğurlu ellerle kesilen kurdeleyi müteakip davetlilere şeker ikram edilmiş ve hasbıhallerde bulunulmuştur. Güneş Spor ilk anda 120 üye kaydı yapmıştır.³⁰⁹

Güneş Spor 1961 yılından sonra spor faaliyetlerine ismini ve renklerini değiştirerek devam etmiştir. Kulübün ismi Nevşehir Gücü Spor olarak renkleri de yeşil beyaz olarak değiştirilmiştir.³¹⁰

Cumhuriyet bayramı dolayısıyla Nevşehir kulüpleri ve Ürgüp Başhisar kulüpleri arasında tertiplenen Cumhuriyet kupası maçlarının ilki 17 Ekim günü Güneş Spor ile Gençlik Kulübü arasında yapılmıştır. Kurulduğu günden bu yana parlak bir görüntü çizen Güneş Spor maçı 1-0 kazanmış ve final oynamaya hak kazanmıştır. Aynı gün yapılan diğer bir karşılaşmada Lale Spor ise Ürgüp Başhisar'ı 2-0 mağlup etmiştir. Final karşılaşması 19 Ekim 1956 günü saat 15'te hakem Haluk Baysal'ın idaresinde Güneş Spor ile Lale Spor arasında oynanmıştır. Lale Spor karşılaşmayı 1-0 kazanmış Cumhuriyet kupasının sahibi olmuştur.³¹¹

Bütün yurttaki gibi Nevşehir'de de Atatürk koşusu 27 Aralık 1956 Perşembe günü yapılmıştır. Bu koşuya Nar Gençlik Kulübü, Güneş Spor Kulübü, Gençlik Kulübü, Lale Spor Kulübü ve lise atletleri katılmıştır. Saat 10'da vilayet önünde hazır bulunan atletler kamyonlarla koşu mahalli olan 5'inci kilometreye götürülmüşlerdir.

³⁰⁸ Demokrat Nevşehir, 23 Haziran 1956, s. 3.

³⁰⁹ Demokrat Nevşehir, 12 Temmuz 1956, s.2.

³¹⁰ Menekşe, s. 158.

³¹¹ Demokrat Nevşehir, 5 Kasım 1956, s. 3.

Bölge müdürüne vekâleten J. Yzb. Rıfat Ergün tarafından hareket işareti ile koşu başlamıştır. Koşuyu Lale Spor'dan Azmi birinci olarak tamamlamıştır.³¹²

Türkiye amatörler arası lig müsabakaları grup birincilikleri için Nevşehir'in de dâhil bulunduğu ve Konya, Mersin, Nevşehir lig şampiyonları arasında tertiplenen futbol karşılaşmalarının ilki 28 Nisan 1957 Pazar günü Nevşehir'de yapılmıştır. Mersin Yol spor ile Nevşehir Lale Spor arasında oynanan maçı Yol spor 6-2 kazanmıştır.³¹³ Müsabakaların ikinci karşılaşmalarında Konya Karagücü takımı ile karşılaşan Lale Spor, müsabakadan 8-0 mağlup ayrılmıştır.³¹⁴

Aşağıdaki tabloda 1950 ile 1960 arasında spor faaliyetlerinde bulunan kulüplerin bazı bilgileri verilmiştir.³¹⁵

Tablo 2.5. 1950-60 Yılları Arasında Nevşehir'de Bulunan Kulüpler

	Kuruluş Tarihi	Adresi	Renkleri
Nevşehir Gençlik	1942	Merkez-Nevşehir	Kırmızı-Yeşil
Başhisar Spor	1948	Ürgüp-Nevşehir	Sarı-Siyah
Gülşehir Spor	1950	Gülşehir-Nevşehir	Beyaz-Kırmızı-Yeşil
Kaymaklı Gençlik Spor	1953	Kaymaklı-Nevşehir	Sarı-Siyah
Lale Spor	1954	Merkez-Nevşehir	Sarı-Kırmızı
Avanos Gençlik	1955	Avanos-Nevşehir	Sarı-Kırmızı
Güneş Spor	1956	Merkez-Nevşehir	Sarı-Yeşil
Nar Gençlik	1956	Nar-Nevşehir	Yeşil-Beyaz
Göreme Gençlik Spor	1957	Ortahisar-Nevşehir	Sarı-Siyah

Ayrıca o dönem Nevşehir Gençlik Spor Kulübü futbolcularından Yüksel Öden kendisinin bir yazısında 1954 yılında Nevşehir vilayet olunca Gençlik Kulübü, Lale spor, Güneş spor ve bu kulüplerin yanı sıra Esnaf spor gibi kulüpler arasında amatör küme maçları organize edilmiş ve şampiyon olan takım Türkiye amatör şampiyonasına

³¹² Demokrat Nevşehir, 6 Ocak 1957, s. 1.

³¹³ Demokrat Nevşehir, 11 Mayıs 1957, s. 2.

³¹⁴ Demokrat Nevşehir, 18 Mayıs 1957, s. 2.

³¹⁵ Menekşe, s. 59-153.

katılmıştır. Lale spor olarak ilk kez katıldıkları bu turnuvada pek başarılı olamadıklarını anlatmıştır.³¹⁶

Nevşehir Lale spor Kulübünün davetlisi olarak Nevşehir'e gelen Ankara Cihan Spor Kulübü ile Lale spor Kulübü arasında 11 Ağustos günü oynanan maç 6-2 Cihan Spor galibiyeti ile sonuçlanmıştır. Günün ikinci maçında Gençlik Spor ile davetlisi Ceyhan Yıldırım Spor karşılaşmış maç 3-3 tamamlanmıştır.³¹⁷

Vilayet dâhilinde 5 kulüp arasında tertip edilen lig maçlarının sonuncusu ve şampiyon takımı tayin edecek olan karşılaşma tertip komitesince tayin edilen 7 Aralık Cumartesi yapılamamış ve müddetsiz olarak tehire uğratılmıştır. Bunun sebebi maça atanan hakem Rifat Ergün'ü Avanos takımının kabul etmemesi ve hakemin değişikliği talebidir.³¹⁸

Tehire uğrayan bu şampiyonluk maçı 26 Ocak 1958 Pazar günü oynanmıştır. Tertip komitesince verilen karar gereğince maçın idaresi için Ankara'dan celp edilen Ankara bölgesi hakemlerinden Mustafa Çeliktavan maçı idare etmiştir. Maçı Tercüman Lale Spor 2-1 kazanmıştır ve lig şampiyonu olmuştur.³¹⁹

Nevşehir'de düzenlenen Vali Kupası maçları 1 Mart 1958 tarihinde başlamıştır. Kupadaki son maç 16 Mart Pazar günü Gençlik Kulübü ile Lale Spor arasında oynanmıştır. Erdoğan Güneş'in idare ettiği maçı Gençlik Kulübü 2-1 kazanarak Vali Kupasının sahibi olmuştur.³²⁰

Nevşehir'de düzenlenen Demokrat Nevşehir Gazetesi kupası futbol maçları 23 Mart 1958 Pazar günü Avanos'ta Avanos Gençlik ile Nevşehir Lisesi arasında oynanan maç ile başlamıştır. Maç Avanos'un 6-0 galibiyeti ile sonuçlanmıştır.³²¹

---

³¹⁶Menekşe, s.53.

³¹⁷ Sesimiz, 17 Ağustos 1957, s. 4.

³¹⁸ Demokrat Nevşehir, 14 Aralık 1957, s. 2

³¹⁹ Demokrat Nevşehir, 1 Şubat 1958, s.1.

³²⁰ Demokrat Nevşehir, 22 Mart 1958, s.1.

³²¹ Demokrat Nevşehir, 29 Mart 1958, s.1.

Kupanın final karşılaşması 21 Nisan 1958 Pazartesi günü saat 15'te Enstitü ile Lale Spor arasında oynanmıştır. Karşılaşmayı Ali İhsan Yurtbilir idare etmiştir. Karşılaşmayı 4-1 kazanan Enstitü 1958 yılı Demokrat Nevşehir Gazetesi kupasını almıştır.³²²

Bölgesel lig maçları, ertelenen Avanos-Ürgüp maçı haricinde, Güneş Spor ile Gençlik Spor arasında oynanan maç ile son bulmuştur. Bu durum karşısında Güneş Spor nağmağlıp olarak lig şampiyonu olmuştur. Avanos-Ürgüp maçı neticesine göre 2. lik Avanos veya Lale spor arasında değişecektir.³²³

2.7.Bayramlar ve Eğlenceler

Nevşehir'de dini ve milli bayramlara büyük önem verilmiş, bilhassa milli bayramlara özel bir önem verilmiş ve coşku ile kutlanmıştır. Milli bayramlarda tüm hazırlıklar titizlikle hazırlanmış, davul zurna ekipleri görevlendirilmiştir.

Nevşehir il olmadan önce milli bayramlar kaza merkezinde her yıl kutlanmıştır. 1954 yılında il olduktan sonra ise her yılın 20 Temmuz günleri Nevşehir'in il oluş günü olması sebebiyle bir bayram olarak kutlanmıştır.

Cumhuriyet Bayramı Nevşehir'de her yıl düzenli olarak coşku ve heyecan ile kutlanmıştır. Nevşehir vilayet olduktan sonraki ilk Cumhuriyet Bayramı 28 Ekim 1954 Perşembe günü öğleden sonra Nevşehir'de başlamıştır. Bayram günü protokol sarısı ile vilayet konağında tebrikler kabul edilmiş buna müteakip Nevşehir Valisi Fazıl Uybadın tarafından günün mana ve mahiyetini belirten bir konuşma yapılmıştır. Muhtelif okullara mensup talebeler tarafından şiirler okunmuş ve nutuklar söylenmiştir. Alfabe sırası ile mekteplerin geçişlerine müteakip esnaf dernekleri geçiş yapmışlar ve her meslek mensubu tarafından tedarik ve teçhiz edilen en az bir kamyon ve otobüsle resmigeçit yapılmıştır. Merasimden sonra halkın eğlencesi devam etmiş

³²² Demokrat Nevşehir, 26 Nisan 1958, s.1.

³²³ Demokrat Nevşehir, 17 Ocak 1959, s.1.

ve muhtelif yerlerde milli oyunlar spor müsabakaları ve pehlivan güreşleri tertiplenmiştir. Gece fener alayı tertiplenmiş ve halk sabaha kadar eğlenmiştir.³²⁴

Nevşehir Demokrat Parti İl Teşkilatı çeşitli etkinlik ve konserler düzenleme anlamında vatandaşa oldukça iyi hizmetler vermiştir. İlk olarak 1954 yılının Ekim ayında İl Başkanlığı tarafından bir konser düzenlenmiştir. Nevşehir'e konser vermek üzere gelen Ahmet Gazi Ayhan ve arkadaşları tarafından temin edilen bu konserin geliri partiye ait olmuştur. Konser çok kalabalık olmuş ve Nevşehir halkı tarafından çok büyük rağbet görmüştür.³²⁵

Nevşehir'de kutlamaların yanı sıra 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günleri de her yıl düzenlenmiştir. Bu törenler genellikle okullar tarafından düzenlenmiştir. Törenler için lise salonu veya Büyük Sinema kullanılmıştır. Nevşehir'de yer alan yerel gazeteler renkli olan gazete isimlerini 10 Kasım günleri siyah olarak basmıştır. 1954 yılında Aziz Atatürk'ün 16. ölüm yılı dolayısıyla bir ihtifal yapılmıştır, Nevşehir'de bayraklar yarıya kadar indirilmiş ve lise toplantı salonunda yapılan ihtifalde saat 9,5 de 5 dakikalık ihtiram sükûtunda bulunulmuş ve bilahare Aziz Ata'nın kahramanlıkları ve hatıraları hakkın bir konuşma yapılmıştır.³²⁶

1955 yılının Haziran ayı içerisinde toplanan belediye meclisi verilen bir taktir üzerine 20 Temmuz'u Nevşehir'in bayramı olarak kabul etmiştir. Bu karara göre ilk bayram 20 Temmuz 1955 Çarşamba günü kalabalık bir halk kitlesinin iştiraki ve kazalardan gelen davetlilerin katılımları ile kutlanmıştır.³²⁷ Sabahın erken saatlerinde bütün şehir baştan aşağı bayraklarla donatılmıştır. Belediye tarafından bir gün önce taklar kurulmuş, şehir bayram havası yaşamıştır. Merasim saat 17'de Hükümet Konağı önünde kalabalık halk huzurunda yapılmıştır. Merasim İstiklal Marşı ile başlamış, Sayın Vali'nin veciz bir konuşması ile devam etmiştir. Müteakiben merkez Demokrat Parti ilçe başkanı Ahmet K. Dedeoğlu söz almıştır. En son söz alan Muzaffer Çelebi Nevşehir, İbrahim Paşa ve diğer hususlarda izahat verdikten sonra bu gün için yazmış olduğu bir şiiri okumuştur. Merasime İbrahim Paşa'nın heykeline bir çelenk konularak

³²⁴ Demokrat Nevşehir, 30 Ekim 1954, s.1.

³²⁵ Demokrat Nevşehir, 30 Ekim 1954, s.1.

³²⁶ Demokrat Nevşehir, 13 Kasım 1954, s.1.

³²⁷ Demokrat Nevşehir, 9 Temmuz 1955, s.2.

nihayet verilmiştir. Seçkin davetlilere Şehir oteli tarafından bir ziyafet verilmiştir. Ziyafet gayet eğlenceli ve olgun bir hava içerisinde saat 22'ye kadar devam etmiştir.³²⁸

Türk Milleti'nin kurtuluş mücadelesinin başlangıcı olan 19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı her yıl Nevşehir'de ve kazalarımızda hararetle kutlanmıştır. 1955 yılında Gençlik Bayramı Ürgüp'te Ortaokul öğretmenlerinin hazırladıkları çeşitli gösteriler bu mutlu günün mana ve ehemmiyetini veciz bir şekilde ifadelendirmiştir.³²⁹ Vilayet merkezinde de merasim saat 10'da stadyumda başlamıştır. Vali ve Maarif Müdürü, Şube Reisi, Belediye Reisi halkın ve gençliğin bayramını tebrik etmiştir. Daha sonra resmigeçit ve çeşitli gösteriler yapılmıştır. Buna müteakip atletizm müsabakalarında birinci gelen sporculara Vali tarafından muhtelif hediyeler verilmiştir.³³⁰

Gençlik ve Spor Bayramı 1956 yılında Nevşehir'de her senekilerle kıyas edilemeyecek derecede içten gelen coşkun tezahüratlarla kutlanmıştır. Saat dokuzda 20 Temmuz abidesine muhtelif teşekküllerin çelenkleri konulmuş, Vali Dağcıoğlu'nun bir konuşmasından sonra Atatürk büstünün kurdelesini yine Vali tarafından kesilmiştir. Merkez jandarma bölük komutanının konuşmasına da müteakip stadyuma gidilmiş, saat onda buradaki merasime Vali'nin konuşmasıyla başlanmıştır. Daha sonra liseden bir erkek ve bir kız talebe 19 Mayıs'ın ehemmiyetini belirten birer konuşma yapmışlardır. Evvela kız sonrada erkek talebelerin yaptıkları jimnastik hareketleri halkın çok büyük bir alaka ve takdirini kazanmıştır. Gerek hükümet meydanındaki merasim, gerekse stadyumdaki gösteriler binlerce Nevşehirli tarafından takdirle seyredilmiştir.³³¹

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı 1957 yılında da tezahüratla kutlanmıştır. Bayram kutlama programı gereğince 19 Mayıs Pazar günü saat 9'da Valilik, belediye, okullar, İş, Ziraat, Halk, Muhabank, partiler ve diğer teşekküller tarafından hazırlanan çelenkleri törene katılan sporcular ve öğrenciler tarafından liseden alınarak lise-hastane yolunu takiben belediye caddesinden önde şehir bandosu olduğu halde hükümet konağı bahçesindeki Aziz Atamızın büstüne konmuştur. Bundan sonra bir merasim düzenlenmiştir. Sayın Vali Celaleddin Coşkun günün mana ve ehemmiyetini

³²⁸ Demokrat Nevşehir, 23 Temmuz 1955, s.1.

³²⁹ Demokrat Ürgüp, 20 Mayıs 1955, s.1.

³³⁰ Demokrat Nevşehir, 21 Mayıs 1955, s.1.

³³¹ Nevşehirin Sesi, 28 Mayıs 1956, s.1.

belirten veciz bir konuşma yapmıştır. Daha sonra öğrencilerin çeşitli gösterileri sunulmuştur.³³²

Nevşehir halkı tüm milli bayramlara gösterdiği önemi Milli Hâkimiyet ve Çocuk Bayramına da göstermiş ve her sene coşku ve çeşitli etkinliklerle kutlamıştır. 23 Nisan 1956 Pazartesi günü Nevşehir’imizde halkın ve mekteplilerin heyecanlı tezahüratları ile kutlanmıştır. Vali halkın ve talebelerin bayramını kutlaması ile şube civarındaki merasime başlanmıştır. Evvla talebeler tarafından güzel şiirler okunmuş, günün ehemmiyeti belirtilmiş sonra lise sanat enstitüsü ve ilkokullar talebelerinin resmigeçitleri başlamıştır. Bütün şehir bayraklarla donatılmıştır. Şenlikler gecede devam etmiş ayrıca saat 20.30’da Cumhuriyet ve Nar İlkokullarının “Okullar Gecesi Toplantıları” lise salonunda yapılmıştır.³³³

Nevşehir’de her milli bayram gibi 30 Ağustos Zafer Bayramı da her sene büyük bir merasimle kutlanır ve eldeki imkânlar niyabetinde bu günün manası belirtilirdi. Her nedense 1956 yılında böyle bir bayram yapılmamıştır. Alınan haberlere göre yalnız devlet memurlar, Şube Reisini tebrik etmiş ve çarşıda davul çalınmıştır. Hükümet meydanında Nevşehir halkının da iştirak edeceği bir toplantıya neden lüzum görülmediği de açıklanmamıştır.³³⁴

Nevşehir’de Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kızılay tarafından, şehir parkında bir sünnet düğünü tertip edilmiştir. 16 çocuk sünnet ettirilmiş ve gece geç vakitlere kadar düğün devam etmiştir. Mehtaplı bir gecede kalabalık davetliler huzurunda milli oyunlar oynanmış ve davetliler ile kalabalık bir halk kitlesi ve çocuklar ile velileri iyi bir gece geçirmişlerdir. Sayın Vali Fazıl Uybadın ile Sayın Refikaları ve Vali Muavini Reşit Yalın ile Sayın Refikaları çocuklara muhtelif hediyeler dağıtmışlardır. Bu arada topluluğa hitap eden Demokrat Parti ilçe başkanı ve Demokrat Nevşehir gazetesi yazı işleri müdürü Ahmet Kemal Dedeoğlu gecenin ehemmiyetini belirterek, içtimai kalkınmamıza yardım edecek olan bu gibi hallerin sık sık tekerrürünü temenni etmiş ve bu geceyi temin eden kurumlara, şahıslara ve bu geceye katılan Nevşehir Valisi ve

³³² Demokrat Nevşehir, 25 Mayıs 1957, s.1.

³³³ Nevşehirin Sesi, 30 Nisan 1956, s.1.

³³⁴ Demokrat Nevşehir, 3 Eylül 1955, s.2.

Vali Muavinine çok teşekkür etmiştir. Eğlence geç vakitlere kadar devam etmiş ve çocuk velileri bu hayırlı teşebbüsten dolayı Çocuk Esirgeme Kurumu ile geniş yardımlarını esirgemeyen emniyet müdürü Sayın Arıobaya teşekkür etmişlerdir.³³⁵

Nevşehir öğretmenler derneği tarafından belediye salonunda yılbaşı gecesi için bir balo tertiplenmiştir. Biletler üç lira olup, öğretmenler derneğinden temin edilmiştir.³³⁶ 26 Şubat 1956 Pazar günü Nevşehir lise salonunda Gerze felaketzedeleri yararına bir müsamere verilmiştir. Başta Sayın Vali Hilmi Dağcıoğlu ve Belediye Reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu, daire müdürleri, bütün öğretmenler ve kalabalık bir vatandaş topluluğunun hazır bulunduğu müsamere, çok kısa bir zamanda hazırlanmasına binaen takdir ile karşılanmıştır. Lise mandolin birliği ve korusu ve klasik marşlar, halk türküleri; klasik Türk musikisi ve klasik grup musikisiyle ilgili parçalar çaldılar ve söylediler. Bu müzik resmigeçidine ilaveten taklitler ve milli tablo seyircilerin takdirini toplamıştır.³³⁷

Nevşehir belediye salonunda 14 Mart 1956 Çarşamba günü akşamı verilen Tıp balosu çok neşeli ve sürprizli eğlencelerle geç saatlere kadar devam etmiştir.³³⁸ Cumhuriyet okulu sinema salonunda okullara öğretici filmlerden; Amerika'da koyunculuk, tavukçuluk, fareye karşı mücadele, Çukurova'da sulama adlı filmler gösterilmiştir.³³⁹

6 Mayıs 1956 Pazar akşamı Kız Sanat Enstitüsü tarafından Enstitü salonunda defileli bir müsamere verilmiştir. Alınan haberlere göre müsamere salonu yarı yarıya boş kalmış ve talebe velileri ve halktan hiç kimse davet edilmemiştir.³⁴⁰

Evvelce Niğde, Kayseri ve Ürgüp'te yapılan Epope gecelerine³⁴¹ benzer bir Epope gününde Nevşehir lise salonunda 27 Mayıs 1956 Pazar günü saat 14'de yapılmıştır. Bu toplantıda lise öğrencilerinin çok kısa bir çalışma sonunda hazırladıkları Basri

---

³³⁵ Demokrat Nevşehir, 10 Eylül 1955, s.3.

³³⁶ Demokrat Nevşehir, 31 Aralık 1955, s.1.

³³⁷ Demokrat Nevşehir, 3 Mart 1956, s.3.

³³⁸ Demokrat Nevşehir, 17 Mart 1956, s.2.

³³⁹ Demokrat Nevşehir, 17 Mart 1956, s.2.

³⁴⁰ Demokrat Nevşehir, 12 Mayıs 1956, s.2.

³⁴¹ O dönem bazı vilayetlerde öğrenciler tarafından düzenlenen destan ve şiir geceleri.

Gocul'un Oğuzlama eserinden alınan parçalar; Ali Rıza Önder'in Epope hakkındaki veciz bir konuşması ve açıklamaları ile davetlilere sunulmuştur. Programın ikinci kısmında şair Basri Gocul'un Mevlana'dan manzum olarak tercüme ettiği Rubailer okunmuştur. Bu arada M.Çelebi'nin Mevlana hakkında yazmış olduğu şiiri, lise öğrencileri okumuştur. Son olarak şair Basri Gocul, Ezel Sofrası isimli Mevlana'dan tercüme ettiği Rubaiyi okumuştur.³⁴²

Gençlik kulübü tarafından tertiplenen İstanbul'un fethinin 503. yıldönümü 26 Mayıs 1956 Salı günü saat 17.30'da belediye salonunda kutlanmıştır. Muhtelif şahıslar tarafından günü mana ve ehemmiyetini belirten konuşmalar yapıp şiirler okunmuştur.³⁴³

Milli şair Mehmet Emin Yurdakul için Nevşehir liseli kültür ve edebiyat kolu tarafından 19 Ocak Cumartesi günü saat 15'te lise salonunda bir toplantı yapılmıştır. Öğrenciler tarafından milli şairin hayatı, edebi şahsiyeti anlatılmış ve şairin muhtelif şiirleri okunmuştur.³⁴⁴

Şarkın en büyük mutasavvıf şairi Mevlana Celaleddin Rumi, 7 Şubat 1957 Cumartesi günü lise kültür ve edebiyat kolu tarafından tertiplenen program gereğince anılmıştır. Lise salonunda yapılan toplantıya başta Vali Sayın Hilmi Dağcıoğlu olmak üzere kalabalık bir davetli kitlesi ve öğrenciler iştirak etmişlerdir. Toplantıda bu büyük insanın hayatı, tasavvufi fikirleri ve şiirleri öğrenciler tarafından açıklanmış ve okunmuştur.³⁴⁵

Nevşehir'in vilayet oluşunun üçüncü yıldönümü coşkun tezahüratla kutlanmış, sabahın erken saatlerinden itibaren şehir baştanbaşa bayraklarla donatılmıştır. Merasime saat 15'te başlanmıştır. Nevşehir Belediye Reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu, Nevşehir Valisi Celaleddin Coşkun ve öğretmen Mustafa Parmak günün mana ve ehemmiyetini belirten veciz bir konuşma yapmışlardır. Akşam şehir parkında bir ziyafet verilmiş ve ziyafette kazalardan gelen misafirlerde hazır bulunmuşlardır.

³⁴² Demokrat Nevşehir, 2 Haziran 1956, s.3.

³⁴³ Demokrat Nevşehir, 9 Haziran 1956, s.3.

³⁴⁴ Demokrat Nevşehir, 26 Ocak 1957, s.2.

³⁴⁵ Demokrat Nevşehir, 9 Şubat 1957 s.2.

Mahalli oyunlarla geç vakte kadar eğlenilmiştir. 21 Temmuz 1957 akşamı 20 Temmuz Okulunda gençler tarafından bir müsamere verilmiştir.³⁴⁶

30 Ağustos zaferinin otuz beşinci yıldönümü 1957 yılında Nevşehir’de heyecanla kutlanmıştır. 30 Ağustos Cuma günü sabahı şehir baştanbaşa bayraklarla donatılmış ve muhtelif yerlere takızaferler kurulmuştur. Sabah saat 9’da ordunun Zafer Bayramı tebrik edilmek üzere topluca askerlik şubesine gidilmiş ve saat 9.30’da merasim yeri olan hükümet meydanında toplanılmıştır. Teğmen İsmet Işık günün mana ve ehemmiyetini belirten bir konuşma yapmış, bunu öğrencilerin şiirleri takip etmiştir. Merasimden sonra hoparlörle zafer şiirleri okunmuş ve Ankara Radyosundan naklen yayın yapılmıştır. Akşam belediye salonunda bir balo verilmiş ve geç saatlere kadar eğlenilmiştir. Ayrıca askerlik şubesi ve haritacı askerler tarafından bir fener alayı düzenlenmiştir.³⁴⁷

Cumhuriyetimizin 34. yıldönümü 1957 yılında Nevşehir’de büyük bir coşkunlukla ve geçen yıllara nispeten fevkalade bir heyecanla kutlanmıştır. Bayram kutlamaları 28 Ekim Pazartesi günü hoparlörden yapılan İstiklal Marşı ile başlanmıştır. Çeşitli kazalardan kamyonlarla gelen insanlar ellerinde Türk Bayrakları ile Atatürk, Celal Bayar ve Adnan Menderes’in resimleri ile çarşıda dolaşmışlardır. Aynı akşam Nevşehir’in muhtelif yerlerinde mahalli oyunlar oynanmış ve bütün resmi ve hususi müesseseler ışıklarla tenvir edilmiştir. 29 Ekim Salı günü sabahtan itibaren muhteşem bir kalabalıkla caddeler dolup taşmakta, yer yer davul zurnalar çalmakta halaylar çekilmekteydi. Resmi ve hususi müesseselerin önceden hazırlanan çelenkleri saat 9’da lise öğrencileri tarafından Atatürk büstüne konulmuştur. Saat 10.30’da merasimin yapılacağı stadyum 10 binden fazla vatandaşla doldurulmuştur. Kapalı tribün daha evvelden bembeyaz çarlı³⁴⁸ kadınlar tarafından doldurulmuş olduğundan merasime gelen vatandaşlar oturacak yer bulamamıştır. Saat 10.30’da Sayın Nevşehir Valisi Celaleddin Coşkun beraberinde Nevşehir Belediye Reisi ve Garnizon Kumandanı ile halkın, okulların ve diğer teşekküllerin bayramını tebrik etmiş ve protokolde yerlerini almışlardır. Bu sırada hoparlörden uzak bir yerden cılız bir sesle İstiklal Marşımızın

³⁴⁶ Demokrat Nevşehir, 27 Temmuz 1957, s.1.

³⁴⁷ Demokrat Nevşehir, 7 Eylül 1957, s.1.

³⁴⁸ Halen Nevşehir’de bazı kadınların kullandığı yazma, tülbent gibi başörtülerin genel adıdır.

çalınması sahayı dolduran binlerce vatandaşımızın duymaması nedeniyle icap eden ihtiram duruşu yapılamamıştır. Bu olay başta Sayın Vali olmak üzere bütün hazır bulunanları çok üzmüştür. Köylü vatandaşlar ellerinde bulunan pankartta “Söz meydanı er meydanı” “ Hakikat her şeyi fetheder” sözleri okunmuştur. Merasimden sonra Nar Gençlik Kulübü ile Güneş Spor arasında bir müsabaka yapılmıştır. Bayram kutlamaları tüm gün çeşitli etkinliklerle devam etmiştir.³⁴⁹

Aziz Atamızın ebediyete intikalinin 19. yıldönümü münasebetiyle yurdun her köşesinde olduğu gibi Nevşehir’de de ayrı ayrı yerlerde ihtifaller tertip edilmiştir. Nevşehir lisesinde tertip edilen ihtifalde Nevşehir Valisi, mülki ve askeri erkân ile halk hazır bulunmuşlardır. Saat 9.05’te kaleden verilen sinyaller yapılan saygı duruşundan sonra lise öğrencileri tarafından okunan İstiklal Marşı ile ihtifale başlanmıştır. Çeşitli şiirler okunmuş, konuşmalar yapılmış ve Atatürk’ün görüşleri anlatılmıştır.³⁵⁰

Nevşehir Lale Spor Kulübü tarafından angaje edilen Neriman Altındağ topluluğu tarafından 28 Kasım 1957 Perşembe akşamı ve Demokrat Parti yararına 1 Aralık Pazar akşamı Sevaliş eğlence kervanı tarafından Büyük Sinema’da birer konser verilmiştir.³⁵¹

Nevşehir’in vilayet oluşunun dördüncü yıldönümü 20 Temmuz 1958 Pazar günü tezahüratla kutlanmıştır. Daha önceden Sayın Başvekilimiz Adnan Menderes, Sayın Dâhiliye Vekilimiz Namık Gedik, Sayın Nafia Vekilimiz Tevfik İleri ve diğer muhtelif kişilere davetiye gönderilmiştir. Başvekil Adnan Menderes ve Dâhiliye Vekili, Nevşehir Belediye Reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu’na özel olarak bir kutlama mektubu göndermişlerdir.³⁵²

Nevşehir Kız Enstitüsü Kültür Kolu tarafından tertiplenen Mehmet Akif günü 11 Aralık 1958 Çarşamba günü okul salonunda yapılmıştır. İstiklal Marşı ile başlayan toplantı Mehmet Akif’in hayatı, edebi kişiliği ve şiirleri ile devam etmiştir.³⁵³

---

³⁴⁹ Demokrat Nevşehir, 2 Kasım 1957, s.2.

³⁵⁰ Demokrat Nevşehir, 16 Kasım 1957, s.1.

³⁵¹ Demokrat Nevşehir, 7 Aralık 1957, s.1.

³⁵² Demokrat Nevşehir, 26 Temmuz 1958, s.1. (Bkz. Ek 1)

³⁵³ Demokrat Nevşehir, 14 Aralık 1957, s.1.

Nevşehir Güneş ve Gençlik kulüpleri yararına 22 Nisan 1958 Salı günü akşamı Büyük Sinema’da Nurettin Çamlıdağ ve Orhan Subay topluluğu tarafından bir konser verilmiştir.³⁵⁴

Cumhuriyetin 35. yıldönümü yurdun her yerinde olduğu gibi 1958 yılında Nevşehir’de de heyecanla kutlanmıştır. Sabah çelenk töreninden sonra 10’da stadyumda bir tören yapılmıştır. Daha sonra Tercüman Lale Spor ile Kaymaklı takımları arasında futbol müsabakası yapılmış. Akşam ise spor kulüpleri tarafından fener alayı düzenlenmiştir. Aynı gece belediye salonunda bir balo verilmiştir.³⁵⁵

1959 yılında 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Nevşehir’de sevinç ve heyecanla kutlanmıştır. Sayın Vali Dr. Nafi Tamer günü mana ve ehemmiyetini belirten bir nutuk yayınlamıştır.³⁵⁶

Milli bayramların yanı sıra Nevşehir’de dini bayramlarda da bazı törenler ile kutlanmıştır. 1959 yılında kurban bayramı münasebetiyle Nevşehir idari, adli, askeri ve diğer memur ve dernek başkanlarıyla şehir kulübünde saat 10.30’da bayramlaşma töreni yapılmıştır.³⁵⁷

Nevşehir’in il oluşunun beşinci yıldönümünde izinli olan Sayın Nevşehir Valisi Dr. Nafi Tamer, Ankara’dan Nevşehir Belediye Reisine çektiği bir telgraf ile Nevşehir’in bayramını kutlamıştır.³⁵⁸

2.8.Dernekler

Nevşehir’in vilayet olmadan önce Kırşehir’e bağlı durumda olan Avanos ilçesinde 1953 yılında Avanos Kültür Derneği adında bir dernek kurulmuştur. Derneğin amacı

---

³⁵⁴ Demokrat Nevşehir, 26 Nisan 1958, s.1.

³⁵⁵ Demokrat Nevşehir, 1 Kasım 1958, s.1.

³⁵⁶ Yeni Nevşehir, 30 Ekim 1959, s.1.

³⁵⁷ Yeni Nevşehir, 16 Haziran 1959, s. 1.

³⁵⁸ Yeni Nevşehir, 21 Temmuz 1959, s.1.

Avanos'un kalkınmasını sağlamak olarak belirlenmiştir. Ayrıca dernek Avanos'ta kurulan kütüphaneye de önemli destekler vermiştir.³⁵⁹

1954 yılının Eylül ayında Nevşehir'de arabacılar, demirciler, karoserciler ve sobacılar ismi altında geniş bir esnaf kitlesini içerisine alan bir dernek Nevşehir'de kurulmuş ve ilk kongresini yapmıştır. Bu derneğin başkanlığına İsmail Bayyurt seçilmiştir.³⁶⁰

Türk kadınlarının hak ve hukukunu korumak, eğitim ve sosyal davalarını ele alarak kültür seviyesinin ve hayat şartlarının yükseltilmesini temin etmek maksadı ile teşekkül eden Türk Kadınlar Birliği 1955 yılında Nevşehir'de bir merkez açmıştır. Genel merkezi Ankara'da olan bir Nevşehir'de merkez müteşebbis heyetini Bayan Mualla Atay, Vuslat Dikmen, Perihan Dedeoğlu, Neslihan Cingi ve Sevinç Çelebiden teşekkül ettirmiştir. Heyet Türkiye'de ilk olarak 1955 yılının 8 Mayıs'ında kutlanacak olan Anne gününde bir umumi toplantı tertip etmiştir. Müteşebbis heyeti ayrıca kazalarda şubeler açmak ve müteşebbis heyetleri kurmak için de hazır bulunmuşlardır.³⁶¹

1955 yılında Nevşehir vilayeti merkez ilçe öğretmenler birliği başkanı Vahti Yeşilöz her ne sebeple ise istifa etmiş ve idare heyeti münhal bulunan başkanlığa Sayın Bayan Nihal Acar ittifakla getirilmiştir.³⁶²

Nevşehir Kültür ve Dayanışma Derneğinin yıllık kongresi 6 Mayıs 1956 Pazar günü saat 10'da Kurtuluş Palas Oteli salonunda İsa Coşkun başkanlığı, Faruk Erdem ve Yücel Arman'ın kâtiplikleri ile yapılmıştır. Yönetim kurulu raporu ve bilançonun okunmasından sonra kontrol kurulu raporu okunmuş ve bunlar üzerinde müzakere açılmıştır. Uzun ve aydınlatıcı konuşmalardan sonra yönetim kurulunun ibrası reye konulmuş ve kabul edilmiştir. Gizli oyla yapılan yeni idare kurulunun seçiminde Necip Bilge, Necmettin Önder, Tekin Akdevelioğlu, İsa Coşkun, Yaşar Önen, Dr. Sami Yurttutan ve Necmettin Sefercioğlu üyeliklere Rami Akman, Bahri Solmaz, Faruk Erdem, Turgut Akdevelioğlu yedek üyeliklere seçilmişlerdir. Gene gizli oyla yapılan

³⁵⁹ Kırşehir, 8 Temmuz 1953, s.2.

³⁶⁰ Demokrat Nevşehir, 18 Eylül 1954, s.1.

³⁶¹ Demokrat Nevşehir, 7 Mayıs 1955, s.1.

³⁶² Demokrat Nevşehir, 6 Ağustos 1955, s.2.

kontrol kurulu üyeliklerine de Seyit Ali Akın ve Asaf Usta seçilmişlerdir. Üç saat süren toplantıyı müteakip yeni yönetim kurulu aralarında yaptığı vazife taksiminde başkanlığa Necip Bilge, ikinci başkanlığa Necmettin Önder, genel sekreterliğe İsa Coşkuner, muhasipliğe Tekin Akdevelioğlu, veznedarlığa Necmettin Sefercioğlu, kültür koluna Dr. Yaşar Önen, sağlık ve sosyal koluna Dr. Sami Yurttutan seçilmiştir. Yönetim kurulunun her ayın ilk Salı günü şimdilik Kurtuluş Palas Otelinde toplanması kararlaştırılmıştır. Ayrıca Turgut Akdevelioğlu gençlik parkı sergisinde tuttuğu dükkânında fotoğraf, afiş ve broşürlerle bir Nevşehir “Göreme” köşesi konulması teklifinde bulunmuş ve bu teklif heyeti umumiyeye şükranla karşılanmış.³⁶³ Ayrıca dilekler faslında imkânlar ve şartlar elverdiği takdirde dernek için bir arsa alınması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ve lüzumu halinde yeni şubelerin açılması tasvip edilmiştir.³⁶⁴

28 Mayıs 1956 Pazartesi günü saat 15’de lise salonunda öğretmenler derneği yıllık kongresi yapılmış olup idare heyetine Şükrü Sarı, Aziz Türkeş, Namık Tuncay ve Nihat Bilge’nin yer aldığı isimler seçilmiştir.³⁶⁵

1956 yılında Nevşehir Kadınlar Birliği başkanlığından çekilen Vuslat Dikmen’in yerine Perihan Dedeoğlu seçilmiştir. Faaliyetlerine hız veren Kadınlar Birliği okullardan 12 fakir çocuğu giydirmiş ve bayrama iştirak ettirmiştir.³⁶⁶

1958 yılının Mayıs ayında Nevşehir’in kültürel inkişafını sağlamak amacıyla güzel sanatların bütün alanlarında Nevşehir gençliğinin kabiliyetini inkişaf ettirmek ve tatil aylarında gençleri bir çatı altında güzel gayeler ve faaliyetler etrafında toplamak üzere Nevşehir’de Nevşehir Gençlik Derneği adında yeni bir dernek kurulmuştur.³⁶⁷ Nevşehir Gençlik Derneği, çalışmalarını daha iyi bir şekilde yürütebilmek ve bütün Nevşehir gençliğini derneğin hüviyetiyle mütenasip belirli bir yerde toplayabilmek amacıyla; Gençlik Derneği idare heyeti tarafından, Yeni Sinema bitişiğindeki salon, lokal binası olarak tutulmuştur.³⁶⁸

³⁶³ Demokrat Nevşehir, 12 Mayıs 1956, s.3.

³⁶⁴ Nevşehirin Sesi, 21 Mayıs 1956, s.1.

³⁶⁵ Demokrat Nevşehir, 2 Haziran 1956, s.2.

³⁶⁶ Demokrat Nevşehir, 5 Kasım 1956, s.3.

³⁶⁷ Demokrat Nevşehir, 5 Mayıs 1958, s.2.

³⁶⁸ Demokrat Nevşehir, 21 Haziran 1958, s.2.

Nevşehir Kalaycılar Derneği hesaplarda düzensizlik olduğu gerekçesiyle bir kısım üyenin isteği üzerine 27 Temmuz 1958 Pazar günü belediye salonunda bir toplantı yapmıştır. Kongre başkanlığına Ahmet Kemal Dedeoğlu seçilmiş ve gündem gereğince seçilen hesap tetkik komisyonu derneğin hesaplarını tetkik etmiştir. Masraf ve gelirlerin tüzük hükümlerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Böylece Kalaycılar Derneği umumi heyeti, derneğe nifak sokmak isteyenlerin kötü niyetini ortaya çıkarmıştır.³⁶⁹

Fazla dernek sayısına sahip olmayan Nevşehir’de ayrıca yerel gazetelerden alınan bilgilere göre Kasaplar Derneği, Nalbantlar derneği isminde esnafların yararlandığı dernekler kurulmuştur.

9 Ekim 1958 Perşembe günü saat 17.00’da öğretmenler lokalinde Nevşehir Mebusları ve Nevşehir Valisinin iştirakiyle merkez öğretmenleri bir toplantı yapmıştır. Öğretmenlerin dert ve ihtiyaçları, merkez okullarının durumu Öğretmenler Derneği Başkanı Mustafa Parmaksız tarafından açıklanmış ve köy okulları hakkında da ilköğretim müfettişlerinden Hulusi Bey bir konuşma yapmıştır. Yeni bir enstitü binası iteğinde bulunulmuştur. Mebuslar adına söz alan Sayın Necmeddin Önder, öğretmenlerin gerek mesleki dert ve ihtiyaçlarına gerekse de Nevşehir’in başka ihtiyaçlarına temas etmiştir. Önder konuşmasında enstitü binasının yanında, bir yapı usta okulu, bir yurt binası ve bir imam hatip okulu yaptırılması için temas halinde olduğunu bildirmiştir.³⁷⁰

18 Ekim 1958 Cumartesi günü akşamı Öğretmenler Derneği tarafından Büyük Sinema salonunda bir konser verilmiştir. Gecenin geç saatlerine kadar devam eden konserde istenmeyen bazı olaylar yaşanmıştır. Umumun istirahat ve zevkine saygı göstermeyenler zaman zaman yersiz ve yakışsız sesler çıkarmış ve sigara salonunda bir şahıs yaralanmış ve bir zabıta memurunu da tartaklayarak elbisesi tahriş edilmiştir.³⁷¹

---

³⁶⁹ Demokrat Nevşehir, 2 Ağustos 1958, s.1.

³⁷⁰ Demokrat Nevşehir, 18 Ekim 1958, s.1-2.

³⁷¹ Demokrat Nevşehir, 25 Ekim 1958, s.2.

27 Ekim 1958 Perşembe günü Büyük Sinema'da Safiye Sultan ve Kahraman Demirciler adında iki film, öğretici film niteliği taşıyor diyerek Nevşehir merkez ilkokul öğrencilerine gösterilmiştir. Ancak Safiye Sultan adlı film öğretici bir film niteliği taşımamakla beraber istenilen seviyede de olmadığı anlaşılmıştır. Öğretmenler Derneği bu konu üzerine sinemalarla temasa geçerek öğrencilere daha uygun filmler göstermeleri konusunda uyarılmıştır.³⁷²

Nevşehir Öğretmenler Derneği Maarif Müdürü Ahmet Naci Kahraman ile muhtelif dereceli okulların öğretmen ve idarecilerini tanıştırmak amacıyla; Erkek Sanat Enstitüsünde 13 Ocak 1959 Çarşamba günü saat 18.30'da bir tanışma çayı düzenlemiştir.

Londra'daki elim uçak kazasından sağ salim kurtulan Başvekil ve Nevşehir'in fahri hemşerisi olan Sayın Adnan Menderes için Nevşehir Üzümcüler Derneği tarafından 26 Şubat 1959 Perşembe günü kurban kesilmiştir.³⁷³

Nevşehir Kültür ve Dayanışma Derneği merkezi olan Ankara'da yükseköğretime giden öğrencilerin barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla Cebeci semtinde 50 talebe alacak iki katlı ve dört dairesel bir bina kiralamıştır.³⁷⁴

2.9.Tiyatrolar ve Konserler

Kültür ve sanatın ülke genelinde geliştirildiği Demokrat Parti döneminde, Nevşehir'de de bu alanlarda faaliyetler olmuştur. Özellikle Demokrat Parti il teşkilatının organizesinde düzenlenen etkinlikler vatandaş tarafından yoğun ilgi görmüştür.

Nevşehir Demokrat Parti İl Teşkilatı tarafından bir konser etkinliği düzenlenmiştir. Şarkıcı Ahmet Gazi Ayhan ve arkadaşları tarafından verilen konserin gelirleri partiye ait olarak ayrılmıştır. Konser halk tarafından büyük ilgi görmüştür.³⁷⁵

---

³⁷² Demokrat Nevşehir, 6 Aralık 1958, s.3.

³⁷³ Demokrat Nevşehir, 7 Mart 1959, s.1.

³⁷⁴ Yeni Nevşehir, 24 Ağustos 1959, s.1.

³⁷⁵ Demokrat Nevşehir, 30 Ekim 1954, s.1.

Nevşehir Lale Spor Kulübü yararına Büyük Sinema'da Ankara Radyosu sanatkârlarından Cevriye Ceyhun ve Orhan Subay grubu tarafından 7 Haziran 1957 Cuma günü bir konser düzenlenmiştir.³⁷⁶

Nevşehir Tercüman Lale Spor Kulübü tarafından angaje edilen Neriman Altındağ grubu tarafından 28 Kasım Perşembe akşamı ve Demokrat Parti yararına 1 Aralık Pazar akşamı Sevaliş eğlence kervanı tarafından Büyük Sinema'da birer konser verilmiştir.³⁷⁷

Nevşehir Güneş ve Gençlik Spor Kulüpleri yararına 22 Nisan Salı akşamı Büyük Sinema'da Nurettin Çamlıdağ ve Orhan Subay topluluğu tarafından bir konser verilmiştir.³⁷⁸

11 Aralık Perşembe günü Nevşehir Gençlik Derneği yararına Mualla Maroan ve arkadaşları ve yine 13 Aralık Cumartesi günü Öğretmenler Derneği yararına İzmir Körler Cemiyeti Müzik Kolu tarafından Büyük Sinemada iki konser verilmiştir.³⁷⁹

28 Aralık 1958 Pazar gecesini Nevşehir Demokrat Parti Gençlik Kolları menfaatine Büyük Sinema Salonunda Mim Baki Tiyatrosu tarafından bir konser verilmiştir.³⁸⁰

1959 yılında Nevşehir'e Şehrazat isimli açık hava tiyatrosu gelmiştir. Tiyatro bez çadırların altında sanayi çarşısının meydanında gösterilmiştir. 1 Temmuz günü oynanan tiyatrodan sonra tiyatro mensupları ile göstericiler arasında bir kavga çıkmıştır. Olaylar 2 Temmuz günü de devam etmiş, 2000 kişi olaylara müdahil olmuştur. Vatandaşların bir kısmı tiyatro çadırını yakmışlar ve 20 bin liralık bir hasara sebep olmuşlardır.³⁸¹ Yerel basına bu şekilde yansıyan bu elim olay ile ilgili o tarihlerde Nevşehir'de bulunan Eski Türkiye Üniversitesi ve Yüksek Okul Öğretmen Derneği İkinci Başkanı Yaşar Bey tarafından olayları bildirmek amacıyla Başvekil Sayın Adnan Menderes'e bir telgraf yazılmıştır. Telgraf şu şekildedir;

---

³⁷⁶ Demokrat Nevşehir, 15 Haziran 1957, s.1.

³⁷⁷ Demokrat Nevşehir, 7 Aralık 1957, s.1.

³⁷⁸ Demokrat Nevşehir, 26 Nisan 1958, s.1.

³⁷⁹ Demokrat Nevşehir, 20 Aralık 1958, s.1.

³⁸⁰ Demokrat Nevşehir, 3 Ocak 1959, s.1.

³⁸¹ Yeni Nevşehir, 2 Temmuz 1959, s.1.

“1.7.1959 gecesi müessif hadiseyi parti mensubu olmam dolayısıyla sizlere de bildirmeyi vazife kabul ederim. Misafir bulunduğum Nevşehir’de 34 kişilik tiyatro ekibi kundakçılık suretiyle halın gözü önünde tiyatro pavyonunu alenen yakıldı. Bu işe mani olmak isteyen emniyet kuvvetlerine yine bazı şahıslar tarafından teşvik ve tahrikle silah atılarak taşlattırılmış ve silah atılmış misafir tiyatro sanatkârları linç edilmekten güçlük kurtarılmıştır. Polis hadiseyi yatıştırmakta çok güçlük çektiğinden Jandarma kuvveti tiyatronun malzeme ve mefrusatı yanıp tamamen imha edildikten sonra yetişmişleridir. Bu vatandaşların korku ve acı hallerini saygılarımla bildiririm. Ellerinizden öperim.”³⁸²

2.10.Sergiler

Kırşehir, Kayseri ve Niğde’de açılan NATO sergisi maalesef Nevşehir’e gelememiştir. NATO sergisinin Nevşehir’e de gelmesi için yapılan teşebbüs neticesi Milli Müdafaa Vekâleti yerinde görerek serginin Nevşehir’e gelmesi için sergi müdürlüğüne emir vermişse de sergi müdürlüğünce yapılan keşif sonucunda: Niğde-Nevşehir yolu üzerindeki bir kısım köprülerin ve dar yollar ile kobra deresinin yüksekliği 26 cm olan büyük tonajlı sergi arabalarının geçmesine müsait olmadığı kanaatine varılmış ve durum vekâlete bildirilmiştir. Yollarımızın bozukluğu her şeyde olduğu gibi NATO sergisinde de kendisini göstermiş ve Nevşehir halkını sergiden mahrum etmiştir.³⁸³

Milli Müdafaa Vekâleti NATO sergisini meselesi ile ilgili tekrar bir teşebbüste bulunmuştur. Bu teşebbüs neticesinde NATO Sulh Sergisi Yüzbaşı Esat Tanrıöven’in başkanlığında 14 kişilik kadrosu ile 29 Eylül 1954 günü Nevşehir’e gelerek serginin Nevşehir’de en iyi şekilde faaliyette bulunabilmesi için vilayette bir toplantı yapılmıştır. Sergi açılış hazırlığı tamamlandıktan sonra 1 Ekim günü Nevşehir halkının ziyaretine açılmış ve kalabalık bir halk kitlesi tarafından gezilmiştir. Sergi şimdiye kadar yurdumuzda uğradığı yerlerde 610.000 kişi ziyaret etmiştir. Sergi Pazartesi günü Nevşehir’den ayrılıp Konya’ya hareket etmiştir.³⁸⁴

³⁸² BCA, 30-1-0-0/123-791-1, 03.07.1959.

³⁸³ Demokrat Nevşehir, 18 Eylül 1954, s.1.

³⁸⁴ Demokrat Nevşehir, 2 Ekim 1954, s.1.

4 gün boyunca Nevşehir'de faaliyette bulunan NATO Sulh Yolu Sergisi Nevşehir halkı tarafından büyük bir alaka görmüş 21 130 kişi tarafından ziyaret edilmiştir. Sergi evi müdürlüğü Nevşehir'e gelişleri ile açılış hazırlıkları ve faaliyetleri sırasında vilayet, belediye, basın ve halktan çok sıcak ve yakın alaka, yardım ve misafirperverliğe şükranlarını bildirmiştir.³⁸⁵

Ürgüp kazamızdaki biçki dikiş kursunun nihayete ermesi dolayısıyla 20 Mayıs 1956 Pazar günü saat 14'de öğrencilerin yapmış olduğu çeşitli işlerden müteşekkil bir sergi açılmıştır. Birkaç aylık bir kursun mahsulü olan bu güzel işler az olmakla beraber, bir sanat okulu veya enstitüdeki işler kadar güzel ve titiz bir çalışmanın müspet bir neticesi olduğu gözden kaçmamıştır.³⁸⁶

Kız Sanat Enstitüsünün 11 Haziran 1956 tarihinde hazırladığı sergi Nevşehir Valisinin de hazır bulunduğu geniş bir davetli topluluğunun huzurundaki törenle açılmıştır. Genç kızlarımızın göz nuru dökerek meydana getirdikleri cidden kıymetleri eserler hayranlık ve takdirle temaşa edilmiş, adeta Nevşehir halkının büyük bir kısmı ilk günlerde sergiyi gezmişlerdir.³⁸⁷

Her yıl çeşitli amaçlarla farklı sergiler düzenleyen M.G. Orta Okulu 2 T. A. ve 3 T. A. kız öğrencileri tarafından yapılan gölge işi, iç çamaşırı gibi güzel işler okulun teşhir vitrininde diğer öğrenciler ve misafirlerin istifadesine sunulmuştur.³⁸⁸

Uçhisar Kasabası dikiş nakış kursu öğretmeni İsmet Özay idaresinde bir sergi düzenlenmiştir. 3 Mayıs Pazar günü öğleden sonra düzenlenen sergide dikiş nakış kursunun eserleri sergilenmiştir. Düzenlenen sergi ye Sayın Vali. Maarif Müdürü ve öğrenciler katılmıştır.³⁸⁹

---

³⁸⁵ Demokrat Nevşehir, 9 Ekim 1954, s.1.

³⁸⁶ Demokrat Nevşehir, 26 Mayıs 1956, s.3.

³⁸⁷ Nevşehirin Sesi, 18 Haziran 1956, s.1.

³⁸⁸ Demokrat Nevşehir, 1 Haziran 1957, s.2.

³⁸⁹ Demokrat Nevşehir, 9 Mayıs 1959, s.2.

Erkek Sanat Enstitüsü 5 özel marangoz şubesi öğretmenleri Mehmet Ceylan'ın idaresinde Teknik ve Mesleki Resim dersinde çizmiş oldukları teknik resimleri enstitü salonunda teşhir etmiştir.³⁹⁰

---

³⁹⁰ Demokrat Nevşehir, 21 Mart 1960, s.1.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE EKONOMİK HAYAT

3.1. Tarım ve Hayvancılık

1950 yılında Nevşehir il olmadan önce tarım teşkilatı “İlçe Tarım Muallimliği” adı altında Niğde Teknik Ziraat Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet göstermekteydi. 1952 yılında İlçe Tarım Muallimliğinde görevli üç tarım teknisyeni bulunmaktaydı. 1954 yılında Nevşehir'in il olmasıyla birlikte Teknik Ziraat Müdürlüğü kuruldu. Kurum Müdürü ziraat mühendisi Bahri Demir olup kendisi Nevşehir'de görev yapan ilk ziraat mühendisidir. Kurum personeli bir ziraat mühendisi (Müdür), iki ziraat makineleri uzmanı ve üç tarım teknisyeninden oluşmaktaydı. Aynı zamanda il oluş ile birlikte, Veteriner İl Teşkilatı da Teknik Ziraat Müdürlüğünden ayrı kurulmuştur. Bu teşkilatın başına da bir Veteriner Hekimi Müdür olarak atanmıştır. Bu teşkilatta 1954 yılında Müdür ile birlikte iki veteriner hekimi ve iki tane de baytar (Veteriner Sağlık Teknisyeni) bulunmaktaydı. 1954 yılında Nevşehir'e bağlanan beş ilçede birer Tarım (Ziraat) teknisyeni ve baytar çalışmaya başladı.³⁹¹

Nevşehir'de tarımın büyük çoğunluğunu üzüm meyvesi oluşturmaktadır. Üzüm hem yaş hem de kuru olarak değerlendirilmiş, ayrıca çeşitli pestiller, pekmez ve şarap yapımında da kullanılmıştır.

Nevşehir merkezinin en önemli zirai gelirini bağcılık teşkil etmektedir. Nevşehir'de 64600 dönümde 11339 bağ mevcut olup, bu bağlardan yıllık ortalama 75 ila 80 milyon kilo yaş üzüm elde edilmektedir. Hasat edilen bu üzümlerin bir kısmı şarap imaline bir kısmı da kurutmaya ayrılmaktadır. Ayrıca bu üzümler çeşitli pestil, pekmez ve köftür yapımında da kullanılmıştır.³⁹²

---

³⁹¹Nevşehir'in 50. Yılı, s. 74.

³⁹² BCA, 490-0-001-000-000-1452-16-5, 01.06.1951.

1954 yılında Nevşehir iline kış ayının erken gelmesi üzerine yağmurlar erken yağmaya başlamıştır. Eylül ayının geneli yağmurlu geçtiğinden bu yıl üzümler yeterli seviyede kurumamış ve yağmur yiyen üzümlerden yeterli seviyede kar elde edilememiştir.³⁹³

1954 yılında 5254 sayılı kanun gereğince Nevşehir’de muhtaç çiftçilerin tohumluk ihtiyacını karşılamak üzere tahsis edilen 3 bin ton tohumluk buğday, 1200 ton arpa, 100 ton çavdar olmak üzere 4300 ton tohumluk merkez ve kazalarda dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca ihtiyaç sahibi çiftçilerin köylerinde toplanıp köy halinde Ziraat Bankasına müracaat ederek kilosu 29-30 kuruştan tohumluk ihtiyaçlarını temin edebilmişlerdir.³⁹⁴

1955 yılında Nevşehirli bağcılarının özellikle yıllardır uğraştığı bağcılıkla geçinemedikleri haberlerinin yerel gazetelerde yazıldığı bir dönemde, Tekel İdaresi 40 kuruştan üzümün alınacağını duyurmuştur. Yapılan müracaatlar neticesinde fiyat 45 kuruşa çekilse de bu fiyat bağcılarını tatmin etmemiştir.³⁹⁵ Ayrıca Nevşehirli yıllardır dertlerinden olan üzüm ve meyveciliğin kalkınması hususunda uzun zamandır yaptıkları teşebbüsler neticesinde, Ziraat Vekâleti meyve kıymetlendirme ve konserve mütehassısı Sayın Rafet Önal Nevşehir’e gelmiştir. Önal Nevşehir’de konu ile alakalı çeşitli tetkikatta bulunmuşsa da vatandaşın aynı sorunları devam etmiştir.³⁹⁶

Nevşehir’de kurulan üzüm ve mamulleri tarım satış kooperatifi şarap fabrikası yetişen üzümleri şarap yapımı için satın almıştır. Nevşehir’de özellikle Avcılar ve Sulusaray gibi bölgelerde yetişen üzümleri daha kaliteli olduğundan dolayı üzümler 1955 yılında oldukça müsait bir fiyattan alınmıştır.³⁹⁷

Toprak Mahsuller Ofisi Nevşehir’de 1955 yılında hububat alımı başlatmıştır. Buna göre fiyatlar şu şekilde belirlenmiştir; Birinci dereceden sert buğday azami fiyatı 33 kuruş, beyaz buğday azami 32 kuruş çavdar azami 25 kuruş, arpa azami 25 kuruş ve yulaf azami 25 kuruştan alınmıştır. Yılın tüm günlerinde alım olmuştur. Ofis Pazartesi,

³⁹³ Demokrat Nevşehir, 4 Eylül 1954, s.1.

³⁹⁴ Demokrat Nevşehir, 2 Ekim 1954, s.1.

³⁹⁵ Demokrat Nevşehir, 29 Ocak 1955, s.2.

³⁹⁶ Demokrat Nevşehir, 23 Nisan 1955, s.2.

³⁹⁷ Demokrat Nevşehir, 3 Eylül 1955, s.1.

Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri Nevşehir’de Cuma ve Cumartesi günleri Gülşehir’de hububat almıştır.³⁹⁸

1956 yılında Nevşehir’de Bağcılık Araştırma İstasyonu Müdürlüğü kuruldu. Bu kurumun müdürlüğüne Ziraat Mühendisi Osman Kayar atandı.³⁹⁹

1956 yılında Nevşehir’de, Kastamonu’dan ve Niğde’den gelen iki bin küsur elma, armut, kayısı ve çeşitli meyve fidanları sadece nakliye parası alınarak halka dağıtılmıştır. Ayrıca ziraat memurları Nevşehir’de 39 köye giderek tarla fareleri ve tırtıl hastalığı için ilaç dağıtmışlardır.⁴⁰⁰ Aynı yıl Teknik Ziraat Müdürlüğü tarafından halka fidan ve kuluçkalık cins yumurta dağıtılmıştır.⁴⁰¹

Nevşehir’de tabii göl bulunmamaktadır. Sulama amaçlı olarak ilk defa 1956 yılında Damsa Barajı inşa edilmiş ve bu barajdan 600 hektar alan sulanmıştır.⁴⁰² Yine aynı yıl Ürgüp ilçesinin Karlık köyüne arazi sulamak için Teknik Ziraat Müdürlüğü’nün teşebbüsü ve Vekâletin yardımı ile mezkûr köye yakın dağlardan sızan suların meydana getirdiği bir gölcük 1000 metre küplük beton bir havuza alınmak suretiyle su kaybına mani olunmuş ve köy arazisinin büyük bir bölümünü sulanması mümkün kılınmıştır.⁴⁰³

Ankara’da ki Teknik Ziraat Müdürleri toplantısına katılan Nevşehir Teknik Ziraat Müdürü Bahri Yüzüncüoğlu Nevşehir’e döndükten sonra Demokrat Nevşehir Gazetesine malumat vermiştir: çevrede yaygınlaşan süne ve kimil haşeresi ile mücadele mevzusunda konuşulmuş, ayrıca Nevşehir’e bir toprak tesviye makinesi, zirai ilaç ve aletleri koymak üzere bir çelik hangar, 110 traktör lastiği ve jeneratörlü bir film makinesi tahsis edilmiştir.⁴⁰⁴

1956 yılında Nevşehir Ziraat Bankası vilayet çiftçilerine tohumluk, akaryakıt ve zirai ihtiyaçlarını karşılamaları için 4 milyonu bulan zirai kredi vermiştir.⁴⁰⁵

³⁹⁸ Demokrat Nevşehir, 9 Temmuz 1955, s. 2.

³⁹⁹ Nevşehir’in 50. Yılı, s.74.

⁴⁰⁰ Demokrat Nevşehir, 7 Nisan 1956, s. 1.

⁴⁰¹ Demokrat Nevşehir, 3 Mart 1956, s. 1.

⁴⁰² Nevşehir’in 50. Yılı, s. 87.

⁴⁰³ Demokrat Nevşehir, 10 Kasım 1956, s. 1.

⁴⁰⁴ Demokrat Nevşehir, 20 Eylül 1956, s. 1.

⁴⁰⁵ Demokrat Nevşehir, 10 Kasım 1956, s. 3

Nevşehir’de 1957 yılında 350 adet traktör, 21 adet biçerdöver ve 135 adet mibzer olduğu belirlenmiştir. Tarımda mekanizasyon ile birlikte bu sayılar giderek artmıştır.⁴⁰⁶

Nevşehir teknik Ziraat Müdürlüğü tarafından 3 ve 10 Ağustos 1957 tarihleri arasında tavukçuluk ve arıcılık kursu açılmıştır. Kurslara yirmiden fazla kişi katılmıştır.⁴⁰⁷

Ziraat Vekili Esat Budaklıoğlu 17 Ağustos 1957 Cumartesi günü Nevşehir’i ziyaret etmiştir.⁴⁰⁸

Teknik ziraat müdürlüğü tarafından Ürgüp’e bağlı Demirtaş Köyünde yaptırılan sulama tesisleri Sayın Vali’nin de katılımlarıyla 20 Temmuz 1957 Pazar günü küçük bir merasim ile hizmete açılmıştır.⁴⁰⁹

Sanayide ve ana gıda maddesi olarak kullanılan soya fasulyesinin önemi Demokrat Parti döneminde oldukça artmıştır. Bu bağlamda Ordu’da büyük bir soya fasulyesi sanayisi kurulmuştur. 1957 yılında soya fasulyesi için gerekli hava şartları ve toprağa sahip olan Nevşehir’de soya fasulyesi yetiştiriciliği için teşebbüse geçilmiş ve bunun için Vekâletten tohum ve müsaade alınmıştır. Avanos Kazasında Köylü Birliği’nin 12 dönümlük arazisinin 5 dönümü soya fasulyesi için ayrılmıştır.⁴¹⁰

Nevşehir’de en çok yetiştirilen meyvelerden olan kayısı, Nevşehirli çiftçileri için oldukça önem arz etmiştir. 1957 yılının Ağustos ayında kayısının kullanımı için çiftçiler istikbali çok parlak olan bir teşebbüse adım atmışlardır. Şehre çok yakın mesafede olan Ürgüp yolu üzerinde yeni çeşme mevkiinde kurulan mütevazı bir tesiste her gün tonlarca kayısı alarak pestil haline getirmişlerdir. Ortalama 20 kuruştan alınan kayısıları cins cins ayırarak farklı amaçlarda kullanmışlardır.⁴¹¹

---

⁴⁰⁶ Nevşehir’in 50. Yılı, s. 87.

⁴⁰⁷ Demokrat Nevşehir, 10 Ağustos 1957, s. 2.

⁴⁰⁸ Sesimiz, 24 Ağustos 1957, s. 1-2.

⁴⁰⁹ Demokrat Nevşehir, 3 Ağustos 1957, s. 1.

⁴¹⁰ Demokrat Nevşehir, 10 Ağustos 1957, s. 1.

⁴¹¹ Demokrat Nevşehir, 10 Ağustos 1957, s. 2.

Nevşehir Teknik Ziraat Müdürlüğü tarafından 1958 yılında Bilecik Amerikan asma fidanlığından 5000 tane dut ağacı getirilmiş ve halka ücretsiz olarak dağıtılmıştır. Ayrıca Gaziantep'ten 250 tane Antep fıstığı fidanı getirilmiş ve Sulusaray ile Nar köylerinden vatandaşlara dağıtılmıştır.⁴¹²

Ziraat Vekâleti Müfettişi Halim Gönenç 22 Ekim 1958 Çarşamba günü Nevşehir'e gelmiştir. Gönenç;

“Diğer koyunlara göre beslenme bakımından daha kolay ve gerek süt bakımında gerekse de yapağısının daha fazla ve daha çok para eden Merinos koyunlarının yurdun müsait bölgelerinde yetiştirilmesine hükümetimiz bilhassa büyük önem vermiştir. Çünkü her yıl kumaş imalinde kullanılmak için yapağı için 200 milyondan fazla döviz verilmektedir. Merinosçuluğumuz istenilen duruma geldiği takdirde hem vatandaşlarımız için karlı bir duruma gelecek hem de istihsalimin artması ve döviz tasarrufu bakımında memlekete büyük kazanç sağlayacaktır” demiştir.

Sayın Vali bu konu üzerinde hassasiyetle durarak vatandaşları bilgilendirmiş ve tespit edilecek bölgelere Merinos tohumlama istasyonu açılmak suretiyle Merinosçuluğun Nevşehir'de yerleştirilip inkişafı için faaliyete geçmiştir.⁴¹³

Nevşehir Teknik Ziraat Müdürlüğü 1959 yılında merkez kazaya bağlı köylerde tarlalara zarar veren tarla fareleri ile mücadele etmiş ve farelerin zararlarını çiftçilere anlatmıştır. Ayrıca Kastamonu'dan çeşitli fidanlar getirilmiş ve Karabük Fabrikasından 250 ton amonyum nitrat getirtmiştir.⁴¹⁴

1960 yılında İnhisarlar Vekâletinin aldığı kararla Nevşehir dâhilindeki bütün köylerde Teknik Ziraat Müdürlüğünün uygun bulacağı üçer çiftçi deneme mahiyetinde tütün ekimi yapmıştır.⁴¹⁵

Nevşehir'de mera alanlarının dar olması nedeniyle büyükbaş hayvancılık ahır hayvancılığı şeklinde yapılmaktadır. 1957 yılında 85.725 adet olan büyükbaş hayvan

⁴¹² Demokrat Nevşehir, 8 Mart 1958, s. 1.

⁴¹³ Demokrat Nevşehir, 1 Kasım 1958, s. 1,2.

⁴¹⁴ Demokrat Nevşehir, 3 Ocak 1958, s. 2

⁴¹⁵ Demokrat Nevşehir, 11 Nisan 1960, s. 1.

sayısı yıllar geçtikçe mera alanlarının iyice azalması ve tarımda mekanizasyon sebebiyle düşüş göstermiştir. 1957 yılında 368.792 olan küçükbaş hayvan sayısı da yıllar geçtikçe düşüş göstermiştir.

Nevşehir Merkez ve köylerinde uzun yıllardır yüzlerce muhtelif cins hayvanın ölümüne sebep olan ve insanlara bulaşarak kasap çıbanı adı altında vaktinde müdahale edilmediği zaman hastanın ölümüne sebep olan şarbon hastalığı ile evvelce hastalık bulunan köylerde koruyucu olarak her cins hayvan için aşı yapılmıştır.⁴¹⁶

3.2.Turizm

Nevşehir ili M.Ö. 3000 yıllarından bu yana insanların yaşayıp farklı uygarlıklar kurduğu bir bölgedir. Bu yüzden bu bölgede geçmiş yılların kalıntılarını yerinde görme imkânı vardır. Türkiye'ye gelip de Kapadokya bölgesi olarak anılan bu bölgeyi ziyaret etmeden dönen turist yok gibidir. Hitit, Bizans, Selçuk ve Osmanlı uygarlıklarına ait yüzlerce eseri bölgede bulmamız mümkündür.

Doğa güzelliği ile insanı şaşırtan ve hayran bırakan Göreme vadisinde geniş alanlar kaplayan peribacaları insanlarca oyulmuş ve içleri renk renk fresklerle bezenmiştir. Bundan başka Kaymaklı, Derinkuyu, Özkonak da bulunan yer altı şehirleri dünyanın sekizinci harikası sayılabilecek değerinde, dünyada bir eşi daha bulunmaz kalıntılardır. Nevşehir bütünüyle bir Açık hava müzesidir. Hacıbektaş Dergâhı ve Kozaklı kaplıcaları da bölgede ilgi çeken yerler arasındadır.⁴¹⁷

1950 ile 1960 yıllarında da Nevşehir dâhili ve dış turizm açısından önemli bir konumda olmuştur. Özellikle Göreme ve Ürgüp bu yıllarda yabancı turistlerin oldukça ilgisini çekmiştir. Hacıbektaş ise dâhili turistlerin ziyaret ettiği yerlerin başında gelmiştir. Nevşehir bu yıllarda turizm açısından bazı sorunlarla uğraşmıştır. Gazete haberlerine yansıyan bazı sorunlar; Nevşehir'deki yolların bozukluğu, ihtiyacı karşılayacak otellerin olmayışı, turistlerin rehber ihtiyacını karşılayacak hiçbir kurumun

⁴¹⁶ Demokrat Nevşehir, 10 Mayıs 1960, s. 1.

⁴¹⁷ Güney vd., s. 23.

bulunmayışı ve doğal güzelliklerin yeterli derecede korunmayışı başta gelen sorunlardır.

Orta Anadolu Bölgesinde yer alan Nevşehir ili, 1950-60 yıllarında bölgenin Ankara ve Konya'dan sonra en çok turist celbeden ili olmuştur. Nevşehir'de yerli turist merkezi olan Hacıbektaş, ağustos ayı içerisinde 3 gün süren Hacıbektaş-ı Veli anma törenlerinde en yoğun günlerini yaşamakta, bölgeye en fazla Sivas, Çorum, Amasya, Erzincan ve Tunceli illerinden yerli turistler gelmektedir. Göreme ve çevresine ilgi gösteren yabancı turistlerin başında ise Alman, Hollandalı ve Belikalılardır. O yıllarda Göreme ve civarını ziyaret eden turist sayısı Hacıbektaş'a nazaran daha az olmuştur.⁴¹⁸

Yerli turizmin önemli merkezlerinden olan Hacıbektaş'ta bulunan Hacıbektaş-ı Veli türbesinin onarımı ve bakımı maksadıyla Sayın Cumhurbaşkanı ve Devlet Adamlarının katkılarıyla bir miktar para tahsis edilmiştir. 1951 yılında türbenin çatısı için 22 bin lira tahsis edilmiştir. 1952 yılında ise türbenin kurşunları yenilenmiştir.⁴¹⁹ Dünyaca tanınmiş Göreme harabelerinde çok fazla otelin bulunmaması o yıllarda turizm açısından bir sorun halindedir. Bir otelin açılması zaruri hal almıştır. Avcılar Belediyesi bu otelin yapılması için Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne müracaatta bulunmuştur.⁴²⁰

Demokrat Parti döneminde ülke genelinde eski eser bilincinin artması ve Nevşehir bölgesine turistlerin gelmeye başladığı bir dönem olmuştur. Günümüzde de bölgenin en önemli turizm merkezi olan Göreme Açık hava Müzesi 1952 yılında turizme açılmıştır.

Demokrat Nevşehir gazetesinde çıkan bir haberde, Göreme harabelerini gezmek üzere akın halinde seyyahların geldiği yazılmıştır. Göreme'nin yanı sıra Nevşehir, Ürgüp ve Avanos'a gelen seyyah sayısında da artış vardır. Ancak Nevşehir'de ki yol durumu bu seyyahları mşklata sokmuştur.⁴²¹ Bu yol sıkıntısıyla ilgili bir gelişme 1958 yılında

⁴¹⁸ Nevşehir Turizm Planlaması, s. 53-56.

⁴¹⁹ Yeni Kırşehir, 2 Kasım 1952, s.1.

⁴²⁰ Demokrat Nevşehir, 16 Nisan 1955,s. 1.

⁴²¹ Demokrat Nevşehir, 25 Haziran 1955, s. 1.

yaşanmış, Uçhisar, Avcılar, Göreme turistik yolu Nafia Müdürlüğü'nün 8 bin e Avcılar Belediyesinin 3 bin lira ayırmış oldukları tahsilât ile başlanmış ve bu yolun bir kısmı yapılmıştır. Ancak sıkıntı tamamen çözülememiştir.⁴²² Avcılar-Uçhisar turistik yolunun devamına ancak 1960 yılına gelindiğinde Nafia Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalarla başlanmıştır.⁴²³

Demokrat Nevşehir gazetesinde Muzaffer Çelebi'nin "Turizm ve Göreme" adlı yazısında Göreme'nin doğal güzellikleri anlatılmıştır. Çelebi ayrıca Göreme'nin son yıllardaki turizmdeki gelişen öneminden bahsederken, hükümetinde son zamanlarda Göreme'ye gereken önemi verdiğini, tarihi kiliselerin kapı ve pencerelerinin takıldığını ve Kayseri istikametinden gelen yolun Göreme'ye kadar ulaştığını yazmıştır. Ayrıca Avcılar belediyesinin yapmakta olduğu otelin inşaatının devam ettiğini belirtmiştir.⁴²⁴

1957 yılında şu an ki adıyla Saklı Kilise Göreme'de bulunmuştur. Kilisenin girişine toprak yığılması sonucu freskleri bozulmadan kaldığı tespit edilmiştir. Kilise 6. Yüzyılın ikinci yarısı ile 7. Yüzyıllar arasına tarihlenmektedir. Özellikle çarmlıha gerilmiş Meryem'in ölümü, başkalaşım, çölde Vaftizci Yahya sahneleri ilgi çekicidir.⁴²⁵

Nevşehir'in en büyük bankacılarından Ziraat Bankası Umum Müdürü Sayın Mithat Dülge 12 Ocak 1958 Pazar günü Nevşehir'e teşrif etmişlerdir. Vali, Belediye Reisi, Ziraat Bankası Müdürü ve Müdürü Muavinleri tarafından karşılanan Sayın Umum Müdürü, Turizm Vekili Sayın Sıtkı Yırcalı'nın direktifleriyle Göreme'de 1 milyon lira sarf ile otellerin yapılacağını ve 1958 yılı içinde bitirileceğini söylemiştir. Ayrıca Nevşehir'de de 2 milyon liraya bir otelin yaptırılacağını da belirtmiştir.⁴²⁶

Turizm açısından son derece önemli olan Nevşehir, otel ihtiyacı çektiği bu yıllarda modern bir otele daha kavuşmuştur. Son yıllarda şahsi teşebbüsün güzel eserlerinin

---

⁴²² Demokrat Nevşehir, 28 Temmuz 1959, s.2.

⁴²³ Demokrat Nevşehir, 9 Ocak 1960, s. 2.

⁴²⁴ Demokrat Nevşehir, 8 Ekim 1955, s. 2-3.

⁴²⁵ Nevşehir, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1996.

⁴²⁶ Demokrat Nevşehir, 18 Ocak 1958, s. 1.

yükseldiği Nevşehir’de, hükümet caddesinde altı daire üzerine inşa ettirilen bir bina ikmal edilmiş ve Eylül ayında otel olarak hizmete gireceği haberi alınmıştır.⁴²⁷

Son yıllarda Göreme’ye karşı artan rağbet, iç turizmde de kendini hissettirmeye başlamış ve gruplar halinde Nevşehir’e yakın vilayetlerden iç turistler gelmeye başlamıştır. 24 Nisan 1959 tarihinde Bor Ortaokulu ve sanat okulu öğretmen ve öğrencileri, 1 Mayıs günü ise Ereğli bez fabrikası mensupları kalabalık bir grup halinde hususi otobüslerle Nevşehir’e gelmişlerdir. Gezi kabileleri Göreme, Avanos ve Ürgüp’ü gezmişlerdir.⁴²⁸

Nevşehir’de özellikle iç turizmde önemli bir yer olan Hacıbektaş ilçesindeki Hacıbektaş-ı Veli’nin türbesi tamir edilmiştir. 1955 yılında 80.000 liralık ve 1957 yılında 50 bin liralık tamir masrafı gelmişse de ihtiyaç karşılanamamıştır.⁴²⁹ Bu sebeple yeniden 400.000 liralık tahsilât verilmek suretiyle tamirata 1959 yılında devam edilmiştir.⁴³⁰

3.3.Bankacılık

1950 yılına kadar sadece Ziraat Bankasının bulunduğu Nevşehir’de, Demokrat Parti dönemiyle birlikte sırasıyla İş Bankası, Halk bank, Sümerbank ve Muhabank birer şube açmıştır. Ticaret ve nakliyecilik faaliyetlerinde önemli bir konumda bulunan Nevşehir, bu bankaların açılması ile birlikte iktisaden kalkınma hızı oldukça artmıştır. Bankalar özellikle verdiği kredilerle çiftçilere faydalar sağlamıştır.

İş Bankası Nevşehir’de bir şube açmak için ekonomik potansiyeli ölçmek amacıyla uzmanlarına bir rapor hazırlattırılmıştır. Bu rapora göre 1950’li yıllarda Nevşehir piyasanın belli başlı tüccarları ve bunların ticaret alanları ile Nevşehir ve İstanbul’daki ticari varlıklarını gösteren bir tabloya yer verilmiştir.⁴³¹

Tablo 3.1. Nevşehir tüccarlarının İstanbul ve Nevşehir’de ki Varlıkları

⁴²⁷ Demokrat Nevşehir, 30 Ağustos 1958, s.3.

⁴²⁸ Demokrat Nevşehir, 9 Mayıs 1959, s. 2.

⁴²⁹ Demokrat Nevşehir, 23 Şubat 1957, s. 3.

⁴³⁰ Yeni Nevşehir, 4 Temmuz 1959, s. 1.

⁴³¹ BCA, 490-0-001-000-000-1452-16-5, 01.06.1951.

İsim	Faaliyet Alanı	İstanbul ve Nevşehir Varlıkları
Seyit ve M.RızaEllialtı	Manifatura	300-100
Abdullah Ellialtı ve Oğulları	Manifatura	200-100
Mehmet, Osman, Mustafa, Palamut Kardeşler	Celep, Manifatura	200-100
Halil Özeltin	Celep	200-50
Memiş Küçük	Celep, Manifatura	200-100
Hilmi Atay	Eczacı	150-100
Yusuf Dedeoğlu ve Kardeşi Hasan	Manifatura ve Sokoni Ace.	150-90
Ziya Işıksaçan	Manifatura	150-50
Hazım Özeltin Kardeşleri ve Yusuf Halıcı	Celep,Kuruyemiş,Manifatura	150-50
Ahmet Bayram ve Şeriki Seyit Mehmet	Manifatura, Celep	150-50
Mehmet ve Şükrü Atalay	Taahhüt Nakliyat	150-50
Hüseyin Kır	Manifatura	100-150
Rıza Kalfaoğlu	Manifatura, Celep	150-30
Mehmet Yurtsever, Mehmet Kır	Manifatura, Celep	100-100
İhsan ve Seyit Ellialtı	Manifatura, Attariye	100-100
Şükrü Akman	Celep	100-100
Mustafa Çelebi	Kuruyemiş, Celep	100-50
Ahmet Büyükdemir	Attariye, Tuhafiye	100-50
Mehmet Ali Mihçı	Celep, Tiftik, Yapağı	100-50
Mehmet Hidayet, Yakup Yüncü	Celep, Tiftik, Yapağı	100-40
Ali İltürk, Hayrullah Görgün ve Nuri Ergenç	Bakkaliye, Manifatura	100-30
Süleyman Deve	Manifatura, Celep	100-30
Mehmet Işıksaçan	Nakliye, Oto yedek aksam	100-yok
Arif Işık	Manifatura, Celep	80-20
Mustafa Dirikoç	Celep	80-50
Mehmet Dirikoç	Celep	80-50
Sait Sadi	Celep	80-20
Şükrü Gök	Celep	60-30
Zübeloğlu Hamdi Çınar	Celep	80-30
Hüseyin ve Mustafa Yücel	Celep	80-20
Bayram Çekirdekçi	Manifatura, Nakliyat	70-50
Mustafa ve Şükrü Kır	Manifatura, Celep	70-30
Alacaşarlı Mehmet	Celep	60-40

Ömer ve Yusuf Ün	Manifatura, Celep	60-35
Ali Rıza Kolbaşı	Manifatura, Celep	60-35

Hazırlanan rapor sonrasında 2999 sayılı kanunun 4'üncü maddesine göre Bakanlar Kurulunca 19.06.1952 tarihinde İş Bankası Kayseri ile birlikte Nevşehir'de bir şube açmaya karar vermiştir.⁴³² Nevşehir'in vilayet olmasıyla çalışmalarına Nevşehir il merkezinde ajans olarak devam eden İş Bankası, 1954 yılında kuruluşunun otuzuncu yılı münasebetiyle 26 Ağustos 1954 tarihinde bir programı gerçekleştirmiştir. Banka Müdürü Sururi Kocaimamoğlu bankanın tarihini ve gayesini açıklamış, bankanın kurucusu olan Sayın Celal Bayar'ın hizmetlerini övmüş ve Nevşehir halkının bankaya karşı olan ilgisinden bahsetmiştir.⁴³³ Ayrıca İş Bankası her yıl Türkiye genelinde olduğu gibi Nevşehir'de de kuruluş yıldönümlerini çeşitli etkinliklerle kutlamıştır.

İş Bankası tarafından Nevşehir'de yaptırılacak olan yeni hizmet binasının temelleri 10 Eylül 1957 Salı günü saat 11.30'da düzenlenen bir merasim ile atılmıştır. Merasimde Sayın Vali, Daire Müdürleri ve kalabalık bir halk topluluğu katılmıştır. Merasimde ayrıca yeni hizmet binasının 1958 yılında hizmete gireceği duyurulmuştur.⁴³⁴ Bahse konu hizmet binası 29 Ekim 1958 Çarşamba günü saat 15.00'da kalabalık davetli ve halk topluluğunun katılımıyla gerçekleşen bir merasimle hizmete açılmıştır. Merasime Sayın Vali Nafi Tamer ve İş Bankası Müdürü Necati Karagenç katılmış ve birer konuşma yapmışlardır.⁴³⁵

Hacıbektaş'ın Kırşehir'e bağlı olduğu 1953 yılında Halk Bankası Umum Müdürü ilçeyi ziyaret etmiştir. Sayın Müdür bu ziyarette ilçede bir Ziraat Bankası'nın açılacağını duyurmuştur.⁴³⁶

Nevşehir'de ajansı bulunan Halk Bankası 1954 yılında şube haline getirilmiştir. Haberi, Nevşehir'i ziyaret eden Halk Bankası Umum Müdürü Nusret Uzgören Nevşehir halkına duyurmuştur.⁴³⁷

⁴³² BCA, 490-0-001-000-000-1452-16-5, 01.06.1951

⁴³³ Demokrat Nevşehir, 28 Ağustos 1954, s. 1-2.

⁴³⁴ Demokrat Nevşehir, 14 Eylül 1957, s. 1.

⁴³⁵ Demokrat Nevşehir, 15 Kasım 1958, s.2.

⁴³⁶ Yeni Kırşehir, 13 Haziran 1953, s.1.

⁴³⁷ Demokrat Nevşehir, 27 Kasım 1954, s.1.

Ürgüp Ziraat Bankasına Vilayetçe tahsis edilen 100 ton tohumluk arpa için çiftçilere 23000 lira para olarak tevzi edilmiştir. Bu yardım çiftçileri oldukça memnun etmiştir.⁴³⁸

Sümerbank Nevşehir'e bir satış şubesi açma kararı almıştır. Bu amaçla Sümerbank Umum Müdürlüğü memurlarından İhsan Tekcan, şubeyi açmak ve icap eden binayı kiralamak amacıyla Nevşehir'e gelmiştir.⁴³⁹ Hızlı bir çalışma sonucunda hazırlıklarını tamamlayan banka, açılış tarihi olarak hedeflediği, Nevşehir'in kuruluş tarihi, 20 Temmuz 1955 tarihinde Sayın Vali'nin kurdeleyi kesmesiyle açılışını gerçekleştirmiş, Nevşehir Sümerbank alım satım şubesini açmıştır.⁴⁴⁰

Bir şube açmak amacıyla Muhabank Umum Müdür Muavini Sayın Sahir Üzel Nevşehir'i ziyaret etmiştir. Nevşehirli olan Hamdi Dörtkol ile birlikte şehirde incelemelerde bulunmuş ve kısa bir süre içerisinde Muhabank Nevşehir şubesinin açılacağını duyurmuştur.⁴⁴¹ Açılacak olan Muhabank Nevşehir şubesi müdürlüğüne Ferruk Akar tayin olmuştur.⁴⁴² Muhabank 30 Kasım 1956 Cuma günü gerçekleşen bir törenle Nevşehir'de hizmete açılmıştır.⁴⁴³

Türkiye Eski Muharıpler Bankası yani kısa adıyla Muhabank, Nevşehir'deki şubesinin kuruluşunun birinci yılı münasebetiyle bir toplantı düzenlemiştir. 30 Kasım 1957 Cuma günü, sıcak bir ortamda gerçekleşen toplantıya Sayın Vali, Belediye Başkanı ve davetliler katılmıştır.⁴⁴⁴

Bankacılık faaliyetleri dışında sosyal faaliyetlerde yürüten Muhabank Nevşehir şubesi, Nevşehir Hükümet önünde bir meydan saati yaptırmıştır.⁴⁴⁵

---

⁴³⁸ Demokrat Ürgüp, 20 Kasım 1955, s.1.

⁴³⁹ Demokrat Nevşehir, 14 Mayıs 1955, s.1.

⁴⁴⁰ Demokrat Nevşehir, 23 Temmuz 1955, s.2.

⁴⁴¹ Demokrat Nevşehir, 10 Kasım 1956, s.1-2.

⁴⁴² Demokrat Nevşehir, 24 Kasım 1956, s.1.

⁴⁴³ Demokrat Nevşehir, 1 Aralık 1956, s.1.

⁴⁴⁴ Demokrat Nevşehir, 7 Aralık 1957, s.1.

⁴⁴⁵ Demokrat Nevşehir, 2 Mart 1957, s.1.

T.Emlak Kredi Bankası 15 Aralık 1958 tarihinde gerçekleşen bir merasimle birlikte Nevşehir Şubelerini hizmete açmıştır. Banka, İş Bankasının bulunduğu eski hizmet binasına yerleşmiştir.⁴⁴⁶T.Emlak Kredi Bankası 1959 yılında meskensiz vatandaşlar için mesken kredisi açmıştır. Nevşehirli vatandaş tarafından oldukça rağbet gören kredi ile birçok vatandaş ev sahibi olmuştur.⁴⁴⁷

3.4.Ulaşım

Turizm açısından önemli bir merkez olan Nevşehir'in ulaşımına her dönem olduğu gibi Demokrat Parti döneminde de önem verilmiştir. Bahse konu dönemde hava yola bulunmayan Nevşehir vilayetinin en yakın demiryolu da il hududunun kuzeyinde bulunan o dönem Kozaklı kazasına bağlı Fakılı Köyünden⁴⁴⁸geçmiştir. Bu şartlardan dolayı karayoluna oldukça önem verilmiştir.

1954 yılında kullanıma pek müsait durumda olmayan Kırşehir-Nevşehir yolu hızlı bir şekilde tamir edilmiştir. Bu yol yapıldıktan sonra otobüs ve kamyonlar Ankara seferini bu yol üzerinden yapmaya başlamıştır.⁴⁴⁹

Nevşehir ve diğer kazalarımızın en büyük dertlerinden biri olan yol sorunu ile ilgili DP iktidarında önemli çalışmalar yapılmıştır. 1954 yılında Nevşehir-Aksaray yolu bakıma alınmıştır. Özellikle Aksaray Göreme arası yolun tamiri ve bu yolun Kayseri'ye kadar olan kısmının bakımı Nevşehir'in yol sorununu büyük ölçüde karşılamıştır.⁴⁵⁰

Nafia Vekâleti Yol Murakıplarından Lütü Göze vilayet ve köy yollarını tetkik etmek üzere 1954 yılında Nevşehir'e gelmiştir.⁴⁵¹

1956 yılında Vilayet Nafia Müdürlüğüne yeni alınan greyder ilk olarak çalıştırılmıştır. İlk olarak Nevşehir-Gülşehir şehir arası yol yapılmıştır. Ayrıca Nevşehir-Ürgüp ve

⁴⁴⁶ Demokrat Nevşehir, 20 Aralık 1958, s.1.

⁴⁴⁷ Yeni Nevşehir, 18 Temmuz 1959, s.1.

⁴⁴⁸ Günümüzde Yozgat vilayetine bağlı Yeni Fakılı ilçesidir.

⁴⁴⁹ Demokrat Nevşehir, 11 Eylül 1954, s.1.

⁴⁵⁰ Demokrat Nevşehir, 18 Eylül 1954, s.1.

⁴⁵¹ Demokrat Nevşehir, 2 Ekim 1954, s.1.

Nevşehir-Avanos yolları tamir edilmiştir.⁴⁵² Ayrıca şehir içi yol çalışmaları kapsamında hastane civarındaki yol yapılmıştır.⁴⁵³

1955 yılında yapılan Van-İzmir ekspres yolu Nevşehir'den de geçmiştir. Kayseri'den gelip Ürgüp ve Nevşehir'den geçen yol Aksaray istikametine devam etmiştir. Bu sebeple Kara Yolları Umum Müdürlüğünce görevlendirilen kendisi de Nevşehirli olan Yüksek Mühendis Cihat Cemiloğlu aynı yıl Nevşehir'e gelmiş ve yol için çalışmalar yapmıştır. Yol Nevşehir Topuz Dağı mevkiinden geçmiştir.⁴⁵⁴

Sayın Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun emri üzerine Nevşehir-Niğde yolunun Derinkuyu'ya kadar olan kısmı tamir edilmiştir. Bu yolda önemli sorunlar yaşayan nakliyeciler bu sebepten ötürü Sayın Valiye teşekkürlerini iletmişlerdir.⁴⁵⁵

Uzun süredir Nevşehir-Ankara seferlerini yapan Kervansaray otobüs firması 1956 yılında ek seferleri koymuş ve yeni bir yazıhane açmıştır. Bilet fiyatları 5 lira olarak belirlenmiştir.⁴⁵⁶

1956 yılının bahar ayı gelmesiyle birlikte Nevşehir'de yol çalışmaları da başlamıştır. Öncelikle Ürgüp ve köylerinde yollar tamir edilmiş ve merkezin en mühim giriş çıkışları olan Nevşehir-Aksaray ve Nevşehir-Niğde yolları tamir edilmiştir.⁴⁵⁷

1957 yılının kış ayı Nevşehir'de oldukça yağışlı geçmiştir. Yağan kar şehirlerarası yolların kapanmasına sebep olmuştur. Şubat ayının başında yağan devamlı kar Nevşehir'in civar vilayetleriyle olan irtibatını kesmiş ve bu nedenle birçok kamyon ve Ankara istikametine giden otobüsler Nevşehir ile Niğde arasında bulunan Kaymaklı'da kalmak zorunda kalmıştır. Nafia teşkilatının çalışmalarıyla yol sonradan açılmıştır.⁴⁵⁸

---

⁴⁵² Demokrat Nevşehir, 12 Mart 1954, s.1.

⁴⁵³ Demokrat Nevşehir, 28 Ocak 1956, s.1.

⁴⁵⁴ Demokrat Ürgüp, 20 Mayıs 1955, s.1.

⁴⁵⁵ Demokrat Nevşehir, 3 Mart 1956, s.1.

⁴⁵⁶ Demokrat Nevşehir, 27 Ekim 1956, s.1.

⁴⁵⁷ Nevşehirin Sesi, 23 Nisan 1956, s.2.

⁴⁵⁸ Demokrat Nevşehir, 9 Şubat 1957, s.1.

Gülşehirli vatandaşlar, Gülşehir-Nevşehir yolunun bozuk olması nedeniyle Demokrat Nevşehir gazetesine müracaat edip bu konunun dile gelmesini talep etmişlerdir. Yolun son zamanlarda çok bozulduğunu ve geçişin çok güçleştiğini anlatmışlardır. Gazete, Nafia teşkilatı tarafından havalalar düzelir düzelmez yolun tamirinin yapılacağını yazmıştır.⁴⁵⁹ Bu haberin neticesi olarak Nafia Müdürlüğü tarafından Nevşehir-Gülşehir yolu arasında gerekli çalışmalar yapılmıştır⁴⁶⁰

Nafia çalışmaları çerçevesinde, Nevşehir-Niğde yolunun Kemerlidere mevkiine bir kemerli köprü yapılmıştır.⁴⁶¹

Demokrat Parti döneminde Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Nevşehir'de de köy yollarına oldukça önem verilmiş ve çalışmalar hızlı bir şekilde sürdürülmüştür. Nevşehir'de Doğala, Çakıllı, Kurugöl, Kuyulutatlar, Suvermez ve Yazılıhöyük köylerinin yolları iyi bir şekilde yapılarak Derinkuyu Nahiyesine bağlanmıştır. Sayın Vali Dr. Nafi Tamer, Belediye Reisi A.Kemal Dedeoğlu ve Nafia Müdürü Nuri Bodur ile birlikte çalışma mahalline giderek işle ile yakından alakadar olmuştur.⁴⁶²

Nevşehir nafia ekipleri tarafından Nevşehir-Avanos yolu tamir edilmiş ve genişletilmiştir. Ayrıca yol üzerinde bulunan köprünün tamiri yapılmış ve köprü üzerine kasis yapılmıştır. Bu yolu bitiren nafia ekipleri Ürgüp-Yeşilhisar yolunu tamir etmişleridir.⁴⁶³

3.5.Fabrikalar

Nevşehir günümüzde olduğu gibi Demokrat Parti yıllarında da fabrikalaşma konusunda geri kalmış bir merkezdir. Tarımın büyük bir bölümünü oluşturan üzümü değerlendirmek için kurulan Nevşehir ve Ürgüp Şarap Fabrikaları bu dönem faaliyette olmuştur. Bu fabrikalarda ayrıca sirkede üretilmiştir.

---

⁴⁵⁹ Demokrat Nevşehir, 2 Mart 1957, s.1.

⁴⁶⁰ Demokrat Nevşehir, 1 Haziran 1957, s.1.

⁴⁶¹ Demokrat Nevşehir, 1 Haziran 1957, s.1.

⁴⁶² Yeni Nevşehir, 19 Ağustos 1959, s.1.

⁴⁶³ Demokrat Nevşehir, 13 Mayıs 1960, s.1.

Nevşehir’de kurulması istenen mensucat fabrikası için bir teşebbüs heyeti kurulmuştur. Heyetin komite başkanlığına Süleyman Deve seçilmiştir. Fabrika için heyet tarafından bazı hissedarlar belirlenmiştir. Mehmet Halıcı, Muammer Sonugelen ve Mehmet İşıksaçan 15000’er bin lira, Fazıl Pamukçu, Şükrü Kır, Mustafa Kır, Ahmet Büyükdemir, Mehmet Akün, Ömer Sancak, Ali Göncü ve Hacı Ahmet Dirikoç gibi isimler 10000 bin liralık hisse sahibi olmuşlardır.⁴⁶⁴ Bu heyetin fahri başkanı ise Sayın Vali Fazıl Uybadın olmuştur. Bu fabrika teşebbüsü için Sümerbank Umum Müdürlüğü pamuklu uzmanı Kenan Özkalecik Nevşehir’e gelmiş bir kısım yerleri gezmiş, müteşebbisler ve Sayın Vali ile bazı görüşmeler yapmıştır.⁴⁶⁵

Üzerinde hassasiyetle durulan mensucat fabrikasının kurulması uzun bir süre almıştır. 1956 yılında fabrikanın bütün hesapları, planları ve projeleri yapılmıştır. Mahalli sermayenin tespiti ve bunun %25’i nin hemen yatırılması ve fabrika statüsünün tanzimi ile şirketin kurulması kararlaştırılmıştır.⁴⁶⁶

Nevşehir’de yapılması kararlaştırılan mensucat fabrikasının temelleri 4 Ekim 1957 Cuma günü bir merasimle atılmıştır. Merasimde Devlet Vekili Cemil Bengü, Adliye Vekili S.Göktürk ve Sanayi Vekili Samed Ağaoğlu hazır bulunmuşlardır. Merasimde Samed Ağaoğlu kalabalığa bir konuşma yapmıştır.⁴⁶⁷ Bahse konu fabrika için Sümerbank mühendislerinden Kemal Talimcioğlu ve Macit Ferdar Savcı Nevşehir’e gelmişlerdir.⁴⁶⁸

Nevşehir’de esnaflar vasıtasıyla bir un fabrikasının kurulması teşebbüsü gerçekleşmiştir. Anonim şirket olarak kurulması planlanmış bu fabrika için 10 esnaf 50000 lira iştirak edeceklerini bildirmişlerdir. Fabrikanın yerinin belediye tarafından belirleneceği açıklanmıştır.⁴⁶⁹

27 Mayıs 1960 askeri darbesinin ardından tüm Türkiye’de olduğu gibi Nevşehir’de de dengeler tamamıyla değişmiştir. Demokrat Parti iktidarında kurulması planlanan bu

---

⁴⁶⁴ Demokrat Nevşehir, 22 Ocak 1955, s.1.

⁴⁶⁵ Demokrat Nevşehir, 5 Şubat 1955, s.1.

⁴⁶⁶ Nevşehirin Sesi, 16 Nisan 1956, s.3.

⁴⁶⁷ Demokrat Nevşehir, 12 Ekim 1957, s.1-2.

⁴⁶⁸ Demokrat Nevşehir, 16 Kasım 1957, s.1.

⁴⁶⁹ Yeni Nevşehir, 21 Temmuz 1959, s.1.

bağlamda temelleri de atılan Pamuklu Mensucat Fabrikasının geleceği 27 Mayıs'tan sonra hükümeti ele geçiren geçici hükümet döneminde tamamıyla değişmiştir. 18 Temmuz Pazartesi günü saat 15.00'da Sümerbank Umum Müdürlüğü binasında Nevşehir Pamuklu Dokuma Sanayii Anonim Şirketi'nin fevkalade Umumi Heyeti bir toplantı yapmıştır. Toplantıya Sümerbank'ı temsilen bir memur, Prof. Dr. Necip Bilge, Ahmet Kemal Dedeoğlu gibi isimler katılmıştır. Toplantının sonucu itibariyle mevcut Mensucat Sanayisinin Nevşehir için yeterli olduğunun, Mensucat Fabrikası inşaatının sarfınazar edilmesinin ve harcanan paraların ziyan edilmeyerek fabrikanın yerine başka bir tesisin kurulmasının kararları alınmıştır.⁴⁷⁰

Nevşehir'de bulunan şarap fabrikasına, Üzüm ve Mamulleri Tarım Satış Kooperatifi ve Birlik İdare Heyetince alınan kararlarla ilave tesisler kurulmuş ve fabrikanın verimliliği artırılmıştır.⁴⁷¹

---

⁴⁷⁰ Demokrat Nevşehir, 21 Temmuz 1960, s.1.

⁴⁷¹ Demokrat Nevşehir, 22 Nisan 1960, s.1.

SONUÇ

Nevşehir tarihinin dönüm noktalarından olan Damat İbrahim Paşa'nın sadrazamlığı döneminde Muşkara isimli bir köyden kaza merkezine dönüşen Nevşehir önemini biraz daha artırmıştır. Osmanlı Devleti'nin son döneminde ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında Niğde İline bağlı bir kaza merkeziydi.

14 Mayıs 1950 tarihinde yapılan seçimler sonucunda *Yeter Söz Millettin* sloganıyla 27 yıllık CHP yönetiminden sonra seçimleri kazanıp Adnan Menderes önderliğinde Demokrat Parti hükümeti iktidara geçmiştir. Bu dönemde Nevşehir ve Gülşehir Niğde vilayetine, Mucur, Avanos ve Hacıbektaş Kırşehir vilayetine, Ürgüp ilçesi Kayseri vilayetine bağlı durumdaydılar. Bu dönemde Nevşehirli olan Niğde milletvekilleri Atullah Bey ve Hasan Hayati Ülkün tarafından Nevşehir'in sorunları giderilmeye çalışılmış ve bazen meclise taşınmıştır.

II. Dünya savaşı sonrası yaşanan sosyo-ekonomik hareketlilikle birlikte il olma talebinde bulunun Nevşehir için Demokrat Parti hükümetinin iktidara gelmesi ikinci bir dönüm noktası olmuştur. Demokrat Parti Hükümetinin ikinci seçimi olan 2 Mayıs 1954 genel seçim sonuçlarından sonra Kırşehir vilayetini kazaya dönüştürme girişimi, Nevşehir'in vilayet merkezi olmasının önünü açar. İlgili kanun, mecliste yaşanan yoğun tartışmalardan sonra 30 Haziran günü 39'a karşı 259 oyla kabul edilir. 20 Temmuz 1954 tarihinde kanunun yürürlüğe girmesiyle Nevşehir'in il oluşu resmileşmiştir. Bu kanun ile birlikte Nevşehir bir vilayet merkezi olarak Kırşehir, Mucur, Gülşehir, Hacıbektaş, Ürgüp ve Avanos vilayete bağlı birer kaza olarak kabul edilmiştir. 1954 yılından günümüze kadar 20 Temmuz, Nevşehir'in il oluşu tarihi olarak kutlanmaktadır.

1957 yılına kadar Nevşehir'e bağlı bir ilçe olarak kalan Kırşehir yoğun tartışmalar sonucu bu yıl tekrar vilayet merkezi olarak Nevşehir'den ayrılmış, Mucur kazası da tekrar Kırşehir'e bağlanmıştır.

Nevşehir il olduktan sonra gelişimine hızlı bir şekilde devam etmiştir. Ülke turizminin önemli bir konumunda bulunan Nevşehir o dönem çeşitli otellerin yapımı ve ulaşımın

geliştirilmesiyle bu anlamda önemini daha da artırmıştır. Bankaların Nevşehir’de birer şube açmaları da ticaretin gelişinde önemli rol oynamıştır. Ancak gelir kaynaklarını sadece turizme bağlamak doğru olmaz, tarım alanındaki gelişmeler Nevşehir’in ekonomik gelişiminde oldukça etkili olmuştur. Patates, buğday ve bağcılık faaliyetleri vatandaşın önemli gelir kaynağı olmuştur. Özellikle üzümünden oldukça faydalanan halk şarap yapımında, pekmez ve çeşitli pestiller de üzümü değerlendirmiştir.

Demokrat Parti hükümeti iktidara geldiği dönemden itibaren ülkenin genelinde baş gösteren yol ve su sorunlarıyla yakından alakadar olmuştur. Nevşehir’in de en önemli sorunları olan yol ve su sorunları hakkında bu dönemde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Yola ve suya hiç sahip olmayan çeşitli köyler hükümetin çalışmalarıyla yol ve suya kavuşmuştur.

Demokrat Parti hükümeti boyunca Nevşehir’de basın anlamında da önemli gelişmeler kaydetmiştir. 1950 yılında çıkarılan Yeni Muşkara gazetesinden sonra Nevşehir’in il olmasıyla birlikte gazeteler yayın hayatına sunulmuş ayrıca Sesimiz gazetesiyle adıyla da bir muhalif gazete Nevşehir’de 1957 yılında yayına çıkarılmıştır.

Nevşehir’in en önemli sorunları olan yol ve su sorunlarının yanında milletin kalkınmasında önemli rol oynayan maarif davası da önemli sorunlar teşkil etmektedir. Hükümetin eğitim politikalarıyla hiç okul olmayan merkezlere okul inşa edilmiş, okulu olan bazı köy ve kazaların okulları tamir edilip bir öğretmen atanmıştır.

Demokrat Parti döneminde önemli gelişmelere sahne olan Nevşehir, bu dönemde bir de seçim geçirmiştir. İl olduktan sonra ilk kez 1957 seçimlerine katılan Nevşehir seçimini %47 gibi önemli bir çoğunlukla Demokrat Parti’den yana kullanmış ve bir nevi il oluşuna karşılık Adnan Menderes ve Hükümetine teşekkür etmiştir.

Demokrat Parti hükümeti iktidara geldiği dönem itibariyle ülke genelinde önemli gelişmeler kaydetmiştir. Ancak bu dönem 27 Mayıs 1960 darbesiyle ülke hafızasında olumsuz hatıralar bırakarak son bulmuştur. Darbe sonrası DP mensubu olan birçok milletvekili Yassıada’da yargılanmış kimisi ölüm cezası alırken kimisi müebbet hapis cezası almıştır.

Sonuç olarak bu çalışmada Demokrat Parti hükümeti iktidarı boyunca Nevşehir’de yaşanan tüm gelişmeler arşiv belgeleri ve yerel gazeteler esas alınıp ve diğer kaynaklarında yardımıyla incelenmiş ve bilgiler verilmiştir.

KAYNAKÇA

- Alkan MÖ (2003) Türkiye’de Seçim Sistemi Tercihi’nin Misyon Boyutu ve Demokratik Gelişime Etkileri, *Anayasa Yargısı*, 6: 149.
- Atatürk MK (1970), *Nutuk* (Milli Eğitim Basımevi, İstanbul).
- Bilge A (1966) *Nevşehir ve Lale Devri Tarihi* (Nazımbey Basımevi, Konya).
- Cebesoy AF (2010) *Milli Mücadele Hatıraları* (Temel Yayınları, İstanbul).
- Doğan H (2012) Milli Mücadelede Nevşehir ve Çevresi. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 49: 2012, s. 57-73.
- Ekiz M (2006) Nevşehir’de Türk dönemi mimari eserleri. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Ankara.
- Erdoğan H (2016) Nevşehir’in TBMM’de ilk temsili. *II. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu*, Nevşehir.
- Gökhan İ (2015) Bizans İmparatorluğu Zamanında (V. ve VI. Yüzyıllar Arasında) Nevşehir ve Çevresi. *Nevşehir’in Tarihi Yolculuğu*, İlyas Gökhan (Ed.), Nevşehir.
- Güney E, Güney H, Güney H, Güney S (1988) *Nevşehir İli “Kapadokya*. (Kitap Sarayı Basımevi, İstanbul).
- Kapıcı HZ (2016) Demokrat Parti dönemi Nevşehir milletvekilleri ve meclis faaliyetleri, *II. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu*, Nevşehir.
- Kaya Özçelik P (2010) Demokrat Parti’nin Demokrasi Söylemi, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(3).
- Menekşe MS (2010) *Nevşehir Futbol Tarihi* (AB Ofset Ltd. Şti, Ankara).
- Nevşehir (1996) (Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara).
- Nevşehir İl Yıllığı (1998) (Başbakanlık Basımevi, Ankara).
- Nevşehir’in 50. Yılı (2004) (Osmanlı Ofset Matbaası, Nevşehir).
- Nevşehir Turizm Planlaması (1965) Ankara.
- Okyar MC (2002) Cumhuriyet döneminde Nevşehir’in sosyo-ekonomik tarihi (1955-2000). Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, İstanbul.
- Özcan D, 1957-1969 arası (XI.-XII. ve XIII. dönem) TBMM Nevşehir milletvekilleri ve faaliyetleri. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Nevşehir.

- Ötüken, Y (1987) *Göreme* (Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara).
- Özkaya Y (1987) Ulusal bağımsızlık savaşı boyunca yararlı ve zararlı dernekler, *AAMD*, IV(10): 179.
- Öztürk MK (2002), Nevşehir ili ve nüfusunun eğitim durumu (1935 - 1996), *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23: 249-258.
- Özüçetin Y (2009) Çok partili hayata geçiş sürecinde Kırşehir (2). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6): 519-520.
- Refik A (1924) Anadolu şehirleri: Damat İbrahim Paşa zamanında Ürgüp ve Nevşehir. *Türk Tarihi Encümeni Mecmuası*, 14(3): 156-186.
- Saraç H (2012) Cumhuriyet Döneminde Nevşehir’de basın-yayın organlarının tarihsel gelişim süreci (gazete, dergi ve bülten). *1. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri*, Ankara.
- Şahin R (2016) Cumhuriyetin ilk yıllarında Kapadokya’da sağlık. *2. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu*, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Basımevi, Nevşehir.
- Şahin S (2015) Kapadokya Bölgesi’nin Selçuklular Tarafından Fethi ve Kapadokya Hakimi Hasan Bey (Ebu’l Gazi). *Nevşehir’in Tarihi Yolculuğu*, İlyas Gökhan (Ed), Nevşehir.
- Şahin İ (2007) “Nevşehir” maddesi. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, 33.
- Tabakoğlu A (1994) *Türk İktisat Tarihi* (Dergah Yayınları, İstanbul).
- TBMM (2010) *TBMM Albümü (1920-2010. 2. Cilt 1950-1980, 2. Basım* (TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Yayınları, Ankara)
- TBMM (1949) *Tutanak Dergisi*, Dönem VIII, Cilt 16, Toplantı 8, 25.11.1949, s. 666-667.
- TBMM (1951) *Tutanak Dergisi*, Dönem IX, Cilt.5, Toplantı 1, 21.II.1951, s. 412-413.
- TBMM (1954), *Tutanak Dergisi*, Devre X, Cilt.1, İçtima F. , 30.VI.1954, s. 354.
- TBMM (1958), *Tutanak Dergisi*, Dönem XI, Cilt.3, 14.05.1958, s.14-95
- TBMM Zabıt Ceridesi, Bütçe Encümeni Mazbatası T. B. M. M. Bütçe Encümeni Esas No: 1/20 Kanar No: 22, 28.6.1954, Devre X, C. 1, İçtima, 30.VI.1954.
- TBMM Zabıt Ceridesi, Dahiliye Encümeni Mazbatası Esas No. 1/20 Karar No. 10 24.6.1954, Devre X, C. 1, İçtima, 30.VI.1954.
- TBMM Zabıt Ceridesi, Esbabı Mucibe Layihası Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Sayı: 71-2797, Devre X, C. 1, İçtima, 30.VI.1954. s.1-3.

T. C. Başvekâlet Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Sayı: 71-2797, Devre: X, İçtima:
F, 16.06.1954.

TÜİK, *Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2011*, s. 75.

İnternet Kaynakları

<http://www.fibhaber.com/gundem/nevsehir-belediye-baskanlari-listesi-h17384.html>
(11 Mayıs 2019).

<http://www.kars.gov.tr/gecmis-donem-valiler> (11 Mayıs 2019).

<http://www.nevsehir.gov.tr/gorev-yapmis-valilerimiz> (11 Mayıs 2019).

<http://www.ordu.gov.tr/gorev-yapmis-valilerimiz> (11 Mayıs 2019).

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secimdeki_partiler?p_secim_yili=1957 (11 Mayıs 2019).

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secim_cevresi_partiler?p_secim_yili=1957&p_il_kodu=50 (11 Mayıs 2019).

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secimdeki_partiler?p_secim_yili=1954 (11 Mayıs 2019).

<http://www.tekirdag.gov.tr/gecmis-donem-valilerimiz> (11 Mayıs 2019).

<https://yesilgazete.org/blog/2019/01/26/yasadim-diyebilmek-cetin-ama-hos-bir-yaz-tatili-sahin-tekgunduz/> (11 Mayıs 2019).

Arşiv Belgeleri

BCA, 030.18.01/131.6.11, 30.01.1953.

BCA, 30-11-1-0/222-12-3/ 27.02.1951.

BCA, 490-0-001-000-000-1452-16-5, 01.06.1951.

BCA, 030-11-1-0/224-24-8/ 16.06.1951.

BCA, 30-11-1-0/245-22-18, 16.06.1954.

BCA, 30-11-1-0/246-28-13, 06.08.1954.

BCA, 7362-30..10.0.-66.441..20, 14.07.1954.

BCA, 30-1-0-0/18-106-36, 27.10.1954.

BCA, 30-11-1-0/258-27-5, 21.04.1956.

BCA, 30-11-1-0/262-47-14, 22.10.1956.

BCA, 30-18-1-2/145-116-18, 05.03.1957.

BCA, 30-11-1-0/265-21-10, 19.06.1957.

BCA, 30-11-1-0/267-30-8, 25.10.1957.

BCA, 30-11-1-0/267-32-11, 21.11.1957.

BCA, 30-1-0-0/123-791-1, 03.07.1959.

BCA, 30-11-1-0/227-21-15, 07.07.1959

BCA, 30-11-1-0/271-24-15, 11.08.1958.

TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2130 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası.

TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2131 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası.

TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2427 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası,
Tercümeihal Varakası.

TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2428 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası,
Tercümeihal Varakası.

Gazeteler

Akşam, 18 Haziran 1954.

Demokrat Nevşehir, 12 Mart 1954.

Demokrat Nevşehir, 21 Ağustos 1954.

Demokrat Nevşehir, 28 Ağustos 1954.

Demokrat Nevşehir, 4 Eylül 1954.

Demokrat Nevşehir, 11 Eylül 1954.

Demokrat Nevşehir, 18 Eylül 1954.

Demokrat Nevşehir, 25 Eylül 1954.

Demokrat Nevşehir, 2 Ekim 1954.

Demokrat Nevşehir, 9 Ekim 1954.

Demokrat Nevşehir, 15 Ekim 1954.

Demokrat Nevşehir, 23 Ekim 1954.

Demokrat Nevşehir, 30 Ekim 1954.

Demokrat Nevşehir, 5 Kasım 1954.

Demokrat Nevşehir, 13 Kasım 1954.

Demokrat Nevşehir, 20 Kasım 1954.

Demokrat Nevşehir, 27 Kasım 1954.

Demokrat Nevşehir, 18 Aralık 1954.

Demokrat Nevşehir, 25 Aralık 1954.

Demokrat Nevşehir, 15 Ocak 1955.

Demokrat Nevşehir, 22 Ocak 1955.
Demokrat Nevşehir, 29 Ocak 1955.
Demokrat Nevşehir, 5 Şubat 1955.
Demokrat Nevşehir, 19 Şubat 1955.
Demokrat Nevşehir, 26 Şubat 1955.
Demokrat Nevşehir, 5 Mart 1955.
Demokrat Nevşehir, 19 Mart 1955.
Demokrat Nevşehir, 2 Nisan 1955.
Demokrat Nevşehir, 16 Nisan 1955.
Demokrat Nevşehir, 23 Nisan 1955.
Demokrat Nevşehir, 30 Nisan 1955.
Demokrat Nevşehir, 7 Mayıs 1955.
Demokrat Nevşehir, 14 Mayıs 1955.
Demokrat Nevşehir, 21 Mayıs 1955.
Demokrat Nevşehir, 4 Haziran 1955.
Demokrat Nevşehir, 11 Haziran 1955.
Demokrat Nevşehir, 25 Haziran 1955.
Demokrat Nevşehir, 9 Temmuz 1955.
Demokrat Nevşehir, 16 Temmuz 1955.
Demokrat Nevşehir, 23 Temmuz 1955.
Demokrat Nevşehir, 6 Ağustos 1955.
Demokrat Nevşehir, 13 Ağustos 1955.
Demokrat Nevşehir, 27 Ağustos 1955.
Demokrat Nevşehir, 3 Eylül 1955.
Demokrat Nevşehir, 10 Eylül 1955.
Demokrat Nevşehir, 24 Eylül 1955.
Demokrat Nevşehir, 1 Ekim 1955.
Demokrat Nevşehir, 8 Ekim 1955.
Demokrat Nevşehir, 15 Ekim 1955.
Demokrat Nevşehir, 5 Kasım 1955.
Demokrat Nevşehir, 19 Kasım 1955.
Demokrat Nevşehir, 10 Aralık 1955.
Demokrat Nevşehir, 31 Aralık 1955.

Demokrat Nevşehir, 28 Ocak 1956.
Demokrat Nevşehir, 3 Mart 1956.
Demokrat Nevşehir, 17 Mart 1956.
Demokrat Nevşehir, 7 Nisan 1956.
Demokrat Nevşehir, 21 Nisan 1956.
Demokrat Nevşehir, 5 Mayıs 1956.
Demokrat Nevşehir, 12 Mayıs 1956.
Demokrat Nevşehir, 26 Mayıs 1956.
Demokrat Nevşehir, 2 Haziran 1956.
Demokrat Nevşehir, 9 Haziran 1956.
Demokrat Nevşehir, 23 Haziran 1956.
Demokrat Nevşehir, 12 Temmuz 1956.
Demokrat Nevşehir, 23 Ağustos 1956.
Demokrat Nevşehir, 30 Ağustos 1956.
Demokrat Nevşehir, 13 Eylül 1956.
Demokrat Nevşehir, 20 Eylül 1956.
Demokrat Nevşehir, 27 Ekim 1956.
Demokrat Nevşehir, 5 Kasım 1956.
Demokrat Nevşehir, 10 Kasım 1956.
Demokrat Nevşehir, 20 Kasım 1956.
Demokrat Nevşehir, 24 Kasım 1956.
Demokrat Nevşehir, 1 Aralık 1956.
Demokrat Nevşehir, 15 Aralık 1956.
Demokrat Nevşehir, 22 Aralık 1956.
Demokrat Nevşehir, 6 Ocak 1957.
Demokrat Nevşehir, 19 Ocak 1957.
Demokrat Nevşehir, 26 Ocak 1957.
Demokrat Nevşehir, 2 Şubat 1957.
Demokrat Nevşehir, 9 Şubat 1957.
Demokrat Nevşehir, 23 Şubat 1957.
Demokrat Nevşehir, 2 Mart 1957.
Demokrat Nevşehir, 16 Mart 1957.
Demokrat Nevşehir, 23 Mart 1957.

Demokrat Nevşehir, 11 Mayıs 1957.
Demokrat Nevşehir, 18 Mayıs 1957.
Demokrat Nevşehir, 25 Mayıs 1957.
Demokrat Nevşehir, 1 Haziran 1957.
Demokrat Nevşehir, 15 Haziran 1957.
Demokrat Nevşehir, 22 Haziran 1957.
Demokrat Nevşehir, 6 Temmuz 1957.
Demokrat Nevşehir, 27 Temmuz 1957.
Demokrat Nevşehir, 3 Ağustos 1957.
Demokrat Nevşehir, 10 Ağustos 1957.
Demokrat Nevşehir, 17 Ağustos 1957.
Demokrat Nevşehir, 7 Eylül 1957.
Demokrat Nevşehir, 14 Eylül 1957.
Demokrat Nevşehir, 28 Eylül 1957.
Demokrat Nevşehir, 5 Ekim 1957.
Demokrat Nevşehir, 12 Ekim 1957.
Demokrat Nevşehir, 19 Ekim 1957.
Demokrat Nevşehir, 26 Ekim 1957.
Demokrat Nevşehir, 2 Kasım 1957.
Demokrat Nevşehir, 16 Kasım 1957.
Demokrat Nevşehir, 30 Kasım 1957.
Demokrat Nevşehir, 7 Aralık 1957.
Demokrat Nevşehir, 14 Aralık 1957.
Demokrat Nevşehir, 3 Ocak 1958.
Demokrat Nevşehir, 4 Ocak 1958.
Demokrat Nevşehir, 18 Ocak 1958.
Demokrat Nevşehir, 25 Ocak 1958.
Demokrat Nevşehir, 1 Şubat 1958.
Demokrat Nevşehir, 8 Şubat 1958.
Demokrat Nevşehir, 8 Mart 1958.
Demokrat Nevşehir, 22 Mart 1958.
Demokrat Nevşehir, 29 Mart 1958.
Demokrat Nevşehir, 5 Nisan 1958.

Demokrat Nevşehir, 12 Nisan 1958.
Demokrat Nevşehir, 19 Nisan 1958.
Demokrat Nevşehir, 26 Nisan 1958.
Demokrat Nevşehir, 3 Mayıs 1958.
Demokrat Nevşehir, 5 Mayıs 1958.
Demokrat Nevşehir, 21 Haziran 1958.
Demokrat Nevşehir, 26 Temmuz 1958.
Demokrat Nevşehir, 2 Ağustos, 1958.
Demokrat Nevşehir, 9 Ağustos 1958.
Demokrat Nevşehir, 16 Ağustos 1958.
Demokrat Nevşehir, 30 Ağustos 1958.
Demokrat Nevşehir, 11 Ekim 1958.
Demokrat Nevşehir, 18 Ekim 1958.
Demokrat Nevşehir, 25 Ekim 1958.
Demokrat Nevşehir, 1 Kasım 1958.
Demokrat Nevşehir, 8 Kasım 1958.
Demokrat Nevşehir, 15 Kasım 1958.
Demokrat Nevşehir, 6 Aralık 1958.
Demokrat Nevşehir, 20 Aralık 1958.
Demokrat Nevşehir, 3 Ocak 1959.
Demokrat Nevşehir, 17 Ocak 1959.
Demokrat Nevşehir, 24 Ocak 1959.
Demokrat Nevşehir, 31 Ocak 1959.
Demokrat Nevşehir, 21 Şubat 1959.
Demokrat Nevşehir, 7 Mart 1959.
Demokrat Nevşehir, 4 Nisan 1959.
Demokrat Nevşehir, 25 Nisan 1959.
Demokrat Nevşehir, 9 Mayıs 1959.
Demokrat Nevşehir, 23 Mayıs 1959.
Demokrat Nevşehir, 6 Haziran 1959.
Demokrat Nevşehir, 11 Temmuz 1959.
Demokrat Nevşehir, 28 Temmuz 1959.
Demokrat Nevşehir, 22 Ağustos 1959.

Demokrat Nevşehir, 5 Eylül 1959.
Demokrat Nevşehir, 9 Ocak 1960.
Demokrat Nevşehir, 27 Şubat 1960.
Demokrat Nevşehir, 21 Mart 1960.
Demokrat Nevşehir, 24 Mart 1960.
Demokrat Nevşehir, 11 Nisan 1960.
Demokrat Nevşehir, 22 Nisan 1960.
Demokrat Nevşehir, 10 Mayıs 1960.
Demokrat Nevşehir, 13 Mayıs 1960.
Demokrat Nevşehir, 25 Mayıs 1960.
Demokrat Nevşehir, 21 Temmuz 1960.
Demokrat Ürgüp, 20 Mayıs 1955.
Demokrat Ürgüp, 20 Kasım 1955.
Kırşehir, 8 Temmuz 1953.
Milliyet, 31 Mayıs 1954.
Milliyet, 24 Haziran 1954.
Milliyet, 1 Temmuz 1954.
Nevşehirin Sesi, 9 Nisan 1956.
Nevşehirin Sesi, 16 Nisan 1956.
Nevşehirin Sesi, 23 Nisan 1956.
Nevşehirin Sesi, 28 Mayıs 1956.
Nevşehirin Sesi, 30 Nisan 1956.
Nevşehirin Sesi, 21 Mayıs 1956.
Nevşehirin Sesi, 18 Haziran 1956.
Nevşehirin Sesi, 21 Haziran 1956.
Nevşehirin Sesi, 9 Temmuz 1956.
Niğdenin Sesi, 15 Haziran 1954.
Sesimiz, 10 Ağustos 1957.
Sesimiz, 17 Ağustos 1957.
Sesimiz, 24 Ağustos 1957.
Sesimiz, 14 Eylül 1957
T.C. Resmi Gazete, 7 Temmuz 1954, Sayı:8448, Kanun No:6429, Kabul Tarihi:30.06.1954, s. 9835-9836.

Yeni Kırşehir, 18 Nisan 1953.
Yeni Kırşehir, 13 Haziran 1953.
Yeni Kırşehir, 2 Kasım 1952.
Yeni Muşkara, 9 Ağustos 1950.
Yeni Nevşehir, 14 Mayıs 1959.
Yeni Nevşehir, 18 Mayıs 1959.
Yeni Nevşehir, 20 Mayıs 1959.
Yeni Nevşehir, 12 Haziran 1959.
Yeni Nevşehir, 16 Haziran 1959.
Yeni Nevşehir, 24 Haziran 1959.
Yeni Nevşehir, 30 Haziran 1959.
Yeni Nevşehir, 2 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 4 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 7 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 8 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 9 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 11 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 13 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 14 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 18 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 21 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 23 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 28 Temmuz 1959.
Yeni Nevşehir, 17 Ağustos 1959.
Yeni Nevşehir, 18 Ağustos 1959.
Yeni Nevşehir, 19 Ağustos 1959.
Yeni Nevşehir, 24 Ağustos 1959.
Yeni Nevşehir, 2 Eylül 1959.
Yeni Nevşehir, 21 Eylül 1959.
Yeni Nevşehir, 24 Eylül 1959.
Yeni Nevşehir, 28 Eylül 1959.
Yeni Nevşehir, 30 Ekim 1959.
Yeni Nevşehir, 4 Kasım 1959.

Yeni Nevşehir, 23 Kasım 1959.

Yeni Nevşehir, 27 Kasım 1959.

Yeni Nevşehir, 30 Kasım 1959.

Yeni Nevşehir, 10 Aralık 1959.

Yeni Nevşehir, 17 Aralık 1959.

Yeni Nevşehir, 31 Aralık 1959.

Yeni Niğde, 23 Eylül 1953.

EKLER

Ek 2

(1) Sayılı Cetvel

Avanos Kazasının Topaklı Nahiyesinden Kozaklı
Kazasının Merkez Nahiyesine bağlanan Köyler:

S: NO	Köyün adı	Alındığı Merkez
1	Abdi	Nevşehir Vilâyeti Avanos Kazasının Topaklı Nahiyesinden
2	Akpınar	" " "
3	Çağşak	" " "
4	Gerce	" " "
5	Kapağlı	" " "
6	Karayanalak	" " "
7	Kuruşğıl	" " "
8	Merdanlı	" " "

030 11 1 277 21 15

Ek 3

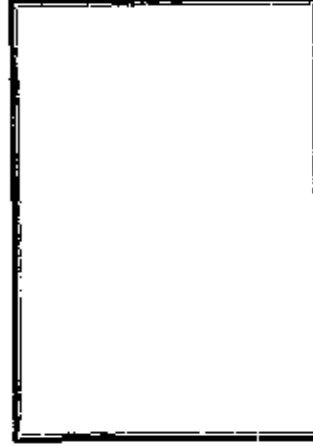
(2) Sayılı Cetvel

Avanos Kazasının Topaklı Nahiyesinden Hacibektaş
Kazasının Merkez Nahiyesine bağlanan Köyler:

S.NO	Köyün adı	Alındığı Merkez
1	Kayaaltı	Nevşehir V. Avanos K. Topaklı Nahiyesinden
2	Kızılağıl	" " "
3	Köşektaş	" " "

030 11 1 277 2115

Ek 4a. Necmettin Önder'in Tercümeihal Varakası

11. Dönem

2427

İntihap derecesi	Nevşehir	İntihap olup olmadığa ve kaç çoğunluğa bulunduğu	İntihap iki çoğunluk
Adı ve soyadı	Necmettin Önder	Mevcut ise, intihap tarihi evvelki son mevluluğu	Teskilatlandırılmamış Ulusal Müdiresi
Babasının ve annesinin adı	Mustafa Rüfeye	İntihap derecesi ve son mevluluğu olduğu tarih	100/90 1.8.1957
Doğduğu yer ve tarihi	Nevşehir 1329	Mevcut değilse intihap tarihi evvel son durumu	x
Talimat	Hukuk	Buvelki devrelerde mevluluğu intihap derecesi ve intihap dereceleri	x
Bildiği diller	Fransızca	Yedek subay ise mevzuat, vatan ve mevluluğu mevzuatı	x
İhtisası		Kavim belirlendiği askerlik şubeleri ve intihap tarihi	
İşleri	7- Emniyet Bakanlığı Bakan ve Bakanlık 8- İçişleri Bakanlığı Bakanlık ve Bakanlık	İntihap ~~mevluluğu~~ tarihi	28.10.1957
İkam nütbesi		Kaç ve kaç mevluluğu intihap dereceleri	28995 Necmettin Önder'in Bakanlık ve Bakanlık
İşi ve görevi	Ticaret Bakanlığı Teskilatlandırılmamış Ulusal Müdiresi	Mevzuat idareleri tarihi	31.10.1957

Ek 4b. Necmettin Önder'in Tercümeihal Varakası (Devamı)

OTURDUĞU YER [1]	
ANKARA'DA	DIŞARDA
14 Mayıslarlı Heske sokak No 10 Telefon 27483	
[*] Adres değıştirildikçe vakit geçülmeden Umum Kırtılığa bildirilmesi esas alınır	

TERCÜMEİHAL (Kısaca)

1329 yılında Neneşirde doğdum. İlk ve orta tahsilimi Neneşirde, lise ve yüksek tahsilimi İstanbulda yaptım. 1933 yılında Hısp okulundan, 1938 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum.

1938 yılında İktisat sekâletine intisap ettim. 19 yıl bu sekâlette devamlı olarak hizmet verdim. Memur olmadan evvel Teşkilatlar - dısma Umum Müdürlüğü başkanlığında idim.

Mesleki mahiyette 2 evsüm vasa Fransızca bilirim. Evliyim ve iki çocuğum vardır.

Ek 5. Necmettin Önder'in Seçim Mazbatası

(TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2427 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası)

Adı ve Soyadı	Doğum yeri ve tarihi	Meslek veya sanatı	ALDIĞI OYLAR		Seçmenlerin Sayısı	Oyların kullanılmadığı sayı	Seçim hakkında itiraz ve şikâyet olup olmadığı	Düğünceler
			Baranlık	Yarı ile				
Necmettin Önder	Nevşehir 1329	Ticaret Vekâletinde Teşkilatından Uzman Üstü	28995	Yarı ile bin dokuz yüz doksan beş	64241	68735	İtiraz ve Şikâyet yapılmamıştır.	

Milletvekili seçimi konusunu gereğince ilimizde yapılan seçim sonunda 28995 oy ile Necmettin Önder'in Nevşehir İlimiz Milletvekilliğine seçildiği görülmüştür. Bu tutanak baranlık tarafından tasdik edilmiştir. 25 10 7

İzzet B. P. İzzet B. P. İzzet B. P. İzzet B. P. İzzet B. P. İzzet B. P.

A. Üye D. P. Üye D. P. Üye C. H. P. Üye A. Üye C. H. P. Üye A. Üye C. H. P. Üye

Sarı Çökürdekçi Derwis, Yoncu Y. Keser Yağar Vandi Çuğur Şevket Yüce

A. Üye C. H. P. Üye A. Üye C. H. P. Üye A. Üye C. H. P. Üye

C. P. Mustafa Kalkan G. M. Mustafa Kalkan G. M. Mustafa Kalkan G. M. Mustafa Kalkan

G. M. Mustafa Kalkan G. M. Mustafa Kalkan G. M. Mustafa Kalkan G. M. Mustafa Kalkan

F. N. Mustafa Kalkan F. N. Mustafa Kalkan F. N. Mustafa Kalkan F. N. Mustafa Kalkan

H. M. Mustafa Kalkan H. M. Mustafa Kalkan H. M. Mustafa Kalkan H. M. Mustafa Kalkan

Y. M. Mustafa Kalkan Y. M. Mustafa Kalkan Y. M. Mustafa Kalkan Y. M. Mustafa Kalkan

M O Y Başka ve üyelere imza edildikten sonra aynı gün aynı adıyla soyunmuş yazılacaktır.

Ek. 6 Hasan Hayati Ülkün'ün Seçim Mazbatası
(TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2130 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası)

Milletvekili Seçilmiş Olanlara Ait
TUTANAK

Özet No. : VI
Mül. 66 - 8 117/son. FK

Adı ve Soyadı	Doğum yılı ve tarihi	Meslek veya san'atı	KİMLİK OYLAR		Seğansızlık Sayısı	Oylarını kullananların sayısı	Seğimi hakkında itiraz ve şikâyet olup olmadığı	Durumcezası
			Hakkında	Yazılı				
Hasan Hayati Ülkün	Nevşehir 1331	10 .ou . devre Nıçda mebusu	28697	yirminsekiz bin altıyüz doksan yedi	84241	68735	itiraz veya şikâyet olup bulunmamıştır.	

Milletvekili seçimi konusu gereğince ilımızda yapılan seçim sonunda - 28697 oy ile Hasan Hayati Ülkün'ün Nevşehir ilimiz Milletvekilliğine seçilmiş olduğunu gösteren bu tutanak kurulmuş tarafından kendisine verilir.

28/10/1957

Başkan
Ağır Cema Hekisi
Arakan

A. Üye
E.P.
Sazlı Çe irdekçi

A. Üye
D.F.
Nevriş

A. Üye
C.H.P.
Yüksel Yavaş

A. Üye
C.H.P.
Vahdi

A. Üye
C.H.P.
Şevket Yücel

A. Üye
C.H.P.
Nuri

A. Üye
Sn. Mevris

A. Üye
Sn. Mevris
Mevris

A. Üye
Sn. Mevris
paik Denizbay

A. Üye
Belediye M.
Hasan Kırıkçıçen

A. Üye
Belediye M.
Yaser

NOT: Başbakan ve üyelerin ilimiz ödevlerini yerlerinde tutulma için ayrı ayrı tedbirlerle sevklerini yazılmaktadır.

Ek 7 Zihni Üner'in Seçim Mazbatası

(TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2131 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası)

Adı ve Soyadı	Doğum yeri ve tarihi	Mevki veya sıra no	ALDIĞI OYLAR		Seçmenlerin Sayısı	Oyların kullananların sayısı	Seçim hakkında itiraz ve şikâyet olup olmadığı	Düşünceler
			Hekimlik	Yarı ile				
Zihni Üner	Aksaray 1316	10. cu levre Nispetiye Mebusu	28787	yirmisekiz bin yedi yüz seksen yedi	84241	68735	itiraz veya şikâyet olmamıştır.	

Milletvekili seçimi konusunu gereğince ilimizde yapılan seçim sonunda Zihni Üner neşriyatçı ile ilimiz Milletvekilliğine seçimi

olduğunu gösterir bu tutanak kararnatuz tarafından kendisine verilmiştir.

A. Üye
C.M.P. Üye
İzzettin Arıkan

A. Üye
D.P. Üye
Saci Çekirdekçi

A. Üye
D.P. Üye
Derviş Yılmaz

A. Üye
C.H.P. Üye
Yüksel Yağar

A. Üye
C.H.P. Üye
Vandı Gökçü

A. Üye
C.M.P. Üye
Şevket Yüce

A. Üye
C.M.P. Üye
Nuri Karakaş

A. Üye
Genel Üye
Mustafa Kepekçi

A. Üye
Genel Üye
Faik Demirbağ

A. Üye
Berehediye N.
Hasan Kırıkkıran

A. Üye
Berehediye N.
Yaşar Özgenç

A. Üye
Berehediye N.
Yaşar Özgenç

NOT : Başbakan ve üyelerin imza edecekleri yerlerin üstüne aynı yazı adlarıyla soyadları yazılacaktır.

Ek 8b Münip Hayri Ürgüplü'nün Tercümeihal Varakası (Devamı)

OTURDUĞU YER [ ]	
ANKARA'DA	DIŞARDA
Telefon	Pennington and Diller of n = 7/11 Kany Inten. Tel Telefon 481994 516699
[*] Adres değıştirildikçe vakit geçirmeden Unvanı Kâtabığe bildürülmesi lâzım olmaktadır	

TERCÜMEİHAL (Kısaca)

1925 Sofyası (Meyan 8)
Genel Hukuk Fakültesinde Hukuk Doct.
ve
İstanbul Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk
Doçenti
İstanbul Bank Hukuk Müşavirliği
J.E.T. Hukuk Müşavirliği ve Anca-
kallığı

Ek 9 Mnp Hayri rgpl'nn Seçim Mazbatası

(TBMM Arşivi, TBMM Âzasına Mahsus 2428 Numaralı Zat ve Sicil Dosyası)

... Masrafı İli

Milletvekili Seçilmiş Olanlara Ait TUTANAK

Örnek No VI
Mad 66 - 8 117/son FK

Adı ve Soyadı	Doğum yeri ve tarihi	Meslek veya san'atı	ALDIĞI OYLAR		Seçmenlerin Sayısı	Oyların İhtilafının sayısı	Seçim hakkında itiraz ve şikâyet olup olmadığı	Düşünceler
			Rakamla	Yazı ile				
Mnp Hayri rgpl	rgp 1921	Avukat	29034	yirmi dokuz bin otuz dört	84241	68735	İtiraz veya şikâyet olmamıştır.	

Milletvekili seçimi kanunu gereğince ilimizde yapılan seçim sonunda 29034 oy ile Mnp Hayri rgpl'nn İhtisarı Milletvekilliğine seçilmiş olduğunu gsterir bu tutanak kararımız karardandan bendisine verilmiştir. 28/10/1937

Resmen A. Üye A. Üye A. Üye A. Üye A. Üye A. Üye
A. H. Ceng. Reisli D.P. D.P. C.H.P. C.H.P. C.H.P. C.H.P.
Sakıttın Arakan Sa'i Çekirdekçi Derviş Yontu Yıkoo' Yaşar Va'el Gübğ Şevket Yuce

A. Üye A. Üye A. Üye A. Üye A. Üye
C.H.P. C.H.P. C.H.P. C.H.P. C.H.P.
Burhan Sene' M. Mustafa Şekereser Faik Demirbaş Hasan Kırıkkçen Yaşar Öngen

N O T - Resmen ve yzln imza edebilecekleri yerlere sadece aynı aynı adlarıyla seçimden yararlanabilir.

Ek 10 Münip Hayri Ürgüplü'nün Yeni Nevşehir Gazetesine Yazdığı Teşekkür Yazısı

YENİ Nevşehir
DEMOKRASİ YOLUNDA
SİYASİ GAZETE PAZARDAN MADA HERGÜN ÇIKAR
Fiyatı 10 Kuruş

9 TEMMUZ
PERŞEMBE
1959
Yıl : 1 Sayı : 45

**İMAR VE İSKAN VEKİLİ
NEVŞEHİRDE BEKLENMEKTEDİR**

Nispetiye Vilayetine tahsis edilmiş ve temin edilmiş imar ve iskân vekili Sayın Mebusun Bek, bilahare Kavaklı ilçesinde görev etmektedir.

Kavaklıda Nevşehir İmar ve İskân vekili Sayın Mebusun Bek, bilahare Kavaklı ilçesinde beklenmektedir.

**Sayın Mebusumuz
Münüb Hayri
Ürgüplü'nün gazetemize
teşekkürü**

20/6/950 tarihli Yeni Nevşehir gazetesinde Ürgüplü hakkındaki bir yazının yankısından dolayı Sayın Mebusumuzun bu yazıya cevap olarak yazdıkları şunlardır:

Bir Ürgüplü olarak size teşekkür ediyorum Ürgüplü, tarihi ve sifleriyle, turistik boyutlarıyla, şehriyle türlü alkâlara ve gmis sevgi ve teşkiye siddet layıktır. Böyle engin ve asil duygularla dolu olarak kaleminize ram ettiğiniz ifadelerinizle iftihar hissettik."

Dr. Münüb Hayri
Ürgüplü

Not: Sayın Mebusumuzun yazılarını aynen koyduk Kendilerine teşekkür ederiz.
YENİ NEVŞEHİR

**Kalaba Muhtarı
İstifa Etti**

Avanos Kalaba köyü muhtarı ve CHP sine mensup Yusuf Satılmış istifa etmiştir.

Henüz yeni seçim yapılmadığından birinci aza vekâlet etmektedir.

İstifa sebebi anlaşılmamıştır.

**Köprü Yapımına
Başlanmıştır**

Nevşehir - Avanos yolu üzerinde ve geçmeli aşımında bir tarafın sırtı devraların çatlamış olduğunu yazdığımız köprü'nün tamirine Nafia Müdürlüğünce başlanmıştır.

Bir müddet yol bu sebeple kapalı kalacağı tahmin edilmektedir.

İşlek bir yıl olan mezkur yerin kısa bir zamanda yapılması için gerekli tedbirlerin alındığını ilgililerden öğrenmiş bulunuyoruz.

Tayin

Şehrimiz T. Emlâk Kredi Bankası şefi Sayın Hüsâmettin Ögüçlü, Sam sun şubesi Müdür Muavinliğine Bursadan Mehmet Özel şehrimiz T. Emlâk Kredi bankası şefliğine naklen tayin edilmişlerdir.

Yeni vazifelerinde başarılar dileriz. Mehmet Özel gelip vazifelerine başlamışlardır. Diğer ise bugün şehrimizden ayrılmışlardır.

**AVANOS DEMOKRAT PARTİ
OCAK KONGRELERİ
YER GÜN VE SAATİ AŞAĞIDADIR.**
Sayın Üyelerin Kongrelerde Hazır
Bulunmaları İlan olunur.

Sayı	Ocak	Tarihi	Gün	Saat	Yeri
1 -	Topraklı	25/7/959	Cumartesi	19	
2 -	Çalıç	"	"	17	
3 -	Kalaba	"	"	15	
4 -	Akaza	20/7/959	Salı	18	
5 -	Ahtıppınar	31/7/959	Cuma	15	
6 -	Sarılar	31/7/959	Cuma	18	
7 -	İğdeliköy	1/8/959	C. ertesi	14	
8 -	Kuyuluksöy	1/8/959	C. ertesi	16	
9 -	Ayhan	1/8/959	Cuma	19	
10 -	Gençin C. cedit	7/8/959	"	16	
11 -	" C. kebir	7/8/959	"	19	
12 -	Ortaçköy	8/8/959	C. ertesi	16	
13 -	Göyüklü	"	"	19	
14 -	Karacaözü	28/7/959	Salı	15	
15 -	Mahmat İhsir	11/8/959	Salı	16	
16 -	Mahmat tatar	"	Salı	19	
17 -	Zaîrve	15/8/959	C. ertesi	16	
18 -	Çavşın	15/8/959	C. ertesi	18	
19 -	Avanos başmah.	17/8/959	Salı	20	Bekir oğuz kahvesi
20 -	" C. kebir	18/8/959	Salı	20	" " "
21 -	" bayırmaç	19/8/959	Çarşamba	20	Ahmet pilâv kahve.
22 -	" orta mah.	20/8/959	Perşembe	20	Halim ceviz kah.
23 -	" Alaettin m.	21/8/959	Cuma	20	Ibrahim süt kahv.
24 -	Uçkuyu	22/8/959	C. ertesi	"	"
25 -	Pajalı	22/8/959	"	19	"

Not :
Kongre gün ve saatinde ekseriyet alınmadığı takdirde kongre ertesi gün aynı saat ve aynı yerde ekseriyet aranmadan yapılır.
D. P. M. H. R.

**Mebuslarımız
Nevşehir'de**

Seçmenleriyle parti teşkilatıyla temas ve tetkiklerde bulunmak ve muhitin ihtiyaçlarını tesbit etmek maksadıyla, bu gün şehrimize mebuslarımızdan Sayın Münip Hayri Ürgüplü ve Sayın General Zihni Üner gelmişlerdir.

Kendilerine hoş geldiniz der, iyi günler temenni ederiz.

**Bağcılık İstasyonu
Faaliyette**

Muhittin bağcılığını kalkındırmak maksadıyla kurulmuş bulunan Bağcılık istasyonu çalışmalarını sıklaştırmıştır.

Tesviye işi bitmek üzeredir.

Fidan işine önümüzdeki sene başlanabilecektir.

**Nato Daimi Komisyonu
Toplantıya Başlıyor**

Nato Parlâmentoları Konferansının Daimi Komisyonu 9 ve 10 Temmuzda, İstanbul'da Şale Köşkünde toplantılarına başlayacaktır. Hollandalı M. Frens'in başkanlık edeceği bu toplantıya 15 NATO memleketine mensup mebus ve senatörler katılacaktır. Türkiye'yi Çanakale Mebusu Nurettin Alpkart temsil edecektir.

DEMOKRAT Nevşehir

SİYASİ GAZETE

31
MAYIS
1960
SALI

Fiyatı 10 Kuruş Pazar hariç hergün çıkar Yıl : 5 - Sayı : 338

27 MAYIS GECESİ, TÜRKİYEDE İDAREYİ ORDU ELE ALDI

Nevşehir, Garnizon Komutanı Vilâyet Jandarma K. Yarbay Mustafa Çopur.
Başta Vali Olmak Üzere Bütün Daireler Normal Vazifelerine Devam Ediyorlar

<p>27 Mayıs 1960 Cuma gecesi Türkiye'de devlet idaresini Türk Silahlı kuvvetleri adına Milli Birlik Komitesi</p>	<p>ele almış bulunmaktadır. Milli Birlik Komitesi Başkanı Org. Cemal Gürsel olup aynı zaman</p>	<p>da Türk Silahlı Kuvvetler Başkomutanıdır. Milli Birlik Komitesiince uh desine Devlet ve Hükümet Reisliği ile Milli</p>
--	---	---

<p>İrhalik Kazası Hacıbektaş'ın Başhacı köyünde Ömer Şenol Traktörle Mucura akaryakıt götürürken yol kenarına fazla yanaştığından traktörün devrilmesi üzerine altında kalarak ölmüştür. Traktörde bulunan Mehmet Aydın'da omuzundan hafifçe yaralanmıştır.</p>	<p>Nevşehir Veteriner Müdürlüğü çalışmaları Geçen sayılarımızda bildirdiğimiz gibi bu yıl 1959-1960 doğumuna sun'u tohumlamasından doğma Montofon melezleri arasında Eylül ayı içerisinde yapılması kararlaştırılan çli hayvan sergisinde yetiştirilme teşvik maksadıyla verilecek ikramiye geçen yıl nazaran arttırılması S. Valimiz Dr. Nafi Tamer ile Sayın Belediye Başkanımız A. Kemal Doğulunun gayretleriyle 3000 Lira olarak Ziraat Vekaleti Makamından temin edilmiş ve balen Vilâyetimiz maliyesine gelmiş bulunmaktadır. Küçümsemeyecek bu paranın yetiştiricisi eli ne ikramiye olarak ge-</p> <p style="text-align: right;">Devamı S. 2 de</p>	<p>Valimiz Karapınar Okulunun Temelini Attı Karapınar köyümüze inşasına karar verilen ilk okulun temeli 24 Mayıs Salı günü merasimle atılmıştır. Merasimde Vali Dr. Nafi Tamer li Başkanı A. Kemal Dedeoğlu ve Maarif Müdürü A. Naci Kahraman hazır bulunmuşlardır. Temel ilk harcı kayan Valimiz Karapınarın Okul Yolu, köprü mevzularının tamamen hal yoluna girmiş bulunduğunu beyan etmişlerdir.</p>
--	--	---

<p>Hastane Arsası Düzeltiliyor Geçen sayılarımızda ibtlyan kâfi gelmediği cihetle 100 yataklı ikinci bir hastane inşası hususunda ilgili dernek tarafından faaliyete geçildiğini bildirmiştik. Bu cümleden olarak, 25 Mayıs Çarşamba günü binanın oturacağı sahanın Buldozerlerle düzelmesine başlanmış olup tesviye işi tamamlanmıştır. Yakın alaka ve müzaheretlerini asirgemen Sayın Valimize teşekkürlerimizi sunarız.</p>	<p>Belediye Meclisi Toplanıyor Belediye Meclisi normal Haziran toplantısına 1 Haziran Çarşamba günü başlayacaktır. Meclisin Haziran toplantısı gündeminde 1959 yılı Belediye ve Mülhak elektrik işletmesi hesap kat'ilerinin tetkik ve kabul ile bazı fasuller arasında tahsisat münakaleleri yer almaktadır. Belediye meclisimize çalışmaları başarılar dileriz.</p>	<p>Daldan Düşerek Öldü 23 Mayıs günü Örgün Şahinefendi köyünde Ömer taşkın aynı köyden Mehmet Emin İnan'ın kavaklarını budadığı sırada bastığı dalın kırılması üzerine düşmek suretiyle ağır şekilde yaralanmış ve kaldırıldığı Nevşehir Devlet hastanesinde vefat etmiştir.</p>
---	--	---

Son Olaylar Dolayısıyla Gazetemiz Dün Çıkmamıştır. Üzür Dileriz.

<p>Vali Muavinimiz Ankara'ya Gitti ve Döndü Bazı hasus işleri için 26 Mayıs perşembe günü Ankara'ya gitmiş bulunan Vali muavinimiz Sayın İbrahim Çopuroğlu hafta sonunda şehre misre avdet etmiştir.</p>
---

14 / 12 / 1957

DEMOKRAT NEVŞEHİR

Kız Enstitüsünde

MESNET AKİF Gazi

Sayfa 1 den devam
(Üyan) Türkan Erdoğan (Halkın Seslerinden) Beda yakın (Çank parkısı) Müsreyen Yurtbilir (Mahalle Kahvesi) Yâkız Durmuş (Küle) Gönlü eskiz (Seyfi Baba) Özgül Pamukçu (Türk çocukları) şirlerini aktırmışlardır.

Gönlü Pamukçu, Müsreyen, Yurtbilir, Gülsen Kâkâzâ, Birten Yapıcı, Gönlü Eskiz tarafından Mehmet Akif'in HASTA adlı manzumesi temsilî olarak okunmuş ve takdirle karşılanmıştır.

Bundan sonra Okul Müdürü Nezihâ Baki, toplantının bitmiş olduğunu bildirmiş ve davetlilerin göstermiş olduğu alakaya teşekkür etmiştir.

Kız Enstitüsü Kültür Kolu, 6 grup halinde çalışmakta olup bunlardan birinde Gazete koludur, Gazete Kolu Ayık (Pelek) isimle bir gazete çıkarmakta ve her ayın sonunda çıkmakta olan bu gazete öğrencilerin Yazı, Resim ve Karikatürlerini ihtiva etmektedir.

Kültür kolu tarafından Yılbey için levkalede güzel ve orijinal bir tebrik kartı hazırlanmış ve kartpostal halinde tabetirilmişdir. Bu kartın daha büyük ebadındaki orijinali Okul Müdüresine hediye edilmiştir. Bu kartta güzel motifler arasında Öğretmen ve öğrencilerin resimleri bulunmaktadır.

Geçen yıllara nisbetle daha büyük bir faaliyet içinde bulunan Kız Enstitüsünün kıymatli Müdürü, Öğretmen ve Öğrencilerini tebrik eder, başarılar dileriz.

Nasreddin Hoca Günü Yapıldı

Nevşehir Lisesi Kültür ve Edebiyat kolu tarafından Lise Edebiyat Öğretmeni Mehmet Ateşoğlu idaresinde bir NASREDDİN HOCA günü tertiplenmiştir. Nasreddin Hoca hikâlelerini drammatize eder mahiyette yapılan bu özel gün alaka ile karşılanmıştır.

Fabrikamızın Temel Atma MERASİMİNE AİT RESİMLER

Temel Atma Merasiminde Hazır Bulunan 3 Vekilimiz : Devlet Vekili S. Cemil BENGÜ — Adliye Vekili S. H. Avni GÖKTÜRK — Sanayi Vekili S. Samed AĞAOĞLU

Sanayi Vekili Sayın Samed AĞAOĞLU Temel Atma Harcı Koyarken

Türkiye - Belçika Maçına Şehrimizden Bir Gurup Gitti

8 / Aralık / 1957 Pazar günü Ankarada oynanan ve 1 - 1 berabere kalan Türkiye - Belçika Millî Maçına şehrimiz Sporcularından ve Lüle Spor kulübünden bir grup Sayın Enver Durukan'ın riyasetinde seyretmek üzere gitmişlerdir.

Bu maçın Lüle Spor oyuncuları için çok faydalı olduğu ve bundan sonraki karşılaşmalar için iyi noteler alınmasına sebebiyle

ilacığı ilgililerce beyan olmuştur.

Sinemalardaki Uygunsuz Hareketler Önlenocek

Ötedenberi Sinemalarda bazı şahısların film esnasında ve giriş çıkışlarında uygunsuz hareketlerde bulundukları, rahatsızlıkları na sebep oldukları ve Gıudüleri Kadın matinalarında sinema kapısı önüne biriktikleri vatandaşların bu durumdan fazlasıyla rahatsız olduklarını evvelki sayılarımızda belirtmiştik.

Bu duruştan sinema sahiplerinde çok şikâretleri olmakta ve ilgili makamların

müdâhalesini beklemekte idiler.

Belediyemiz bu mevzu üzerinde hassasiyetle durarak Sinema ve buna benzer toplantılarda temadi eden çirkin hareketlerin önlenmesi hususunda gerekli tedbirleri almıştır.

Ancak bu tedbirlerin muaffak olabilmesi için Emniyet mensuplarımızda yardımcı olması şayanı arzudur.

İPEK MAĞAZASI
Sizlerin Hizmetinde

Türkiye Kadınlar Birliği Kongresi

Türkiye Kadınlar Birliğinin senelik umumî İseme toplantısı 14 / Aralık / 1957 Cumartesi günü Ankarada yapılmıştır.

Bu toplantıya Kadınlar Birliği adına Başkan Ferihan Dedeoğlu iştirak etmiştir. Mezkûr toplantıda alınması muhtemel kararlar muvacehesinde, şehirdeki kadınlar birliğinin İsele İsele çalışmaya yılmaya girmesini İsele İsele meani ederiz.

İki Mülkiye Müfettişi Geldi

Vilâyetimize İki Dahiliye Vekaleti Müfettişi gelmiş ve Vilâyet dâhilindeki Kazalarda gerekli teftişlerde bulunmak üzere faaliyete başlamışlardır.

Halk Bankasına Müfettiş Geldi

Şehrimiz T. Halk Bankasına İki müfettiş gelerek gerekli normal teftişlerde bulunmuşlardır.

OKULLARA Kırtasiye Geldi

Vilâyetimize Devlet Malzeme Ofisi tarafından tahsis olunan kırtasiye eşyanın 20 Temmuz İik Okulu başöğretmeni Mustafa Parmaksız tarafından getirilerek okullara tevzi edilmiş ve ucuuz fiatlarla öğrencilere satılmaya başlanmıştır.

Lise Yolundaki Dıvar Yıkıldı

Alibey Camiinden Liseye giden yolun sol tarafındaki Han divarının tehlikeli bir durum arzettiği, geçen hafta Belediyede yapılan toplantıda Öğretmenler tarafından Belediye reisine bildirilmişti.

Mezkûr divarın hemen yıkılmış olduğu memnuniyetle öğrenilmiştir. Ancak aynı yolun sağındaki Bahçe divarında aynı durumda olup bu yolun devamı, evvelce buraya atılan çukullardan geçilemeyecek bir haldedir. Belediyemizin

YENİ KIRŞEHİR

Türk Milleti iktidara himadını tazeledi

SEÇİMLER D. P. nin ZAFERİLE BİTTİ

Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakanlıkta Adnan Menderes, C. H. P. Genel Başkanı İsmail Hakkı Taşer, Parti Başkanı...

Son Neticeler Akşama Kadar Alınacak Kırşehirde Cumhuriyetçi M. P. si liste halinde kazandı

Seçimin ilzucu tarafı

Ahmet ÖRAN
Nihayet 864 seçimin de sonuna erdi...

Bayar ve Menderes için reylerati kulaklıklarına giren saadeti...

Seçimleri D. P. 60 ilde tam liste olarak kazandı

Milletimizin bir yirdecinin üçte birini kapsayan seçimler...

Arnak dört yüz kırkaltı yıllık bir köyün başkentine...

Menderes'in beyanati Türk milleti D.P.nin 4 yıllık icraatını tasvip etmiştir

Ankara 2 (A.S.) - Başbakanlık ve Menderes'in beyanati...

AÇIKTAN

Seçimin neticesi

Ertekin GÖKMEZ
Milletimizin iradeyi temsil etti...

Seçim hadiseleri

Kırşehir, Seyhan, Yozgat ve Maraşta seçimle alakalı ufak hadiseler oldu

Ankara 2 (A.S.) - Bütün memleket sathına pamuk olmaksızın...

İçişleri Bakanlığı'nın Ankara'da...

Türkiye gündemdeki bir mesele ve adını adlandırmak için...

Ek 14:

I. C. P. T. T. L. U. M. (Ornek: IEM. :)

Devlet Telgraf muhaberatından dolayı mesuliyet kabul olunur.

20/10 1956

62880

Adres : = ELT BAŞVEKİLİKİZ SAYIN ADANAN HENDERES ANKARA=

Y O L Servis işaretleri

Sıra No	İlk merkez	No.	REJİME	VERİLDİĞİ	RESMİ	ORTA MERKEZ	ALINDIĞI	İSTZA
297	NEVŞEHİR	741 51	20/10	13	RESMİ		Tarih	Sas/

MEMLEKETİMİZİN BU YIL LİSEYE KAVUŞMASI HUKUMETİMİZE ZATİ DEVLETİNİZE BAĞLILIK VE ŞUKRANLARIN BİR DAHA TECELLİSİ TEZEHURUNA VESİLE OLMUTUR BAŞKA HİC BİR İKTİDAR BU BAHTIYARLIKLAR BİZE TEMİNEDEMEZDİ BU DUYGULAR İCİNDE NEVŞEHİRİN SİZİ BAĞRINIA BAŞAĞI GÜNLERİNOZLENEKTEYİZ ENDERİN SAYGILARINILA SUNARIN =

= NİÇDENEBUSU HASAN HAYATI I ULKU +++++

3

Ek 15: Nevşehir'in liseye kavuşması sebebiyle çekilen telgraf

DEVLET ARŞİVİ VE DOKÜMANLARI
CUMHURİYET ARŞİVİ

I. C.
P. T. T. L. U. M.

(Ornek: HEB. 1.)

T E L G R A F

Devlet telgraf muhaberetinden dolayı mesuliyet kabul etmes.

Adres : 62850

Servis işaretleri

SAIN ADNAN MENDERES BAŞVEKİL ANKARA

20/10/54

Sıra	İlk merkez	No.	KVİME	VERİLDİĞİ	RESMİ	ORTA MERKEZ	ALINDIĞI	İSME
250	NEVŞEHİR	734	44	20/10	1		Tarih Saat	

BU YIL NEVŞEHİR LİSEYE KAVUŞMASI İKTİRAZINIZIN MİLLİ DAVALARINIZIN
TAHAKKUKUNDA GÖSTERDİĞİ İLGİVE ENERJİYİNİN YENİ BİR DELİLİDİR ÇOCUKLARIMIZ
VE MEMLEKETİNİZ BAYRAM HAVASI YAŞAMAKTADIR SARSILMAZ BAĞLILIKVE DERİN
MİNDATLARIMIZI HESMŞERHRİLERİMADINA SAYGILARIMLA ARZ VETEVİT TEDERİM ==

BELEDİYESİ AZMI DURU KANLI 7777

039 61 118 10605

2

Ek 16

T. C. BAŞVEKÂLET HUSUSİ KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	Yazan memur	Dosya No T E L
	Yazı tarihi	Gidiş No 28/10/1954
	Beyaz tarihi	Gidiş tarihi 27.10.54
		Ekleri

DEVLET ARŞİVİ VE KÜTÜPHANESİ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Sayın Hasan Hayati Ülku
Niğde Mebusu
NEVŞEHİR

Sayın Avni Durukanlı
Belediye Reisi
NEVŞEHİR

Nevşehir'in liseye kavuşması münasebetiyle gönderdiğiniz telgrafı aldım. Hakkında izhar olunan iyi duygulara teşekkür eder muhabetle gözlerinizden öperim.

Başvekil
Adnan Menderes

Aslı gibidir

030 01 18 106 36

-3-

10 - Ağustos - 1957
Adres: Ahi Evran No. 34
NEVŞEHİR
Telefon: 34 25 140-132-128
Basıldığı yer: Sümer Matbaası

SESİMİZ

Haftalık Siyasal Gazete

Yatırı: Mustafa Kemal
Yatırı İhtisat
Fikih İhtisat
Müfettiş Müfettiş
Dilaver Özyay

Yıl : 1 Sayı : 1 Cumartesi Günleri Çıkar Fiyatı : 10 Kuruş

Çıkarken

Avukat Dilaver ÖZAY

Memleket ve millet meseleleri hakkında göyle veya böyle -ki bızca hepisi de muhteremdir- bir fikre sahip olmak ve bu fikri, efkârı umumiyeye arz etmek ve taadüğün inap ettirdiği tabii vazifelerindedir.

Memleket meseleleri hakkında bir fikre sahip olma mâkils, bir fikre sahip olduğunda hâle geçti. sebeblerle asmak arasında bızca hiç bir fark yoktur. Memleket ve milletle saadetini, refahını, selâmetini isteyen her ferd onları dardleri ile ilgilenmeli ve bu husustaki fikirlerini yaymağı mu kaades bir vazife telakkî eylemelidir.

Bizde bu düşüncelerle "Sesimiz" çıkarmaya karar vermiş bulunuyoruz. Allahın izni ile de bu sesin devamlı olarak duyurulmasına muvaffak olacağız.

Gazeteyi çıkarırken şahıslarla ve lüzumsuz işlerle uğraşmak hatırımızdan bile geçmemiştir.

"Sesimiz, bizim gibi düşüncelerin sesidir.

Niğde D.P. İl idare kurulu fesh edildi

Ankardan verilen bir karar ile Niğde D. P. İl idare kurulu fesh edilmiştir. İdare heyetinin için de senelerden beri devam eden hizipleşmenin buna amil olduğu anlaşılmaktadır.

Ereğli Mahkemesinde Tevkifine Karar verilen Halil Sezai Erkut Tahliye Edildi

Ereğli C. H. P. kongresi yapılrken ısrarla kürsüye davet edilen C. H. P. Meclisi üyesi Halil Sezai Erkut, konuşması bittikten iki saat sonra iki kişinin tanzim ettiği bir zabıt üzerine Müddeiumumilge davet edilmiş, ifadesi alınarak geç vakit tevkif edilip ocaca evine gönderilmişti. Yapılan itiraz üzerine tevkif kararı kaldırılmış ve

Halil Sezai on dört saatlik mevkufiyetten sonra serbest bırakılmıştır.

Zabıt tanzim edenlerden birisi, Geçen sene Ereğlide Kasım Gülece isminde yaşanan bir kunduzca, diğeri de Halil Sezai, Çalışma ve kâletinden umum müdür iken bazı sebeblerden dolayı işinden çıkarıldığı bir memurdur.

C. H. P. Ortahisar Kongresi Yapıldı

Ortahisar C. H. P. kongresi 27/7/57 Cumartesi günü saat 20 de üç yörü müteevviz dinleyici ve delegenin huzura ile yapılmıştır.

Söz alan delegeler peyhilik, zaruri ihtiyac maddelerinin çoğunun bulanamamasının tevhit ettiği bızca mevzularında konuşmuşlardır.

Kongreye davet edilmiş bulunan Avukat Dilaver Özyay, Avukat Zeki Tekiner, Avukat Tahir Tözün ve Niğde eski mebuslarından Avukat R. Fat Güroymca birer konuşma yapmışlardır.

Nevşehir Avukatları Osman Böyükbaşı'nın Vekaletini Almak İçin Müracaat Etiler

Nevşehir Avukatları Kemal Akman, Vahdi Göğüş, Yüksel Yağar, Zeki Tekiner, Osman Necati Akdağı, Tahir Tözün ve Dilaver Özyay B. M. M. nin manevi şahsiyetini tahkir ettiği iddiasıyla tevkif edilmiş bulunan Kırşehir C. M. P. Mebusu Osman Böyükbaşına müracaat ederek vekâletini deruhte eylemek istediklerini bildirmişlerdi. Ankaradan bize bildirildiğine göre namalarına ilk evvel vekâletname tanzim edilecek beşyüz avukat meyanında Nevşehirli Avukatların hepsini içinde ayrı ayrı vekâletname tanzim edilip gönderileceği öğrenilmiştir.

Tecribeyle Sabit

Gazetelerde yine tevkif haberleri aldı yürüdü :

Halil Sezai Erkut tevkif edildi. "Çivi" mizah dergisi yazı işleri müdürü hapse girdi.

Vesaire-Vesaire..

Vallâ ben size birşey söyleyeyimmi? Şu savcılar boşuna zahmet ediyorlar!

Dışarıyı içeriden farklı değilki!

Ulus - Şinasi N. Berker

1957-38-271

Yeni Muşkara

★ HALKIN VE HAKKIN EMRİNDEDİR! ★

HAFTALIK BAĞIMSIZ GAZETE

9 Ağustos 1950 — Çarşamba

Yıl: 1 — Sayı: 1

Sihhi Tıbbi Satekin
Yan İhtiyatı
Etiler İhtiyatı
Oğuz Cavit
Yargan

Milletsiz:
Nemettir
Sefersizdir

Adres:
Yeni Muşkara
Nevşehir

Posta İhtiyatı:
Ankara — 278

Banılış Yeri:
Günay Mahallesi

Fiyatı: 10 Kuruş

Neticesiz Bir Teşebbüs

Sayın Milletvekili Necip Bilge'ye açık mektup

Sayın Milletvekili, demokrat parti hükümetinin koruya yardım için Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Sekreteri TRYGVIE LIE ye bu hususta 4500 kişilik bir kuvveti vermeğe amade olduğunu bildiren kararını yersiz bularak 400 kişüsüz Milletvekilinden yalnız siz ve bir de bağımsız Milletvekili Kemal Türkoğlu B. M. M. sini toplamak üzere harekete geçişiniz efkârı umumiyeye malumdur. Bu gün halâ *tifi* bir neticeye varamayan bu teşebbüste sizin bir partili olarak tek başınıza mücadeleye atılmamız, zihinlerde haklı bir istifham uyandırmaktadır. Mevcut durumu hakkı bularak sükût eden ve coşunluğunu teşkil eden D. P. Milletvekilleri yanlısı bir düşüncecin

MUSKARA

★ Devamı s. 3 te

Koreye gidecek kahraman erlerimiz hazırlığı bitiyor

241 Piyade alayı Ayaştan, Kurmay albay Asım Eren komutasında Ankara'ya geldi

Birliklerin sihhi muayenesi başlamıştır

Koreye gidecek birliğin 28 ci Tümenine bağlı 241 ci piyade alayı olduğu kesinleşmiş ve dün Ankara'ya gelen 241. ci alay 28 ci tümen karargâhına konaklamıştır. Alay Ayaştan ayrılırken halkın coşkun tezahürlerine sebep olmuştur. Genç - ihtiyar bütün Avasular gözleri yaşlı ve haklı bir ümid içinde:

— Oğullar yollarını açtılar —

Erlerimiz ve komutanları teşekkür cevapları veriyorlar. İşte Ayaş tarihi bir gün yaşıyor.

Alayın gelmesi ile bu heyecan Ankara'ya sirayet etti.

Caddelerde motorlu vasıtalarla binmiş birliklerimiz Şarkılar, marşlar söylüyorlar

★ Devamı s. 2 de

Neden Yeni Muşkara

Nevşehirli hemşehrilerimiz bilirler ki, Muşkara, Nevşehirin henüz köy halindeki nüvesinin addır. Yani, Nevşehir'in asıl adı Muşkara'dır. Nevşehir adı, bu köy genişleyip bir kasaba halini aldıktan sonra Damat İbrahim Paşa tarafından konulmuştur.

Bunu böylece tesbit ettikten sonra, gazetemize neden "Yeni Muşkara" adını koyduğumuzu izaha çalışalım. Bizi bu izahı yapmağa sevkedilen çeşitli sebepler var. Bunların en önemlisi, bu ismin bazı dostlarımız tarafından yadırganmasıdır. Gazeteyi çıkarmağa teşebbüs ettiğimiz andan itibaren bu hususta pek çok soru ve ikazlara muhatap olduk. Kimi dostlarımız unutulmuş bir kelimeyi isim olarak algıladıkları hikmeti anlayamadıklarını söylediler; kimi

★ Devamı s. 2 de

Tevfik İleri Eğitim Bakanı oldu

Ulaştırma Bakanı Tevfik İleri Millî Eğitim Bakanlığına tayin edilmiştir. Seyfi Kurtbek'in de Ulaştırma Bakanlığına getirileceği haber verilmektedir.

Muhtar Seçimleri

'Tezathı manzara-Parti faaliyetleri - C. H. P. Uyuyor - Süerler, Erenler, Hazımlar Artık çekilme sırası geldi

13 Ağustos'ta ikinci defa milletimiz demokratik bir seçim kanunu ile reylerini verecek. Muhtar ve köy ihtiyar heyetleri idari mekanizmanın ilk kademeleridir. Seçimlerin kademe kademe yani önce muhtar ve köy ihtiyar heyetleri sonra belediye ve nihayet Milletvekili seçimi şeklinde yapılması realiteye en uygun olanıdır. Fakat bu günkü manzara tamamen tezat arz ediyor. Kırk bin köyümüzün otuz beş bininde muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri Cumhuriyet Halk Partisidir. Eski İktidarın kendi lehine olarak düşünüp, muhtar se-

★ Devamı s. 3 te

Ankara valisi tayin oldu

Mustafa Kurmay albayların NECATİ İLTER bir müddetten beri açık bulunan Ankara valiliğine tayini takarrür etmiştir. Kendisi kıymetli askerlerimizdendir. Son vazifesi Sapanca'da 106 motorlu topçu alay komutanlığına ve oradan ayrılarak Trakya'daki bir alayda kumandanlık etmiş bilâhare istifa etmiştir. Kendisine başarılar dileriz.

Asım Doğanayla Bir Konuşma

Gazetemizi çıkarırken sayın büyüğümüzü ziyaret etmeyi ve fikirlerini almayı uygun bulduk. Fikirlerini öğrenmek üzere gittiğimiz Milletvekillerinden Sayın Asım Doğanay bizi büyük bir hisnû kabul ile karşıladı. Gazetemiz için çok kıymetli olan şu sözleri söyledi ve bütün arkadaşlarımıza bildirmemizi istediler.

(Yeni Muşkara) gazetesinin genç müteşebbisleri hemşehrilerimize özünü, sizinizi bir olmasını, bilgi yaymanın ne büyük bir millet vazifesi olduğunun bilinmesini hepimize büyük başarılar dileyerek sizlerden rica ederim.

Niğde Milletvekili
Asım Doğanay

Bir çirkin hadise

8 Yaşında bir kız kandırmış

Şehrimizde eğine son günlerde sık sık tesadüf edilen müessir ve çirkin hadiseler cereyan etmektedir. İşte bunlardan biri: Mehmet isiminde bir boyacı 8 yaşında küçük bir kız çocuğunu kandırarak zülmüne götürüp, sıkıştırmağa teşebbüs edenken bekçiler tarafından hadise görülmüş, müteşebbis adliyyeye sevk edilerek tahkikata başlanmıştır.

İğneli Teşik

Eller gider Mersine

Şehrimizde biteriye garaj inşaatı devam ederken, otomobillerimiz Hükümetin bahçesine ve hükümet Caddesinin yaya kaldırımlarına kurulu olup oturuyorlar.

Hükümet Bahçesi, otopark! Yaya kaldırımlar, otomobilleri duruyor...

Acaba bu hale son cerecek bir hayır sahibi yok mu? Bu hayır "Allahın Decanı" yapar ta, otomobilleri garajlara götüremez mi?

Sefersizdir

Yüz kızartıcı bir hadise

Spor sahasında taş dövüşü

Pazar, saat 5. Maç meraklıları küme küme sağdan soldan gelmekte, Nar Gençlik Kulübü oyuncularını muntazam bir şekilde giyinmişler kendi aralarında ufak paslarla oyun çıkarıyorlar.

★ Devamı s. 4 de

Pazaritesi
30
KASIM
1959

Devlet Nisbanı

Sahibi : Zeki Seviğ
Yeni İşleri Müdürü
AVUKAT
Hüsamettin Başer

Yeni
Nevşehir
DEMOKRASI YOLUNDA

SIYASI GAZETE PAZARDAN MADA HERGUN ÇIKAR

Fiati 10 Kuruş

Sayı : 169

Maarifin Önemi
Bir memleketin Zirai, Sanayi, Ticari ve sosyal kalkınmasında Maarifin büyük önemi vardır. Zamanımızda her şey hızla ilerlemektedir. Çünkü işlerin geleneksel yöntemlere göre değil, modern usullere göre yapılması bir devirde yaşamın süratle inkişafı anlamına gelir. Bu anlamda zaman ve mevsim kavramı mefhumu çok kısıtlıdır.

İzmirde yaşadığımız Atom devrinde süratle kalkınmak ve milletçe çok çalışmak mecburiyetindedir. Aksi takdirde muhtemel milletler seviyesine düşülebilir.

Dünya sayımızda, Nevşehirdeki Maarif çalışmalarını selâhiyetli ağızlarından okumuşsunuzdur. Memnuniyetle söyleyebiliriz ki, bir yılda Maarif çalışmalarını için hükümetimizin çeşitli kaymaklardan bir milyona üstündeki yardımını selâhiyetimize verilmiş olmaktadır.

Bu yardımların hasarıyla ihtiyaç yerlerine sarfedildiğinde ayıpca memnuniyet verici bir haldir.

Yeni okulların yapıldığı, mevcutların esaslı tamir veya tevsiî edildiği beyanattan anlaşılabilir.

1960 yılında bu çalışmalarında fazlaşacağını bu yapılan işleri ve yardımlarında kafi görmeyeceğimizi şimdiden söyleyebiliriz.

D.P. iktidarının, Maarif nimetlerinden Nevşehirinde faydalandığını bu şekilde ifade edebiliriz.

Hüsamettin BAŞER

KIZ SANAT ENSTİTÜSÜ OKUL - AİLE BİRLİĞİ TOPLANDI

Şehrimiz Kız Sanat Enstitüsü Okul - Aile Birliği dün, enstitü binasında yapılan toplantıda bir araya gelmiştir. Toplantı samimi bir hava içinde devam etmiştir.

Enstitü müdürü Sayın Ruhiye Şen toplantıyı açmış ve Enstitünün bugünkü halini nasıl aldığı ve devreler geçirdiği hakkında veciz bir konuşma yapmışlar ve ezümle Maarif Vekâletince 1,5 milyon lira Enstitüye verilmek ve yeni bir bina yapılması üzerinde hassasiyetle durmuşlardır.

Açık oyla Okul - Aile Birliği idare heyeti seçilmiştir. Neticede şunlar idare heyetine seçilmiştir:

Hüsamettin Başer, Fevzi Çekemeoğlu, Hilmi Ünsal, Mürtaza-Tavacı

Kendilerini tebrik eder başarılar dileriz.

NAR KASABASINDA BELEDİYE SEÇİMİNİ D.P. KAZANDI

Nar kasabasında, dün yapılan Belediye Seçimi D.P. adayları kazanmıştır.

ASİL AZALAR:

Kâzım Ünal
Hakkı Başar
Mehmet Arıkan
Emin Başar
Mustafa Solmaz
Kâmil Kapıcı
Mustafa Keçeci
Muhittin Taşer
Kâmil Sarıyıldız
Hasan Başbuğ
Ahmet Ağırtaş
Ali Dülger

YEDEK AZALAR

Mükrem Çiğci
H. İbrahim Dede
Mehmet Tüysüz
Tahir Küçükgöz
Ahmet Karacakurt
Nazmi Tezcan
Mustafa Aytekin
Halil Çalışkan
Hasan Üngör
Ömer Çavdar
Ali Berber
Ahmet Kuşcu
Kendilerini tebrik eder başarılar dileriz.

İRAN ŞAHI İLE FERAH DİBA ABANT'A DAVET EDİLDİ

Bolu hanımlarından T.C. Çelikoğlu İran Şahi Ticaret Odasında Seçim Yapıldı

Dün Ticaret Odasında mesleki görüşler arasında seçimler yapılmıştır. Her guruptan 7 kişi olmak üzere 35 kişi seçilmiştir. Bunlarda aralarında idare heyetini seçeceklerdir.

Seçim normal devam etmiş ve sandık başkanlığına seçim müddetince Sayın A. Kemal Dedeoğlu seçilmiştir. Eski idare heyetinde sandık idare heyetinde bulunuyordu.

Seçilenler D. P. ye mensup adaylardır. Kendilerini tebrik ederiz.

ile müstakbel Kraliçe Ferah Diba'yı balaylarını geçirmek üzere iki gün için Abant'a davet etmiştir.

Bu münasebetle Çelikoğlunun Şaha gönderdiği mektup Boluda müntezir Abant Gazetesinde neşredilmiştir.

Mektupta ayrıca Çelik oğlu tarafından Sağ ve Kraliçeye hayatları boyunca unutamayacakları bir hediyeinde takdir edileceği ve bütün seyahat masraflarının da kendisine ait olduğu bildirilmektedir. Bu davet Boluda büyük bir memnuniyet yaratmıştır.

Mihalıççık Elektrik Santrali DÜN AÇILDI

Eskişehir (a.a.) - Maliye Vekili Hasat Polatkan beraberinde Eskişehir Mebusları, Vali, Milli Emlâk Umum Müdürü olduğu halde dün 12'de Mihalıççığa gelmiş ve kasaba methalinde binlerce vatandaş tarafından coşkun sevgi tezahüratıyla karşılanmıştır.

Vekil ve beraberindeki zavat doğruca inşası ikmal edilen Elektrik Santral binasına giderek santralin işletmeye açılışında hazır bulunmuşlardır.

Bir konuşma yapan Maliye Vekili Hasan Polatkan, Demokrat Parti iktidarı olarak 9 senedir Türk milletinin hizmetinde gece, gündüz durmadan çalışıldığını ve bu çalışmanın Türk milletinin medeni milletler seviyesine yükselinece kadar durmadan devam edeceğini, söylemiştir.

D.P. Müfettişi Şehrimizde

Nevşehir D.P. Müfettişi ve Sınop Mebusu Sayın Ömer Özen dün şehrimize geldiler. Parti işleri ile meşgul olacaklar ve Nevşehir, Kozaklı, Hacıktaş'ın Ocak ve Bucak Seçimlerinin biran evvel yapılması için ilgililere gerekli direktifleri vereceklerdir.

Kendilerine hoş geldin deriz.

SAHİBİ
DURMUŞ
DEDEOĞLU

Yan İşleri Md
TEVFIK
KOLBAŞI

Fl. 10 Kr.

DEMOKRAT Nevşehir

SIYASİ GAZETE

Devlet Nüshası

TÜRK!
ÖĞÜN
ÇALIŞ
GÜVEN

K. Atatürk

3 KASIM 1956CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKARYıl : 2 Sayı 108

Cumhuriyetin 33. Yıldönümü Şehrimizde Coşkun Tezahüratla Kutlandı

Cumhuriyetin ilanının 33. yıldönümü bu seneler sonrakinden daha büyük tozahuratla kutlanmıştır. Bütün şehir baştanbaşa Bayraklar Takımaferler ve yeşilliklerle süslenmiş, gece şehir kalası ve bütün resmi ve hususi müesseseler elektrikle donatılmıştır.

Sabahın erken saatlerinde bu mutlu güne içten gelen bir arzu ve sevinçle bütün şehir hazırlanmış bulunuyordu. Program gereğince saat 9 da vilayette Vali Hilmi Dağcıoğlu tarafından tebrikat protokol gereğince kabul edilmiştir.

Bilhare Atatürk büstüne bütün resmi ve hususi teşekküller tarafından çelenkler konulmuş tur. Buradan doğrudan merasimin yapılacağı Stadyuma gidilmiş ve çok kalabalık bir vatan dağ kitesinin iştirak ettiği merasim saat 10 da bandonun çaldığı istiklal marşile başlamıştır.

Sayın Valimiz tarafından günün mana ve ehemmiyetini belirten bir nutuk irad edilmiş ve bunu müteakiben Lise, Muhtelif gayeli orta okul, Sanatensitüleri ve ilk okullardan bir çok öğrenciler şiirler okumuşlardır.

Bundan sonra geçit resmi bağlanmış ve bu müstesna günün heyecanı son haddini bulmuştu. Geçit resmine bütün okullar, spor kulüpleri, esnaf teşekkülleri, muhtelif şokillerde teçhiz edilmiş vasıtalarla iştirak etmişlerdir. Merasimin sona ermesinden sonra saat 14 te

Büyük Türkçü Ziya Gökalp anıldı

Büyük Türkçü, mütefekkir, idealist unutulmaz Ziya Gökalp'ın 34 inci ölüm yıl dönümü şehrimiz lisesi tarafından anılmıştır. Bütün lise öğretmen ve öğrencilerinin iştirakile, lise edebiyat öğretmeni Mehmet Ateş tarafından hazırlanan program gereğince: Öğrenciler, Ziya Gökalp'ın hayatını, fikir cepesini, idealini gayet mufassal bir şekilde anlattılar. Toplantıya bir kat daha heyecan veren Gökalp'dan bir çok şiir okundu. Toplantı çok heyecanlı bir hava içerisinde son buldu.

Böyle unutulmaz şahsiyetleri ve günleri anan ve yaşatan lise öğretmenlerini ve öğren

Timur ve Hafız Şirazi

Türk - Müğol İmparatoru Timur'un bir hakiki bilim adamıdır. Ağzından çıkacak bir kas kelime ile on binlerce insanın hayatına son vermektedir. Bununla beraber alimlere ve sanatkarlara büyük hürmet vardır. Asfuhunda iken bir gün ve zırları İrânî bir şairin söylediği şiirler arasında sevgilisine Semerkant ve Buharayı hedye eden satırlar olduğunu haber verdiler. Timur'un canı sıkıldı. Şairin getirilmesini emretti. Biraz sonra huzuruna perişan kilitli bir adam getirtiler. Timur, bunu şahsına karşı bir hürmetlilik saydı. Hafız bir ifade ile adını sordu. Şair hiç tavırını bozmadan cevap verdi:

Hafız Şirazi, efendim.

Demek bu perişan kıyafetli adam Şark dünyasının en büyük şairi Hafız Şirazi idi. Yaşadık bir denbire değmişti.

Ustadım, dedi. Sen bir takım şiirler söylüyorusun, meselâ şöyle söylüyorusun (Eğer şirazi sevgilim gönümü çelirse onun güzel günündeki beni uğruna Semerkant ve Buharayı bağışlarım.) Ben semerkant senelerce uğrarak, kan dökerek kılıcım ile aldım. Şimdi başka memlekelerin güzelliklerini de Semerkantta götürüyorum. Sen ise böyle bir şehri Şirazi bir sevgiliye bağışlıyorusun. Hafız Şirazi evvelâ tereddüt eder gibi oldu. Sonra güldü:

— Efendim, işte ben bu kadar müsrif olduğum için şu gördüğünüz pejmürde kıyafete geçiyorum ya.

Timur, bu fevkalade güzel cevap karşısında bütün hiddetini unuttu. Şaire bol bol ihsanlarda bulundu.

Şehrimiz İhtiyacına Belediyece 200 Ton Odun temin edilmiştir

Belediyemizin çok yerinde bir teşebbüsü sayesinde şehir ihtiyacı için 200 ton odun, orman umum müdürlüğünün 11.10.1956 tarih ve 4849/24/3551 sayılı emirleri gereğince Merdin orman baş müdürlüğü tarafından ilgili Merdin kısm müdürü Hasan Yıldız ve Pozantı işletme müdürü Kerim Tunca'yı 24.10.1956 tarihinde şehrimize gelerek, belediye valisi ve belediye reisleriyle görüşmeler neticesinde; Pozantı işletme merkezi deposundan 100 - 150 ton karışık enkaz odunun tahsis kararları verilmiş. Pek yakında

İbrahim Paşa hamamı açılıyor

İki aydan beri devam eden çalışmalar neticesinde Belediyemiz tarafından esaslı bir şekilde tamir ve istah edilmiş İbrahim Paşa hamamı bir iki güne kadar açılacaktır. Belli başlı bir eksikliği kalmayan hamamın iyi bir şekilde işletilmesini müstecirinden ve gerekli kontrolünü belediyemizden beklemekteyiz.

Kızılây kompozisyon müsabakası

Bütün yurtda olduğu gibi, şehrimizde de 4 Kasım 1956 tarihinde, 4 - 5 inci sınıflar öğrencilerinin iştirak edeceği bir kompozisyon müsabakası yapılacaktır. Birinciye, bu

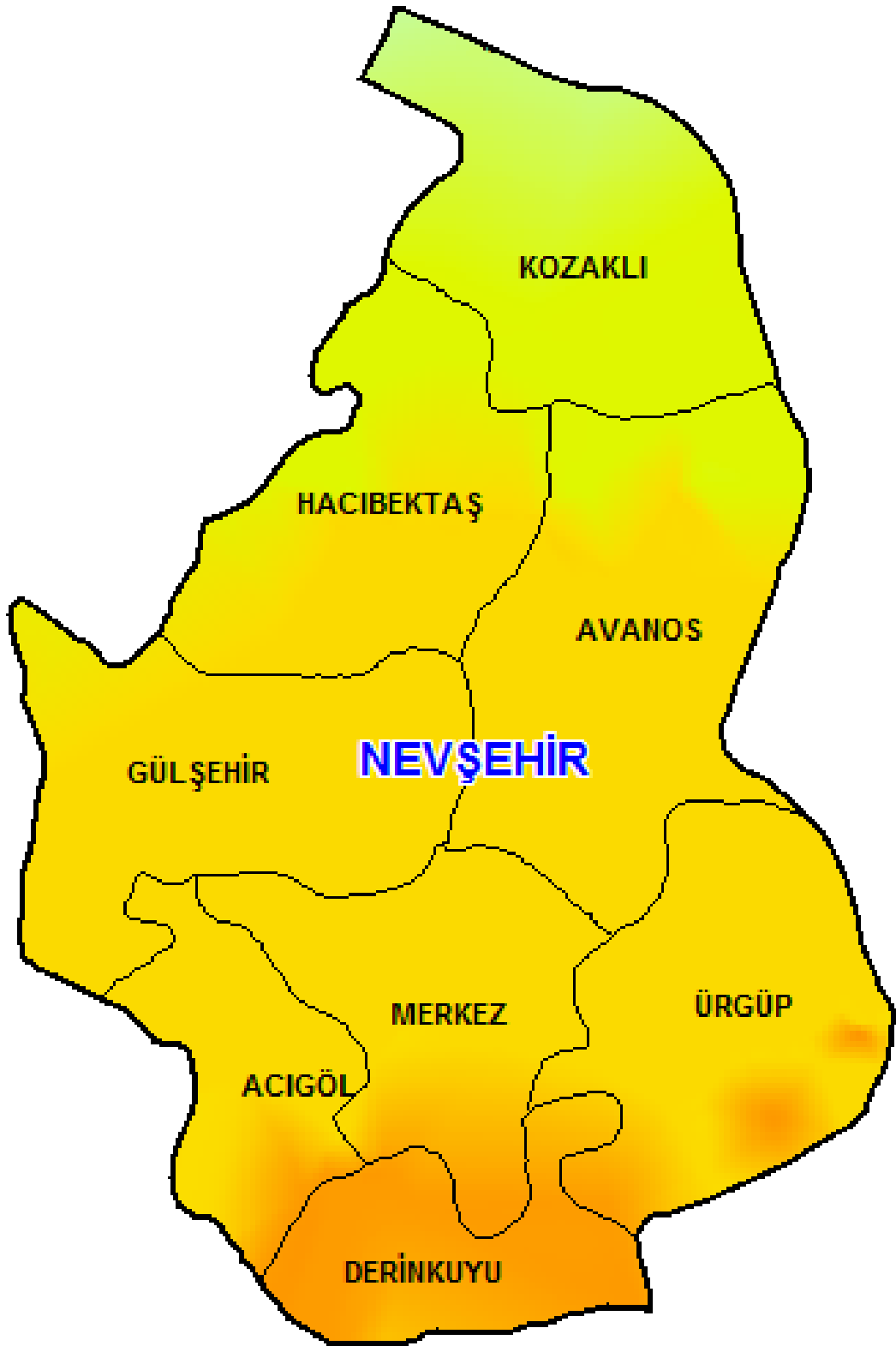
Devamı S. 3 de

Ek 23: Nevşehir Haritası

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı : Çağrı PİŞKİN
Uyruğu: : Türk
Doğum Yeri ve Tarihi: Nevşehir 01.09.1992
Tel :
E-posta : cagripiskin@outlook.com
Yazışma Adresi : cagripiskin@outlook.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Orta Öğretim	Sevim Erdoğan Öz İlk Öğretim Okulu	2005
Lise	Gülşehir Lisesi	2011
Lisans	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2015

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev

YABANCI DİL:

İngilizce

YAYINLAR: -